

INDICES CHRONOLOGICI
AD
SCRIPTORES RERUM ITALICARUM

QUOS
LUDOVICUS ANTONIUS MURATORIUS
COLLEGIT

SCRIPSERUNT

Joseph CALLIGARIS, Johannes FILIPPI, Carolus MERKEL
Taurinensis Athenaei Alumni

OPERIS MODERAMEN SIBI SUSCEPERUNT

CAROLUS CIPOLLA, ANTONIUS MANNO

Curatores Taurinenses
studiis historiae patriae promovendis

FEB 13 1950

15652

TERTIO · ITALORUM · CONVENTUI

AUG. TAURINORUM · ID. SEPT. MDCCCLXXXV · CELEBRANDO

QUO · DE · HISTORICIS · DISCIPLINIS · AMPLIFICANDIS

DOCTORUM · VOLUNTATES · CONIURENT · AMICE

MURATORIANI · RER. IT. SCRIPT. CORPORIS · ELENCHOS

IN · ORDINEM · TEMPORUM · DIGESTOS

CURATORES · STUDIIS · HISTORIAE · PATRIAE

APUD · SUBALPINOS · LIGURES · SARDOS · LANGOBARDOS · FOVENDIS

LAETI · LIBENTES · DEFERUNT

PROOEMIUM

Maximam italicae historiae scriptorum collectionem, neminem latet, L. A. Muratorii nomen, summum inter eruditos viros haud dubio constituisse ⁽¹⁾. Sed viro illi, omni doctrina humanitateque praedito, opus penitus absolvere non licuit; nam primum multis de causis impeditus, demum morte sublatus, collectioni suae optatum finem imponere Sociis Palatinis Mediolanensibus reliquit. Sic factum est, ut iidem, qui studio, sollicitudine, omnibusque curis Bibliothecario Mutinensi, adhuc viventi, praesto fuerant, haereditatem eius, libenter ac quasi novissimum et sacrum amicitiae munus, susciperent. Postremum igitur Muratoriani Scriptorum Corporis volumen XXV sine collectoris iam vita defuncti revisione in publicum prodiit ⁽²⁾. Quod volumen, praeter Chronicas aliquot, Indices complectitur. Primus index, quasi specimen universae collectionis, sub oculis ponit Chronicarum uniuscuiusque voluminis catalogum. Deinceps habemus syllabum legum atque diplomatum, nec non Indicem satis aptum atque elegantem, quem geographicum editores appellavere, et in quo unaquaeque Chronica ex regione, cuius historiam praecipue illustrat, locum obtinet. Nec deest index alphabeticus omnium Scriptorum. Habemus deinde Indices locorum, et familiarum, qui non tantum titulos Chronicarum, sed, ad mentem editorum, Chronicas ipsas respiciunt. Sane in ea monumentorum scriptorumque pene infinita serie difficillimum et perlaboriosum erat tam magnum opus ad rectum exitum perducere. Ne mireris igitur si indices nuper laudati, non semper omnino atque omni ex parte finem suum adsecuti sint: nam, si rei species nos non fefellit, minus aliquando perfecti comptique videntur. Quibus

in rebus animadvertendum est, Socios Palatinos, qui viri sane fuere in illustrandis antiquitatibus egregii, in propositum venisse, voluminum seriem, alio indice et quidem locupletissimo claudere, quem tomus novissimus complecti debuerat. Sed, ob difficultates temporis atque laboris, tomus XXVI lucem non vidit.

Inter catalogos de quo nuper sermo fuit, indicem non invenimus, in quo Chronicae dispositae appareant, secundum tempora quae ab iis illustrantur, et quibus auctores earum vixerunt. Materies igitur indicis hic duplex esse videtur; nam tempus a singula quaque Chronica descriptum, et aetas ipsius Chronicae auctoris, inter sese quandoque non parum differunt. Si materies duplex, et index quidem duplex erit. Nostra igitur sententia dolendum valde erat, quod, collectioni tam ornatae, catalogi, temporum ratione digesti, deessent omnino. Negaverit nemo et indices hos, quos chronologicos nuncupamus, ad praecipuum commodum lectoris spectare; nam doctis viris hos vel illos rerum eventus exquirentibus, non incuriosum erit cognoscere quae qualiaque sint monumenta aetatem respicientia qua eventus illi acciderint. Caeterum omnibus sane compertum est, in celeberrimo Germanicarum rerum Scriptorum corpore, huiusmodi indices saepe occurrere; quos comitantur et indices alphabetici, ita ut alter alterius syllabi quasi necessarium incrementum sit. Non semper tamen duplex index necessarius nobis visus est; quod clarius et distinctius suo loco ostendimus. Quae cum ita sint, nobis placuit ex tenuitate infirmitateque nostra operam dare, ut hoc supplementum ad Indices Muratorianos adjiciatur; sperantes opus nostrum, quamquam pusillum, non omni tamen destitutum praetio futurum.

Editores Germanici Corporis, absque dubio summa pollentes iudicii vi, usque ad hanc diem, unum tantum indicem chronologicum adgressi sunt, et illum quidem, quo chronicae ex temporibus illustratis, describuntur. De secundo indice chronologico, quem superius commemoravimus, silent omnino. Fortasse quis dixerit, hunc secundum indicem omni utilitate exutum, omni commodo vacuum. Qui ita cogitaret, nostra sententia, in errorem incideret. Nam, e converso, ut caetera omittamus, ex hoc ipso indice causas rationesque colligere fas est quibus haec vel illa Chronica, haec vel illa eiusdem Chronicae pars parvi aut magni momenti existimanda sit. Qua in re non praete-

reundum esse videtur, Germanicos editores primum indicem ita concinnasse, ut ordo chronicarum non ab incipiente, sed a novissimo anno firmaretur. Rebus sic positis, unus index aliquo modo pro duobus satis esse videtur, quum et primi et secundi indicis aliquid ferme teneat; attamen, ut etiam per ea quae sequuntur clarius apparebit, huius generis opus non integre, non perfecte nostrorum indicum vices absolvit. Quibus iam satis firmatis constitutisque ulterius procedamus et quomodo propositum nostrum ad effectum mandavimus, proferamus in medium.

Muratoriana collectio a Scriptoribus nomen accepit; tamen in ipsa non tantum Chronicas, aut iis similia opera invenies. Sed ibidem et leges barbaricae, praesertim sub Langobardis, Franchis Germanicisque Regibus aut Imperatoribus editae occurrunt; nec non monumenta varia, Pontificum epistolae, Imperatorum praecepta, inscriptiones, carmina, et, ut ita dicamus, omnis generis antiquitates. Sine dubio, partem maximam Scriptores obtinent; sed quidquid praecipuam alicuius rei partem tenet, non rem totam complectitur. Leges et documenta, etsi non omnino perfecte, tamen aliqua diligentia, veterum indicum auctores recensuerunt, sed inscriptiones, et iis similia anecdota, omnino praetermiserunt. Qua de re non dubium fuit, nobis et huic vitio medendum. His autem accedebat, ut nuper diximus, quod indices ipsi documentorum novas curas exposcebant. Quibus perpensis, nobis persuasum fuit universum indicem chronologicum componere, qui non tantum Scriptores, sed etiam monumenta cuncta Muratorianae Collectionis complecteretur.

Quibus positis, in dubitationem incidimus, utrum nostrum esset et monumenta recensere, quae in corpore ipso plurimarum Chronicarum inveniuntur, an, iis ommissis, ad ea tantum animum advertere, quae seorsim et nullo alio opere inserta prodeunt. In his dubiis haud immorati sumus, nam monumenta, quae aliorum operum partes sunt, iam descripta dicemus, quum opera ipsa indicibus nostris inscripta invenies.

Muratoriana volumina sedula manu versanti, saepissime occurrunt citationes innumerum fere operum: quae, iam typis fortasse pluries mandata, hic non ut fontes historicae, sed tantum ad eruditionem, et ad monumenta illustranda adlegantur. Ut exemplum adferamus, aucto-

rum antiquioris aevi testimonia, copiose atque abunde non raro proponuntur. Si et in his Scriptoribus immorari voluissemus, pene Scriptores omnes graecae atque latinae antiquitatis nostris inserere indicibus necesse fuisset. Et qua quidem utilitate? Nulla profecto. Nobis e contrario persuasum fuit, haec omnia tuto animo pertransire; si quando tamen, ex re nata, de hoc vel de illo anecdoto dubium extiterit utrum proprio nomine in indicibus recensendum fuerit, an non, illius antiquae atque tritae sententiae libenter recordati sumus, quae dicit: melius est abundare quam deficere. Quamobrem, e. g., si regulam propositam strictius sequi voluissemus, nullam de Chronico quod dicitur *Flos Florum* mentionem facere opus fuerat, quia, si quandoque adlegatur, semper ex notissimo opere de Monumentis Ambrosianis, auctore Puricellio, citationes excerptae sunt. Omnis regula exceptionem patitur, vel, si potius volumus, petit. Qua de caussa, sub rubrica cui titulus *Adnotationes historicae* ad annum p. Ch. n. 1128, adnotationem quandam ex nuper laudato Chronico retulimus. Codex manuscriptus eiusdem chronici, saeculo xiv exaratus, Mediolani in Braidensi Bibliotheca servatur, et editorem doctum benevolumque expectat. Samuel Ghiron, eiusdem Bibliothecae praefectus, cuidam Ambrosio Bassio Chronicon adtribuit, quod tamen nuperrime in dubium revocatum est ⁽³⁾.

Nunc et de aliis rebus quidquam addere oportet. Mittarellius eximiae eruditionis vir, ad augendam Muratorianam Collectionem, simplici volumine collecta, Faventina monumenta publici juris fecit. Ibidem, inter caetera anecdotata, acta publica et documenta permulta invenimus. Quae documenta, non omnia sparsim edita sunt; permulta vero quasi in corpus unum congruunt, ita ut codicem diplomaticum Faventinum ferme amplissimum constituent. Quid nobis erat agendum? Fortasse multa sunt quae obstant, ne nostrae sententiae viri docti adhaereant. Alii enim omnia documenta singillatim descripsissent. Nos vero, unica tantum adnotatione codicem illum recensuimus, cuius propositi causas explicare pervium est; nam Codicem illum quasi unum tantum opus intuiti sumus. Simili modo, et *Codicem Carolinum*, quem Muratorius in illustrationibus ad vitas Pontificum Romanorum recudi iussit, simplici adnotatione signavimus.

Vetera anecdota muratoriana in quinque partes distribuimus, communi virorum doctorum consuetudini plane adhaerentes. Partes sunt hae: *Scriptores, Leges, Diplomata, Epistolae, Antiquitates*. Sed accidit ut una cum antiquis monumentis non raro *disquisitiones criticae recentioris aevi scriptorum* occurrant, quae quasi ipsius nova membra corporis, antiquioribus adgregentur; nec has quidem disquisitiones sub silentio praetermisimus, sed in novissimam sextam partem locatas, ab aliis libellis seiunximus. Animadvertendum tamen est, adnotationes illustrationesque consulto nos neglexisse, nisi forte vetustatis gratia, aliquando nobis nostram ipsam regulam infringere opus fuerit. Qua de causa, ne mireris si frustra prolixas adnotationes quaesieris, quibus saeculo xvii Felix Osius *historiam Augustam* Albertini Muxati, adornavit.

De duobus indicibus chronologicis superius locuti sumus. Indicem quem secundo loco descripsimus, ad primam tantum partem, scilicet *scriptorum*, explicandam, aptum idoneumque iudicavimus. Sed quae hactenus diximus, ad lectorem de rebus nostris plenius commonendum, non sufficiunt. Sub rubrica enim *scriptorum* et *adnotatiunculas* quasdam collegimus, breves equidem notas historicas, quae saepenumero, ut patet, scribebantur, instanti eventu, de quo in ipsis sermo est. Nec de his adnotationibus duplicem indicem explere placuit, quum et aetas in ipsis descripta et tempus quo unaquaeque earum scripta fuit, pene in unum coalescere viderentur. Qua de causa, nostrum indicem alterum, tantum ad *Chronicas* reservavimus. Nec immerito, ut nobis credere licet: nam, si de inscriptionibus, de diplomatibus et de huiusce generis monumentis agitur, praeter dubitationem constat, communiter et generatim, ad ipsa tempora haec scripta tabulasque respicere, quibus et auctores eorum vivebant. Quae et de adnotationibus historicis nuper asseruimus, quia, paucis exceptis, et hic quidem, binis indicibus in unum contendentibus, congruum videtur eadem uti ratione. In Chronicis autem recensendis, diversa plane rerum conditio. Nonnulli earum scriptores gesta suorum temporum tantum enarrant, et quae sub oculis habuerunt, ea per dies scriptis mandarunt; plerique vero et quae a maioribus acceperunt, aut ex veteribus libris didicerant. Hi omnes longum ferme temporis aevum illustrant. Et insuper non raro videbimus quosdam auctores antiquissima usque hu-

mani generis incunabula attigisse, ea ad Sacrorum Librorum exemplar enarrantes.

In signandis annis quibus singula Chronica et incipit et explicit, hanc regulam adhibuimus: initium operis in eo anno nobis incidit, in quo opus ipsum alicuius momenti fit, neglectis antiquarum rerum notitiis quae ab aliis et quidem notissimis scriptoribus pendent. Quibus in rebus tamen non eo processimus, ut has minus aptas Chronicarum partes omnino praetermiserimus: annum, quo Chronica in editione incipit, signavimus quidem, sed uncis inclusum. Annus postremus is nobis fuit, quo genuinus Chronicae textus explicit. Si qua vero vel additamenta, vel supplementa exstant, annos ad haec pertinentes uncis inclusimus. Ad inquisitiones in his nostris indicibus faciliores expeditioresque faciendas, in notis revocatoriis inserendis nullam parsimoniam habuimus. Ad calcem vero, operis supplementum, ad nostras ipsas adnotationes locupletem indicem “ *NOMINUM* „ “ *locorum* „ et “ *rerum* „, subnectere curavimus.

Post Collectionem Muratorianam editam, quae Mediolanensis iure dici potest, viri docti, per occasionem, appendices aliquot, et quidem magni pretii, in publicum protulerunt. Curis Tartinii, duo volumina, Etruriae historiam illustrantia, prodire; laudabili studio parique doctrina Mittarellius volumen collegit, quod documenta Faventina summi praetii complectitur. Nostris quoque diebus, vir de eruditione arabica magnopere benemeritus, Michaël Amari, italica reddidit, quae de Siciliae historia arabica testimonia per Europae Bibliothecas, mirando labore, annis praeteritis perquisierat; quae in appendice ad III volumen collectionis Muratorianae viro docto edere placuit. Habemus denique nonnullas pagellas, nonnulla monumenta de bello Finariensi ferentes, quae in Regia Palatina Bibliotheca praesto fuerunt; ipsae, ut videtur, ad XXIV volumen olim destinabantur, sed locus earum ab aliis anecdotis nunc occupatur ⁽⁴⁾. Haec omnia Muratoriana Supplementa, nostris curis, in indicibus conficiendis, subtracta noluimus.

Nunc demum haec scribentibus nihil restat, nisi ut molestam animi anxietatem ostendant, et errorum veniam a benevolenti lectore expectant. Adolescentulis, bonae equidem voluntatis, qui sub nostro moderamine in hoc labore operam navarunt, quamplurima obstacula, multae

difficultates obstiterunt: et in primis, rerum inexperientia. Caeterum nobis omnibus, scilicet et adolescentulis nuper laudatis, et iis qui sub hoc prooemio sua signant nomina, cum temporis exiguitate certantibus, permultis quidem ac variis officiis distractis, paucis mensibus opus hoc et adgredi et ad finem perducere, arduum fuit. Nobis spes una adest, qui in harum cognitione rerum satis noverunt, indulgenti animo conatus nostros respecturos.

Dabamus Augustae Taurinorum, Nonis Jul., anno p. Chr. n. MDCCCLXXXV.

CAROLUS CIPOLLA

ANTONIUS MANNO.

ADNOTATIONES.

1) En totius Collectionis Muratorianae descriptionem:

RERUM ITALICARUM | SCRIPTORES | ab anno aerae christianae quingentesimo | ad millesimum quingentesimum, | quorum potissima pars nunc primum in lucem prodit | ex Ambrosianae, Estensis, | aliarumque insignium | Bibliothecarum codicibus. | Ludovicus Antonius | Muratorius | serenissimi ducis Mutinae bibliothecae praefectus | collegit, ordinavit, et praefationibus auxit; | nonnullos ipse, alios vero | Mediolanenses palatini socii | ad mstorum codicum fidem exactos, summoque labore, ac diligentia castigatos, variis lectionibus, | et notis tam editis veterum eruditorum, quam novissimis auxere. | Additis | ad plenius Operis, et universae Italicae Historiae ornamentum, novis Tabulis Geographicis, | et variis Langobardorum Regum, Imperatorum, aliorumque Principum diplomatibus, | quae ab ipsis autographis describere licuit, vel nunc primum vulgatis, | vel emendatis, necnon antiquo Characterum specimine, | et figuris aeneis. | Cum indice locupletissimo. |

Mediolani, MDCCXXIII (-XLI) | ex typographia Societatis Palatinae | in regia Curia. | Superiorum facultate; 25 t. f^o, 28 voll. comprehen.

Accedunt additamenta Joseph Mariae Tartinii:

RERUM | ITALICARUM | SCRIPTORES | ab anno aerae christianae millesimo | ad millesimum sexcentessimum | quorum potissima pars | nunc primum in lucem prodit | ex Florentinarum | bibliothecarum codicibus.

= Florentiae MDCCXXXVIII. | Ex Typographia Petri Cajetani Viviani. | Superiorum permissu. | In lucem editus cum Privileg. S. Caes. Maiest. An. MDCCCLV; f^o (VIII pp. - 1144 col.

Volumen II.

= Florentiae MDCCCLXV. | Ex Typographia Allegrini, Pisani, et Sociorum. | Superiorum permissu; f^o (VI pp. - 5 ch. - 1206 col.

Sequuntur accessiones Johannis Benedicti Mittarelli:

AD | SCRIPTORES | RERUM ITALICARUM | cl. Muratorii | accessiones historicae | Faventinae, quarum elenchus ad calcem legitur. | Prodeunt nunc primum opera et studio | D. Johannis-Benedicti Mittarelli | Abbatis S. Michaelis de Muriano Venetiarum | ordinis sancti Benedicti | congregationis camaldulensis. | Ad fidem Codd. primigeniorum, et veterum tabularum.

= Venetiis, M. DCCLXXI. | Apud Modestum Fentium Typographum, | Superiorum facultate f^o (4 ch. - 858 pp.

DE LITERATURA | FAVENTINORUM, | sive | de Viris doctis et scriptoribus | urbis Faventiae | ad Accessiones Historicas | Faventinas. |

= Venetiis, M. DCCLXXV. | Apud Modestum Fentium Typographum. | Superiorum facultate; f^o (4 ch. - 207 col.

Postremo habes mantissam recentiore:

BIBLIOTECA | ARABO SICULA | raccolta da | Michele Amari. | Versione italiana.

= Torino e Roma | Ermanno Loescher | 1880 (Torino, Stabilimento tipografico Vincenzo Bona); f^o (XXVIII—363 pp.

(2) Non abs re erit hic referre Catalogorum titulos, qui in XXV volumine huiusce collectionis occurrunt: a) Catalogus scriptorum omnium atque opusculorum, uti jacent in unoquoque volumine huius operis (p. 1-40). — b) Catalogus scriptorum omnium qui in hac collectione locum habuerunt ordine alphabetico digestus (p. 41-82). — c) Catalogus scriptorum omnium in universo opere editorum per loca et regiones di-

gestus (p. 83-127). — *d*) Catalogus diplomatum aliarumque veterum chartarum quae in toto opere continentur chronologico ordine digestus (p. 129-158). — *e*) Index geographicus provinciarum, urbium, oppidorum aliorumque locorum necnon montium ac fluminum, de quibus habetur mentio in universa hac collectione (p. 161-205). — *f*) Index familiarum omnium quarum mentio habetur in tota hac collectione (p. 207-370).

(3) GRAF, *Giorn. stor. lett. it.*, V, 122.

(4) BELLUM | FINARIENSE | Anno Christi MCCCCXLVII, coeptum, | auctore Johanne Mario Philpho, | nunc primum prodit | ex manuscripto codice | clarissimi viri | Martini Colae | regii fisci patroni | in curia Mediolanensi. (Cum praefat. L. A. Muratorii); f° (1133-1232 col.; signat. t. XXIV - Ffff 2.

Huiusce libelli fortunam comperies in: SASSI (*Hist. liter. typogr. Mediol.* I, 66)

— BRICHIERI COLOMBO (*Manuductio ad Tab.* 56) — TIRABOSCHI (*St. letter. ital.*

VI; L. III. c. v. n. 23) — SPOTORNO (*St. letter. Lig.* II, 381).

EXPLICATIONES QUAEDAM.

☞ Numerus initialis singula monumenta, uno et continente ordine disposita, distinguit — In Chronicis, numerus quem secundo loco invenies, ad numerum initialem revocat, sub quo Chronicam quamque iterum invenire possis. Et quidem hoc modo: Chronicas, ut in prooemio diximus, duobus indicibus recensuimus, ita ut singula Chronica et in primo et in altero indice locum teneat: revera oportebat pro maiori lectoris commodo, ita res disponere, ut, quum in unoquoque indice nostro Chronicam aliquam invenires, tibi concessum esset ipsius Chronicae alteram descriptionem, statim, et sine temporis iactura, in altero indice invenire.

☞ Anni uncis inclusi, ad partem Chronicarum quam minoris momenti iudicavimus pertinent; de quo in Prooemio diffusius egimus. Nullo numero signavimus meras revocationes, in quibus extra uncas annos adnotavimus, quos suo loco uncis inclusos videbis. His revocationibus usi, nobis Chronicas indicare licuit, non solum secundum annos ad quorum historiam illustrandam apta ipsae monumenta praebent, sed etiam ad annorum rationem qui in editione initiales sunt.

☞ Ubi invenies *a Chr., ex., in., an., exc., c., V.*, intellige: *ante Christum natum, exeunte, ineunte, ante, excerpta, circa vel circiter, Vide.* — In adlegationibus vero, litteras *MGH.* lege: *Monumenta Germaniae Historica* (ed. in fol.); *S. rer. L.: Scriptores rer. Langobardarum et Italicarum saec. vi-ix*, ed. G. Waitz, Hann. 1877 (a quo volumine altera Monumentorum Germanicorum series initium habuit).

☞ Muratorianae collectionis adlegationes, per volumina et pagellas vel columnas dantur. Numeri pagellarum vel columnarum intra uncas descripti continuationem vel appendicem ad Chronicam, de qua agitur, indicant. Ubi ante voluminis numerum nullam litteram legis, scias te revocatum esse ad ipsa Muratoriana volumina. Quandoque vero numerum praecedunt vel *M.*, vel *M.*, *A.*, vel *Tart.* vel *A.*; quibus litteris adumbrantur supplementa a MITTARELLIO congesta, Appendix ad MITTARELLIUM (« de litteratura Faventinorum »), accessiones a TARTINIO et ab AMARIO adiectae. Legenti: XXIV App., adest revocatio ad pagellas de bello Finariensi de quibus in Prooemio locuti sumus.

I. SCRIPTORES

I. Chronicae

a) — *Index Chronicarum, iuxta tempora in unaquaque earum descripta, digestus.*

1. 516 = Adam—551, *Jordanis*, De regnorum et temporum successione (I, 1, 222-242).
2. 732 = 3000 aCh. — 34, (Brevis historia urbis Ravennae) (exc.) (cfr. Script. r. Lang. 255) (I, 2, 574 adn.).
Adam—1071; c. 1120—30; c. saec. xiii—xv ex., *Johannes mon. s. Vincentii de Vulturno*, etc. — V. n. 83.
Adam—1178, *Romualdus II* archiep. Salern. — V. n. 127.
Adam—1313 (—1402), *Ricobaldus* Ferrar. sive anonymus scriptor, *Compilatio Chronologica*. — V. n. 354.
3000 aCh.—1346, *Chron. de civit. Ravennae*. — V. n. 43.
2000 aCh.—1348, *Giovanni Villani*, *Hist. florent.* — V. n. 154.
1972 aCh.—1332, *Galvaneus de la Flamma*, *Chr. Mediol.* — V. n. 130.
1330 (?) aCh.—1294, *Ogerius Alfarius*, *Chronicon Astense*. — V. n. 207.
c. 1350 aCh.—1332, 1412, *Jacobus Malvecius*, *Chron. Brix.* — V. n. 64.
Saec. xii aCh.—1464, *Barthol. Saechus* vel *Platina*. — V. n. 240.
1106 aCh., *Fr. Bartholomaeus de Sancto Concordio*, liber de origine civitatis Pisanae. — V. n. 160.
3. 567 = 754 aCh.—806, *Historia Miscella* (ad finem: additamentum *Landulfo Sagaci* tributum) a tribus auctoribus compilata, qui sunt: *Eutropius* (—364), *Paulus diaconus* (—553), *Landulfus Sagax* (—806) (unusquisque eorum non solum praedecessoris opus prosecutus est, sed etiam interpolationibus auxit) (I, 1, 1-185).
Saec. vi aCh.—1506, *Petrus Cyrnaeus*, clericus alerianensis, *De reb. Corsicis*. — V. n. 111.
380 aCh.—1431. *Ant. Astesanus*, *Carmen de var. fort.* V. n. 252.
440 aCh.—931. *Az Zûzanî*. — V. n. 32.
4. 515 = Saec. i aCh. (?)—551 *Jordanis*, *Hist. de Getarum sive Gothorum origine, et rebus gestis* (I, 1, 191-221).
5. 520 = Saec. i aCh. (?)—744, *Paulus Warnefridus*, langobardus, diaconus Forojuliensis, *De gestis Langobardorum libri VI* (I, 1, 405-511).
Saec. i aCh.—1215 (—1221), *Sicardus* episc. Cremonensis, *Chronicon*. — V. n. 103.
Saec. i aCh.—1282, *Ricordano Malaspini*. — V. n. 161.
Saec. i aCh.—1446, *Jannotius Mannetti*, *Historia Pistoriensis*. — V. n. 257.
Saec. i aCh.—1455, *Poggius Bracciolinus*, *Hist. florent.* — V. n. 409.

6. 966 = Saec. I aCh. (?) — Saec. XVI in., *Johannes Antonius Flaminus*, De laudibus urbis Faventiae ad ampliss. Patrem Antonium Puccium S. R. E. Card. Epistola « Ne mirere » (M. 832-841).
7. 991 = Saec. I aCh. (?) — saec. XVII in., *Fulvius Azzarius*, Hist. Regiensis (exc.) (XVIII, 3).
1—1217, *Anonymus auctor*, Chron. Fossae Novae. — V. n. 176.
1—1313, *Ptolomaeus Lucensis*, Hist. eccles. — V. n. 295.
(1972 aCh.—) 33—1381, *Galvaneus de la Flamma*, Chron. Mediol. (ab anno 33 initium ducit series episcoporum Papiensium). — V. n. 130.
8. 595 = 36, Vita b. Vitalis martiris et patroni civitatis Ravennae (I, 2, 558-60).
9. 594 = 36, Passio s. Ursicini martiris et patroni Ravennae (I, 2, 560-2).
40—1406, *Bernardo Marangone*, Cron. di Pisa. — V. n. 179.
10. 511 = 45—1321. Vitae Romanorum pontificum. Sub hoc titulo extant: *Anastasius* biblioth.: *Gulielmus* biblioth.: *Wibertus Aequalis*: *Paulus Bernriedensis*: *Pandolphus Pisanus*: *Nicolaus de Curbio*: *Jacobus* card. s. Georgii ad Velum Aureum: *Bernardus* Guidonis: *Nicolaus* card. Aragoniae: anonymi auctores. Praeter descripta opera, adest etiam ops. *Arnulphi Sagiensis*, « de schismate post Honorii I decessum ». (cfr. infra, n. 30) (III, 1, 93-634).
45—1410, *Ricobaldus* Ferrariensis, Pomarium Ravennatis hist. — V. n. 317.
48—1325. In quatuor Codicib. Roland. hist. add. — V. n. 233.
11. 775 = 48—1339, (1343—1383: 1383—1411), *Andreas Dandulus*, Chronicon Venetum. Dandulo auxilium dedit cancellarius ducatus Venetiarum Benintendus de Ravennanis; de Benintendii Chronica olim disputavit inter coeteros Sassius (ap. Murat. XII, 11), et nuper egit G. Voigt, *Die Briefsammlungen Petrarca's*, etc. p. 65 (cfr. infra n. 247). — Additiones: a) 1343—1388, *Raphaynus de Caresinis*, continuatio chronicon A. Danduli (col. 417-483); b) 1383-1411, *Johannes Bembus*, exc. ex Chronico (col. 519-524) (XII, 13-416 (-524)).
12. 712 = c. 50—1295 (—1528). Nomina omnium episcoporum de Padua (col. 361-4), cum additione (col. 363-4) (VIII, 361-4).
13. 508 = 51—79. Vita b. Apollinaris martyris archiepiscopi Ravennatis ecclesiae (I, 2, 529-33).
14. 714 = 51—1296. Incipit Chronica (vitae archiep. Ravennatum a s. Apollinari usque ad Opizonem de S. Vitali) (II, 1, 188-210).
452—1384, Note a ser *Gorello*. — V. n. 333.
15. 592 = 53—1176, Catalogus Mediolanensis, utque Archiepiscoporum (IV, 141-3).
16. 593 = 63—1099 (1155—1356) duo *Anonymi auctores*, Breve chronicon Atinensis ecclesiae — Sub hoc titulo extant: a) 63—1099 notae historicae Atinenses (col. 901-9 E); b) 1155—1356, brevis chronica Atinensis (col. 909 E-910 B) (VII, 901-910).
17. 795 = 70—ante 1545, Vitae Patriarcharum Aquilejensium. — Sub hoc titulo extant anecdota: a) 70—1353, Vitae patriarcharum Aquilejensium (col. 5-18); b) 70-ante 1545, *Antonius Bellonus*, Vitae patriarch. Aquilejensium (23-70); c) 1386 (de patriarchatu Aquilejensi) ex bibl. Vatic. (col. 71-8); d) 1301-1445, additamenta nunc primum edita ex ms. cod. Vatic. (col. 79-86); e) 1445—1450 ex ms. comitis Collalti (col. 87-97) (XVI, 5-97).
18. 509 = Saec. I-II. Vita b. Eleucadii archiepisc. Ravennatis et confessoris. (I, 2, 548-9).
19. 541 = Saec. I.—c. 350: c. saec. IX-X. Opusculum de situ civi-

- tatis Mediolani, una cum vitis priorum archiepiscoporum Mediolanensium. (I, 2, 203-227).
20. 501 = Saec. I—c. 355. Romanorum Pontificum catalogus Liberianus (*Liberius I*) (exc.) (III, 1, 5-12, 62).
21. 513 = Saec. I—c. 530, Romanorum Pontificum catalogus Felicianus (*Felix IV*) (exc.) (III, 1, 12-16, 62).
22. 526 = Saec. I—post 844, *Agnellus* qui et *Andreas*, Liber Pontificalis sive Vitae Pontificum Ravennatum (a s. Apollinari usque ad Georgium). — Praecedunt duo carmina: a) Incipiunt versiculi cuiusdam minimi scholasticorum titulantes opus libri sequentis « In Patris » (p. 17); b) Incipit carmen dactylicum senarium perempticon, idest missum, etc. « Fortuito quondam » (p. 21), (II, 1, 17-21, 23-187).
23. 521 = Saec. I—872(—894) *Johannes* diaconus, Chronicon episcoporum s. Neapolitanae ecclesiae; cum appendice (p. 318), quam scripsit *Petrus* Neapolitanae sedis subdiaconus (I, 2, 291-318).
24. 658 = Saec. I—saec. XIII in. (?), *Sycardus* Cremonensis episcopus, *Mitræ* (exc.) (VII, 525).
25. 688 = Saec. I—1262, Ordo antiquus Episcoporum suffraganeorum sanctae Mediolanensis ecclesiae: et catalogus archiepiscoporum Mediolanensium a sancto Barnaba usque ad a. MCCLI. (I, 2, 228-231).
26. 718 = Saec. I—1290(—1540). *Auctor anonymus*, Liber de temporibus et aetatibus ad perpetuam rei memoriam: breve compendium collectum ex variis chronicis et per ordinem digestum, etc. (haud parva ex parte pendet a Pantheon *Gotifredi de Viterbo*) (exc.) (VII, 350-2, 526: cfr. VIII, 1071).
27. 723 = Saec. I—1290(—1540). Nomina omnium episcoporum qui fuerunt in civitate Regii. Sub hoc titulo hic extant: a) Saec. I—c. 1290, (col. 1179); b) 1301-2 (col. 1180 A-C); c) (1339)—1455 (col. 1180 C-D); d) 1466—1540 (col. 1180). (VIII, 1179-80).
- Saec. I—1297. *Jacobus a Varagine*. — V. n. 320.
28. 769 = Saec. I—1311, *Galvaneus Flamma*, Parva Chronica Mediolanensis (exc.). (XII, 996).
29. 751 = Saec. I—1320. *Anonymus* (*Sigebertus?*) *Ticinensis*, Commentarius de laudibus Papiae (XI, 5-46: cfr. p. 4).
30. 510 = Saec. I—1447, Vitae primorum pontificum Romanorum (ommissis quibusdam opusculis hic insertis). Sub hoc titulo continentur: *Anonymus*. *Veronensis*: *Frodoardus*: Catal. paparum ed. Eccard: *Bruno* eps. Signiensis: *Pandolphus* Pisanus: *Thierrius* Vallicoloris: *Anonymus*. *Venetus*: *Johannes s. Victoris*: *Guido* eps. Lodoviensis: *Thomas de Averno*: *Amalricus Augerit*: *Petrus de Herentas*: *Aymericus de Peyraco*: *Anonymi auctores* (cfr. supra, n. 10) (III, 2, 10-878).
31. 728 = Saec. I ex... Vita s. Aderiti archiepisc. II Ravennatis. (I, 2, 546-8).
(1380 a Ch.—)134—1294. *Ogerius Alferius*, Chronicon Astense. — V. n. 207.
32. 673 = (440 a Ch.—)200(883—931). *Az Zāzanī*, Cronica dei filosofi (exc.) (vitae Empedoclis, eiusdemque discipuli Muhammed ibn 'Isā mathematici siculi, Archimedis, Coracis, Galeni). (A. 271-3).
33. 843 = Saec. II. Vita b. Calicri archiepisc. Ravennatis ecclesiae. (I, 2, 549-52).
222—1402. *Johannes de Mussis*, Chronicon placentinum. — V. n. 318.
34. 502 = 257—352. Depositio episcoporum (Urbis Romae). (III, 1, 70).
284—350, 474—526. Auctor ignotus (*Anonymus*. *Valesianus*). De Const. Chloro, etc. — V. n. 50.

35. 843=Saec. III. Vita s. Proculi archipraesulis Ravennatis. (I, 2, 552-3).
36. 556=Saec. III. Vita b. Probi archiepisc. Ravennatis. (I, 2, 554-7).
37. 844=Saec. III. Vita b. Liberii confessoris et archiepisc. Ravennatis. (I, 2, 557-8).
33. 969=Saec. III—c. 303, *Johannes Antonius Flaminius*, Vita b. Sabini martyris et episcopi. (M. 806-815).
39. 505=Saec. IV in., Passio s. Severi. (I, 2, 563).
40. 968=Saec. IV in., (?) *Johannes Antonius Flaminius*, Vita b. Æmiliani episcopi et confessoris. (M. 816-819).
- 306—1186, *Godefridus Viterbiensis*. — V. n. 230.
41. 930=322—1476(—1500). *Fabrizius de Marliano*, Chronica episcoporum Placentinorum. — Cum additione, a. 1500, (col. 634 E). (XVI, 627-34).
364. *Eutropius*, Breviarium. — V. n. 3.
- 374—1085. *Landulfus senior*. — V. n. 157.
42. 581.=380—1083. Chronica *Datii* (archiep. Mediolanensis, † 561), (exc.) (VI, 59^aC—59^aC: 121^aD 121^bA).
- Saec. IV?—1409(—1435). *Georgius Stella*, Ann. Genuenses. — V. n. 372.
- 414—1472. *Guernesius Bernius*, chron. eugubin. — V. n. 410.
- 414—1498. *Andrea Navagero*, St. Ven. — V. n. 80.
43. 787=(3000 a. Chr.—)419—1346, Chronica de civitate Ravennae. (I, 2, 574-9).
- 421—1493. *Marin Sanudo*, Vita de' Duchi di Venezia. — V. n. 81.
44. 577=c. 430. Vita s. Johannis confessoris archiepiscopi Ravennatis ecclesiae. (I, 2, 564-6).
45. 821=447—1306. (*Johannes de Mussis*), Corpora sanctorum quae requiescunt in ecclesiis Placentiae (col. 618 C—23 B); haec carmina scripta sunt, sive erant, in quodam tapeto ecclesiae s. Antonini (col. 623 C—624 D); de aedificatione et consecratione ven. Monasterii de Papia et ecclesiae s. Mariae de Sarmato et constructione ecclesiae b. Gregorii pp. in civitate Placentiae (col. 624 E-626): privil. a rege Conrado 1140 Placentinis concessum (col. 626), (quod privil. videbis sub rubrica Diplom. imper.) (XVI, 618 C-626).
46. 506=ante 450. Vita s. Barbutiani confessoris. (II, 1, 194-8: cfr. I, 2, 563).
47. 503=c. 450. *P. Victor*, De regionibus Urbis liber. (Tart. II, 1133-1180).
48. 504=c. 450. *Sextus Rufus*, Liber de Regionibus Urbis. (Tart. II, 1181-90).
49. 964=c. 450. *Bernardus Oricellarius* (*Rucellai*), De urbe Roma seu latinus commentarius eiusdem in Pub. Victorem ac Sex. Rufum de Regionibus Urbis. (Tart. II, 783-1132).
50. 512=(284—350)474—526. *Auctor ignotus* (*Anonymus Valesianus*), De Constantio Chlora, Constantino Magno et aliis imperatoribus excerpta. Opuscula duo a duobus auctoribus scripta. (XXIV, (635-) 640¹B-640¹⁰).
51. 514=476—553. *Procopius Caesariensis*, Historiarum sui temporis libri IV, ex interpret. Claudii Maltreti. (I, 1, 247-369).
52. 518=480—Saec. VI ex. s. *Gregorius Magnus*, Dialogorum liber secundus: vita et miracula s. Benedicti. (IV, 185-239).
53. 579=480—1075. *Leo Marsicanus* episc. Ostiensis, Chronica Casinensis. (IV, 241-453 col. 2 B; juxta Muratorium vero: -487 col. 2).
54. 612=480—c. 1140. *Petrus Diaconus* monachus et bibliothecarius Casinensis, Opusculum de viris illustribus Casinensibus, (non ommissa etiam vita ipsius Petri diaconi, col. 57D-58). (VI, 9-58).

55. 507 = Saec. v. Tractatus aedificationis et constructionis ecclesiae s. Johannis Evangelistae de Ravenna, factae per s. m. Gallam Placidiam augustam. (I, 2, 567-72).
56. 733 = Saec. v. *Raynaldus de Concoretio*, Tractatus (de aedificatione eccl. s. Johannis Evang. de Ravenna). (I, 2, 573-4).
57. 606 = Saec. v ex. — 857. Epitome chroniconum Casinensium jussu sanct. Stephani pp. II conscripta ab *Anastasio* seniore Sedis Apost. bibliothecario. (Sed auctor operis fortasse est *Petrus* diaconus: cfr. Wattenb. I, 179) (II, 1, 351-370).
58. 528 = 529 — 867. Historia rerum a Langobardis gestarum, ignoto monacho (*Cassinensis*) monasterii auctore coevo. (II, 1, 264-9).
59. 517 = 552 — 558. Excerpta ex *Agathiae* historia, *Hugone Grotio* interprete. (I, 1, 381-393).
553. *Paulus diaconus* — V. n. 3.
60. 548 = 563 — 931. Chronicon ducum et principum Beneventi. (Cfr. Scr. r. L. 493) (II, 1, 333-4).
61. 565 = 568 — 983. Liber quarundam historiarum, dominorum diversorum, guerrarum regni Italiae (cfr. Scr. r. Lang. 491-4) (II, 2, 167-170).
62. 587 = 568 — 1035. Chronicon ducum et principum Beneventi, auctore anonymo monacho monast. s. *Sophiae* eiusdem urbis; Appendicula ex cod. Cassin. sign. n. 353. (II, 1, 320-2).
63. 639 = 568 — 1189. Chronicon ducum et principum aliquot Beneventi et principum Salerni cum appendicula ducum Apuliae et priorum trium regum Siciliae, ducatus Apuliae et principatus Capuae. (II, 1, 319).
64. 860 = (c. 1350 aCh. —) 568 — 1332. 1412. *Jacobus Malvecius*, Chronicon Brixianum (praecedit proemium versibus exaratum, « Clara sub », col. 776). (XIV, 776-1004).
569 — 1318. Annales Cavenses. — V. n. 191.
65. 830 = 595 — 1390. Chronicon Sublacense. (XXIV, 929-966).
Saec. VII in. — 1459, *Leodr. Cribellius*, De expeditione Pii pp. II in Turcas. — V. n. 483.
66. 524 = 636 — 824. Fragmentum Langobardicae historiae *Paulo diacono* adtributum. (I, 2, 183-4).
67. 648 = c. 650-674. '*Al Wâqidî* (?)', Conquisti della Siria e dell'Egitto (exc.) (de Constante imp. in Sicilia degente: de expeditionibus Saracenorum). (A. 84-6).
68. 655 = 651 — 1229. '*Ibn 'al Atîr*', Cronaca compiuta (exc.) (prolixa enarratio historica de Saracenis in Sicilia dominantibus) (A. 90-129).
69. 721 = 653 — 1178. '*Ibn 'Adâri*', Peregrine spiegazioni sugli avvenimenti di Magrib (interpolatis locis desumptis e chronica cuiusdam '*Arîb* (exc.) (ad Siciliam spectant) (A. 145-155).
70. 760 = 653 — 1180. '*An Nuwayrî*', Il sommo sforzo di chi conosce le varie parti dell'erudizione (exc.) (de rebus Siciliae, regionis Tripolitanicae, etc. (A. 173-185).
71. 999 = 653 — 1434. '*Ibn 'abî Dînâr*', Libro dilettevole intorno agli avvenimenti dell'Africa e di Tunis (exc.) (excerpta historica ad Siciliam spectantia, post a. 1159 lacunosa) (A. 214-220).
72. 536 = 656 — 668. '*Ibn 'Abd 'al Hâkim*', Conquisti e geste in Egitto (exc.) (de imper. Constante in Sicilia degente) (A. 69).
73. 708 = 658 — 1264 (—1293). *Anonymus scriptor*, Chronica parva ferrariensis (sequitur brevis continuatio 1270-93, fortasse eidem anonymo tribuenda, col. 488C-E) (VIII, 473-83).
74. 667 = 668 — Saec. XII. '*Ibn Dihyab*', L'esilarante ossia versi de' poeti occidentali (exc.) (notae historicae quae praesertim ad Siciliam spectant) (A. 328-9).
75. 519 = 680 — 887. Annales Lambeciani hoc est ann. Francorum.

- Hic continentur: a) 680—887 (Annales Fuldenses: cfr. M. G. H., SS, I, 343-405 col. 1) (col. 87-98B). b) 894—5 (Ann. Fuldenses: cfr. M. G. H., SS., I, 409 lin. 27 — 411 lin. 10) (col. 119-122). c) 680-817 (Ann. Laurisenses minores: cfr. M. G. H., SS., I, 114-123) (col. 99B-110-B). d) 794—803 (Ann. Laureshamenses.: cfr. M. G. H., SS., I, 36 lin. 3 — 39) (coll. 111A-116C). (II, 2, 87-122).
76. 573=680—1140. (*Gregorius Catinensis monachus*), index ducum Spoletarum et abbatum Farfensium (cum duobus additionibus) (II, 2, 295-7).
77. 600=c.681-1118. *Gregorius (Catinensis) monachus*, Chronicon Pharpense. — Sequuntur: Monum. Comitum Marsorum (col. 677-80), in quo ops. nomina comitum alphabetico ordine disposita sunt. (II, 2, 299-676).
78. 551=688—932. 'Al Mālikī, Epitome libelli cui titulus: Giardini che dilettao gli animi, etc. (exc.) (Africae septentrionalis plaga; Sicilia) (A. 75-82).
79. 619=688—1136, Chronicon Pisanum, seu fragmentum auctoris incerti. (VI, 107-110).
80. 955=(414—)695—1498. *Andrea Navagero*, Storia della Repubblica Veneziana. (XXIII, 923-1216).
81. 948=(421)697—1498. *Marin Sanudo*, Vite de' Duchi di Venezia. (XXII, 405-1252).
82. 578=Saec. VII ex.—VIII in. 'Al Bakrī, Libro delle vie e dei reami (exc.). (quaedam historica de insula Cosura). (A. 8).
83. 522=(Adam) S. VIII in.—1071, c. 1120 — c. 1130, c. saec. XII —XV ex. *Johannes monachus s. Vincentii de Vulturno*, chronicon Vulturicense sive chronicon antiquum monasterii S. Vincentii de Vulturno, Ord. s. Benedicti. Chronicon exoritur cum chronologia ab Adam incipiente (p. 327-32), et cum catalogo Roman. Pontif. (p. 333-8) a S. Petro usque ad a. 1124. (I, 2, 325-523).
84. 529=701—872. Incipit chronicon Langobardorum, seu monachorum de monasterio sanctissimi Benedicti (cfr. Script. r. L. 480) (II, 1, 270-1).
85. 997=701—1159. Excerpta ex chronologia arabica *Hazi Ali-phe Mustafa (Haggi Halîfah)* (exc.) (pauca historica de rebus siculis) (I, 2, 233; A. 213-4).
86. 538=704—5. 'Ibn Qutaybach (?), Narrazioni relative al pontificato e al governo (exc.) (de quibusdam expeditionibus Saracenorum in Siciliam) (A. 69-70).
87. 646=704—saec. XII ex. 'Abd 'Allâh 'ibn Yahyâ, Dono d'una collana e itinerario del deserto (exc.) (descriptio geographica insulae Siciliae; Syracusae). (A. 88-90).
88. 920=710—935. 'Abû 'al Mahâsin, Le stelle che risplendono su i re dell'Egitto e del Cairo (exc.) (Saraceni in Sardinia et in Sicilia insulis) (A. 327-8).
89. 539=712—774. Brevis narratio de postremis quinque regibus Langobardorum in Italia, excerpta ex Romano Pontificali (cfr. Script. rer. Lang. 198) (II, 1, 129).
- 727-889. *Herempertus* langob. monachus. — V. n. 98.
90. 786=727—1340. 'Ibn Haldûn, Libro dei concetti storici e raccolta delle origini e vicende degli Arabi, etc.) (exc.) (quaedam de historia sicula) (A. 186-207).
91. 574=c.728—1048. Chronici monasterii Novaliciensis fragmenta quae supersunt. (II, 2, 699-704).
92. 846=723—1300. 'Al Maqrîzî, Cronica maggiore (exc.) (vitae quorundam Saracenorum insulae Siciliae; fragmenta historica) (A. 292-296).
- 740—1236. *Tolosanus* Canon. Favent. — V. n. 227.
93. 561=741—974. *Anonymus Salernitanus (Ardericus?)*, Chronicon. (II, 2, 171-81; II, 1, 287:

- II, 2, 181-5: II, 1, 288-9 col. 1: II, 2, 185-208: II, 1, 290: II, 2, 208-221: II, 1, 290-1 col. 1: II, 2, 222-77: II, 1, 291-3 col. 2: II, 2, 277-9: II, 1, 294-8 col. 2: II, 2, 279-81: II, 1, 299-303: II, 2, 281-4). — (Nonnullas emendationes e mss. Vatic. videbis in vol. II, 2, 1039-1112).
94. 563=749—803. Opusculum de fundatione celeberrimi monasterii Nonantulani in agro Mutinensi sub novissimis regibus Longobardis (I, 2, 189-96).
95. 563=749—899. Nomina abbatum Nonantulensium. (I, 2, 195^a A-195^b).
96. 535=754—840(?) *Herempertus*, ex historia fusiore pauca excerpta quae tractant de sacris quibusdam et ecclesiasticis rebus. (cfr. infra, n. 98) (V. 31-32).
97. 635=761—937. *'Ibn 'al 'Abbâr*, Il Pallio addogato (exc.) (nonnullae biographiae ad Siculam historiam pertinentes) (A. 134-6).
98. 534=(712—)774—889. *Herempertus* langobardus monachus casinensis, Auctarium sive Historiae de gestis principum Beneventanorum, epitome chronologica (II, 1, 237-355: V, 16-30).
99. 569=780—*Nonantulanus monachus anonymus*, De monast. sanctae Mariae, sanctaeque Crucis et s. Martyris Fuscae conditione. (I, 2, 195^b C-196).
100. 525=781—826. *Ernoldus Nigellus*, De rebus gestis Ludovici Pii Augusti, carmen elegiacum. (II, 2, 13-80).
101. 523=782—882 (—900). *Annales* (Bertiniani) regum Francorum; accedit appendix alterius scriptoris (*Annales Vedastini*) quam post *Annales Fuldenses* ed. Andreas Duchesne. (II, 1, 495-570—576).
- 794—803. (*Annales Laureshamenses*). — V. n. 75.
102. 717=800—1204. *Ricobaldus ferrariensis*, *Chronicon Romanorum imperatorum a Matthaeo Bojardo* (c. 1480) in italicum sermonem translatum. (IX, 291-420: cfr. VII, 662).
103. 659=(Saec. I aCh.—)800—1215(—1221). *Sicardus* episc. Cremonensis, *Chronicon*. Adiecta est continuatio per annos 1217-21 (col. 625-6). (VII, 529-625—626).
- 806. *Landulphus Sagax*, V. n. 3.
104. 727=an.814. *Narratiuncula fabulosa* de Carolo Magno *Asquigrani* degenti. (IX, 285-6).
105. 531=815—888. *Johannes* abbas casinensis, *Chronicon postremorum Comitum Capuae* (cfr. *Script. r. L.* 498) (II, 1, 272-3).
106. 542=815—1000. *Series Comitum Capuae* (II, 1, 334-5).
107. 1000=816—902. *'Ibn Wâdirân*, *Cronica di Tunis* (exc.) (de his quae inter Tunisium et Siciliam insulam intercesserunt (A. 220-222).
- 820—1328 (1335). *Chron. Sicil.* — V. n. 297.
108. 557=827-964. *Chronicon Siculum* ex codice arabico Cantabrigiensi (Cambridge). (I, 2, 245-8; A. 70-4).
109. 735=827—1160. *'At Tîgâni*, *Viaggio* (exc.) (de Africae plaga septentrionali atque de insula Siciliae) (A. 155-165).
110. 778=c.830—932. *'Ad Dahabî*, *Avvertimento su le geste dei trapassati* (exc.) (brevis vita cuiusdam jurisconsulti saraceni in Sicilia nati) (A. 235).
111. 977=(Saec. VI aCh.—)833—1506. *Petrus Cyrraeus*, clericus Aleriensis, *De rebus Corsicis* (XXIV, 413-506).
112. 726=833—1039. 1039—1266. *Historia Saracenorum in Sicilia*, excerpta ex chronologio universalis *Ismaelis Alevijadâ Abulpheda*; continuatio historiae Saracenorum in Sicilia ab historia cui titulus *Asmodferi* composita... ab *Alkadi Sciohabadin (Sihâb al dîn)*; vel: *Compendio degli avvenimenti del genere umano* (exc.) (Saraceni in Sicilia, Normanni, *Fridericus II*, rex Man-

- fredus) (I, 2, 251-254; A. 166-172).
113. 532=850—872. *Johannes diaconus*, Vitae sancti Athanasii episcopi neapolitani. (II, 2, 1046⁷-1046¹⁴).
114. 533=850—872. (*Petrus subdiaconus Neapolitanus?*) Vita sancti Athanasii episcopi Neapolitani (II, 2, 1051-64).
115. 527=post 850. 'Al *Balâdurî*, Conquista de' varii paesi (exc.) (Saraceni, Sicilia acquisita, incursionibus vexant italica litora: Barensi urbe potiuntur) (A. 68-9).
116. 590=855—1118(1149). *Anonymus auctor Barensis*, Chronicon (praesertim pendet a Lupo protospatha (cfr. infra, n. 119) cum continuationibus: adjecta adnotatiuncula per a. 1149 (p. 156). (V, 147-156).
117. 949=855—an.1506. *Johannes Garzonius*, Commentarius de dignitate urbis Bononiae ad Antonium Galeatium Bentivolum. (XXI, 1143-1168).
118. 611=856. Historia translationis b. Apollinaris (cfr. infra, n. 268) (I, 2, 533-6).
119. 589=860—1102. *Lupus Protospatha*, Rerum in regno neapolitano gestarum, Breve Chronicon (V, 37-49).
120. 636=866—1182. *Johannes Berardi*, Chronicon Casauriense, sive historia ordinis s. Benedicti. (II, 2, 775-920).
872—894. *Petrus* Neapolitanae sedis subdiaconus; appendix ad *Johannis* diaconi Chronicon episcop. s. Neap. Ecclesiae. — V. n. 23.
121. 530=878. Epistola *Theodosii* Monachi ad Leonem Archidiaconum, De Syracusanae urbis expugnatione. (I, 2, 257-265).
122. 973=883. *Ignatius Pragensis*, Acta martyrii s. Bertarii. (V, 24 B).
883—900. (Annales Vedastini). — V. n. 101.
883—931. *Az Zûzanî*. — V. n. 32.
123. 555=887—950. *Liudprandus*, primum diaconus Picinensis deum episcopus Cremonensis, Historia (II, 1, 425-476: var. lectiones e mss. in II, 2, 1081-92)
124. 546=888—915. Carmen panegyricum de laudibus Berengarii Augusti « Non ederam sperare » (II, 1, 337-414).
125. 566=891. *Hugo* abbas Farfensis, De destructione monasterii Farfensis (exc.) (II, 2, 293-4).
126. 540=891—897. Fragmentum historiae Langobardorum *incerti auctoris*, sed patria *Beneventani* (cfr. S. rer. L. 495). (II, 1, 279-81).
127. 635=(Adam—)893—1178. *Romualdus II* archiepiscopus Salernitanus, Chronicon. Per annos -893 (894) videtur esse parvi momenti: haud absurdum est Romualdum nostrum huic libello operam primum dedisse circiter a. 1125: cfr. Jaffé, in M.G.H., XIX, 393, 395, 418). Quae vero a. 1125 praecedunt nonnulli adiudicant Romualdo I item arch. Salern. (1121-38) (VII, 7-244).
c. Saec. ix-x. Opusc. de situ civitatis Mediol. — V. n. 19.
128. 537=Saec. ix ex. *Petrus subdiac. Neapolitanus* (?) Translatio corporis . . . sancti Athanasii, episcopi Neapolitani. (II, 2, 1065-76).
129. 554=Saec. ix ex.—950. 'Al 'Is-tahri', Libro dei climi (exc.) (geographia Sicula: Saraceni et peninsula italica) (A., 2-3).
130. 763=(1972 aCh.—) saec. ix ex.—1336(—1381). *Galvaneus de la Flamma*, Chronica Mediolani seu Manipolus florum (Seriem Mediol. Episcop. hic habemus, inde ab. a. 33, col. 556E: quae saec. ix ex. praecedunt pauci momenti videntur (col. 603-). Quae spectant ad a. 1337-81 ignoto continuatori tribuenda sunt (col. 736E-740), (ad Muratorii mentem: -533) (XI, 537-736E(—740)).
131. 976=Saec. x in.—1126. 'As Suyûti, Quanto possono desiderar

coloro che raccolgono le biografie dei lessicografi e dei grammatici (exc.) (philologi Saraceni in insula Sicilia viventes) (A. 298-301).

132. 543=902. *Iohannes* diac. Neapolitanus, Martyrium sancti Procopii episcopi Tauromenii eiusque sociorum (I, 2, 269-273).

133. 544=904. Mutinensis urbis descriptio, sive additamentum ad vitam s. Geminiani episc. Mutinen. (II, 2, 691-2).

134. 979=910—1490. *Benvenuto di s. Giorgio*, conte di Blandrate, Ragionamento familiare dell'origine, tempi e costumi de gl'ill. Principi e Marchesi di Monferato. (XXIII, 311-762).

135. 545=an.912. *'Ibn Hurdadbah*, Libro delle vie e dei reami (exc.) (nonnulla de insulis Cypro, Creta atque Sicilia) (A. 316).

136. 571=913—949. *Yahyâ 'ibn Sa'id*, Continuazione degli Annali (hic de Annalibus agitur quos Eutichius patr. Alexandrinus composuit) (exc.) (quaedam de Calabria et Sicilia) (A. 83).

137. 549=919. *Eutichius*, patriarcha Alexandrinus, (exc.) (de exercitu quem Fatimites in Egyptum eduxerunt: pro his et Siculi quidem pugnabant) (A. 321).

138. 754=921—1123. *'Ad Dahabî*, Notizia de' più segnalati lettori del Corano. (exc.) (de quinque lectoribus Saracenis Siculis) (A. 326).

139. 580=925—1077. *Arnulphus*, Historia Mediolanensis (IV, 7—45, col. 1).

140. 570=926—1013. Aliud chronicon (regum Italiae) (IV, 149, col. 2).

141. 547=926—1042. (Notae Casinenses) (cfr. M.G.H., SS., III, 172) (VII, 961-962).

142. 599=926—1116, *Donizo* presbyter et monachus Canusinus (ital.: Canossa), Vita Mathildis Comitissae « Vivus si Plato » Hanc excipiunt: a) 1115, de insigni obitu memorandae comi-

tissae Mathildis « Cogitat et tractat » (p. 382-3); b) 1116, exhortatio Canusii de adventu imperatoris et reginae « Pelle timores » (p. 383, col. 2) (V, 341-383).

143. 615=930—1124, Vitae ss. Patrum Cavensium Alpherii, Leonis, Petri atque Constabilis, abbatum ejusdem sacri Monasterii. (VI, 205-236).

144. 776=934—1212. *'Ad Dahabî*, Cronaca dell'Islam (exc.). (Saracenorum expeditio contra Januenses: Sicilia) (A. 186).

145. 934=936—1595. *Jacopo Gori da Senalonga*, Istoria della città di Chiusi in Toscana (Tart., I, 879-1124).

146. 837=946—1115(1445), *Anonymus auctor*, Historia illustrissimae comitissae Mathildis (e Donizone desumpta) (Adjecta continuatione (p. 397, col. 2) in qua sermo est de translatione corporis comitissae Mathildis, a. 1445) (V, 389-397).

147. 572=947—1028. Chronicon Regum Italiae (IV, 149).

148. 694=948—952. *'Ibn 'abî Usaybi'ah*, Sorgenti di notizie su le biografie dei medici (exc.) (de quodam medico saraceno in Sicilia degente) (A. 274-5).

149. 550=c. 950, *'Al Mus'ûdî*, Prati d'oro (exc.) (quaedam de Sicilia) (A. 1).

150. 857=c. 950. *Antonius Confalonarius*, Catalogus archiep. Mediol. (exc.) (V, 501^b C).

151. 553=c. 950. *'Al Masûdî*, Prati d'oro e miniere di gemme (exc.) (brevis Siciliae descriptio) (suspicantur hoc opus nihil aliud esse quam epitomen alterius libri, eiusdem tituli, ab 'Al Masûdî scripti.) (A. 319).

152. 642=c. 950. *'Ibn Hammâd*, Un po' di quel che occorre di sapere, etc. (exc.) (de Califfo Fatimita 'Al Mansur, atque de Sicilia insula) (A. 129).

153. 822=954—1400, *Johannes de Mussis*, De antiquitatibus, nobilitatibus, dignitatibus, etc. ci-

- vium Placentiae et de eorum gestis. (XVI, 585-610).
154. 231=(2000 aCh.—)955—1348, *Giovanni Villani*, Historie florentine (XIII, 9-1002).
155. 552=956, 'Al Masûdi, L'avvertenza, etc. (cosmographia sicula) (A. 1).
156. 862=959—1169. 'Al Maqrîzî, Ammonimenti e dilucidazioni intorno alle prime fondazioni e le antichità dell'Egitto e del Nilo, etc. (exc.) (quaedam historica de Africa septentrionali et de urbe Damiat) (A. 296-7).
157. 582=(374—)961—1085, *Lan-dolphus senior*, Mediolanensis historia (IV, 59-120).
158. 558=968. *Liutprandus*, Legatio ad Nicephorum Phocam (II, 1, 479-89).
159. 575=969. 'Abu 'Abd Allâh Muhammad, Cronica (exc.) (de Egypto) (A. 83).
160. 806=(1106 aCh.—)971—1269. *Michael de Vico*, Canonicus Pisanus, Breviarium pisanae historiae. Praecedit: 1106 aCh. *Frater Bartholomeus de sancto Concordio*, liber de origine civit. Pisanae (col. 163-5) (VI, (163—) 165-198).
161. 698=*Saec. I aCh.—973—1282, *Ricordano Malespini*, Istoria fiorentina. (De auctoritate et genuinitate huius chronicae ab eruditissimis viris acerrime disputatur) (cfr. n. 360) (VIII, 881-1028).
162. 826=975—1295. 'As Sarrâg, Della nazione berbera, etc. (exc.) (de Saracenis qui in Sicilia humanis litteris operam dederunt) (A. 324).
163. 559=a. 977. 'Ibn Hawqal, libro delle vie e dei reami (exc.) (Sicilia insula singillatim descripta) (A. 3-7).
164. 560=c. 977. *Anonimo*, Quadro delle figure della terra, etc. (epitome cuiusdam operis ab 'Ibn Hawqal scripti) (exc.) (Panormum: sepulchrum Aristotelis) (A. 7-8).
165. 767=979—c. 1130 (?). De rebus mediolanensibus adnotationes e Chronico majore Galvani Flammae (exc.) (V, 512^b E).
166. 652=932—saec. XIII in., *Yâqût*, Dizionario alfabetico de' paesi (exc.) (descriptio urbium locorumque Siciliae) (A. 46-55).
167. 562=a. 988. 'Al Muqaddasî, di Gerusalemme, Le divisioni più acconce a far conoscere bene i climi (exc.) (geographia insulae Siciliae) (A. 317-8).
168. 967=c. 990(1007)—1072(1080). *Johannes Antonius Flaminus*, Vita b. Petri Damiani (M. 820-831).
169. 616=995—1125. 'Ibn Baskûwâl, Dono di notizie biografiche degli 'imân della Spagna (exc.) (Vitae excellentium Saracenorum qui in Sicilia floruerunt) (A. 253-4).
170. 777=999—saec. XII. 'Ad Dahabî, Compendio delle notizie che si raccontano intorno ai fatti dei grammatici (exc.) (grammatici Saraceni qui in Sicilia insula floruerunt) (A. 283-5).
171. 825=999—1400(1468). *Johannes de Mussis*, Placentinae Urbis ac nonnullarum nobilium tum in ea, tum in Italia familiarum descriptio. Cum adnotatione historica ad annum 1468 spectante (col. 567E) (XVI, 561-84).
172. 564=saec. X (?). 'Abd 'ar Rahmân, Gioielli lessicografici e novelli splendori (hic tantum initium huius operis editum est) (A. 311).
173. 836=saec. XI ex.—1115. Historia sanctae memoriae ducatricis et comitissae Matildis et omnium suorum praedecessorum (e Donizone). Sequuntur praeces duae quas scripsit venerabilis antistes (Conturbiensis) sanctus Anselmus ad consolationem dominae Comitissae Matildis (exc.) (V, 339).
174. 946=saec. X ex.—1115. *Baptista Panetius*, De rebus gestis comitissae Matildis (exc.) (V, 339).

175. 597 = 1000 — 1212 (1349 — 88. 1500). *Anonymus monachus Cassinensis*, Rerum in regno Neapolitano gestarum breve chronicon. Sequuntur additiones: a) 1349-1388 (p. 75^a A-D); b) 1500 (p. 75^a E — 75^b A). (V, 55-74 (-75): 139-143).
176. 647 = (1—)1000—1217. *Anonymus Auctor*. Chronicon Fossae Novae (olim sub nomine Johannis de Ceccano circumferebatur) (VII, 855-98).
177. 633 = 1000—1228. *'Ibn Hallikân*, Le morti degli uomini illustri e le notizie dei contemporanei (exc.) (vitae quorundam excellentium Saracenorum) (A. 276-283).
178. 699 = 1000—1282. *Anonymus Vaticanus*, Historia Sicula. (non ab unico fortasse sed a pluribus auctoribus scripta) (VIII, 745-780).
179. 931 = (40—) saec. XI in.—1406. *Bernardo Marangone*, Croniche della città di Pisa. (Tart., I, 311-842).
180. 893 = 1001—1294. *Sozomenus Pistoriensis*, Excerpta ex historia (Tart., I, 5-203).
181. 801 = 1002—1363. *Johannes de Bazano*, Chronicon Mutinense (XV, 555-634).
1007—1080. *Joh. A. Flaminius*, Vita b. Petri Damiani. V. n. 168.
182. 735 = 1009—1076. *'Ibn Haldân*, Storia universale (exc.) (paucula de vita Mugâhid (Mugetti), et de rebus ab eodem in Sardinia gestis) (A. 112, adn.).
183. 585 = 1009—1035. *Guilielmus Appulus*, Poema Normannorum (V, 253-78).
184. 965 = 1012—saec. XII in. *Laurentius Bonincontrus*, Annales (exc.) (Musettus et Pisa) (III, 1, 401^b B-E, 404^b C).
185. 643 = 1017. *'Ad Dubbî* (exc.) (Mugettus: quid ipse in Sardinia insula egerit) (A. 111-2, adn.).
186. 818 = 1017—1419. 1431. *Antonius Nerlius* abbas (1393-1406), Breve chronicon monast. Mantuani s. Andreae Ord. Benedict. (nulla nota constat quibus verbis Chron. a Nerlio scriptum finem habeat, et initium ducat continuatio ab anonymo auctore concinnata) (XXIV, 1073-1084).
187. 653 = c. 1019—1165. *'Imâd 'ad dîn 'al 'Isfahânî*, La perla del castello e il ruolo de' poeti (exc.) (de quibusdam poetis Saracenis sicularibus) (A. 254-270).
188. 690 = 1025—1266. *Johannes Capuanus*, Cavensium abbatum nomina « Abbas Alpherius » (VI, 236).
189. 798 = 1026—1226. *'As Safadî*, Supplemento alle cronologie (exc.) (vitae quamplurium « Francorum » Saracenorumque qui in historia Sicula nomen habent (A. 289-290).
1027—1265 Annales Siculi, ad calcem operis quod scripsit *Gaufridus Malaterra*. — V. n. 192.
190. 703 = 1027—1283. *Conradus* dominicanus prior conventus s. Caterinae in civitate Panormitana, Epistola ad b. Episcopum Cathanensem, sive brevis chronica (I, 2, 277-9).
191. 576 = (569—)1034—1318. Annales Cavenses (VII, 917-32).
192. 583 = 1035—1099 (—1154; 1027—1265). *Gaufridus Malaterra* monachus benedictinus, Historia sicula (1035-1099). Adiectis duobus supplementis; a) (1099—) 1154 praefatio ad quamdam vitam Rugerii II regis Siculi (p. 603, col. 1, A-C); b) 1027—1265, Annales siculi (p. 603, col. 1 C-606) (V, 549-602(-606)).
193. 626 = 1038—1309. Chronicon Parmense. Sub hoc titulo continentur: a) 1038—1167 (Annales Parmenses minores: cfr. M.G.H., xviii, 662-3) (col. 759-760 B); b) 1101—1211 (Annales Ferrarienses: cfr. M.G.H., l.c., 663-4) (col. 760 B-761 B); c) (1086-) 1147—1184 (—1210) (Notae Parmenses cfr. M.G.H., l.c., 664) (col. 761 C-D, d); 1165—1309

- (Annales Parmenses maiores, cfr. M.G.H., l.c., 664-752, lin. 22) (col. 761-880) (IX, 759-880).
1039. *Abulpheda*. V. n. 112.
194. 603=1041—1085. *Chronicon Northmannicum*, de rebus in Japygia et Apulia gestis contra Graecos. (V, 278⁵⁻⁸⁶).
195. 835=1046—1115. De gestis Comitissae Matildis (exc.) (V, 338, 349^a C-D, 349^b D, 352^a E, 357^a D-E, 383^a D).
196. 780=1048. *'Sihâb ad dîn 'al 'Umarî*, Escursioni degli sguardi sui reami e la metropoli (exc.) (auctores Saraceni Siculi) (A. 286-289).
197. 584=1048—9. *'Al Humaydî*, Carbone ardente da accendervi il lume (exc.) (vitae doctorum virorum, qui e Saraceno populo nati in Sicilia insula floruerunt) (A. 252).
198. 680=4049—1070. *Sibt 'ibn 'al 'Gûzî*, Specchio del secolo (exc.) (de historia Sicula) (A. 133).
c. 1050—c.1485. Fr. *Adam de Montaldo*, Excel. domus Auriae Triumphus. V. n. 362.
199. 853=post 1056—1355. *Petrus Paulus Vergerius*, Vitae principum Carrariensium (XVI, 113-184).
200. 738=1058—1141. *'Ibn 'al Mualim*, La stella che splende sul giusto e il fulmine lanciato sul prevaricatore (exc.) (de quodam iurista Saraceno Siculo brevis notitia) (A. 324).
201. 996=1058—1397(1754—1755). *Haggî Halîfah*, Rimozione d'ogni dubbio sui titoli de' libri, etc. (exc.) (brevis nota, quae ad a. 1754-5 spectat, forsitan alii auctori et quidem anonymo tribuenda est) (syllabus librorum, eorumq. descriptio) (A. 311-6).
202. 827=1059—1142. *'Al Harsî*, Compendio di giurisprudenza (exc.) (de duobus iuristis Siculis Saracenis) (A. 325).
203. 938=*1060. Brevis historia liberationis Messanae a Saraceno-
rum dominatu per comitem Ro-
gerium Normannum factae (Chronicon fictum saec. circiter xvi: cfr. Amari, *Storia dei Musulmani di Sicilia*, III, 56-8) (VI, 613-620 D).
204. 655=c. 1061. *'Al Mâlik 'al Mansûr*, Notizie dei re e solazzo offerto al monarca ed allo schiavo, nelle biografie degli antichi poeti (exc.) (poetae Siculi Saraceni) (A. 270).
205. 621=1061—1154. *Edrisi*, Solazzo per chi si diletta di girare il mondo (exc.) (Siciliae aliarumque insularum descriptio: Africa septentrionalis) (A. 8-34).
206. 740=1061—1303. *Ptolomaeus Lucensis*, Breves annales (XI, 1249-1306).
207. 710=(1380? a Ch.—)1070—1294, *Ogerius Alferius*, Chronicon Astense. (XI, 139-152).
208. 591=1071—1094. *Anonymus scriptor*, De ecclesia Casinensi ab Alexandro II consecrata et dicata (V, 76-8).
209. 613=1075—1138. *Petrus Diaconus*, Chronica Casinensis (IV, 453^b B (ad mentem Murat: -488 col. 1)—602).
1080—1305. *Paolino di Piero*. — V. n. 324.
210. 607=1086—1133. *'Ibn Hamdîs*, Il (suo) diwân (exc.) (quaedam de historia Sicula) (A. 223-250).
1086—1184(—1210) (Notae Parmenses). — V. n. 193^c.
211. 816=1089—1389 (1369—1407) Cronica di Pisa. Sequitur additamentum, a. 1369—1407, (col. 1087-8) (XV, 973-1086(-1088)).
212. 792=c.1090—1166. *'Al Kutubî*, Supplemento all'opera necrologica di 'Ibn Hallikân (exc.) (cuiusdam Siculi Saraceni vita, qui in Cairo civitate « cadî », uti dicunt, fuit, et obiit 1165-6) (A. 323).
213. 803=1090—1363 (1379—1412) *Stefano de Nerito* (Nardò), Cronaca de li Abati di sancto Benedicto che governava la ecclesia de s. Maria de Nerito. Ab anonymo auctore continuata, per a.

- 1379—1412 (col. 907 B-910) (XXIV, 889-907(-910)).
214. 586=1092 sept. 5. Historia consecrationis s. monast. Sanctiss. Trinitatis Cavensis solemniter factae a b. m. Urbano pp. II (VI, 237-240).
215. 666=1095—1230. *Bernardus thesaurarius* (vel potius *Ernoul*), Liber de acquisitione Terrae Sanctae in linguam latinam conversus a fr. Francisco Pipino (VII, 663-848).
216. 598=1096—1105. *Radulphus Cadomensis* (gallice: Caen), Gesta Tancredi principis in expeditione Hierosolymitana (V, 285-333).
217. 693=1096—1232. Chronicon Cremonense (VII, 633-642).
218. 610=1098—1137(—1144). *Ladulphus de Sancto Paulo*, Liber historiarum Mediolanensis urbis (cum quadam adnotatiuncula, ad a. 1144) (in m.s., unde editio deducta est, legimus, in initio operis, annum 1094 pro 1097) (V, 469-520).
- 1099—1106 (1109—1115) Translatio corporis s. Gemin. — V. n. 229.
219. 620=1099—1120 (*Petrus Pisanus?*) Gesta triumphalia per Pisanos facta (VI, 99-106).
- 1099—1154. Praefatio ad vitam Rogerii II Siciliae regis. — V. n. 192^a.
220. 617=1099—1163. *Caffarus*, Annales Genuenses. Huius auctoris operam describam: a) b) 1099—1163 Annales, in duas partes digesti (—1152, col. -263 B; —1163, col. -285 B); c) 1147-8 liber de expeditione Almarie et Tortuose (col. -290) (VI, 247-290).
221. 815=1099—1388. Catalogus Farfensium abbatum (II, 2, 298).
222. 583=saec. XI. Prologus quem *Johannes* grammaticus tertio volumini chartarii Farfensis praemisit, quum, jussu (1092 apr. 29) Beraldi abbatis, opus a Gregorio Catinensi inceptum persequeretur (II, 2, 290).
223. 608=c. 1100. *'Ibn 'al Haqân*, Monili d'oro naturali e belle qualità degli Ottimati (exc.) (brevis notitia de quodam principe Siculo) (A. 327).
- 1100—1269. *Michael de Vico*, brev. pisanæ historiae. — V. n. 160.
224. 840=saec. XI—1500. Nomina omnium abbatum s. Prosperi (VIII, 1177-8).
225. 994=saec. XII in. *'Al Maqqarî*, Il grato odore dei verdeggianti rami della Spagna (de *'Ibn Hamdis*, poeta Siculo) (A. 302-3).
- 1101—1169. *Hugo Falcandus*. — V. n. 254.
- 1101—1211. (Annales Ferrarienses). — V. n. 193^b.
- 1101—1477, Chron. Estense. — V. n. 352.
226. 614=1102—1140. *Falco Beneventanus*, Chronicon. (V, 82-133).
227. 662=(746—)1103—1236. *Tolosanus* canonicus Faventinus, Chronicon (Faventinum), (usque ad finem saec. XI, vel potius usque ad a. 1103, hic tantum pauca leguntur), (Tolos., aegrotans inde ab a. 1219, obiit 1226 apr. 5: qua de causa dubium non est, quin omnia saltem quae ad a. 1219-36 spectant, alio vel aliis auctoribus tribuenda sint.) (M. 11-194).
- 1104=1394(—1471). *Bartholomaeus della Pugliola*, Cronica di Bologna. — V. n. 336.
228. 872=1105—1185. *'Al Fâsî*, La preziosa gemma che è la cro-naca della Mecca (exc.) (notitiunculae quaedam de historia Sicula). (A. 291).
229. 596=(1099—)1106(1109—1115). Translatio corporis s. Geminiani Mutinensium episc. et patroni, et dedicatio illius altaris, a. 1106 (col. 89-92). — Sequuntur: additamenta 1109—1115 (col. 91-4). (VI, 80-92(-94)).
230. 638=(306—)1106—1186. *Godofridus Viterbiensis*, Chronicon (partes I-XVI desunt). (Godofr. profitetur in hac historia

- scribenda auctores synchronos adiisse inde ab a. 1106 (col. 454C). (VII, 357-520).
- 1109—1115. Additamenta ad translationem corporis s. Geminiani Mutin. episc. -- V. n. 229.
- 1109—1426 (1426, 1428; 1472). *Mattheus de Griffonibus*, Mem. Bonon. — V. n. 338.
231. 601=1114—1115. *Laurentius Veronensis* (sen *Vernensis*) diaconus Petri II († 1120) archiepisc. pisani, De bello Maioricano libri VII. « Arma rates ». (VI, 111-162).
232. 622=1114—1156(—1165), *Otto Frisingensis* episcop. eiusque continuator *Radericus* [*Ragewinus*], Libri de gestis Friderici I imp. — Hic continentur: a) 1114—1156. *Otto Frisingensis* episc., de gestis Frid. I (praemissa epist. Frider. imp.) (col. 635-738); b) 1157—1165. *Radericus* [*Ragewinus*] Frisingensis canonicus, Appendix ad Ottonis Frisingensis libros (739-853). (VI, 635-732(-858)).
233. 624=1117—1162. 'Abû *Hâmid*, Regalo agli intelletti, etc. (exc.) (Siciliae descriptio). (A. 34).
234. 632=1117--1278 (1301—1374). *Parisius de Cereta*, Chronicon Veronense. Adjecta est continuatio cuiusdam anonymi auctoris (vel potius plurium auctorum). (VIII, 621-641(-660)).
235. 932=1118 *Vincentius Justinianus*, Vita Gelasii II (exc.) (III, 1, 396¹ C).
236. 654=1118. 'Imad 'ad dîn 'al 'Isfahânî, Vera eloquenza quassita usata a descrivere il conquisto di Gerusalemme (exc.) (de Sicilia, de regione Tripolitana, etc.) (A. 87-8).
237. 605=1118—1127. *Anonymus Comensis*, De bello Mediolanensium adversus Comenses liber Cumanus, « Bellum quod gessit ». Adjecta est quaedam « antiqua scheda », posterioris aetatis, soluta oratione conscripta, in qua de causis huiusce belli sermo est. (V, (cfr. 407) 413-456).
238. 602=1119. 'Alî 'al Ballanûbi, il Siciliano, il (suo) diwân (exc.) (pauca fragm.) (A. 303-4).
239. 604=1120. Magister *Moyse* Bergomensis, Carmen de laudibus Bergomi. (V, 529-36).
240. 922=(Saec. XII aCh.—1125—1464. *Bartholomaeus Sacchus* vel *Platina*, Historia urbis Mantuae: praemissus est brevis prologus ad card. Franciscum Gonzaga (col. 618). (XX, 641-862).
241. 609=1127—1135, *Alexander abbas Telesinus*: a) De rebus gestis Rogerii Siciliae regis (p. 615-43); b) alloquium ad Regem Rogerium (p. 644-5). (V, 615-645).
242. 936=1127—1479. Excerpta e quodam « libretto » Lucensi, quibus Hubertus Benvoglianti usus est ad Chronicas Sanenses Andreae Dei, Agnoli della Tura et Nerii Donati f., illustrandas. (XV, 14-290).
243. 768=c. 1130 (?) De rebus Mediolanensibus disseruit, *Galvanus Flamma*, Chronicon extravagans (est.) (V, 512^b E).
244. 823=1130—1230. 1322. 1335. *Johannes de Mussis*, Chronica rectorum civitatis Placentiae, videlicet consulum et potestatum. (XVI, 611-618 C).
245. 762=1131—1336 (1343—1501). Annales Veteres Mutinensium. — Sequuntur additamenta 1343-1501 (col. 82 C-86), a pluribus auctoribus scripta: inter quae, notitiae historicae ad a. 1488—1501 pertinentes (col. 85 A-86) *Alexandro Tassoni* tribuendae sunt, cui etiam totius operis hodiernam dispositionem debemus. (XI, 53-82 C (-86)).
- 1136—1342. *Raynerius de Grancis*. — V. n. 390.
246. 937=1138—1336. Laterculi magistratum Cremonensium ex Codice Turricini (*Johannes Jacobus Turrissinus*? : cfr. Arisi, *Cremona literata* II, 432). (VII, 643-654).

247. 791=c. 1140—c. 1150, 1343—1352, *Benintendus de Ravennanis* cancellarius ducatus Venet., Epistola in commendationem Chronicarum per d. Andream Dandulum Venetiar. ducem editarum (dat. non. dec. [5 dec.] 1350). (XII, 10-11). (cfr. etiam quae diximus sub n. 11).
248. 707=1142—1291. Series consulum, Sapientum et Antianorum urbis Mutinae excerpta e pervetusto ms. regesto eiusdem civitatis. (XV, 635-638).
1144. Additamentum ad *Land. de sancto Paulo*. — V. n. 218.
249. 656=1146—1209, *Otto de Sancto Blasio*, Chronicon. (VII, 865-910).
- 1147—8. *Caffarus*, (liber de expedit. Almarie et Tortuose). — V. n. 220 c).
- (1086)1147(—1210). (Notae Parmenses). — V. n. 193 c).
250. 808=1148—1160. I pallii ricamati coi quali si raccontano i fatti di Marocco (exc.) (de his quae inter Siciliam insulam et Africae septentrionalem plagam interceserunt). (A. 322).
1149. Historiola (Barensis). — V. n. 116.
251. 618=an. 1150. 'Abû Saïd 'Ibrahîm (siculus), Il febricitante nella cura d'ogni sorta di malattie, ecc. (hic tantum edita est huiusce operis praefatio). (A. 309-310).
252. 891 = (380 av. Chr.—)1152—1341: 1427—31. *Antonius Astensanus*, ducalis Astensium secretarius, Carmen de varietate fortunae sive de vita sua et gestis civium Astensium. « Me ne mihi mutata ». (XIV, 1009-1082).
253. 623=1153—1168. *Otto et Acerbus Morena*, Historia rerum Laudensium. Extant: a) 1153—1161, Otto Morena, historia rerum Laudensium (cfr. M. G. H., XVIII, 587-634), (col. 955-1096 D); b) 1161—1164. Continuatio ab Acerbo Morena scripta (cfr. M. G. H., XVIII, 634-43), (col. 1096 D—1126 C); c) 1164—1168, (continuatio ab Anonymo Laudensi adiecta), (cfr. M. G. H., XVIII, 643-59), (col. 1126 C—1164 B). (VI, 955-1164 B).
254. 640=(1101—)1154—1169. *Hugo Falcandus*, de rebus gestis in regno siculo (VII, 251-344).
255. 634=1154—1177(—1202, 1230). *Sire Raul* sive *Radulphus*, De rebus gestis Friderici I. — Sub hoc titulo comprehenduntur: a) 1154—1177 (cfr. M. G. H., XVIII, 360-78: libellus tristitiae et doloris) (col. 1173-1193 B); b) 1189—1202, continuatio, (cfr. M. G. H., XVIII, 378-82), (col. 1193 B-1196 C); c) 1230 (Murat. legit: 1203), nota historica (col. 1196 C). (VI, 1173-1196).
256. 704=1154—1290(—1371). *Anonymus scriptor*, Memoriale potestatum Regiensium gestorumque iis temporibus. Sequitur appendix, a. 1371, (col. 1175-6). (VIII, 1073-1174(-1176)).
257. 885=(Sacc. 1 a Ch.) 1154—1446. *Jannotius Manetti*, Historia pistoriensis. (XIX, 989-1058).
- 1155—1356. *Chronica brevis Atinensis*. — V. n. 16.
- 1157—1165.— *Radevicus* [*Ragewinus*] *Frisingensis* Canonicus, Appendix ad Ottonis Frisingensis opus. — V. n. 232.
258. 649=1158, 'Ibn Sâhid 'aš šalâh, Cronica della concessione del pontificato, ecc. (exc.) (Africae septentrionalis plaga). (A. 83-4).
259. 935=1159—1160. 'Az Zarkasi, Cronica dei principii di alcune dinastie, ecc. (exc.) (quaedam de Tunete, Sicilia, etc.) (A. 213).
260. 755=1159—1196. ('Ibn 'Abî Zur' (?), ovvero Sâlih (?), L'amico che canta nei cartacei giardini le gesta dei re del Magrib (Marocco) e la cronaca della città di Fez (exc.), (de Africa, Hispania atque Sicilia). (A. 165-6).

- 1161—1164. *Acerbus Morena*, Prose-
cutio Historiae rerum lauden-
sium ab Ottone Morena scriptae.
— V. n. 253^b.
261. 625=1162. *Burchardus nota-
rius*, Epistola de victoria Fri-
derici Imp. aug. et excidio Me-
diolansi. (VI, 915-918).
262. 799=1162—1362. *Auctor ano-
nymus*, Chronica antiqua civi-
datis Caesenae, (desumpta ex
anecdactis et ab auctoribus ibi-
dem memoratis, videlicet: a)
Chronica antiqua Cesenae; b) d.
Rialis canonicus; c) Petrus de
Aquarola notarius; d) Franci-
scus archipr. plebis s. Thomae
et canonicus. Auctor chron. hau-
sit etiam ex quibusdam libellis
indistincte significatis. (XIV,
1039-1186).
- 1164—1168. *Anonymus Laudensis*,
continuatio Historiae rerum lau-
densium ab Ottone et Acerbo
Morena scriptae. — V. n. 253^c.
263. 630=1164—1173. *Obertus Can-
cellarius*, Annales Genuenses.
(VI, 291-350).
- 1165—1309. (Annales Parmenses
maiores). — V. n. 193^d.
264. 627=an.1170. *'Ibn Zafar* (si-
culus), Conforti al principe ni-
micato da' suoi (fragm. philoso-
phica; notitia plurimorum libro-
rum). (A. 304-307).
265. 628=an.1170. *'Ibn Zafar* (sicu-
lus), notizie dei fanciulli egregi.
(fragm.) (A. 307).
266. 629=av.1170. *'Ibn Zafar*, si-
culus), I migliori annunzi circa
il migliore fra gli uomini (fragm.)
(A. 308-9).
267. 632=(856 c.—)1173. Prologus de
inventione corporis b. Apollina-
ris martyris. (I, 2, 538-45).
268. 631=1173. *Rodulphus* prior Cam-
maldul., Tractatus de inventione
corporis b. Apollinaris. (I, 2,
536-8).
269. 660=1173. *Boncompagnus Flo-
rentinus*. Liber de obsidione An-
conae a copiis Friderici I Imp.
eiusque urbis liberatione. (VI,
925-946).
270. 878=1173—1129. *'Al Maqrîzî*.
Le vie che conducono a cono-
scere le dinastie dei re. (exc.)
(Sacra expeditio Friderici II).
(A. 211-212).
271. 678=1174. *Bahâ 'ad dîn*, I
pregi sultanici, ecc. (exc.) (Res
a « Francis » in Egypto contra
Saladinum gestae) (A. 131).
272. 645=1174. Rassegna delle cose
mirabili della metropoli (exc.)
(Siculi oppugnantes urbem Ale-
xandriam in Egypto). (A. 320).
273. 691=1174—1188. *'Abû Sâmah
'al Muqaddasî*, I due giardini
(exc.) (Saladinus; insula Sicilia).
(A. 136-3).
274. 641=1174 — 1196. *Ottobonus
scriba*, Annales Genuenses. (VI,
351-373)
- 1174—1352. *Andrea Dei*. — V.
n. 284.
275. 764=1174—1364. Regimina Pa-
duae. Sub hoc titulo hic habe-
mus quatuor syllabos potesta-
tum: a) (latine 1174—1364 (col.
365-); b) (Italica versio) 1174
—1338 (col. 336 C-); c) (latine)
1174—1338, Codex Zabarella
(col. 419 444); d) (latine) 1175—
1336, Codex Domin. Molin, cum
var. lection. e codicibus Papa-
fava ac Corradini desumptis
(col. 445-458) (VIII, 365-458).
276. 633=post 1175. *'Al Haravî*,
Cenni sui luoghi da visitare, ecc.
(exc.) (Siciliae descriptio). (A.
34).
277. 736=1176—1314. *Franciscus
Pipinus*, Chronicon. (IX, 587-
752).
278. 664=1179—1224. *'Abd'al Wâ-
hid*, Maravigliosa scelta di no-
tizie dell'Occidente (exc.) (Tu-
nes, Sicilia, Marechium). (A.
130-1).
279. 637=c. 1180—1260. 1262. *Ro-
landinus* Patavinus, Liber chro-
nicorum sive Memoriale tempo-
rum de factis in Marchia et prope
ad Marchiam Tarvisinam. (VIII,
169-360).
280. 637=1183—5, *'Ibn Gubayr*,
Viaggio del Kinânî (exc.) (de-

- scriptio cuiusdam itineris per Calabriam et Siciliam; de Messana, Panormo, Cephalade, etc.). (A., 35-45).
- 1183—1236. Duo carmina *Thadaci* notarii Vicentini. — V. n. 281.
281. 668 = 1183—1237. *Gerardus Maurisius* civis et iudex Vicentinus, Historia de rebus gestis Eccolini de Romano. Ibidem leguntur etiam duo carmina quae *Thadacus notarius Vicentinus* scripsit: 1) 1183—1236. rhythmici versus in honorem Friderici [II] imp. et Eccelinorum, « Sicut recumbentibus » (col. 55-61); 2) de significatione nominum Eccolini et Alberici fratrum de Romano, « Vir qui non intelligit » (col. 63-4). (VIII, 7-66).
282. 998 = 1184—1252. *Incertus auctor* (saec. xvii), Vita Ricciardi comitis Sancti Bonifacii. (VIII, 121-134).
- 1185—1210. Notae Parmenses. — V. n. 193^c).
283. 985 = 1186—1289. Catalogus Consulum et potestatum Senensium (lat. et ital.). (XV, 16B-C, 40E).
284. 756 = (1174-)1186-1352. *Andrea Dei*, Cronica Sanese continuata da Agnolo di Tura. (In adnotationibus quamplures additiones atque variantes lectiones referuntur, inde ab a. 1174—; textus autem chron. incipit a. 1186) (Non constat quo anno a scribendo desierit A. D., locum cedens A. T.; Andreas certe a. 1328 (col. 85B) scribebat, et Agnolus jam a. 1348 ad opus perficiendum manum dederat (col. 123B). (XV, 11-128).
285. 820 = 1187—1405. Chronica parva Ripaltae. (XVII, 1321-1326).
286. 812 = 1188—1385 (1414—1452). Cronaca Riminese (inde ab a. 1355 [col. 902] fusius enarratio procedit). — Adjecta est appendix, 1414-52 (col. 927-63). (XV, 893-926(—968).
287. 724 = 1189—90. *Ahmad 'ibn 'Alī 'al Harīrī*, Inizio e spiegazione dell'impresa dei Franchi maledetti sopra i paesi musulmani (exc.) (expeditiones 1189-90 italicæ contra Ptolemaidem). (A., 322).
- 1189—1202. Appendix ad opus cui titulus: *Sire Raul sive Radulphus*, de reb. gest. Frid. I. — V. n. 255^b).
288. 657 = 1189—1243. *Richardus de S. Germano*, Chronicon rerum per orbem gestarum ab excessu Guillelmi Siciliae regis. (VII, 967-1052).
289. 753 = (48? —) 1189—1325. In quatuor codicibus *Rolandini* historiae addita (Notae historicae Patavinae). (VIII, 459-66).
- 1191—1336. Fragm. hist. Pisanac. — V. n. 355.
290. 774 = 1192—1343. *Anonymus auctor*, Annales urbis Arretinae. Hic occurrunt: a) 1200-1336, Annales Arretini (col. 855-858 C); b) 1192-1343. Potestates Arretinorum (col. 858C-882). (XXIV, 855-882).
291. 849 = 1194—1259. *Laurentius de Monacis*, Veneti Senatus a secretis ac Cretensis regni magnus Cancellarius, Ezerinus III, ex eiusdem historiae libro XIII excerptus. (VIII, 137-150).
292. 734 = 1194—1260 (1220 vel 1230; saec. xv). *Antonius Godius* nob. Vicentinus, Chronica quae extat. — Sequuntur tres syllabi (cum nota historica a. 1220, vel potius a. 1230) gentium nobilium Vicentinorum (saec. xv exarati) (col. 91-94). (VIII, 71-90(-94)).
293. 749 = 1194—1260. *Albertinus Musatus*, Tragoedia Eccerinis. (X, 787-800).
294. 661 = 1197—1219. *Ogerius Panis*, Annales Genenses. (VI, 379-416).
- 1197—1487. *Ludov. de Raimo senior et iunior*, Annales. — V. n. 425.
295. 744 = (1—) 1198—1313. *Ptolemaeus Lucensis*, Historia eccle-

- siastica. (Rerum enarratio diffusior fit, libro XXI, col. 1119, videlicet inde a pontificatu Innocentii III) (XI, 751-1242).
296. 789=1198—1341. *Bonaventura Beneventi*, Fragmenta Fulginatis historiae. (Tart., I, 847-864).
297. 761=(820—)1199—1328(1335). Chronicon Siciliae (nota historica ad a. 1335, col. 890B). (X, 809-904).
298. 644 Saec. XII. *Ibn 'al 'Awwâm*, Libro dell'agricoltura (exc.) (ex pluribus auctoribus materies conlata: agitur de agricultura in insula Sicilia). (A., 222-3).
299. 697 Saec. XII. *An Nawâwî*, Ortografia dei nomi proprii (exc.) (de quodam philologo Saraceno Siculo). (A., 275).
300. 670=1200—1278(1279). *Nicolaus Smeregus*, notarius Vicentinus de Burgo Bericae, Chronicon. (VIII, 97-108).
1200—1336. Annales Arretini. — V. n. 289^a).
301. 650=Saec. XIII in., *Yâqût* (?), Specole da osservare i nomi dei luoghi, ecc. (exc.) (urbes pagique Siciliae insulae) (A., 56-7).
302. 651=Saec. XIII in., *Yâqût*, Libro de' nomi geografici, ecc. (exc.) (quaedam de geographia Sicula). (A., 57).
303. 686=1207—1260(—70). *Monachus Patavinus*, Chronicon de rebus gestis in Lombardia praecipue et in Marchia Tarvisiana (cum appendice, cfr. Jaffé, in M. G. H., SS., XIX, 148). (VIII, 665-715A(—734)).
304. 770. (Saec. I. aCh.—) 1207—1349. *Bonincontro Morigia*, Chronicon Modoetiense (praeter vitam b. Girardi, † 1207, pauca hic habemus ante a. 1300) (col. 1085-6). (XII, 1061-1184).
305. 794=1211—1354. Breviarium Italicae historiae inde a temporibus Friderici II. (XVI, 255-288).
306. 974=1212—1519. *Incertus auctor*, Appendix (ad Lupi Proto-
- spatae, rerum in regno Neapolitano gestarum, breve chronicon). V, 50-52.
- 1217—21. Continuatio ad Sicardi episc. Cremon., Chron. — V. n. 103.
307. 684=1263—1258(—1265). *Nicolaus de Jamsilla*, Historia de rebus gestis Friderici II eiusque filiorum Conradi et Manfredi Apuliae et Siciliae regum (col. 493-584). — Sequitur: anonymi auct. Supplementum, 1258-1265 (col. 585-616), quod nihil aliud esse videtur quam libri II-IV operis *Sabae Malaspinæ* (in eodem volumine, col. 799-839B) compendiose expositi. (VIII, 493-584(—616)).
308. 722=1218—1302(1306). *Petrus Cantinelli*, Chronicon (Bononiense-Faventinum). (Non absurdum esse putamus notitiunculam ad a. 1306, col. 312C-214C, spectantem, a posteriori auctore adiectam.). (M., 231-312C(—314): 227).
309. 956=1218—1420. Chronica conventus S. Andreae de Faventia ordinis Praedicatorum. (M. 362-7).
1219(?)—1236. Continuatio operis Tolosani canonici Faventini. — V. n. 227.
310. 663=1220—1223(1224). *Marchisius* scriba, Annales Genuenses (in MGH. XVIII, 155-6, Marchisio tribuuntur etiam quae ad a. 1224 spectant et Muratorius edidit col. 435-7C). (VI, 417-434(437)).
311. 719=1220—1286. *Anonymus*, (Vita b. Ambrosii de Sanfedonibus). (XV, 39E-40E).
1220(var.:1230)—Saec. xv? Tres syllabi nobilium gentium Vicentinorum. — V. n. 291.
312. 679=1221—1243. Vite dei Patriarchi di Alessandria (exc.) (de Friderico II et de Aegypto). (A., 132-3).
313. 672=1224—1248(—1264). *Bartholomeus* scriba, Annales Genuenses. Sub nomine Barth. comprehenduntur: a) 1224-1248

- Barth. scriba, Ann. Gen. (col. 435(437C)-515E). — In MGH, SS., XVIII, 155-6, quae legimus col. 435-37C Marchisio scribae tribuuntur; *b*) 1249-64. Continuatio *Anonymi auctoris*, (col. 515E-32: cfr. MGH., vol. cit., 226) (VI, (435) 437-515E(-532)).
- 314.** 367=1227-1250 'Al Yâjic'î, (aut: 'Al 'Aynî), Raccolta di croniche (exc.) (sacra expeditio Friderici II). (A., 207-210).
1230. Continuatio ad opus cui titulus: *Sire Raul sive Radulphus*, De rebus gestis Frider. I. — V. n. 255ⁿ).
- 315.** 681=*1230-1263. *Matteo Spinello di Giovenazzo*, Diurnali (cum latina versione Danielis Papbrochii) (de operis genuinitate dubitatur). (VII, 1063-1108).
- 316.** 895=1230-1402. *Annales Mediolanenses*. (XVI, 641-840).
- 317.** 716=(45—)1231 c. — 1293(—1410). *Ricobaldus Ferrariensis*, Pomarium Ravennatis historiae, sive historia universalis - Sub hoc titulo comprehenduntur: *a*) praefatio (p. 105); *b*) (715—) 1231(?) — 1293, Historia imperatorum (col. 107-144); *c*) 45—1298, Hist. pontificum Romanorum (una cum catalogis episc. Antiochen., Hierosolym., Alexandrin., Ravennat.) (col. 147-186) Post syllabum pont. Rom. sequuntur: *a*) 1303-1410, appendix (col. 183), ad calcem syllabi episc. Ravenn. additamenta duo: *β*) a. 1295 — 1347 (col. 185C-E), et *γ*) a. 1347-1405 (col. 185-6, adn. 88); *d*) de partibus Italiae (col. 187-92). (Quae praecedunt, inde ab origine mundi, Murat. in editione praetermisit). (IX, 105-186(-192)).
- 318.** 850=(222—)1233-1402. *Johannes de Mussis*, Chronicon Placentinum (quae annum 1233 praecedunt non semper atque omnino nulli momenti videntur). (XVI, 447-560).
- 1237-1384. *Ser Gorello*, Cronaca in terza rima intorno ai fatti d'Arezzo. — V. n. 387.
- 1237-1391. *Gulielm. et Albrig. Cortusiorum*. — V. n. 384.
- 319.** 990=1238-1399. *Bernardinus Azzurini*, Chronicon (Faventinum). (M. 320-331).
- 320.** 715=(Sacc. I.—)1239-1297. *Jacobus a Varagine*, Chronicon Genuense (inde ab a. 1239, col. 47A, auctor res gestas sui temporis notat). (IX, 5-56).
- 321.** 669=an.1240. 'Ibn Sab'în, Libro delle tesi Siciliane (exc.) (nonnullae quaestiones philosophicae a Friderico II propositae solvuntur). (A., 250-1).
- 322.** 730=1242-9. 'Ibn Bassâm (?) Cronica dei re di Marocco (exc.) (De negotiationibus inter Fridericum III et Califum almohadem 'Alî as 'Sa'id, atque Emirum Tunetis). (A., 321).
- 323.** 671=a.1248. 'Ibn 'al Baytâr, Trattato compiuto sui medicinali semplici (exc.) (de flora medica Sicula). (A., 323).
- 324.** 739=(1080—)1248-1305. *Paolino di Piero*, Fiorentino, Cronica (di Firenze) (inde ab a. 1248, col. 19, narratio in chronica fusior procedit). (Tart., II, 1-70).
- 1249-1264. Continuatio ad annales Genuenses Bartholomaei Scribae. — V. n. 313ⁿ).
- 325.** 674=an.1250. 'Alî ibn Sa'id, Compendio di geografia (exc.) (quaedam de Sicilia et de Luceria). (A., 58).
- 326.** 675=c. 1250. 'Alî ibn Sa'id, Libro del principio delle cose (exc.) (de agricultura insulae Siciliae). (A., 58-9).
- 327.** 676=c.1250. *Qazwînî*, Le meraviglie della creazione (exc.) (Sicilia et Mare Mediterraneum). (A., 59-60).
- 328.** 677=c. 1250. *Qazwînî*, Cose notabili de' paesi (exc.) (de Sicilia, atque de eiusdem insulae agricultura). (A., 60-1).
- 329.** 995=c.1250. 'Al Maqqarî (exc.) (Oratores Saraceni coram Innocentio III, 1245-54, pro negotiis ad Ferdinandum III Castiliae regem pertinentibus, † 1252).

330. 696=1250—1276. *Salla sive Saba Malaspina*, Rerum Sicularum historia. — Cfr. suppl. ad Nic. Jamsillam (VIII, 585-616) ex opere Sabae Malasp. desumptum (799-839B). (VIII, 785-874).
331. 721=1250—1294. *Bartholomaeus de Neocastro*, I. C. messanensis, Historia Sicula (XIII, 1013-1196).
332. 759=1250—1318. *Ferretus Vicentinus*, Historia rerum in Italia gestarum. (IX, 941-1182).
1250—1362—1364. *Petrus Azarius*, Chron. Vicecom. — V. n. 397.
333. 829=(452—)c.1250—1384. Note storiche a *Ser Gorello*, Cronica, in un ms. Senese (Quarum adnotationum nonnullae in eodem volumine sparsim iterum leguntur: a. 1312, col. 51B=825E—826E; a. 1345, col. 220E=835E; a. 1379, col. 262E=col. 846E). (XV, 813-882).
334. 802=1252—1315(—1364; 1343—1345). *Julianus*, canonicus Foroiuliensis, Fragmenta chronici Foroiuliensis. (XXIV, 1193-1230).
335. 758=1256—1311. *Ferretus Vicentinus*, De Scaligerorum origine poëma ad Canem Grandem Scaligerum. (IX, 1197-1218).
336. 819=(1104—)1256—1394(—1471). *Bartholomaeus della Pugliola*, Cronica di Bologna (narratio fusior procedit inde ab a. 1256, col. 267C). Sequitur continuatio variorum auctorum: 1395-1471 (col. 561-792). (XVIII, 241-560(-792)).
337. 983=1256—1584. *Placidus Romanus*, monachus Casinensis, Supplementum virorum illustrium monasterii Casinensis. (VI, 63-78).
1258—1263. *Anonymus scriptor*, Supplementum ad Historiam Nicolai de Yamsilla. — V. n. 307.
338. 865=(1109—)1258—1426(1426, 1428, 1482). *Matthaeus de Grifonibus*, Memoriale historicum de rebus Bononiensium. Inde ab a. 1258 (col. 115C) prolixior narratio sequitur: Matthaeus, n. 1351 (col. 168E), ÷ 1426; duo additamenta sic describi licet, videlicet: a) 1426, 1428 (col. 232D-234A); b) 1472 (col. 234A-B). (XVIII, 105-232D (-237)).
339. 713=1259—1277. *Stephanardus de Vicomercato*, Poëma de gestis in civitate Mediolani sub Othone Vicecomite archiepiscopo, « Metropolis lacrymis ». (IX, 65-96).
340. 959=1260. *Niccolò Sabino* (de proelio apud Montemaptum) (exc.). (XV, 29E).
341. 972=1260. *Anonimo* (de proelio apud Montemaptum) (exc.) (XV, 29E, 31C).
342. 882=1260. *Niccolò di Giovanni Ventura*, Storia di Montaperti (exc.). (XV, 29E, 32B-C).
343. 701=1260—1289. *'Al 'Abdari*, Viaggio (exc.) (de urbe Bona in Africa, et de insulis Gerbis). (A., 319).
1260—1270. Continuatio ad Chron. *Monachi Patavini*. — V. n. 303.
344. 742=1260—1307. De secta illorum qui se dicunt esse de ordine apostolorum (addit. ad historiam fratris Dulcini haeresiarchae). (IX, 447-460).
345. 752=1260—1325. *Guilielmus Ventura*, Memoriale de gestis civium Astensium et plurium illorum. (XI, 153-268).
1263—1478. Giornali Napolitani. — V. n. 404.
346. 975=1263—1518. *Tristanus Caracciolus*, Opuscula historica (Neapolitana). Sunt haec: a) 1326—1343. Johanna I reginae Neapolis vita (col. 7-18); b) c. 1485—1432. Sergiani Caraccioli magni Senescalchi Neapolis vita (col. 19-38); c) c. 1450—1518. Joannis Baptistae Spinelli Cariati Comititis vita (col. 39-66); d) 1442—1504. de varietate fortunae (col. 67-96); e) 1492—1504. de inquisitione epistola (col. 97-106); f) 1263—1435. genealogia Caroli I regis Neapolis (col. 107-

- 112); *g*) 1406—1505. de Ferdinando qui postea rex Aragonum fuit, eiusque posteris (col. 113-20); *h*) Nobilitatis Neapolitanae defensio (col. 121-8). (XXII, 7-128).
- 347.** 639=1264—1265(—1266). *Lanfrancus Pignolius, Guilielmus de Murteda, Marinus Ususmaris, Henricus marchio de Gavio*, Annales Genuenses. Sub hoc titulo comprehenduntur: *a*) 1264-5, supradicti auctores, (—536B); *b*) 1265—1266, *Marinetus de Marino, Guilielmus de Murtedo, Marinus Ususmaris, Johannes Suzobonus*, Ann. Genuen. (—540). (Cf. MGH., SS., XVIII, 254) — (VI, 533-536B (-540)).
- 1265—6. *Marinetus de Marino, Guilielmus de Murtedo, Marinus Ususmaris, Johannes Suzobonus*, Ann. Genuenses (Cfr. MGH., SS., XVIII, 254). — V. 347⁶).
- 348.** 692=1267—1269. *Nicolaus, Guercius, Guilielmus de Murtedo, Henricus Drogius, Bonuscassalus (Ususmaris)*, Annales Genuenses. (VI, 541-548).
- 349.** 705=1270—1290. *Guido de Corvaria*, Fragmenta historiae Pisanae. (XXIV, 673-694).
- 350.** 695=1270—1279. *Obertus Stanconius, Jacobus Auriae, Marchisius de Cassino, Bartholomeus Bonifacius*, Annales Genuenses. (VI, 549-570).
- 1270-93. Additamentum ad Anonymi scriptoris Chronicam parvam Ferrariensem. — V. n. 73.
- 351.** 737=1272—1388. *Sagacius (Muti) de Gazata* (1272—1302, col. 5-15E); *Sagacius (Leralossi)* (1303—1353, col. 15E—72A), cum interpolationibus *Petri de Gazata* (col. 67C, 67E, 70D-E, a. 1348, 1349, 1351); *Petrus (Muti) de Gazata* (1353—1388, col. 72A-98). [Si Jos. Turri (in Arch. St. It., 3 ser., II, 2, 212) fidem habeas, Sagacius et Sagacius duo auctores sunt, quo-
- rum alter alterius opus prosecutus est; quod tamen contra Muratorii mentem est, qui, et fortasse non immerito, Sagacium et Sagacium duo eiusdem viri praenomina iudicavit], Chronicon Regiense. (XVIII, 5-98).
- 352.** 793=(1101—)1273—1354(—1477), Chronicon Estense. A variis auctoribus compositum: *a*) 1101-1317, *Anonym. auctor Ferrariensis*, jam c. a. 1305 scribens (in iis quae ad. a. 1207—1240 pertinent, col. 301B-334D, pendet a *Monacho Patavino*, VIII, 665A-713A) qui de semetipso mentionem facit, col. 353B (col. 299-380); *b*) 1317-1354, Continuatio, forsitan cuidam *Dominico* tribuenda; narratio largius progreditur inde ab a. 1275 (col. 335E). (col. 380-482); *c*) Continuatio unius vel plurium auctorum, a. 1355—1477, (col. 483-548). (XV, 299-482(-548)).
- 353.** 945=1275—1282(1282—1473). *Anonymus auctor*, Annales Forolivienses (p. 135-col. 152C). Hos excipit, a. 1282—1473, Additamentum ad Chronicam praecedentem, ex chronica, quam *Pompejus de Matthaeis* scripsit, excerptum cura *Hieronymi de Aspinis* (ital.) (col. 151D-240). (XXII, 135-240).
- 354.** 745=(Adam—)c. 1275—1313 (1402). *Ricobaldus Ferrariensis* sive anonymus scriptor, Compilatio cronologica (-1313). Sequitur appendix, 1402, col. 259E-262. (IX, 193-259E(-262)).
- 355.** 729=(1191—)1278—1336. Fragmenta historiae Pisanae. (XXIV, 643-672).
- 356.** 709=1280—1294. *Jacobus Auriae*, Annales Genuenses. (VI, 571-610).
- 357.** 706=1280—1312. *Anonymus scriptor*, Opusculum sive supplementum annalium *Nic. Smerigi*. (VIII, 109-114).
- 358.** 743=1280—1312. *Dino Compagni*, Cronaca (di Firenze). (De huius Chronicæ genuina

- origine nostris diebus, ut omnibus constat, saepissime disputatum fuit). (IX, 467-536).
359. 951=1281—1328. *Nicolaus Tegrimus*, Vita Castrucci Anteminelli Lucensis ducis. (XI, 1313-1344).
360. 700=*1282—1286. *Giachetto Malespini*, Aggiunta all'istoria Fiorentina di Ricordano Malespini (cfr. n. 161). (VIII, 1029-1046).
361. 765=1282—1337. *Nicolaus Specialis*, Historia Sicula. (X, 917-1092).
- 1282—1473. *Pompejus de Matthaeis*, Additamentum (ital.) ad Annales Forolivienses anonymi auctoris. — V. n. 353.
362. 944=(c.1050—)1282—c.1485, Frater *Adam de Montaldo*, Excelsae domus Auriae Januensis Triumphus. Hic extant: a) Auriae domus inclitae dignae laudes (carmen), « Illa ego sum » (p. 1175); b) de laudibus Auriae familiae Januensis tractatus (p. 1176); c) gloriosae domus Auriae Januensis memorabiles triumphus ad virum inclitum Dominicum de Auria P. M. Innocentii VIII Capitaneum (col. 1177-86). (XXI, 1175-86).
363. 834=1284—5. 'Ibn 'al Qunfūd, La Faresiade, etc. (exc.) (expeditio Sicula contra insulas Gerbas). (A., 207).
364. 702=1284—1290. Biografia del sultano 'Al Mâlik 'al Masnūr. (exc.) (de his quae inter Soldanum supradictum et regnum Siculum intercederunt; pacta a. 1290, apr. 25, firmata). (A., 139-144).
365. 813=1287—1367. Frate *Niccolò da Ferrara*. Libro del Polistore. (XXIV, 699-848).
366. 871=1287—1434. Auctor anonymus, Fragmentum Siculae historiae. (XXIV, 1089-1100).
367. 939=1288—1300. Excerpta ex Codice ms. Coenobii fratrum Praedicatorum Lucensis, circa saec. XVI—XVII in. descripti. (XI, 743).
368. 986=1288—1303. Excerpta ex quodam « vetere chronico » Monasterii Fratrum Praedicatorum Lucensis. (XI, 743).
369. 889=1294—1448. *Matthaeus Palmerius*, Excerpta ex libro de temporibus. (Praecedit epist. dedicatoria ad Petrum de Medicis, « Animis nostris innatum », p. 212-3. (Tart., I, (212-215-234).
370. 957=1294—1494. *Stephanus Infessura*, Diarium Romanae Urbis (III, 2, 1111-1252).
- 1295—1347. Continuatio I. ad Episc. Ravennatum seriem, in historia Romanorum, auctore Ricobaldo Ferrariensi. — V. n. 317.
- 1295—1528. Patavinae Sedis Episcopi. — V. n. 12.
371. 859=1296—1410. *Paulus Scordilla*, Continuatio (Vitae episc. Ravennatis saedis inde ab Opizone de Sanctovitale usque ad Johannem). (II, I, 210-5).
372. (Saec. IV?—) 1299—1409 (—1435). *Georgius Stella*, Annales Genuenses: quos prosequutus est auctoris frater, nomine *Johannes*, a. 1410—35 (col. 1227—1318). (XVII, 951-1226(-1318).
373. 970=Saec. XIII (?). *Johannes Antonius Flaminius*, B. levitae Terentii vita. (M., 800-805).
374. 720=Saec. XIII ex. 'Ad Dimisqî, Scelta delle meraviglie della terra e del mare (exc.) (Sicilia summam descripta). (A., 61-2).
375. 833=Saec. XIII-XIV. Series continuata abbatum S. Vincentii (ad Vulturum). (I, 2, 519).
376. 788=1300—1348. Istorie Pistolesi. Sequuntur additiones haec: a) (de re medica) (col. 527-528D); b) 1303, « come papa Bonifazio fue tradito, preso e come morio » (col. 528-30). (XI, 367-526(-530).
377. 725=Saec. XIV in. *Abulfeda*, Tavola sinottica de' paesi (exc.) (pauca de Sicilia atque de Luceria). (A., 63-4).
- 1301—2 (de obitu Gullielmi de Bobbio episc. Regiensis et de eius successoris electione). — V. n. 27^b).

- 378.** 797=1301—1355(1358—1479 1527). *Johannes de Cornazzanis*, Fragmenta Historiae Parmensis. Sequuntur additamenta 1358-1479, cum notis historicis a. 1527 (col. 751-4). (XII, 729-750 (-754).
 1301—1374. Chron. Veronense. — V. n. 234.
 1301—1445. Additamenta (Forojuliensia) nunc primum edita ex ms. Codice Vaticano. — V. n. 17^d).
 1302—1353. *Sagacinus*(*Levalossi*), Chr. Regiense — V. n. 351.
 1303. Come papa Bonifazio fue tradito, etc. — V. n. 376^b).
 1303—1410. Continuatio ad historiam Pontificum Romanorum, auctore Ricobaldo Ferrariensi. — V. n. 317.
 1306. Additamentum ad *Petri Cantinelli* Chronicon (Bononiense-Faventinum). — V. n. 308.
- 379.** 741=1306—1307(—post 1307). Historia fratris Dulcini haeresiarchae. Adjecta est appendix, ad Saec. xiv in. historiam respiciens, auctore *Jo. Bonacio* notario publico Triveriensi. (col. 441D-442). (IX, 427-441D(-442).
- 380.** 782=1307—1342. *Bonifacius de Morano*, Chronicon Mutinense. (XI, 93-130).
 post 1307. Appendix quam « *Jo. Bonacius* notarius de Triverio » apposuit ad hist. fratris Dulcini haeresiarchae. — V. n. 379.
- 381.** 746=1308—1313. *Johannes de Cermenate*, notarius Mediolanensis, Historia de situ, origine et cultoribus Ambrosianae urbis ac de Mediolanensium gestis sub imperio Henrici VII. (IX, 1225-1290, cum var. lect. et additamentis, 1295-6).
- 382.** 748=1308—1313. *Albertinus Mussatus*, Historia Augusta. (X, 9-568).
- 383.** 854=1308—1405(1558-60). *Galeatius* et *Andreas de Gataris*, Chronicon Patavinum italica lingua conscriptum. (*Galeatius* scripsit usque ad col. 753C).
 (Chronica copiosior procedit inde ab anno 1371, col. 63). Ad finem, breve adest additamentum, a. 1558—60 (col. 944B-C). (XVII, 7-944).
- 384.** 796=(1237—)1309—1358(—1391). *Gulielmus* et *Albrigetus Cortusii*, Historiae de novitatibus Paduae et Lombardiae (ante annum 1309 pauca tantum atque lacunosa, —col. 777D). Sequuntur haec additiones: a) 1359—1365, additamentum I. (col. 959-982); b) 1359-1391, additamentum II. (col. 983-988). (XII, 763-954 (959-988).
- 385.** 747=1310—1313. *Nicolaus*, episcopus Botrontinensis, Relatio de itinere italico Henrici VIII imp., ad Clementem V papam. (IX, 887-934).
- 386.** 899=1310—1366. *Matthaeus Palmerius*, De vita et rebus gestis Nicolai Acciaiolii Florentini Commentarius. (XIII, 1201-30).
- 387.** 811=(c.1237—)1310—1384. *Ser Gorello*, Cronaca in terza rima intorno ai fatti della città d'Arezzo (cum var. lect., adnotationibus, explicationibus, etc.): cfr. n. 335. (XV, 813-886).
- 388.** 913=1310—1463. Excerpta visa et lecta a *Bern. Azzurinio* in quodam antiquissimo membraceo libello ms. in diversis temporibus. (M., 332-338).
- 389.** 750=1313—1329. *Albertinus Mussatus*, De gestis Italicorum post Henricum VII Caesarem. Sub hoc titulo haec anecdota habemus: a) libri I-VIII, soluta oratione, a. 1313—1317 (col. 573-686); b) libri IX-XI, a. 1319-21, qui metricè scripti sunt; ad mentem M. Minojae (*Alb. Muss.* 193-sq.) prorsus alieni ab historia manent, et inepte in hoc opere a Murat. inserti; c) lib. XII, historiae, a. (1325—)1329 (col. 715-768). (X, 573-768).
- 390.** 772=(1136—)1315—1342. Fr. *Raynerius de Grancis*, Pisanus, De proeliis Tusciae, « Urbs mea te memorem ». (Etsi poëmatibus

- narratio cum a. 1315 incipiat, tamen hic et illic non pauca leguntur quae ad vetustiore aetatem pertinent; cfr. col. 314 E). (XI, 289-356).
- 391.** 927=1316—1469. *Philippus de Lignamine*, Continuatio Chronici Ricobaldini. (IX, 263-276).
1317-1354, Chr. Est. — V. n. 352^b).
1319—1321. *Albertinus Mussatus*, De obsidione d. Canis Grandis circa moenia Paduanae civitatis. (Poëma tribus libris distributum, et in historiae *De gestis Italicorum* libris IX-XI a Muratorio editum), « Invictum populum ». (Cfr. Minoia, *Alb. Muss.* 193). — V. n. 389^b).
1320. *Anonymus Ticinensis* (*Sigebertus?*), De Laudibus Papiae. — V. n. 29.
- 392.** 773=1321—1343. Fr. *Michael de Cesena*, Expositio (in Psalmum Miserere). (III, 2, 513-27).
- 393.** 961=1322—1342. *Georgius Merula* Statyellensis, Deca secunda historiarum Mediolani. (XXV, 73-148).
- 394.** 757=1327—1329. *Albertinus Mussatus*, Ludovicus Bavarus. (X, 769-784).
- 395.** 880 = *1327—1340. *Lodovico Bonconte Monaldesco*, Annali di Roma, (de genuinitate huiusce Chronicae dubitatur). (XII, 529-542).
- 396.** 771=1328—1342. *Gualvanus de la Flamma*, Opusculum de rebus gestis Azonis Vicecomitis. (XII, 997-1050).
- 397.** 790=(1250—)1328—1362; 1364. *Petrus Azarius*, Chronicon de gestis Principum Vicecomitum (Chr. summatis scriptum usque ad a. 1328, col. 310E; in col. 315D, de a. 1364 sermo est.) (XVI, 297-424).
1329—1381. *Daniello Chinazzo*, Cronaca della guerra di Chioza. — V. n. 421.
- 398.** 784 = 1333—1350. *Dominicus de Grarina*, De rebus in Apulia gestis. (XII, 549-722).
- 399.** 908=1334—1418. *Jacobus* (*Zenus*) Feltrensis et Bellunensis antistes, Vita, mores, resque gestae Caroli Zeni Veneti, ad Pium II Pont. Max. (XIX, 207-372).
- 400.** 861 = 1334—1418. *Leonardus Iustinianus*, Funebris oratio pro Carolo Zeno. (XIX, 373-380).
1327—1381. Continuatio ad Galvanei de la Flamma Manipulum forum. — V. n. 130.
- 401.** 800=1339—1363. *Petrus Azarius*, De bello Canepiciano. (XVI, 425-440).
- 402.** 766 = c. 1339. *Galvanus Flamma*, De mirabilibus Ecclesiae Mediolanensis (exc.) (XII, 996).
- 403.** 805=1342—1369. *Anonimo*, Discorso istorico con molti accidenti occorsi in Orvieto ed in altre parti. (XV, 643-94).
- 404.** 934=(1263—)1342—1478. *Giornali Napolitani*. (XXI, 1031-1133).
1343—5. Chron. Forojul. — V. n. 334.
1343—1352. *Benintendus de Ravagnanis* cancell. Venetiar. — V. n. 247.
1343—1388. *Raphaynius Caresinius*, Continuatio Chronicorum Andreae Danduli (Sequitur mantissa documentorum, a. 1177—1357). — V. n. 11^a).
1343—1437(—1501). Additamenta ad Annales veter. Mutinensium, quos Alex. Tassonus collegit et prosequutus est. — V. n. 245.
1347—1405. Additamentum II ad Episc. Ravennat. in historia Pontific. Romanorum, auctore *Ricobaldo Ferrariensi*. — V. n. 317^c).
- 405.** 779 = an. 1348. 'Al 'Umarì, Escursione della vista su i reami e le capitali (exc.) (Siciliae ac circumstantium insularum descriptio). (A., 64-5).
- 406.** 781=1348—1363(—1365). *Matteo Villani*, Istorie (Fiorentine) (col. 9-728). Sequitur continuatio auctore *Philippo Villani*, a. 1363—5, col. 729-770. (XIV, 9-729(-770)).

- 1348—1388. *Petrus (Mutì) de Gazata*. — V. n. 351.
407. 851=1348—1403. *Macstro Bandino d'Arezzo*, Fons memorabilium universi (Excerpta de pestibus inguinariis quae per annos praedictos late longeque invaluerunt). (XV, 123E-124E).
1349. *Bonincontrus Morigia*, Chronicon Modoetiense. — V. n. 304.
- 1349—1388. Additamentum ad Anonym. Monach. Casinen. — V. n. 175^b).
408. 783=an.1350. 'Ibn 'al Wardi, La perla delle maraviglie (exc.) (Coralii piscatio in mari Trapaneensi). (A., 67).
409. 904=(Sacc. I a Ch.--)1350—1455. *Poggius Bracciolinus*, Historia Florentina; praemissa epistola dedicatoria ad Fridericum Urbini comitem (col. 191-2). (XX, 191-434).
410. 926=(414—)1350—1472. *Guerrierius Bernius*, Chronicon Eugubinum (ital.) (Friderico Urbinati comiti dicatum). (XXI, 921-1024).
411. 810=1352—1381(—1385)(1409). *Neridi Donato*, Annales Senenses (Annalium partem priorem fortasse non immerito judicabis ab ipso Donato scriptam, cuius mentio est, a. 1370, col. 218 D). Continuatio sequitur, ex *Cronicis italicis*, auctore *Agnolo de Tura*, excerpta, per annos 1382—5 (col. 275-94). (XV, 135-274(-294). (1348—)1353—1388. *Petrus (Mutì) de Gazata*, Chron. Regiense. — V. n. 351.
- 1355—1477. Continuatio ad Chronicon Estense. — V. n. 352^c).
- 1358—1479; 1527. Additamenta ad Historiam Parmensem *Johannis de Cornazzanis*. — V. n. 378.
- 1359—1365. Additamentum I ad Chron. Cortusiorum. — V. n. 384.
- 1359—1391. Additamentum II ad Chron. Cortusiorum. — V. n. 384.
412. 909=1360—1458. *Laurentius Bonincontrus* Miniatisensis, Chronicon sive Annales (totius Italiae). — In mss., Chr. incipit a. 903, sed omnia quae a. 1360 praecedunt, tamquam frivola Muratorius praetermisit). (XXI, 7-162).
413. 903=1362—1455. *Sozomenus Pistoriensis*, Specimen Historiae. Per annos, a. 1411—1455, rubricae tantum Capitulorum extant, textus autem desideratur, col. 1199-1204. (XVI, 1063-1204).
- 1363—1365. *Philippus Villani*, Continuatio Historiarum (Florent.) Matthaei Villani. — V. n. 406.
1364. Chron. Forojuulense. — V. n. 334.
414. 804=1368. Fragmentum Historiae Mediolanensis (italice). (XVI, 1051-4).
415. 931=1368—1424. *Johannes Antonius Campanus*, Brachii (de Montono) Perusini Vita et gesta. (Praemittitur epistola dedicatoria, a. 1495 a Michaelle Ferno ad Johannem (Lopez) episc. Perusinum missa (p. 435-6) (XIX, (435-)437-622).
416. 866=1368—1428. *Ser Andreas de Redusiis*, Chronica Tarvisina. (XIX, 741-866).
- 1369—1407. Additamentum ad Cronicam Pisanam. — V. n. 211.
417. 913=1369—1424. *Leodrisius Cribelli*, De vita rebusque gestis Sfortiae bellicosissimi ducis ac initiis Francisci Sfortiae Vicecomitis eius filii. (XIX, 627-732).
418. 847=1370—1410. *Gentilis Delphinus*, Diarium Romanum. (III, 2, 841-6).
1371. Appendix ad Anonimi scriptoris Memor. potest. Regensium. — V. n. 256.
419. 814=1371—1387. *Confortus Pulex*, Vicentinus, Annalium patriae fragmenta. (XIII, 1237-1270).

- 1371—1405. *Galeatius et Andreas de Gataris*, Chr. Patav. — V. n. 383.
420. 807=1374. *Petrus de Ripalta* (Historia Placentina) (exc.) (XX, 867).
421. 809=(1329—)1378—1381. *Daniello Chinazzo*, Cronaca della guerra di Chioza tra li Veneziani e Genovesi. (XV, 699—804).
422. 856=1378—1407. *Castellus de Castello*, Chronicon Bergomense Guelpho-Ghibellinum — (eiusdem chronicae versio italica commemoratur etiam ad p. 844). (XVI, 845—1008).
423. 839=1378—1421. *Gino Capponi*, opuscula historica tria: a) 1378, Caso o tumulto de' Ciompi (col. 1103—26); b) 1405—6, Commentari ovvero presa di Pisa (col. 1127—48); c) 1421, Ricordi i quali fece in sua vecchiezza quando stava in casa infermo del male del quale si morì, e fu nell'a. 1420 (m. f.=1421 m. c.). (XVIII, 1103—1152).
424. 875=1378—1440. *Leonardus Aretinus*, Commentarius rerum suo tempore in Italia gestarum. (XIX, 913—942).
425. 962=(1197—)1378—1487. *Ludovicus de Raimo senior et iunior*, nec non *Fransonus et Lancellottus de Raimo* (Hi duo postremi, fortasse non ad Cronicam concinnandam sed tantum ad eam transcribendam manum dederunt), Annales sive brevis historia rerum in regno Neapolitano gestarum (italice). (XXIII, 221—240).
- 1379—1412. Additamentum ad *Stephani de Nerito* opus, cui titulus Cronaca de la ecclesia de s. Maria de Nerito. — V. n. 213.
- 1382—5. *Agnolo di Tura*. — V. n. 411.
- 1382—1447. *Magister Johannes Montanus*, Oratio funebris in morte Philippi Mariae Vicecomitis. — V. n. 456.
- 1383—1411. *Johannes Bembo*, Chronicon (Venetum). — V. n. 11 b).
426. 912=1383—1455. *Vespasiano (Bisticci)*, Commentario delle vite di Eugenio IV (1383—1447) (col. 255—266), e di Nicola (V) (1397—1455) (col. 269—90); praemittitur epistola dedicatoria ad Lucam Antonii f. de Albizziis (p. 253). (XXV, 253—290).
427. 838=1385—1409. *Piero di Giovanni Minerbetti*, Cronica (Florentina) (adjectis duobus carminibus, italica lingua descriptis, quae vulgo *sonetti* (p. 76—7) vocantur; in iis Cronica haec memoratur). (Tart., II, 79—628).
428. 863=1385—1422. *Annali Sarnesi*. (XIX, 387—428).
1386. (De Aquilejensis patriarchatus conditione) ex bibl. Vatic. — V. n. 17 c).
- 1388—1457. *Bartholomaeus Platina*, Vita clariss. viri Nerii Capponii. — V. n. 453.
429. 915=1392—1447. *Petrus Candidus Decembrius*, Vita Philippi Mariae Vicecomitis Mediolanensium ducis tertii. (XX, 985—1020).
430. 817=1393—1409(1410; 1450—60; 1407—1515). *Jacobus de Delayto*, cancellarius d. Nicolai III Estensis March. Ferrariae, Annales Estenses. — Hos excipiunt nonnullae continuationes: a) 1450—1460 (col. 1091 B — 1096 B); b) 1407—1515, (col. 1096 B—C); c) 1410, (duae col. additae ad col. 1096). (XVIII, 905—1092 A (1091 B—1096 adjectis duabus columnis sine num.)).
431. 831=1394. *Ser Recco di Domenico Spinelli*, Diario Fiorentino (exc.) (Tart., II, 650 D).
432. 828=1394. *Francesco Baldovineti*, Priorista (Florentino) (Tart., II, 652 B).
433. 832=1394. *Vittorio di Nello di Ser Bartolomeo di Ser Nello*, Diario Fiorentino (exc.) (Tart., II, 651 A).
434. 884=1394. *Matthaeus Palme-*

- rius* (ital.: *Palmieri*), *De Temporibus* (exc.) (Tart., II, 656 B).
- 1395—1471. *Continuatio Chron. Bonon. fr. Barth. de la Pugliola.* — V. n. 386.
435. 960=1396—1459. *Naldus Naldus*, *Vita Jannotii Manetti* v. cl. Florentini, cum prooemio ad Jannotium eiusdem nepotem (p. 527-8) (XX, 527-603).
436. 870=1397—1433. *Hieronymus de Forlivio*, *Chronicon*. (XIX, 873-906).
- 1397—1455. *Vespasiano (da Bisticci)*. *Vita di Nicola* (V). — V. n. 426.
437. 905 = 1397 — 1454. *Jannottius Manetti*, *Vita Nicolai* V. (III, 2, 907-60).
438. 841=Saec. XIV (?). 'Az Zuhri. *Libro della Geografia* (De frugis, fructibusque Siciliae). (A., 67).
439. 881=Saec. X ex.—1444. *Petrus Candidus Decembrius*, *Oratio in funere Nicolai Picinini*, sive *vita eiusdem bellicosissimi ducis*. (In italicum sermonem versa a Polismagna qui Borso Estensi duci eam dicavit, p. 1049). (XX, (1049-)1051-1084).
440. 824=1400—1409. *Giovanni di Ser Cambio*, *Croniche del secondo libro di Lucca*, e del sig. Paolo Guinigi di Lucca, e d'altri paesi. (XVIII, 797-898).
441. 845=Saec. XV in. 'Ahmad 'ibn 'Abd 'as Salâm, (ex gente Sicula). *I medici delle malattie dal capo ai piedi* (Hic tantum initium operis editum exhibetur). (A., 310).
442. 847=Saec. XV in. 'Al Bâkûwî, *Somma delle cose notabili*. (Brevis notitia de civitate Panormo). (A., 320).
443. 890=1401—1449. *Franciscus de Aleardis* Veronensis, *Oratio in laudem Francisci Sfortiae Vicecomitis* (XXV, 375-418).
444. 916=1401—1462. *Petrus Candidus Decembrius*, *Vita Francisci Sfortiae Mediolanensis ducis quarti*. (XX, 1023-1046).
445. 917 = 1401 — 1463 (1464—84). *Antonius de Ripalta*, *Annales Placentini*; inde ab anno 1401 usque ad a. 1463 ab Antonio de Ripalta conscripti, postea vero continuati ab *Alberto de Ripalta* eius filio qui eos perduxit usque ad annum 1484 (col. 913-78) (XX, 869-912(-978)).
1402. *Appendix ad compilationem chronologicam Ricobaldi Ferrariensis*. — V. n. 354.
446. 864=1402—1422 (—1473). *Johannes Bandini de Bartholomaeis*, *Senensis*, *Suorum temporum historia*. — Adduntur: a) 1422—1429, *Franc. Thomasius*, *Hist. Senensis contin.* (col. 23-6); b) 1429—1437, *Petrus Russius*, *Senens. hist. fragm.* (col. 27-48); c) 1440—1444, *Franc. Thomasius*, *Adiecta* (col. 49-54); d) 1457-1473, *Franc. Thomasius*, *Adiecta ad fragm. hist. Senensis Augustini Dathi* (col. 55-64) (XX, 5-22(-64)).
447. 868=1402—1431. *Fr. Andreas de Billis*, *Historia rerum Mediolanensium*. (XIX, 9-158).
448. 852=1404—1417. *Antonius Petri*, *Diarium Romanum*. (XXIV, 973-1066).
449. 923=1404—1470. *Auctor anonymus*, *Vita Leonis Baptistae Alberti*. (XXV, 295-304).
- 1405—6. *Gino Capponi*, *Commentarj dell'acquisto ovvero presa di Pisa*. — V. n. 423^b).
450. 894 = 1405 — 1406. *Mattheus Palmerius* Florentinus, *De captivitate Pisarum*. (XIX, 165-194).
451. 958=1405—64. *Johannes Antonius Campanus*, *Vita Pii II*. (III, 2, 969-992).
452. 873=1406—1439. *Istorie di Firenze*. (XIX, 949-984).
- 1407—1515. *Additamentum ad Jacobi de Delayto Annales Estenses*. — V. n. 430^b).
453. 907=(1388—)1408—1457. *Bartholomaeus (Sacchius) Platina*, *Vita clarissimi viri Nerii Capponii*. (Gino Capponio dicata, p. 478). (XX, 478-516).

1409. *Nerius Donati* f., *Annales Sanenses*. — V. n. 411.
454. 902=1409—1454. Fr. *Johannes*, *Ferrariensis*, *Excerpta ex annalium libris Marchionum Estensium*. (XX, 441-474).
455. 858=1409—1502. *Incerti auctores*, *Diario Ferrarese* (XXIV, 173-408).
1410. *Additamentum ad Jacobi de Delayto Annales Estenses*. — V. n. 430^c).
- 1410—1435. *Johannes Stella*, *Continuatio ad Annales Genuenses Georgii Stellae*. — V. n. 372.
456. 887=(1382—)1412—1447. *Magister Johannes Montanus*, *Oratio funebris in morte Philippi Mariae Vicecomitis* (XXV, 435-442).
457. 940=1413—1481. (*Barth. Sacus-Platina?*), *Vita Sixti IV* (III, 2, 1053-68).
- 1414—1452. *Continuatio anonymi auctoris*, *ad Chronicon Riminense*. — V. n. 285.
458. 993=1414—1489. *Bernardinus Azzurinus*, *Ex rotulis veteribus partim in domo sua existentibus, partim in domo Jacobi de Pasiis, necnon ex Archivo Conventus S. Francisci de Faventia (et ex arch. archiepisc. Ravennae) sequentes chronologicas notitias extraxit*. (M., 340-353).
459. 939=1417—1471. *Michael Canesius* de Viterbo, *Vita Pauli II* (III, 2, 993-1022).
460. 954=1418—1497. Fr. *Hieronymus de Bursellis*, *Annales Bononienses*. (XXIII, 867-916).
461. 877=1419—1456. *Neri di Gino Capponi*, *opuscula historica duo: a) Commentari di cose seguite in Italia (col. 1157-1216); b) La cacciata del conte di Poppi (col. 1217-1220)*. (XVIII, 1157-1216 (—1220)).
462. 906=1419—1457. *Secundinus Ventura*, *Memoriale de rebus Astensium*. (XI, 269-282).
1421. *Gino Capponi*. *Ricordi i quali fece in sua vecchiezza, quando stava in casa infermo del male del quale si morì: e fu nell'a. 1420. m. fl. (—1421 m. c.)*. — V. n. 423^c).
463. 937=1421—1466. *Johannes Simoneta*, *Historia de rebus gestis Francisci I Sfortiae Vicecomitis Mediolanensium ducis (Ad Ludovicum Sfortiam Vicecom. Baren. ducem, misit Franc. Puteolanus, p. 171-2: praecedat epist. Francisci Philelpi ad Johannem Simonetam, Mediol. 8 junii 1479, « Legi et » p. 172)*. (XXI, (171—)173-782).
- 1423—29. *Franciscus Thomasius*, *Continuatio historiae Senensis*. — V. n. 446^a).
464. 896=1424 iun. 2. *Leonardus Griphius*, *Mediolanensis*, *Conflictus Aquilanus quo Braccius Perusinus profligatus est (opusc. ad Franciscum Sfortiam missum)*. (XXV, 465-478).
465. 876=1424—1440. *Petruccio degli Unti di Fuligno*, *Frammento d'istoria*. (Tart., I, 863-872).
- 1426, 1428. *Primum additamentum ad Matthaei de Griffonibus Memor. de rebus Bononien.* — V. n. 333.
- 1429—37. *Petrus Russius*, *Senensis*, *Hist. suorum temporum fragmentum*. — V. n. 446^b).
466. 924=c.1430—c.1470. *Gaspar Veronensis*, *De gestis tempore pontificis maximi Pauli II*. (III, 2, 1025-1050).
467. 869=1431 iun. 22. *Eliscus de la Manna Bonasanca*, *Victoria Cremonensium in navali bello sub Nicolao Piccinino et Francisco comite de Cotignola contra Venetos sub Nicolao Trivisano*. (XXV, 445-452).
468. 914=1431. *Petrus Candidus Decembrius*, *De laudibus Mediolani (exc.)* (XX, 1035-90).
- (1383—)1431—1447. *Vespasiano (da Bisticci)*, *Commentario della vita di Eugenio IV.* — V. n. 426.
469. 883=1433—1446. *Paolo di Liello Petrone*, *Mesticanza, della cecità de' Romani*. (XXIV, 1105-1130).

470. 919=1437—1468. *Cristoforo da Soldo*, Bresciano, Memorie delle guerre contra la Signoria di Venezia (XXI, 789-914).
471. 874=(Saec. 1 a Ch.—)1440. *Michael Saxonarola*, De laudibus Patavi Commentariolus. (XXIV, 1137-86).
1440. *Neri di Gino Capponi*, La cacciata del Conte di Poppi. — V. n. 461^b.
- 1440—44. *Franciscus Thomasius*, Adjecta ad fragm. hist. Senens. *Aug. Dathi*. — V. n. 446^c.
472. 879=1441—1469. *Hieronymus Cribellus*, Mediolanensis, Oratio parentalis in laudem Blance Mariae Sfortiae Vicecomitis. (XXV, 425-432).
- 1445 aug. p. Translatio corporis ecmitissae Matildae. — V. n. 146.
- 1445-1450. Ex. ms. Comitum Colalti (sequuntur documenta per a. 857-1366, 1445). — V. n. 17^e.
473. 886=1447. *Aeneas Sylvius (Piccolomini)*, De morte Eugenii IV, creationeque et coronatione Nicolai V, coram (Romanorum) rege habita. (III, 2, 878-98).
474. 888=1447. *Modestus*... cubicularius papae Eugenii IV, Epistola de morte Eugenii pp. IV. (III, 2, 902-4).
475. 897=1447—1452. *Johannes Marius Philelphus*, Bellum Finariense. (XXIV Append., 1143-1228).
- 1447—1453. *Leo Bapt. Alberti*, De Porcaria conjurat. — V. n. 479.
- (1397—)1447—1455. *Vespasiano (da Bisticci)*, Commentario della vita di Nicola (V). — V. n. 426.
- (1397—)1447—1455. *Jannotius Manetti*, Vita Nic. V. — V. n. 437.
476. 892=1448—1450. *Antonio degli Agostini*, Sanminiatese, Storia dell'Assedio di Piombino. (XXV, 319-370).
477. 941=1449—1482. *Matthias Palmerius*, Opus de temporibus suis (Tart., I, 239-278).
- 1450—1460. Additamentum ad *Jacobi de Delayto* Ann. Estenses. — V. n. 430^a.
478. 952=1450—1496. *Allegretto Allegretti*, Diario delle cose Senesi del suo tempo. (XXIII, 767-860).
479. 898=(1447—)1452—1453. *Leo Baptista Alberti*, De Porcaria conjuratione. (XXV, 309-314).
480. 900=1452—1453. *Porcellius* poeta, et scriba Alphonsi I, utriusque Siciliae regis, Commentarii comitis Jacobi Picinini. (XX, 69-154).
481. 901=1453. *Porcellius*, poeta, Commentarii secundi anni de gestis Scipionis (Jacobi) Picinini exercitus Venetorum imperatoris in Annibalem (Franciscum) Mediolani ducem, ad serenissimum Principem Franciscum Foscari Venetorum ducem (dicati) (XXV, 1-66).
1455. Episc. civit. Regii. — V. n. 27^c.
482. 938=1455—58. *Barthol. Saccus* e vico Platina, Vita Calisti pp. III. (III, 2, 961-6).
- 1457—1473. *Franciscus Thomasius*, Adiecta ad fragm. historiae Senensis *Augustini Dathi*, inter eius epistolas typis impressa. — V. n. 446^d.
483. 911=(Saec. VII in.—)1458—9. *Leodrisius Cribelli*, De expeditione Pii pp. II in Turcas (XXIII, 25-80).
- 1466—1540. Episc. civit. Regii. — V. n. 27^d.
484. 910=1459. *Autore anonimo*, Ricordi di Firenze (Adjectum carmen italicum sermones scriptum, quod sonetto dicunt, p. 721). (Tart., II, 723-752: cfr. 721).
- 1464—84. *Albertus de Ripalta*. — V. n. 445.
485. 950=1466—1494. *Antonius Gallus*, Genuensis, Opuscula historica, quorum tituli: a) 1466, Commentarius de Genuensium

- maritima classe in Barchinonenses expedita (col. 245-62); *b*) 1476-78, *Commentarius rerum Genuensium* (col. 263-92); *c*) 1478, *Commentarius II* (col. 293-300); *d*) 1494, *De navigatione Columbi per inaccessum antea Oceanum, commentarius* (col. 301-4). (XXIII, 245-304).
1468. *Adnotatio ad Johannis de Mussis Placentinae urbis descriptionem.* — V. n. 171.
486. 921=1468-9. *Augustinus, patritius Senensis, Descriptio adventus Friderici III imperat. ad Paulum pp. II.* (XXIII, 205-216).
- 1468-1478. *August. Rubens de Aragona, Orat. in laud. Joann. Galeatii Sfortiae Vicecom. Mediol. ducis.* — V. n. 491.
487. 925=1472. *Antonius Hyrcanus, Sarazanensis, Commentariolus de bello Volaterrano a Florentinis gesto.* (XXIII, 5-20).
1472. *Additamentum alterum ad Matthaei de Griffonibus Memor. Bononiens.* — V. n. 338^b.
488. 929=1472-1484. *Jacobus Volaterranus, Diarium Romanum.* (XXIII, 87-200).
489. 928=1474. *Robertus Ursus iuricons. Ariminensis, Liber de obsidione Tiphernatum.* (Tart., II, 671-718).
490. 963=1475. *Bartolomaeus Fontius, Annales (exc.).* (Tart., I, 211-2).
491. 933=(1468-)-1476-1478. *Augustinus Rubens de Aragona, Oratio in laudem Joannis Galeatii Sfortiae Vicecomitis Mediolani ducis.* (XXV, 455-462).
- 1476-78. *Ant. Gallus, Comm. rer. Gen.* — V. n. 485^b.
492. 932=1477-1482. *Anonymus auctor, Diarium Parmense.* (XXII, 247-398).
1478. *Ant. Gallus, Comm.* — V. n. 485^c.
493. 947=1481-1492. *Anonymus notarius de Antiportu, Diarium Romanum Urbis.* (III, 2, 1071-1108).
494. 942=1482-1484. *Petrus Cyrenaeus clericus Aleriensis, De bello Ferrariensi.* (XXI, 1193-1218).
495. 943=1484. *Angelo Tafuro de Nerito (ital.: Nardò), Guerra de' Signuri Vinciani contro la cetate di Gallipoli, di Nerito, et altri luochi della Provinzia.* (XXIV, 913-922).
- 1488-1501. *Alexander Tassonus, Additamenta ad Annales Veteres Mutinensium.* — V. n. 245.
496. 978=1488-1514. *Bartolomaeus Senarega, Genuensis, De rebus Genuensibus commentaria.* (XXIV, 513-634).
497. 971=1494-1500. (*Hieronymus Priuli*), *Chronicon Venetum.* (quod Muratorius *Marino Sannuto iuniori* falso tribuit) (italice). (XXIV, 5-166).
1494. *Ant. Gallus, De navig. Columbi.* — V. n. 485^d.
498. 953=1497 aug. 10. *Silvester Guarinus Aversanus (itl. Aversa), in diario aetatis suae Federici III, Neapolitanorum Regis, coronationem describit (italice).* (V, 51^a E - 51^b C-E).
1500. *Additamentum ad Fabricii de Marliano, Chronicam episc. Placent.* — V. n. 41.
1500. *Continuatio ad Anonymum monachum Cassinen.* — V. n. 175^b.
- an.1506. *Johannes Garzonius.* — V. n. 117.
499. 930=1516. *'Ibn 'al 'Aîâs, Il profumo de' fiori (exc.) (de urbe Catina)* (A., 68).
- 1558-1560. *Breve additamentum ad Gal. et Andr. de Gataris, Chron. Patav.* — V. n. 383.
500. 992=1570-1601. *Compendium vitae Francisci Cajetani (Gaetani) descriptae a Superioribus collegii Messanensis Societatis Jesu.* (III, 1, 373^bE - 374^aB).
- 1754-5. *Ha'g'gi Halîfah, etc.* — V. n. 201.

APPENDIX

☛ Nunc liceat easdem Chronicas alio ordine distribuere, anno uniuscuiusque earum novissimo perpenso; cacterum sequens index cum praecedenti congruit.

1106 aCh.	160*	Saec. vii ex.—Saec. viii in.	82
3000 aCh.—34	2	704-705	86
36	8	Saec. i aCh.—744	5
36	9	712-774	89
51-79	13	712-774	98
Saec. i ex.	31	780-	99
Saec. i vel ii	11	749-803	94
Saec. ii	33	794-803	75
(400 aCh.—)200	32	754 aCh.—806	3
Saec. iii	35	ante 814	104
Saec. iii	36	680-817	75
Saec. iii	37	636-824	66
Saec. iii-303	38	781-826	100
Saec. iv in.	39	754-840 (?)	96
Saec. iv in. (?)	40	Saec. i-post 844	22
257-352	34	856	118
Saec. i-c. 350	19	Saec. v ex.—857	57
284-350	50	529-867	58
Saec. i-c. 355	30	Saec. i-872(-894)	23
c. 430	44	701-872	84
ante 450	46	850-872	113
c. 450	47	850-872	114
c. 450	48	post 850	115
c. 450	49	878	121
Saec. v	55	782-882(-900)	101
Saec. v	56	883	122
(284-350) 474-526	50	680-887	75
Saec. i-530	21	815-888	105
Adam-551	1	(712-)774-889	98
Saec. i aCh.—551	4	891	125
-553	3	872-894	23
476-553	51	894-5	75
552-558	59	891-897	126
480-Saec. vi ex.	52	749-899	95
656-668	72	883-900	101
c. 650-674	67	Saec. ix ex.	128

* Numeri, qui in hac columna leguntur, distinguunt Chronicas in superiori catalogo: hos aliquando bis vel pluries repetitos lector inveniet, quia, ubi oportebat, nec partes quidem Chronicarum in hac recensione omittere placuit.

816-902	107	1071-1094	208
902	132	63-1099(1155-1356)	16
904	133	1035-1099(-1154; 1027-1265)	192
ante 912	135	c. 1100	223
888-915	124	Saec. xi	222
919	137	1012—Saec. xii in	184
568-931	60	Saec. xii in	225
668-932	78	860-1102	119
c. 830-932	110	1096-1105	216
710-935	88	(1099-)1106(1109-1115)	229
761-937	97	946-1115(1145)	146
913-949	136	Saec. x ex.—1115	173
887-950	123	Saec. x ex.—1115	174
Saec. ix ex.-950	129	1046-1115	195
c. 950	149	1109-1115	229
c. 950	150	1114-1115	231
c. 950	151	926-1116	142
c. 950	152	c. 681-1118	77
948-952	148	855-1118(1149)	116
956	155	1118	235
827-964	108	1118	236
968	158	1119	238
969	159	1099-1120	219
741-974	93	1120	239
ante 977	163	921-1123	138
c. 977	164	930-1124	143
568-983	61	995-1125	169
ante 988	167	Saec. x in.-1126	131
Saec. i-c. 350: Saec. ix-x	19	1118-1127	237
Saec. x (?)	172	979-1130 (?)	165
815-1000	106	c. 1120-1130	83
926-1013	140	c. 1130 (?)	243
1017	185	1086-1133	210
947-1028	147	1127-1135	241
838-1039	313	688-1136	79
926-1042	141	1097-1137(1144)	218
c. 728-1048	91	1075-1138	209
1048-	196	480-1140 c.	54
1048-1049	197	680-1140	76
*1060	203	1102-1140	226
c. 1061	204	1058-1141	200
1049-1070	198	1059-1142	202
Saec. viii in.-1071	83	1144	218
c. 990[1007]-1072[1080]	168	1145	146
480-1075	53	1147-8	220
1009-1076	182	1149	116
925-1077	139	ante 1150	251
1007-1080	168	c. 1140-1150	247
380-1083	42	1061-1154	205
(374-)961-1085	157	1099-1154	192
568-1085	62	1114-1156(-1165)	232
1009-1085	183	1158	258
1041-1085	194	701-1159	85
1092 Sept. 5	214	827-1160	109

1148-1160	250	1000-1212	175
1159-1160	259	(saec. i. aCh.-1215(-1221)	103
1153-1161	253	(1-)1000-1217	176
1162	261	1197-1219	294
1117-1162	233	1217-1221	103
1099-1163	220	1220-1223(1224)	310
1161-1164	253	1179-1224	278
c. 1019-1165	187	1026-1226	189
1157-1165	232	1000-1228	177
c. 1090-1166	212	651-1229	68
1038-1167	193	1173-1229	270
1153-1168	253	1230	255
959-1169	156	1095-1230	215
(1101-)1154-1169	254	1096-1232	217
ante 1170	264	(740-)1103-1236	227
ante 1170	265	1183-1237	281
ante 1170	266	ante 1240	321
1164-1173	263	1189-1243	288
(1856-)c. 1173	267	1221-1243	312
1173	268	ante 1248	323
1173	269	1224-1248(-1264)	313
1174	271	1242-1249	322
1174	272	1227-1250	314
post 1175	276	ante 1250	225
53-1176	15	c. 1250	226
1154-1177(-1202. 1230)	255	c. 1250	227
653-1178	69	c. 1250	228
(Adam-)893-1178	127	c. 1250	229
653-1180	70	1184-1252	282
866-1182	120	1218-1258(-1265)	307
(1086-)1147-1184(-1210)	193	1194-1259	291
1105-1185	228	c. 1180-1260	279
1183-1185	280	1194-1260 (c. 1220 vel 1230- Saec. xv)	292
(306-)1106-1186	230	1194-1260	293
1174-1188	273	1207-1260(-1270)	303
568-1189	63	1260	340
1189-1190	287	1260	341
1159-1196	260	1260	342
1174-1196	274	Saec. i-1262	25
668-Saec. XII	74	c. 1180-1260. 1262	279
999-Saec. XII	170	658-1264(-1293)	73
704-Saec. XII ex.	87	1249-1264	313
Saec. XII	298	838-1039. 1039-1265	112
Saec. XII	299	1027-1265	192
Saec. i-Saec. XIII in.	24	1253-1265	307
982-Saec. XIII in.	166	1264-1265(-1266)	347
Saec. XIII in.	301	1025-1266	188
Saec. XIII in.	302	1265-1266	347
1189-1202	255	1230-1268	315
800-1204	102	1258-68	307
1146-1209	249	(1106 aCh.-)971-1269	160
1185-1210	193	1267-1269	348
1101-1211	193	1260-1270	303
934-1212	144		

1250-1276	230	(Adam-)1275 c.-1313(1402) . .	354
1259-1277	339	1308-1313	381
1117-1278(1301-1374)	234	1308-1313	382
1200-1278(1279)	300	1310-1313	385
1270-1279	350	1176-1314	277
1130-1280	244	1252-1315(-1364: 1343-5) . .	334
(Saec. I aCh.-)973-1282 . . .	161	(569-)1034-1318	191
1000-1282	178	1250-1318	332
1275-1282(1282-1473)	353	Saec. I-1320	29
1027-1283	190	45-1321	10
1284-1285	363	1322	244
1220-1286	311	(48-)1189-1325	289
1282-1286	360	1260-1325	345
1186-1289	283	(820-)1199-1323(1335) . . .	297
1260-1289	343	1281-1328	359
Saec. I-1290(-1540)	26	1313-1329	389
Saec. I-1290(-1540)	27	1327-1329	394
1154-1290(-1371)	256	1335	297
1270-1290	349	1130-1280; 1322, 1335	244
1284-1290	364	(1972 aCh.-Saec. IX ex.-1336(-	
1142-1291	248	1381)	130
1270-1293	73	1131-1336(1343-1501)	245
(1370 aCh.-)1070-1294	207	1138-1336	246
1001-1294	180	1175-1336	275
1250-1294	331	(1191-)1278-1336	355
1280-1294	356	1200-1336	290
c. 150-1295(-1528)	12	1282-1337	361
975-1295	162	1174-1338	275
51-1296	14	48-1339(1343-88; 1383-1411) .	11
(Saec. I-)1239-1297	320	c. 1339	402
(45-)1231 c.-1298(-1410) . . .	317	727-1340	90
728-1300	92	1327-1340	395
1288-1300	367	380 aCh.-)1152-1341	252
Saec. XIII (?)	373	1198-1341	296
Saec. XIII ex.	374	(1136-)1315-1342	390
Saec. XIII-XIV	375	1306-1342	380
Saec. XIV in.	377	1322-1342	393
1218-1302(1306)	308	1328-1342	396
1272-1302(1353)	351	1192-1343	290
1301-1302	27	1321-1343	392
1061-1303	206	1343-5	334
1288-1303	368	(3000 aCh.-)419-1346	43
1303	334	1295-1347	317
(1080-)1248-1305	324	ante 1348	405
447-1306	45	(2000 aCh.-)955-1348	154
1306	308	1300-1348	376
1260-1307	344	(saec. I aCh.-)1207-1349 . . .	304
1306-1307(-post 1307)	379	1333-1350	393
1038-1309	193	ante 1350	408
Saec. I-1311	28	c. 1140-c.1150. 1343-52 . . .	247
1256-1311	335	(1174-)1186-1352	234
1280-1312	357	-1353	351
1280-1312	358	1211-1354	305
(1-)1198-1313	295	(1101-)1273-1354(-1477) . . .	352

post 1056-1355	199	1348-1403	407
1301-1355 (1353-1379, 1527) .	378	1187-1405	285
1155-1356	16	1308-1405 (1558-60)	388
70-1358	496	1347-1405	317
(1237-)1309-1358(-1391) . .	384	(40-) Saec. xi in.-1406 . . .	179
1162-1362	262	1405-1406	450
1002-1363	181	1369-1407	211
1339-1363	401	1378-1407	422
1348-1363(-1365)	406	(Saec. iv?-)1299-1409(-1435)	372
1174-1364	275	1385-1409	427
(1250-)1328-1362, 1364 . . .	397	1393-1409(1410; 1450-60; 1407-	
-1364	334	1515)	430
1359-1365	384	1400-1409	440
1363-1365	406	1296-1410	371
1310-1366	386	1303-1410	317
1287-1367	365	1370-1410	418
1090-1368 (1379-1412) . . .	213	1410	430
1368	414	1383-1411	11
1342-1369	403	(c. 1390 aCh.-)1332-1412 . .	64
1290-1371	256	1379-1412	213
1301-1374	234	1404-1417	448
-1374	420	1334-1418	399
1972 aCh.-1381	130	1334-1418	400
(1329-)1378-1381	421	1017-1419	186
1352-1381(-1385)	411	1218-1420	309
(452-)c. 1250-1384	333	1378-1421	423
(c. 1237-)1310-1384	387	1385-1422	428
1188-1385 (1414-1452) . . .	286	1402-1422	446
1382-1385	411	1368-1424	415
1386	17	1369-1424	417
1371-1387	419	1424 iun. 2	464
1099-1388	221	(1109-)1258-1426 (1426; 1428;	
1272-1388	351	1472)	338
1343-1388	11	1368-1428	416
1349-1388	175	1426; 1428	338
1089-1389 (1369-1407) . . .	211	1423-1429	446
595-1390	65	1017-1419, 1431	186
1237-1391	384	(380 aCh.-)1152-1341; 1427-31	252
1359-1391	384	1402-1431	447
(1104-)1256-1394(-1471) . .	336	1431 iun. 22	467
1394	431	1431	468
1394	432	1431	186
1394	433	1397-1433	436
1394	434	653-1434	71
1058-1397(-1755)	201	1287-1434	366
1238-1399	319	1410-1435	372
954-1400	153	1429-1437	446
999-1400	171	1406-1439	452
Saec. xiv (?)	438	1378-1440	424
Saec. xv in.	441	1424-1440	465
Saec. xv in.	442	(Saec. i aCh.-)1440	471
1230-1402	316	Saec. xiv ex.-1444	439
(222-)1233-1402	318	1440-1444	446
1402	354	1301-1445	17

1445 aug. 1	146	1457-1473	446
(Saec. I aCh.-)1151-1446	257	1474	489
1433-1446	469	1475	490
Saec. I-1447	30	322-1476(1500)	41
1393-1447	426	1101-1477	352
1392-1447	420	(1263-)1342-1478	404
(1382-)1412-1447	456	(1468-)1476-1478	491
(1333-)1431-1447	426	1127-1479	242
1447	473	1413-c.1481	457
1447	474	1449-1482	477
1294-1448	369	1477-1482	492
1401-1449	443	1464-1484	445
1445-1450	17	1472-1484	488
1448-1450	476	1482-1484	494
1414-1452	286	1484	495
1447-1452	475	(c.1050-)1282-c.1485	362
(1447-)1452-1453	479	1343-1487(-1501)	245
1452-1453	480	(1197-)1378-1487	425
1453	481	910-1490	134
1409-1454	454	1481-1492	493
(Saec. I aCh.-)1350-1454	409	(421-)697-1493	81
1362-1455	413	1294-1494	370
1383-1455	426	1466-1494	485
1398-1455	437	1450-1496	478
1419-1456	461	1418-1497	460
(1388-)1408-1457	453	1497 aug. 10	498
1419-1457	462	(414-)695-1498	80
1360-1458	412	1414-1499	458
1455-1458	482	Saec. XI-1500	224
1396-1459	435	1494-1500	497
(Saec. VII in.-)1458-9	483	1500	41
1459	484	1500	175
1450-1460	430	1220 (vel 1230)-Saec. XV	291
1401-1462	444	Saec. VIII in.-1071.; c.1120-1130.	
1401-1463(1454-84)	445	Saec. XIII-Saec. XV ex.	83
(Saec. XII aCh.-)1125-1464	240	Saec. I aCh.-Saec. XVI in.	6
1405-1464	451	1343-1501	245
1421-1466	463	1409-1502	455
1466	491	855-ante 1506	117
1310-1468	388	(saec. VI aCh.-)833-1506	111
1437-1468	470	1488-1514	496
1468	171	1407-1515	430
1316-1469	391	1516	499
1441-1469	472	1263-1518	346
1468-69	486	1212-1519	306
1404-70	449	1295-1528	12
c.1430-c.1470	466	1466-1540	27
1395-1471	336	-1540	26
1417-1471	459	70-ante 1545	17
(414-)1350-1472	410	1558-1560	383
1472	487	1256-1584	337
1472	338	936-1595	145
1282-1473	353	Saec. I aCh.-Saec. XVII in.	7
1457-1473	428	1570-1601	500
		1754-5	201

b) *Index Chronicarum, ex actatibus quibus earum auctores
floruere, digestus.*

- post 350; c. 530. *Auctor ignotus* (*Anonym. Valesianus*), De Constantio Chloro, Constant. Magno, etc. — V. n. 512.
501. 20=c.355. Romanorum Pontificum Catalogus Liberianus (*Liberius I*) (exc.) (III, 1, 5-12, 62).
502. 34=Saec. iv-v. Depositio episcoporum (Urbis Romae). (III, 1, 70).
- c. 370. *Eutropius* (Breviarium). — V. n. 567.
503. 47=Saec. v. *P. Victor*, De regionibus Urbis liber. (Tart., II, 1133-1180).
504. 48=Saec. v. *Sextus Rufus*. Liber de regionibus Urbis. (Tart., II, 1181-1190).
505. 39=Saec. v-vi. Passio s. Severi. (I, 2, 563).
506. 46=Saec. v-vi?; sine dubio, ante Agnellum. Vita s. Bartholomaei confessoris. (II, 1, 194-8: cfr. I, 2, 563).
507. 55=Saec. v-vi (?). Tractatus aedificationis et constructionis ecclesiae s. Johannis Evangelistae de Ravenna, factae per s. m. Gallam Placidiam augustam. (I, 2, 567-72).
508. 13=c. Saec. v-vi: ops. fortasse expositum Saec. ix. Vita b. Apollinaris martyris archiepisc. Ravennatis Ecclesiae. (I, 2, 529-33).
509. 18=Saec. v-vi?; certe ante r. Aistulfum 749-56. Vita b. Eleucadii archiepisc. Ravennatis et confessoris. (I, 2, 548-9).
510. 30=Saec. vi in.-xv. Vitae summorum pontificum Romanorum. Huius collectionis anecdota, continuationibus omissis, nec non ops. (p. 513-27) alio recensendis postpositis, a sequentibus auctoribus scripta sunt: a) Saec. vi in. *Anonymus Veronensis*; b) 960. *Frodoardus*; c) Saec. xi?; *Anonymus*, Catalog. paparum ed. Eccard; d) 1080. *Bruno* eps. Signiensis (ital.: Segni); e) 1130. *Pandulphus Pisanus*; f) Saec. xiii ex. *Thierryicus Vallicoloris*; g) Saec. xiv in. *Anonym. Vene-tus*; h) Saec. xiv in. *Johannes s. Victoris*; i) Saec. xiv. *Guido* eps. Lodoviensis; j) c. 1378. *Thomas de Acerno*; k) 1396. *Amalricus Augerii*; l) Saec. xiv ex. *Petrus de Herentas*; m) Saec. xiv ex. *Aymericus de Peyraco*; n) *Anonymi auctores*. (III, 2, 10-878). Saec. vi in., *Anon. Veronensis*. — V. n. 510^a).
511. 10=an. 530—xiv. Vitae Romanorum Pontificum. Hi sunt auctores quibus vitae tribuuntur: a) circa medium saec. ix, *Anastasius bibliothecar.*; b) Saec. ix ex?. *Gulielmus biblioth.*; c) c. 1050. *Wibertus Aequalis*; d) 1128. *Paulus Bernriedensis*; e) c. 1150. *Pandulphus Pisanus*; f) c. 1254. *Nicolaus de Curbio*; g) Saec. xiii-xiv. *Jacobus card. s. Georgii ad Velum Aureum*; h) Saec. xiii ex.-xiv. *Bernardus Guidonis*; i) c. med. saec. xiv. *Nicolaus card. Aragoniae*; j) *Anonymi auctores*. — Accedit ops., a. c. 1140, « de schismate post Honorii II decesso », quod scripsit *Arnulphus Sagiensis* — (de aetate qua *Libro Pontif.* initium datum fuerit, cfr. G. B. De Rossi et Duchesne, in Rev. d. quést. hist. XXVI, 494-6: cum quibus tamen Waitz non consentit.) (III, 1, 93-684).
512. 50=post. 350; c. 530. *Auctor ignotus* (*Anonym. Valesianus*), De Constantio Chloro, Constan-

- tino Magno et aliis imperatoribus, excerpta. — Ex duobus partibus ops. constat, quarum una, ferme antiquior, a. 284-350, altera vero, indubitanter sequioris actatis, a. 474-526 recenset. (XXIV, (635-)640¹B-640¹⁰).
513. 21=c. 530. Romanorum Pontificum Catalogus Felicianus (*Felix IV*) (exc.). (III, 1, 12-6, 62).
514. 51=c. 550. *Procopius* Caesariensis († 558). Historiarum sui temporis libri IV, ex interpret. Claudii Maltreti. (I, 1, 247-369).
515. 4=551. *Jordanis*, Hist. de Getarum sive Gothorum origine et rebus gestis (I, 1, 191-221).
516. 1=551. *Jordanis*, De regnorum et temporum successione (I, 1, 222-242).
561. Chronica Datii. — V. n. 581.
517. 59=(565-82). Excerpta ex *Agathiae* historia, Hugone Grotio interprete. (I, 1, 381-393).
518. 52=593-4. s. *Gregorius Magnus*, Dialogorum liber secundus, vita et miracula vener. Benedicti. (IV, 185-239).
- c. 770. *Paulus diaconus*, (historia romana). — V. n. 567.
519. 75=c. 780—Saec. ix ex., Annales Lambeciani, hoc est Annales Francorum. Sub hoc titulo comprehenduntur: a) Saec. ix ex. (Annales Fuldenses, MGH., SS., I, 343-405 col. 1) (col. 87-98B); b) 894-5 (Ann. Fuldens., cfr. MGH., l. c. 409 lin. 27-411 lin. 10) (col. 119-122); c) Saec. viii ex.; ix in. (Annales Laurissenses Minores, cfr. MGH., SS., I, 114-23) (col. 99B-100B); d) c. 780: c. ix. in. (Annales Laureshamenses, cfr. MGH., SS., I, 36 lin. 3-39) (col. 111A-116C). (II, 2, 87-116).
520. 5=(Saec. viii ex.) *Paulus Warnefridus* Langobardus, diaconus Forojuliensis, De Gestis Langobardorum l. VI. (I, 1, 405-511).
- Saec. viii ex. *Authpertus*, Vita ss. Paldonis, Tatonis et Tasonis. — V. n. 522.
- Saec. viii ex.; ix in. (Ann. Lauriss. minores). — V. n. 519 c).
521. 23=Saec. viii ex. — x in. *Johannes diaconus*, Chronicon episcoporum s. Neapolitanae ecclesiae: cum additionibus quas (p. 318) *Petrus Neapolitanae sedis subdiaconus* scripsit. Johanni diac. (Saec. ix ex.) hoc tribuitur chronicon inde ab anno 762, pag. 309, col. 1D. Quae praecedunt fortasse scripta sunt c. saec. viii ex. — ix; appendicem autem scriptam dices saec. ix. (I, 2, 291-318).
522. 83=Saec. viii ex. — xvi ex. *Johannes monachus* s. Vincentii de Vulturno (scripsit c. 1108), Chronicon Vulturense sive chr. antiquum Monasterii s. Vincentii de Vulturno Ord. s. Bened. — Una cum opere Joh. Vult. hic etiam nonnulla anedocta habemus: a) (Saec. xii?) Catalogus Roman. Pontif., usque ad a. 1124 (p. 333-8); b) *Authpertus* († c. 770), Vita ss. Paldonis, Tatonis et Tasonis (p. 339-44); c) (Saec. ix ex?) *Petrus* presbyt., Vita Pald. Tat. et Tas. (p. 345-8); d) (Saec. xiii-xiv), Series abbat. s. Vincentii (p. 519); e) (1120-30?), Fragm. addenda ad Chron. s. Vinc. (p. 519-20); f) (Saec. xvi), *Caesar Costa* (p. 522-3). (I, 2, 325-332(-523)).
523. 101=Saec. ix in. (—x in.). Annales (Bertiniani) regum Francorum; accedit appendix [Annales Vedastini] alterius scriptoris, quam post Annales Fuldenses ed. Andreas Du Chesne. (II, I, 495-570(-576)).
524. 66=(post 824). Fragmentum Langobardicae historiae *Paulo diacono* adtributum. (Cfr. Script. r. It. 200). (I, 2, 183-4).
525. 100=c. 826. *Ernoldus Nigellus*. De rebus gestis Ludovici Pii Augusti, carmen elegiacum. (II, 2, 13-80).
526. 22=c. 839(—c. 850?). *Agnellus* qui et *Andreas*, Liber pontificalis sive Vitae Pontificum Ra-

- vennatum (inde a s. Apollinari usque ad Georgium). Fortasse Saec. ix scripta sunt carmina quae praecedunt: a) Incipiunt versiculi cuiusdam minimi scholasticorum titulantes opus libri sequentis, « In Patris » (p. 17); b) Incipit carmen dactylicum senarium perempticon idest missum, etc., « Fortuito quondam » (p. 21). (II, 1, 17-21, 23-187).
- c. 850. *Anastasius* bibliothecarius. — V. n. 511.
527. 115=c.865. 'Al Balâdurî, Conquistò de' varii paesi (exc.) (Saraceni, Sicilia debellata, incursionibus vexant italica litora: Barensi urbe potiuntur. (A., 68-9).
528. 58=c.870. Historia rerum a Langobardis gestarum, ignoto monacho (*Cassinensis*) monasterii auctore coaevo. (II, 1, 264-9).
529. 84=c.872. Incipit chronicon Langobardorum, seu monachorum de monasterio sanctissimi Benedicti (cfr. Script. rer. Lang. 480). (II, 1, 270-1).
530. 121=878. Epistola *Theodosii* Monachi ad Leonem archidiaconum, De Syracusanae urbis expugnatione. (I, 2, 257-265).
531. 105=c.880. *Johannes* abbas Cassinensis, Chronicon postremorum Comitum Capuae (cfr. Scrip. r. L. 498). (II, 1, 272-3).
532. 113=c.880. *Johannes* diac., Vita sancti Athanasii episcopi Neapolitani. (II, 2, 1406⁷-1406¹²).
533. 114=c.880? (*Petrus* Subdiac. Neapolit.) Vita sancti Athanasii episcopi Neapolitani. (II, 2, 1051-1064).
534. 98=c.889. Historia Langobardorum Beneventi post Paulum diac., hoc est domini *Erchemperti* (*Herempertus*) monachi Cassinensis Auctarium. (II, 1, 237-55: eadem historia repetita in V, 16 col. 1D-30 col. 2).
535. 96=Saec. ix ex. *Herempertus* (*Erchempertus*), Ex Historia fu-
- sioire pauca excerpta quae tractant de sacris quibusdam et ecclesiasticis rebus. (V, 31-32).
536. 72=Saec. ix ex. 'Ibn 'Abd 'al Hâkim, Conquisti e geste in Egitto (exc.) (de imp. Constante in Sicilia degente). (A., 69).
- Saec. ix ex., Chronicon ducum et principum aliquot Beneventi, etc. — V. n. 639.
- Saec. ix ex. (Annales Fuldenses). — V. n. 519^a).
- Saec. ix ex. Chronicon ducum et princ. Beneventi, auctore anonymo monacho *Monast. s. Sophiae* eiusdem urbis, etc. — V. n. 587.
- c. Saec. ix ex., De abbatibus Farsens. — V. n. 573^a).
- Saec. ix ex., *Gulielmus* bibliothecarius. — V. n. 511^b).
- Saec. ix ex., *Petrus* presbyter, Vita Paldonis, Tatonis et Tasonis. — V. n. 522^c).
537. 128=Saec. ix ex., (*Petrus* subdiac. Neapolit.), Translatio corporis eiusdem Sancti Athanasii, episcopi Neapolitani. (II, 2, 1065-76).
538. 86=Saec. ix (?). 'Ibn Qutaybach (?), Narrazioni relative al pontificato e al governo (exc.) (hic nonnullae expeditiones Saracenorum in Siciliam memorantur). (A., 69-70).
539. 89=Saec. ix?. Brevis descriptio de postremis quinque regibus Langobardorum Italiae, excerpta ex Romano Pontificali (cfr. Script. rer. Lang. 198), (II, 1, 129).
- c. Saec. ix. Vita b. Apollinar. martyris Ravenn. — V. n. 508.
540. 126=Saec. ix-x. Fragmentum historiae Langobardorum incerti auctoris sed patria Beneventani (cfr. S. r. L. 495). (II, 1, 279-281).
541. 19=Saec. ix-x. Opusculum De situ civitatis Mediolani, una cum vitis priorum archiepiscoporum Mediolanensium. (I, 2, 203-227).
- Saec. ix ex.-x in. *Petrus* subdiac. Neapolitanus. — V. n. 521.

- Saec. IX-XI ex., Chron. Benev. — V. n. 639.
- Saec. X in. (Annales Vedastini). — V. n. 523.
542. 106=Saec. IX in.—XI in., Series Comitum Capuae (cfr. Scr. r. L. 498). (II, 1, 334-5).
543. 132=c.902. *Johannes* diaconus, Martyrium s. Procopii episcopi Tauromenii eiusque sociorum. (I, 2, 269-73).
544. 133=c.910. Mutinensis urbis descriptio, sive additamentum ad vitam s. Geminiani ep. Mutinensis. (II, 2, 691-692).
545. 135=an.912. *Ibn Hurdadbah*, Libro delle vie e dei reami (exc.) (brevis descriptio Cypri, Cretae atque Siciliae). (A., 316).
546. 124=c. 915. Carmen panegyricum de laudibus Berengarii augusti, « Non ederam sperare ». (II, 1, 387-414).
547. 141=c.926—c.1042. Notae Cassinenses. (Cfr. MGH., SS., III, 171-2). (VII, 961-962).
548. 60=c. 931. Chronicon ducum et principum Beneventi (cfr. Scr. r. L. 493). (II, 1, 333-4).
549. 137=an. 939. *Eutichius*, patriarcha Alexandr., (exc.) (expeditio quam Fatimites in Ægyptum adgressi sunt; pro his et Siculi pugnabant). (A., 321).
550. 149=943. *'Al Mas'ûdi*, Prat. d'oro, etc. (quaedam de insula Sicilia). (A., 1).
551. 78=c. 950. *'Al Mâlikî*, Compendio del libro: Giardini che diletano gli animi, etc. (exc.) (Africae septentrionalis plaga: Sicilia). (A., 75-82).
552. 155=c.950. *'Al Mas'ûdî*, L'avvertenza, etc. (exc.) (cosmographia Sicula). (A., 1).
553. 151=c.950. *'Al Mas'ûdî* (?), Prati d'oro e miniere di gemme (exc.) (brevis Siciliae descriptio) (suspiciatur hoc opus nihil aliud esse quam epitome alterius libri eiusdem tituli, ab *'Al Mas'ûdî* scripti). (A., 319).
554. 129=951. *'Al 'Istahrî*, Libro dei Climi (exc.) (geographia Sicilia: Saraceni et peninsula Italica). (A., 2-3).
- c. 960. *Frodoardus* Remensis. — V. n. 510^b).
555. 123=960—4. *Liudprandus*, primum diaconus Ticinensis, deum episcopus Cremonensis, Historia (II, 1, 425-76: var. lect. e ms. II, 1, 1081-92).
556. 36=c.963. Vita s. Probi archiepiscopi Ravennatis. (I, 2, 554-7).
557. 108=c. 964. Chronicon Siculum ex codice arabico Cantabrigiensi (Cambridge). (I, 2, 245-8; A., 70-4).
558. 158=970. *Liutprandus*, legatio ad Nicephorum Phocam. (II, 1, 479-89).
- c. 975. *'Arib*, Cronaca. — V. n. 721.
559. 163=977. *'Ibn Hawqal*, Libro delle vie e dei reami (exc.) (Sicilia insula singillatim descripta). (A., 3-7).
560. 164=post 977. *Anonimo*, Quadro delle figure della terra, etc. (epitome cuiusdam operis ab *'Ibn Hawqal* scripti) (exc.) (Panormum: sepulchrum Aristotelis). (A., 7-8).
561. 93=c.980. *Anonymus Salernitanus*, Chronicon. (II, 2, 171-81: II, 1, 287: II, 2, 181-5: II, 1, 288-9, col. 1: II, 2, 185-208: II, 1, 290: II, 2, 208-221: II, 1, 290-1 col. 1: II, 2, 222-77: II, 1, 291-3, col. 2: II, 2, 277-9: II, 1, 294-8, col. 2: II, 2, 279-81: II, 1, 299-303: II, 2, 281-4. — Nonnullae emendationes ex ms. Vatic. II, 2, 1099-1112).
562. 167=c. 988. *'Al Muqaddasî*, Hierosolymitanus, Le divisioni più acconce a far conoscere bene i climi (exc.) (geographia Sicula). (A., 317-318).
563. 95=saec. XI?, Nomina abbatum Nonantulensium. (I, 2, 195 col. 1 A-195 col. 2).
564. 172=Saec. X(?). *'Abd 'ar Rahmân*, Gioielli lessicografici e novelli splendori (hic tantum initium operis editum habemus). (A., 311).

565. 61=Saec. x ex. Liber quarundam historiarum, dominorum diversorum, guerrarum regni Italiae (cfr. Script. rer. Lang. 491-4). (II, 2, 167-170).
566. 125=c. a. 1000. *Hugo abbas Farfensis*, De destructione monasterii Farfensis (exc.). — (II, 2, 293-4).
567. 3=(c. 370—) saec. x-xi?, *Landulphus Sagax*, Historia Miscella. Hoc opus ex his anecdotis constat: a) c. 370. *Eutropii* breviarium, cum: b) additamentis et continuationibus, c. 770. *Pauli diae.* (hist. rom.) c) Saec. x-xi. additamentum *Landulphi Sagacis*. (I, 1, 1-185).
568. 94=Saec. xi in. Opusculum de fundatione celeberrimi Monasterii Nonantulani in agro Mutinensi sub novissimis regibus Longobardis (cfr. Script. rer. Lang. 567). (I, 2, 189-96).
569. 99=Saec. xi in. *Nonantulanus monachus anonymus*, De monast. sanctae Mariae, sanctaeque Crucis et s. martyris Fuscae conditione. (I, 2, 195, col. 2C-196).
570. 140=c. 1013. Aliud Chronicon (Regum Italiae). — (IV, 149, col. 2).
571. 136=an. 1026. *Yahyâ 'ibn Saïd*, Continuazione degli Annali (De Annalibus agitur, quos Euthichius patr. Alexandrinus composuit) (exc.) (De quibusdam rebus quae ad Calabriam et Siciliam spectant). (A., 83).
572. 147=c. 1028. Chronicon Regum Italiae. (IV, 149).
573. 76=(saec. ix ex.) c. 1048-1140 (*Gregorius Catinensis monachus*), Index ducum Spoletarum et abbatum Farfensium (ops. concinnatum c. a. 1107). Accedunt additiones duae in quibus de Abbatibus quaestio est: a) c. Saec. ix ex. compilata; b) ab a. c. 1048 (cfr. MGH., SS., XI, 586) usque ad a. 1140 c. (II, 2, 295-7).
574. 91=c. 1050. Chronici Monasterii Novaliciensis fragmenta quae supersunt. (II, 2, 699-764).
- c. 1050. *Wibertus Aequalis* — V. n. 511^c).
575. 159=c. 1050. 'Abu 'Abd 'Al-lâh Muhammad, Cronica (exc.) (pauca de Aegypto). (A., 83).
576. 191=c. 1050-1318. Annales Cavenses (a pluribus auctoribus concinnati) (cfr. MGH., SS., III, 185). (VII, 917-32).
577. 44=c. 1060?, Vita s. Johannis Confessoris archiepiscopi Ravennatis ecclesiae. (I, 2, 564-6).
578. 82=1067. 'Al Bakrî, Libro delle vie e dei reami (exc.) (quaedam historica de insula Cosura). (A., 8).
- 1073-87, s. *Anselmus Lucensis*. — V. n. 836.
579. 53= post c. 1075—c. saec. xii in. *Leo Marsicanus* († c. 1115-7) episc. Ostiensis, Chronica Casinensis. (IV, 241-453 col. 2B) (ex sententia Murat. textus L. M. procedit usque: —487 col. 2).
580. 139=c. 1077. *Arnulphus*, Historia Mediolanensis (eius testimonium coevum dices inde ab a. 1018). (IV, 7-45 col. 4).
- c. 1080. *Bruno* episc. Signiensis (ital.: Segni). — V. n. 510^d).
581. 42= post. 1083. Chronica *Datii* (archiep. Mediol. †561) (exc.). (IV, 59 col. 1 C-59 col. 2 C; 121 col. 1 D-121 col. 2A).
582. 157=c. 1035. *Landulphus senior*, Mediolan. historia. (IV, 59-120).
583. 222=Saec. xi. Prologus quem *Johannes grammaticus* tertio volumini Chartarii Farfensis praemisit, quum jussu (1092 apr. 29) Beraldi abbatis opus a Gregorio Catinensi incoeptum persequutus est. (II, 2, 290).
584. 197=an. 1095. 'Al Humaydî, Carbone ardente da accendervi il lume, etc. (exc.) (vitae doctorum virorum qui a Saraceno populo nati, in Sicilia insula floruerunt). (A., 252).
585. 183=c. 1099 (opus auctor adgressus est sine dubio 1088-99: finem eidem imposuit an. 1111). *Guilielmus Apulus*, Poëma Normannorum. (V, 253-78).

586. 214=post 1099. Historia consecrationis s. monast. sanctiss. Trinitatis Cavensis solemniter factae a b. m. Urbano pp. II, anno d. 1092, die 5 sept. (VI, 237-240).
587. 62=Saec. XI ex. (IX-XI). Chronicon ducum et principum Beneventi, auctore anonymo monacho s. Sophiae eiusdem urbis; appendicula ex cod. Cassinensi n. 353 (cfr. Script. r. Lang. 490). (II, 1, 320-2).
588. 192=Saec. XI ex. *Gaufredus Malaterra* monachus Benedictinus, Historia Sicula. Accedunt appendices duae: a) Saec. XII ex., Prefatio ad quamdam vitam Rogerii II regis Siciliae (p. 603, col. 1, A-C); b) c. 1265, Annales (p. 603, col. 1, C-606). (V, 549-602(-606)).
589. 119=Saec. XI ex.; XII in., *Lupus Protospata*, Rerum in regno Neapolitano gestarum, breve Chronicon. (V, 37-49).
590. 116=Saec. XI ex.—XII in. *Anonymus auctor Barensis*, Chronicon, magna ex parte a Lupo Protospata pendens, cum continuationibus, nec non cum quadam adnotatiuncula a. 1149 (p. 156). (V, 147-156).
591. 208=Saec. XI ex. ?; c. 1140?, *Anonymus scriptor (Leo Ostiensis?)* (cfr. MGH., SS. VII, 722 sqq., et praesertim 726 lin. 6-727 lin. 16=Mur. col. 77, 2, E-78, 2, D; *Petrus* diaconus?; *Alfanus?* cfr. Bibl. ms. Casin. II, 20-1), De ecclesia Cassinensi ab Alexandro II consecrata et dicata. (V, 76-8).
592. 15=Saec. XI ex.—XII ex. Catalogus Mediolanensis utque Archiepiscoporum. (IV, 141-3).
593. 16=Saec. XI ex. ? (c. 1356). Duo *Anonymi scriptores*, Breve chronicon Atinensis ecclesiae. Comprehenduntur: a) Saec. XI ex.?. Notae historicae Atinenses (901-909E); b) c. 1356. Brevis chronica Atinensis (col. 909E-910B). (VII, 901-910).
594. 9—Saec. XI. Vita b. Ursicini martyris et patroni civitatis Ravennae. (I, 2, 560-2).
595. 8=Saec. XI?. Vita b. Vitalis martyris et patroni civitatis Ravennae. (I, 2, 558-60).
- Saec. XI?, Catalogus paparum ed. a J. G. Eccard. — V. n. 510^c).
596. 229=post 1106. Translatio corporis Sancti Geminiani, Mutinensium episc. et patroni, et dedicatio illius altaris a. 1106. — Accedunt: an. 1115, Additamenta (col. 91-4). (VI, 89-92 (-94)).
- c. 1107. *Gregorius Catinensis*. — V. n. 573.
- c. 1108. *Johannes s. Vincentii de Vulturno monachus*. — V. n. 522.
597. 175=c. 1111—c. 1212-1500. *Anonymus monachus Cassinensis*, Chronicon (De his annalibus, a pluribus auctoribus conceinnatis, cfr. MGH., SS., XIX, 305). — Accessiones duae: a) 1349-88 (p. 75, col. 1); b) a. 1500 (p. 75, col. 1-2). (V, 55-74(-75): (139-143)).
- ante 1115. Additamenta ad Translationem corporis s. Gemin. — V. n. 596.
598. 216=c. 1115 (post 1112, an. 1118) *Radulphus Cadomensis* (gallice: Caen), Gesta Tancredi principis in expeditione Hierosolymitana. (V, 285-333).
599. 142=an. 1115, 1115, 1116. *Donizo* presbyter et monachus Canusinus (italice: Canossa), Vita Mathildis Comitissae (rhythmicè scripta), « Vivus si Plato ». Accedunt additamenta duo eiusdem auctoris: a) 1115, de insigni obitu memorandae Comitissae Mathildis († 1115), « Cogitat et tractat » (p. 382-3); b) 1116, exhortatio Canusii de adventu imperatoris et reginae, « Pelle timores » (p. 383, col. 2). (V, 341-383).
600. 77=c. 1115 — 1119. *Gregorius (Catinensis) monachus*, Chronicon Pharpense. Accedunt: Monumenta Comitum Marsorum

- (col. 679-80) (quorum nomina alphabetico ordine disposita sunt) (II, 2, 299-676).
- 601.** 231=1115-20. *Laurentius Veronensis* (scu *Vernensis*) diaconus Petri II (†1120) archiepisc. Pisani, De Bello Majoricano, libri VII, « Arma rates ». (VI, 111-162).
- 602.** 238=1119. 'Alī 'al Ballanûbi, il Siciliano, il (suo) diwân (exc.) (fragm.). (A., 303-4).
- 603.** 194=1120. Chronicon Northmannicum de rebus in Japygia et Apulia gestis contra Graecos. (V, 273^e-86).
- 604.** 239 = 1120. *Magister Moyses Bergomensis*, Carmen de laudibus Bergomi. (V, 529-36).
- c. 1120-30(?), Fragmenta addenda ad chronicon s. Vincentii de Vulturno. — V. n. 522^e.
- c. 1124. Catalogus Romanorum pontificum. — V. n. 522^a.
- 605.** 237=post 1127. Anonymus Comensis, De bello Mediolanensium adversus Comenses liber Cumanus: « Bellum quod gessit ». (Adjecta quaedam « antiqua scheda », posterioris aetatis, soluta oratione descripta, in qua de causis huiusce belli sermo est). (V, (cfr. 407), 413-456).
1128. *Paulus Bernriedensis* (Bernried). — V. n. 511^a.
- c. 1130. *Pandulphus* Pisanus. — V. n. 511^e.
- 606.** 57=c.1130-40. Epitome chroniconum Casinensium jussu sanctiss. Stephani pp. II conscripta ab *Anastasio* seniore Sedis Apostolicae bibliothecario. Fortasse auctor operis est *Petrus diaconus*: cfr. Wattenbach, *Gesch.-Quel.*⁴, I, 179. (II, 1, 351-370).
- 607.** 210=1133. 'Ibn Hamdîs, Il (suo) diwân (exc.) (quaedam de historia Sicula). (A., 223-250).
- 608.** 223=av.1134. 'Ibn 'al Haqân, Monili d'oro naturale e belle qualità degli Ottimati (exc.) (brevis notitia de quodam principe Siculo, sub imperio Saracenorum). (A., 327).
- 609.** 241 = 1135. *Alexander abbas Telesinus*: a) De rebus gestis Rogerii Siciliae regis (p. 615-43); b) alloquium ad regem Rogerium (644-5). (V, 615-645).
- 610.** 218=c.1136-7(—1144). *Lan-dulphus de Sancto Paulo*, Liber historiarum Mediolanensis urbis. Cum adnotatiuncula, a.1144. (V, 469-520).
- 611.** 118=an.1137. Historia translationis b. Apollinaris (episc. Ravenn.). (I, 2, 533-6).
- c. 1138. *Romualdus I* archiep. Salernitanus. — V. n. 635.
- 612.** 54=c. 1140. *Petrus diaconus* monachus, Opusculum de viris illustribus Casinensibus. (VI, 9-58).
- 613.** 209=c. 1140. *Petrus diaconus*, Chronica Casinensis. (IV, 453 col. 2 B (ad sententiam Murat. opus Petri incipit inde a 488, col. 1)-602).
- 614.** 226=c.1140. *Falco* Beneventanus, Chronicon (Benev.) (V, 82-133).
- 615.** 143=c.1140. Vitae ss. Patrum Cavensium Alpherii, Leonis, Petri, atque Constabilis. (VI, 205-236).
- c. 1140. *Arnulphus* Sagiensis (gallice: Sééz). — V. n. 511.
- c. 1140, De abbat. Farfens. — V. n. 573^b.
- c. 1140? *Anonym. Cassin.* — V. n. 591.
- 616.** 169 = 1140. 'Ibn Baskûwâl, Dono di notizie biografiche degli imân della Spagna (exc.) (vitae excellentium Saracenorum, qui in Sicilia floruerunt). (A., 253-4).
1144. Adnotatiuncula Mediolanensis. — V. n. 610.
- 617.** 220=c.post1148-1163. *Caffarus*, Annales Genuenses. Hic continentur anecdota: a)b) Annales a. 1152(—263B), —a. 1163(—285B); c) c. post 1148, Liber de expeditione Almarie et Tortuose (—290). (VI, 247-290).
1149. Adnotatiuncula (Barensis). — V. n. 590.

- 618.** 251 = an. 1150. 'Abû Saïd' Ibrahîm, Siculus, Il febricitante nella cura d'ogni sorta di malattie, etc. (hic tantum initium operis editur). (A., 309-310).
- 619.** 79 = c. 1150. Chronicon Pisanum seu fragmentum auctoris incerti. (VI, 107-110).
c. 1150. *Pandulphus* Pisanus. — V. n. 511^c.
- 620.** 219 = c. 1150?, (*Petrus* Pisanus?) Gesta triumphalia per Pisanos facta. (VI, 99-106).
ante 1152. *Caffarus*. Annales Genuenses. — V. n. 117^a.
- 621.** 205 = c. 1154. *Edrisi*, Solazzo per chi si diletta di girare il mondo (exc.) (Siciliae aliarumque insularum descriptio; Africa septentrionalis). (A., 8-34).
- 622.** 232 = 1156-8 (— ante 1160). *Otto Frisingensis* episc. eiusque continuator *Radericus* (*Ragewinus*), Libri de gestis Friderici I imp. Continentur hic: *a*) 1156-8. *Otto Frisingensis* episc., De gestis Friderici I (praemissa epist. *Friderici* imp. (col. 635-738); *b*) an. 1160. *Radericus* (*Ragewinus*) *Frisingensis* canonicus, Appendix ad Ottonis *Frisingensis* opus histor. (739-858). (VI, 635-738 (— 858).
ante 1160. *Radericus* (*Ragewinus*) *Frisingensis* canonicus, Appendix ad Ottonis *Frisingensis* opus de gestis Friderici I. — V. n. 122^b.
- 623.** 253 = an. 1161, an. 1164 (an. 1168). *Otto et Acerbus Morena*. Historia Rerum Laudensium. Comprehenduntur: *a*) an. 1161. *Otto Morena*, Historia Rerum Laudensium (cfr. MGH., SS., XVIII, 587-634) (955-1096 D); *b*) an. 1164. *Acerbus Morena*, Continuatio historiae Rerum Laudensium (cfr. MGH., XVIII, 634-43) (1096 D-1126 C.); *c*) an. 1168. *Anonymus Laudensis*, Continuatio historiae rerum Laudensium ab Ottone et Acerbo *Morena* descriptae (cfr. MGH., XVIII, 643-59) (1126 C-1164 B) (VI, 955-1164 B).
- 624.** 233 = 1163. 'Abû Hâmîd, Regalo agli intelletti, etc. (exc.) (Siciliae descriptio). (A., 34).
- 625.** 261 = post 1162. *Burchardus* notarius, Epistola de victoria *Friderici* imp. aug. et excidio *Mediolanensi*. (VI, 915-918).
an. 1163. *Caffarus*, Ann. Genuenses. — V. n. 617^{a b}.
an. 1164. *Acerbus Morena*. Continuatio historiae rerum Laudensium ab Ottone *Morena* descriptae. — V. n. 623^c.
- 626.** 193 = an. 1167—c. 1335. Chronicon Parmense. Sub hoc titulo comprehenduntur: *a*) Saec. XII (an. 1167), Annales Parmenses minores (cfr. MGH., XVIII, 662-3) (col. 759-760 B); *b*) an. 1211 (Annales Ferrarienses: (cfr. MGH., I. c., 663-4) (col. 760 B-761 B); *c*) Saec. XII ex. — 1210. (Notae Parmenses); (cfr. MGH. I. c., 664) (col. 761 C-D); *d*) 1335, (Annales Parmenses maiores: cfr. MGH. I. c., 664-752, lin. 22) (col. 761-880). (IX, 759-880).
an. 1160 (*Anonymus Laudensis*), Continuatio historiae rerum Laudensium ab Othone et Acerbo *Morena* descriptae. — V. n. 623^c.
- 627.** 264 = an. 1170. 'Ibn Zâfar, Siculus. Conforti al principe nimicato da' suoi (fragm. philosophica: notitia plurium librorum) (A., 304-307).
- 628.** 265 = an. 1170. 'Ibn Zafar, Siculus, Notizie dei fanciulli egregi (fragm. Sicula) (A., 307).
- 629.** 266 = an. 1170. 'Ibn Zafar, Siculus, Migliori annunzi circa il migliore tra gli uomini (fragm. Sicula) (A., 308-9).
- 630.** 263 = a. 1178. *Obertus* Cancellarius, Annales Genuenses. (VI, 291-350).
- 631.** 268 = c. 1173. *Rodulphus* prior Camald., Tractatus de inventione corporis b. Apollinaris (episc. Ravenn.) (I, 2, 536-8).
- 632.** 267 = 1173. Prologus de inventione corporis b. Apollinaris martyris. (I, 2, 538-45).
- 633.** 276 = 1175. 'Al Harawî, Cenni

sui luoghi da visitare, etc. (exc.) (Sicilia descripta). (A., 34).

634. 255 = an. 1177 (a. 1202, 1230). *Sire Raul* sive *Radulphus*, De rebus gestis Friderici I. — Hic continentur: a) an. 1177 (cfr. MGH., XVIII, 360-78). Libellus tristitiae et doloris (col. 1173-1193B); b) an. 1202. Continuatio (cfr. MGH., XVIII, 378-82) (col. 1193B-1196C); c) 1230 (Murat. legit: 1203). Nota historica (col. 1196C). (VI, 1173-1196).
635. 127 = c. 1178, an. 1181. *Romualdus* II archiep. (1153-81) Salernitanus. Fortasse prima pars operis, usque ad a. 1125, a *Romualdo* I archiep. Salernit. c. a. 1138 descripta fuit (cfr. etiam MGH., SS., XIX, 394-5, 418). (VII, 7-244).
636. 120 = c. 1182. *Johannes Berardi*, Chronicon Casauriense. (II, 2, 775-920).
637. 280 = post 1185. *Ibn' Gubayr*, Viaggio del Kinânî (exc.) (descriptio itineris per Calabriam et Siciliam; Messana, Panormum, Cephaledis, etc.) (A., 35-45).
638. 230 = an. 1186. *Godefridus Viterbiensis*, Chronicon. (VII, 357-520).
639. 63 = c. 1189. (Saec. IX-XI ex.). Chronicon ducum et principum aliquot Beneventi et principum Salerni, cum appendicula ducum Apuliae et priorum trium regum Siciliae, ducatus Apuliae et principatus Capuae. (II, 1, 319).
640. 254 = c. 1189. *Hugo Falcandus*, Historia de rebus gestis in Siciliae Regno. (VIII, 251-344).
641. 274 = an. 1196. *Ottobonus* scriba, Annales Genuenses. (VI, 351-378).
642. 152 = c. saec. XII ex. *'Ibn Hammad*, Un po' di quel che occorre di sapere, etc. (exc.) (de Califfo Fatimite *'Al Mansur* atque de Sicilia insula). (A., 129).

Saec. XII ex. Praefatio ad quamdam vitam Rogerii II, reg. Siciliae. — V. n. 588^a).

Saec. XII ex., Catal. Mediolan. — V. n. 592.

643. 185 = Saec. XII ex. *'Ad Dubbi* (exc.) (Mugettus: quid ipse in Sardinia insula egerit). (A., 111-2 adn).
644. 298 = Saec. XII ex. *'Ibn 'al 'Awâm*, Libro dell'Agricoltura (exc.) (de agricultura Sicula). (A., 222-3).
645. 272 = Saec. XII ex. Rassegna delle cose mirabili della metropoli (exc.) (Siculi oppugnantes urbem Alexandriam in Ægypto). (A., 320).
646. 87 = Saec. XII ex(?). *'Abd 'Al-lâh 'ibn Yahyâ*, Dono d'una collana e itinerario del deserto (exc.) (Sicilia descripta: Syracusae). (A., 88-90).
- Saec. XII ex.—1210. (Notae Parmenses). — V. n. 626^c).
647. 176 = Saec. XII ex.—1217. *Anonymus auctor*, Chronicon Fossae Novae (*Johanni de Ceccano* olim tributum). (VII, 855-93).
648. 67 = c. Saec. XIII in. *'Al Wâqidî* (?) (qui vixit 750-824), Conquisti della Siria e dell'Egitto (exc.) (Constans in Sicilia degens: Saracenorum expeditio-nes). (A., 84-6).
649. 258 = Saec. XIII in. *'Ibn Sâhid 'as Salâh*, Cronica della concessione del pontificato, etc. (exc.) (Africae septentrionalis plagâ). (A., 83-4).
650. 301 = Saec. XIII in. *Yâqût* (?), Specole da osservare i nomi de' luoghi, etc. (exc.) (urbes et pagi insulae Siciliae). (A., 56-7).
651. 302 = Saec. XIII in. *Yâqût*, Libro de' nomi geografici, etc. (exc.) (quaedam de geographia Sicula). (A., 57).
652. 166 = Saec. XIII in., *Yâqût*, Dizionario alfabetico de' paesi (exc.) (urbes pagique Siciliae). (A., 46-55).
653. 187 = an. 1201. *'Imad 'ad dîn 'al 'Isfâhânî*, La perla del castello e il ruolo de' poeti (exc.) (de quibusdam Saracenis Siculis poëtis). (A., 254-270).

- ante 1202. Continuatio operis quod inscribitur sub nomine: *Sire Raul* sive *Radulphus*, De rebus gestis Friderici I. — V. n. 634^b).
1203. Nota histor. Med. — V. n. 634^c).
654. 236=1204. *'Imád 'ad dîn 'al 'Isfahâmî*, Vera eloquenza quæ sita usata a describere il conquistato di Gerusalemme (exc.) (de Africa septentrionali, Sicilia etc. (A., 87-8).
655. 204=1205. *'Al Mâlik 'al Mansûr*, Notizie dei re e sollazzo offerto al monarca ad allo schiavo nelle biografie degli antichi poeti (exc.) (poëtæ Saraceni Siculi). (A., 270).
656. 249=c. 1210, an. 1213, *Otto de Sancto Blasio*, Chronicon (eiusdem continuatio, quam Muratorius prætermisit, vivo Ottone, ut videtur, descripta, in MGH., SS., XX, 334, incipit inde ab a. 1213, paucis tamen præmissis ad a. 1193. — spectantibus: Otto vero ÷ 1222: cfr. l. c. 302). (VI, 865-910).
657. 238=c. 1210—1243. *Ricardus de S. Germano*, Chronicon rerum per orbem gestarum ab excessu Guillelmi Siciliae regis. (VII, 967-1052).
an. 1211. (Annales Ferrarienses). — V. n. 626^b).
c. 1212—Chron. Cassin. — V. n. 597.
1213. Continuatio Chronici Ottonis de sancto Blasio. — V. n. 656.
658. 24=c. 1214, *Sycardus episcopus Cremonensis*, Mitrale (exc.) (VII, 525).
659. 103=an. 1215(—1223). *Sicardus* episc. Cremonensis, Chronicon. — Accedit continuatio (625-6). a. c. 1217-23 conscripta. (VII, 529-625(-626).
660. 269=c. 1215—21. *Boncompagnus* Florentinus, Liber de obsidione Anconae a copiis Friderici I Imp. eiusque urbis liberatione. (VI, 925-946).
c. 1217—23. Continuatio Chronici Cremonensis Sycardi. — V. n. 658.
661. 294=an. 1219. *Ogerius Panis*, Annales Genuenses. (VI, 379-416).
662. 227=an. 1219. *Tolosanus* Canonicus Faventinus, Chronicon (Faventinum). Quæ hic habemus post a. 1219, præter errorem, alio vel aliis auctoribus tribuenda sunt, quum Tolos., iam inde ab hoc anno 1219, aegrotans, a. 1226 apr. 5 obierit: sed inter Chronicon et eius continuationem nullum discrimen apparet. (M., 11-152D(-194).
663. 310=an. 1223(—1224?, *Marchisius* scriba, Annales Genuenses. (In MGH., SS., XVIII, 155-6 sub nomine Marchisii leguntur etiam quæ apud Murat. habentur col. 435-437C). (VI, 417-434(-437C).
664. 278=c. 1224, *'Abd 'al Wâhid*, Maravigliosa scelta di notizie dell'Occidente (exc.) (Tunes, Sicilia, Marrochium). (A., 130-1).
1225. Continuatio Chronici Tolosani canonici Faventini. — V. n. 662.
1230. Accessio ad Chr. quod scripsit *Sire Raul* sive *Radulphus*. — V. n. 634^c).
665. 68=c. 1230. *'Ibn 'al 'Atîr*, Cronaca compiuta (exc.) (diffusa narratio historiae Saracenorum in Sicilia). (A., 90-120).
666. 215=post 1230. *Bernardus Thesaurarius* (vel potius *Ernoul*), Liber de acquisitione Terræ Sanctæ, in linguam latinam conversus a fr. Francisco Pipino. (VII, 663-843).
667. 74=an. 1235. *'Ibn Dihyak*, L'esilarante ossia versi de' poeti occidentali (exc.) (notæ magna ex parte ad Siculam historiam spectantes.) (A, 323-9).
—1236. Continuatio Chronici (Faventini) a *Tolosano* canonico Faventino, incepti. — V. n. 662.
c. 1236. *Thadaeus* notarius Vicentinus. — V. n. 668.
668. 231=c. 1237. *Gerardus Mau-*

- risius*, civis et iudex Vicentinus, Historia de rebus gestis Eccelini de Romano. Inserta sunt duo carmina quae *Thadaeus* notarius Vicentinus composuit c. 1236: a) rythmici versus in laudem Friderici [II] imp. et Eccelinorum, « Sicut recumbentibus » (col. 55-61); b) de significatione nominum Eccelini et Alberici fratrum de Romano, « Vir qui non intelligit » (col. 63-4). (VIII, 7-66).
669. 321=1240. *'Ibn Sab'in*, Libro delle tesi Siciliane (exc.) (nonnullae philosophicae quaestiones, a Friderico II propositae, solvuntur). (A. 250-1).
670. 300=c. 1242-1279. *Nicolaus Smeregus* notarius Vicentinus de Burgo Bericae (1279), Chronicon. (VIII, 97-108).
671. 323=1248. *'Ibn 'al Baytâr*, Trattato compiuto sui medicinali semplici (exc.) (de flora medica Sicula). (A., 323).
an. 1248-9. *'Alî 'as 'Saybânî, 'al Qiftî*, Dizionario biografico. — V. n. 778.
672. 313= an. 1248 (an. 1264). *Bartholomeus* scriba, Annales Genuenses (in edit. 1 M G H., XVIII, 156, Barth. nihil spectat ante muratorian. col. 437C). Accedit: b) continuatio descripta ante a. 1264 (col. 515E-). (VI, (435) 437C-515E(-532)).
673. 32=c. 1249. *'Az Zûzanî*, Cronica dei filosofi (exc.) (vitae Empedoclis, Archimedis, Coracis, Muhammad 'ibn 'Isâ mathematici Siculi, Galeni). (A., 271-273).
674. 325=c. 1250. *'Alî ibn Sa'id*, Compendio di geografia (exc.) (quaedam de Sicilia et de Luceria). (A., 58).
675. 326=c. 1250. *'Alî ibn Sa'id*, Libro del principio delle cose (exc.) (de agricultura Sicula). (A., 58-9).
676. 327=c. 1250. *Qazwînî*, Le meraviglie della creazione (exc.) (Sicilia, et mare Mediterraneum). (A., 59-60).
677. 328=c. 1250. *Cazwînî*, Cose notabili de' paesi (exc.) (de Sicilia, et eiusdem insulae agricultura). (A., 60-1).
678. 271=c. 1250. *Bahâ 'ad dîn*, I pregi sultanici, etc. (exc.) (Res in Ægypto a « Franchis » gestae contra Saladinum). (A., 131).
679. 312=c. 1250. Vite dei Padri Patriarchi di Alessandria (exc.) (Fridericus II et Ægyptus) (A. 132-3).
680. 198=c. 1250. *Sibt 'ibn 'al 'Gûzî*, Specchio del secolo (exc.) (quaedam de historia Sicula). (A., 133).
681. 315= + c. 1250 — 1263. *Matteo Spinello* di Giovenazzo, Diurnali (cum latina versione Danielis Papebrochii) (de chronicae genuinitate valde dubitatur). (VII, 1063-1108).
682. 234=c. 1250-1278. *Parisius de Cereta*, Chronicon Veronense (fortasse a pluribus auctoribus concinnatum). — Sequitur: ante 1378, Continuatio auctoris anonymi (et hanc continuationem a pluribus scriptoribus compositam dices). (VIII, 621-641(-660)).
c. 1254. *Nicolaus de Curbio*. — V. n. 511).
683. 177=1256. *'Ibn Hallikân*, Le morti degli uomini illustri e le notizie dei contemporanei (exc.) (vitae excellentium Saracenorum) (A., 276-283).
684. 307=c. 1258. *Nicolaus de Jamsilla*, Historia de rebus gestis Friderici II eiusque filiorum Conradi et Manfredi Apuliae et Siciliae regum. Additamentum accedit ex opere Sabae Malaspinæ desumptum. (col. 585-616). (VIII, 493-584(-616)).
685. 97=an. 1260. *'Ibn 'al 'Abbâr*, Il Pallio addogato (exc.) (nonnullae biographiae Siculam historiam illustrantes). (A., 134-6).
686. 303=c. 1260. *Monachus Patavinus*, Chronicon de rebus gestis in Lombardia praecipue et in Marchia Tarvisiana (cum

- continuatione, ante 1270 ; cfr. Jaffé, in MGH., SS., XIX, 148). (VIII, 665-715A(-734).
687. 279=1260—2. *Rolandinus Patavinus*, Liber chronicorum sive Memoriale temporum de factis in Marchia et prope ad Marchiam Tarvisinam. (VIII, 169-360).
688. 25=c. 1262. Ordo antiquus episcoporum suffraganeorum sanctae Mediolanensis ecclesiae: et Catalogus Archiepiscoporum Mediolanensium a sancto Barnaba ad annum usque MCCLI. (I, 2, 228-231).
an. 1264. *Anonymus auctor*, Ad-ditamentum ad Annales Genuenses *Bartholomei Scribae*. — V. n. 673^b).
689. 347=an. 1265—(1266). *Lanfrancus Pignolius*, *Guilielmus de Murteda*, *Marinus Ususmaris*, *Henricus marchio de Gavio* (continuationes quas addiderunt supradicti G. de M. et M. U. nec non *Marinetus de Marino*, *Johannes Suzobonus*). (VI, 533-536B(-540)).
c. 1265. Annales Siculi. — V. n. 588^b).
690. 188=1266. *Johannes Capuanus*, Cavensium abbatum nomina, « Abbas Alpherius ». (VI, 236).
691. 273=an. 1267. 'Abû 'Sâmah 'al Muqaddasî, Idue giardini (exc.) (Saladinus; Sicilia). (A., 136-8).
692. 348=an. 1269. *Nicolaus Guercius*, *Guilielmus de Multedo*, *Henricus Drogius*, *Bonusvassallus* (*Ususmaris*), Annales Genuenses. (VI, 541-548).
693. 217=c. 1269. Chronicon Cremonense. De anno quo chron. desinit disputavit Porro, *Catal. dei Cod. mss. della Trivulziana*, p. 75, penes quem Codex describitur qui usque ad a. 1269 historiam ducit). (VII, 633-642).
ante 1270. Continuator Chronici *Monachi Patavini*. — V. n. 686.
694. 148=an. 1270. 'Ibn 'abî 'Usaybi'ah, Sorgenti di notizie su le biografie dei medici (exc.) (de quodam medico Saraceno Siculo). (A., 274-5).
695. 350=1270—9. *Obertus Stanconius*, *Jacobus Auriae*, *Marchisius de Cassino*, *Bartholomeus Bonifacius*, Annales Genuenses. (VI, 549-570).
696. 330=c. 1276. *Salla* sive *Saba Malaspina*, Rerum Sicularum historia. (VIII, 785-874).
697. 299=an. 1277. 'An Nawâwî, Ortografia dei nomi proprii (exc.) (de quodam philologo Saraceno Siculo). (A., 275).
698. 161=*c. 1282. *Ricordano Malaspini*, Istoria Fiorentina (a nonnullis haec Chronica, ut fictitia, impugnatur). (cfr. n. 700) (VIII, 881-1028).
699. 178=post 1282. *Anonymus Vaticanus*, Historia Sicula (ut suspicatur, a pluribus auctoribus descripta). (VIII, 745-780).
700. 360=*c. 1286. *Giachetto Malespini*, Aggiunta all'istoria Fiorentina di Ricordano Malespini. (quae de historia Ric. Mal. diximus, n. 698, de hoc additamento iterum dicenda sunt) (VIII, 1029-1046).
701. 343=post 1289. 'Al 'Abdarî, Viaggio (exc.) (de urbe Bona in Africa, et de insulis quae Gerbae dicuntur). (A., 319).
702. 364=an. 1290. Biografia del sultano 'Al Mâlik 'al Mansûr (exc.) (de iis quae inter Soldanum supradictum et regnum Siculum intercesserunt: pacta a. 1200, apr. 25 firmata). (A., 139-144).
703. 190=c. 1290. Frater *Conradus* dominicanus prior conventus s. Caterinae in civitate Panormitana, Epistola ad b. Episcopum Cathanensem, sive brevis Chronica (Sicula), inde ab a. 1027 ad a. 1283. (I, 2, 277-9).
704. 256=c. 1290(1371). *Anonymus scriptor*, Memoriale potestatum Regiensium, gestorumque iis temporibus. Accedit additamentum 1371 (col. 1175-6). (VIII, 1073-1174(-76)).

- 705.** 349=post 1290. *Guido de Corvaria*, Fragmenta historiae Pisanae. (XXIV, 673-694).
- 706.** 357=c.1290=1312. *Anonymus scriptor*, Opusculum sive supplementum annalium Nicol. Smergi. (VIII, 109-114).
- 707.** 248=an.1291. Series Consulum, Sapientum et Antianorum urbis Mutinae excerpta e pervetusto ms. regesto Communis eiusdem urbis. (XV, 635-638).
- 708.** 73=c.1293. *Anonymus scriptor*, Chronica parva Ferrariensis. — Sequitur continuatio brevis, a. 1270-93, fortasse eiusdem *Anonymi auctoris*. (VIII, 473-88).
- 709.** 356=1293-4. *Jacobus Auriae*, Annales Genuenses. (VI, 571-610).
- 710.** 207=c.1293-4. *Ogerius Alferius*, Chronicon Astense. (XI, 139-152).
- 711.** 331=an.1294. *Bartholomaeus de Neocastro* J. C. Messanensis, Historia Sicula. (XIII, 1013-1196).
- 712.** 12=c.1295 (c. 1525). Nomina omnium episcoporum de Padua (col. 361-4); cum additione (col. 363-4). (VIII, 361-4).
- 713.** 339=an.1296. *Stephanardus de Vicomercato*, Poëma de gestis in civitate Mediolani sub Othone Vicecomite archiepiscopo, « Metropolis lacrymas ». (IX, 65-96).
- 714.** 14=1296. Incipit Chronica: vitae archiep. Ravennatum, inde a s. Apollinari usque ad Opizonem de Sancto Vitali. (II, 1, 188-210).
- 715.** 320=an.1297. *Jacobus a Varagine*, Chronicon Genuense. (IX, 5-56).
- 716.** 317=1297 febr.-mai. (—1298). *Ricobaldus Ferrariensis*, Pomarium Ravennatis historiae, sive historia universalis. — Sub hoc titulo haec scripta habemus: *a)* praefatio (p. 105); *b)* 1297-8, historia imperat. (col. 107-144); *c)* 1297-8, hist. pontificum Romanor. (una cum catalogis episc. Antiochenis, Hierosolymit., Alexandrinis, Ravennat.) (col. 147-186). Post syllabum Pont. Rom. sequitur: *α)* c. 1410, appendix (col. 183); ad calcem syllabi episc. Ravenn., additamenta duo; *β)* c. 1347 (col. 185C-E); *γ)* c. 1405 (col. 185-6, adn. 88); *d)* de partibus Italiae (col. 187-92). (IX, 105-186 (-192)).
- 717.** 102=c.1293. *Ricobaldus Ferrariensis*, Chronicon Romanorum imperatorum a *Matthaeo Maria Boiardo* in italicum sermonem (c. 1480) versum. (IX, 291-420: cfr. VII, 662).
- 718.** 26=Saec. XIII ex. *Auctor Anonymus*, Liber de temporibus et aetatibus ad perpetuam rei memoriam: breve compendium collectum ex variis chronicis et per ordinem digestum (non parva ex parte pendet a Pantheon *Gotifredi Viterbiensis*). (VII, 350-2, 526: cfr. VIII, 1071).
- 719.** 311=Saec. XIII ex. *Anonymus* (Vita b. Ambrosii de Sanfedonibus) (exc.). (XV, 39E-40E).
Saec. XIII ex. *Thierryicus Vallicoloris*. — V. n. 510ⁿ.
- 720.** 374=Saec. XIII ex. 'Ad Dimisqî, Scelta delle meraviglie della terra e del mare (exc.) (Sicilia summatis descripta). (A., 61-2). 1399—. Episc. Regiens. — V. n. 723ⁿ.
- 721.** 69=Saec. XIII (c. 975). 'Ibn 'Adâri (Saec. XIII ex.), Peregrine spiegazioni sugli avvenimenti di Magrib (insertis quibusdam a Chronica desumptis, quam 'Arîb circa a. 975 composuit) (exc.) (quaedam Siculam historiam illustrantia). (A., 145-155).
- 722.** 303=Saec. XIII ex. (— Saec. XIV in.). *Petrus Cantinelli*, Chronicon (Bononiense-Faventinum). (Non absurdum est credere notitiunculam ad a. 1306 spectantem, col. 312C-314C, a posteriori auctore *Anonymo Faventino* adjectam). (M., 231-312C (-314): p. 227).

- 723.** 27=Saec. XIII ex.—XIV in (—1540). Nomina omnium episcoporum qui fuerunt in civitate Regii. Sub hoc titulo comprehenduntur anecdota: a) Saec. XIII ex.—XIV in., Nomina episcop., inde a saec. I ad a. 1290 c. (col. 1179); b) 1301–2 (col. 1180A–C); c) (1339)–1455 (col. 1180C–D); d) 1466–1540 (col. 1180D). (VIII, 1179–80).
Saec. XIII ex. — XIV. *Bernardus Guidonis*. — V. n. 511^h).
- 724.** 287 = Saec. XIII–XIV. *Ahmad 'ibn 'Alî 'al Harîrî*, Inizio e spiegazione dell'impresa dei Franchi maledetti sopra i paesi musulmani (exc.) (expeditiones Italicae contra Ptolemaidem). (A., 322).
- 725.** 377=Saec. XIII–XIV in. *Abulfeda*, Tavola sinottica de' paesi (exc.) (Sicilia insula et Luceria summatis descriptae). (A., 63–4).
Saec. XIII–XIV. *Jacobus* card. s. Georgii. — V. n. 511^h).
- 726.** 112 = Saec. XIII–XIV. Historia Saracenorum in Sicilia, excerpta ex chronol. universali *Ismaelis Alemujad Abulpheda*; continuatio historiae Saracenorum in Sicilia, cui titulus Asmodferi composita . . . ab *alkadi Sciohabadin* (*Sihâb al dîn*). (I, 2, 251–4; A., 166–172).
Saec. XIII–XIV. Series continuata abbatum sancti Vincentii (de Vulturno). — V. n. 522^d).
- 727.** 104=Saec. XIII–XIV(?). Narratiuncula fabulosa de Carolo Magno Aquisgrani degenti. (IX, 285–6).
- 728.** 31=Saec. XIII(?). Vita s. Aderiti archiepisc. II Ravennatis. (I, 2, 546–8).
- 729.** 355=Saec. XIII(?) — post 1337. Fragmenta historiae Pisanae. (XXIV, 643–672).
- 730.** 322=Saec. XIII ex.(?). *'Ibn Basâm(?)*. Cronica dei Re di Marocco (exc.) (de negotiationibus inter Fridericum II, califum Almohadem 'Alî'as Sa'id, et Emirum Tunisii). (A., 321).
- 731.** 154=1300—48. *Giovanni Villani*, Historie Fiorentine. (XIII, 9–1002).
Saec. XIII ex. — XIV in., Episc. Regiens. — V. n. 723^a).
- 732.** 2=a.1301. (Brevis historia urbis Ravennae). (cfr. Script. r. L. 265) (cit.). (I, 2, 574 adn.).
a.1301. Chronica antiqua civitatis Caesenae. — V. n. 799^a).
- 733.** 56=Saec. XIV in. *Raynaldus de Concuretio*, Tractatus (de aedificatione eccl. s. Johannis Evang. de Ravenna). (I, 2, 573–4).
- 734.** 292=Saec. XIV in. *Antonius Godius*, nobilis Vicentinus, Chronica quae extant. Sequuntur tres syllabi (Saec. xv?; certe an.1591) nobilium gentium Vicent. (col. 91–4). (VIII, 71–90(–94)).
Saec. XIV in. *Anonymus Venetus*. — V. n. 510^g).
- Saec. XIV in. *Johannes s. Victoris*. — V. n. 511^h).
- Saec. XIV in., *Anonymus Faventinus*. — V. n. 722.
- 735.** 109=Saec. XIV in. *'At Tîgâni*, Viaggio (exc.) (Quaedam de Africae septentrionali plaga, atque de Sicilia). (A., 155–165).
- 736.** 277=c.1300—1314. *Franciscus Pipinus*, Chronicon. — (IX, 587–752).
1301–2. Episc. Regiens. — V. n. 723^b).
- 737.** 351=an.1302(an.1353)—1388. *Sagacius (Muti) de Gazata* (an. 1302(?), col. 5–15E), *Sagacinus (Leralossi)* (an. 1353, col. 15E–72A, cum interpolationibus a. 1348–51, col. 67C,E, et 70D–E, a *Petro de Gazata* insertis), *Petrus (Muti) de Gazata* (an.1388, col. 72A–93). [Si Jos. Turri (Arch. st. it., 3 Ser., II, 2, 212) fidem habeas, Sagacius et Sagacinus, duo auctores sunt, quorum alter alterius opus prosequutus est: differt sententia Murat., qui, et fortasse non immerito, Sagacium et Sagacinum duo eiusdem viri praenomena iudicavit]. Chr. Regiense. (XVIII, 5–98).

- 738.** 200=1302—1308. *'Ibn 'al Mu'allim*, La stella che splende sul giusto e il fulmine lanciato sul prevaricatore (exc.) (de quodam jureconsulto Saraceno Siculo, qui obiit a. 1141). (A., 324).
- 739.** 324=an.1305. *Paolino di Piero*, Fiorentino, Cronica (di Firenze). (Tart., II, 1-70).
post 1305. *Anonymus Ferrariensis*. — V. n. 793.
1306. Continuatio Chronici (Bonon.-Favent.) *Petri Cantinelli*. — V. n. 722.
- 740.** 206=an.1307. *Ptolomaeus Lucensis*, Breves annales. (XI, 1249-1306).
- 741.** 379=post 1307. *Anonymus auctor*, Historia fratris Dulcini haeresiarchae. Cum additamento, quod ad annos post 1307 proxime sequentes pertinet, a *Johanne Bonaccio* notario publico de Triverio adjecto (col. 441D-442). (IX, 427-441D(-442)).
- 742.** 344=post.1307. De secta illorum qui se dicunt esse de ordine Apostolorum (addit. ad histor. fr. Dulcini haeresiarchae). (IX, 447-460).
- 743.** 358=*c.1310—1312. *Dino Compagni*, Cronaca (di Firenze). (Si quaeris annos quibus Chr. descripta fuit, cfr. Isid. del Lungo, *Dino Compagni* I, 639) (de huius Chronicæ genuina origine nostris diebus, ut omnibus constat, saepissime disputatur). (IX, 467-536).
- 744.** 295=1312—17. *Ptolomaeus Lucensis*, Historia ecclesiastica. (XI, 751-1242).
- 745.** 354=an.1313. *Ricobaldus Ferrariensis* sive *Anonymus scriptor*, Compilatio chronologica. — Sequitur appendix, a. 1402, (col. 259E-262). (IX, 193-259E(-262)).
- 746.** 381=c.1313. *Johannes de Cermenate*, notarius Mediolanensis, Historia de situ, origine et cultoribus Ambrosianae urbis ac de Mediolanensium gestis sub imperio Henrici VII. (IX, 1225-1290, cum var. et addition., 1295-6).
- 747.** 385=1313—14. *Nicolaus episcopus Botrontinensis* (ital.: Bitonto), Relatio de itinere Italico Henrici VII imp. ad Clementem V papam. (IX, 887-934).
- 748.** 382=an.1314. *Albertinus Mussatus*, Historia Augusta. (X, 9-568).
- 749.** 293=an.1314, *Albertinus Mussatus*, Tragoedia Eccerinis. (X, 787-800).
- 750.** 389=c.1315—1329. *Albertinus Mussatus*, De gestis Italicorum post Henricum VII principem. Continentur: a) libri I-VIII, soluta oratione descripti c.1315-19 (col. 573-686); b) libri IX-XI, metrice descripti c.1321, quorum titulus: De obsidione d. Canis Grandis circa moenia Paduanae civitatis, « Invictum populum » (de his libris cfr. Minola, *Alb. Muss.* 193); c) liber XII, soluta oratione, a. 1328-9 (col. 715-768). (X, 573-768).
c. 1318. Chronicon Cavense. — V. n. 576.
- 751.** 29=1320 sept. 19. *Anonymus Ticinensis* (*Sigebertus*), Commentarius de laudibus Papiæ. (XI, 5-46: cfr. p. 4).
1323. *Petrus de Aquarola* notarius. — V. n. 799 c).
- c. 1321. *Albertinus Mussatus*, de obsidione d. Canis Grandis circa moenia Paduanae civitatis. — V. n. 750 b).
- 752.** 345=an.1325. *Guilielmus Ventura*, Memoriale de gestis civium Astensium et plurium illorum. (XI, 153-263).
- 753.** 289=c.1325. In quatuor Codicibus *Rolandini* historiae addita. (Notae historicae Patavinae). (VIII, 459-66).
- 754.** 138=c.1325. *'Ad Dahabî*, Notizie de' più segnalati lettori del Corano (exc.) (de quinque lectoribus Saracenis Siculis). (A., 326).
- 755.** 260=1326. *'Ibn 'Abî Zur* (?), vel *Sâlih* (?), L'amico che canta

- nei cartacei giardini le geste dei re del Magrib (Marroccium) e la cronaca della città di Fez (exc.) (de Africa, Hispania atque Sicilia). (A., 165-6).
- 756.** 284=c.1328; c.1348—52. *Andrea Dei*, Cronica Sanese continuata da *Agnolo di Tura*. — (Anno 1328 Andreas Dei scribat, ut ex ipsius testimonio constat (col. 123B); a. 1348 (col. 122B) A. Tura, in Chronica condenda ipsi jam successerat). — (XV, 11-128).
- 757.** 394=1328--1329. *Albertinus Mussatus*, Ludovicus Bavarus. (X, 769-784).
- 758.** 335=1328—9. *Ferretus* Vicentinus, De Scaligerorum origine poëma ad Canem Grandem Scaligerum. (IX, 1197-1218).
1330. *Franciscus Pipinus*, in italic. sermonem vertit *Bernardi thesaurarii* (vel potius *Ernoul*) librum de acquisitione Terrae Sanctae. — V. n. 666.
- 759.** 332=1330. *Ferretus* Vicentinus, Historia rerum in Italia gestarum. (IX, 941-1182).
- c. 1330? *Guido* episc. Lodoviensis. — V. n. 610.
- 760.** 70=an.1332. 'An Nuwayrî, Il sommo sforzo di chi conosce le varie parti dell'erudizione (exc.) (de rebus insulae Siciliae, regionis Tripolitanicae, etc.). (A., 173-185).
- c. 1334. *Franciscus* archipr. plebis s. Thomae et canonicus. — V. n. 799^d).
1335. Ann. Parm. — V. n. 626^d).
- c. 1335, d. *Rialis* canonicus. — V. n. 799^b).
- 761.** 297=post 1335. Chronicon Siciliae (de tempore quo Chron. descriptum fuerit, cfr. col.890B). (X, 809-904).
- 762.** 245=an. 1336. (c. 1343-c. 1501). *Anon. Auctor*, Annales veteres Mutinensium. — Cum additamentis plurimorum auctorum, inde ab. a. 1343 usque ad xvi saec. in.: inter quos auctores, et *Alexander Tassoni* extat, cui hodiernam Chronicae dispositionem debemus. — (XI, 53-82C (-86)).
- 763.** 130=c.1336(an.1381). *Galvanus de la Flamma*, Chronica Mediolani seu Manipulus florum. Cum additione c. annum 1381, (col. 736E-740). (XI, 537-736E (-740)).
- 764.** 275=c. 1336, 1338, 1364. *Regimina Paduae*. Sub hoc titulo hic habemus quatuor syllabos Potestatum: a) 1364 (latino serm. descript.) (col. 365); b) 1338 (italice) (col. 366); c) 1338 (lat.), Cod. Zabarella (col. 419-444); d) 1336 (1338?) (latine), Cod. Molin, cum var. lection. ex Codicib. Papafava et Corradini (col. 445-458). (VIII, 365-458).
- 765.** 361=post 1337. *Nicolaus Specialis*, Historia Sicula. (X, 917-1092).
1338. Reg. Pad. — V. n. 764^{b c}).
- 766.** 402=a.1339. *Galvanus Flamma*, De mirabilibus Ecclesiae Mediolanensis (exc.). (XII, 996). (1339)—1455. Episc. civ. Regii. — V. n. 723^c).
- 767.** 165=c. 1340. *Galvanus Flamma*, Chronicon maius (quaedam hist. de a. 979, et de a. circ. 1130(?)). (V, 512, col. 2 E).
- 768.** 243=c.1340. *Galvanus Flamma*, Chronicon extravagans (quaedam de a. 1130?). (V, 512, col. 2 E).
- 769.** 28=c. 1340. *Galvanus Flamma*, Parva chronica Mediolanensis (exc.). (XII, 996).
- 770.** 304=1340—c. 1350. *Bonincontrus Morigia*. Chronicon Moedoetiense. (XII, 1061-1184).
- 771.** 396=c. 1342. *Galvanus Flamma*, Opusculum de rebus gestis Azonis Vicecomitis. (XII, 997-1050).
- 772.** 390=post 1342. *Frater Raynerius de Grancis*, Pisanus, De proeliis Tusciae. « Urbs mea te memorem ». (XI, 289-356).
- 773.** 392=1343. *Fr. Michaël de Cesena*, Expositio (in Psalmum Miserere). (III, 2, 513-27).

774. 290 = c. 1343. *Anonymus auctor*, Annales Arretini; potestates Arretinorum (col. 855-58C); Potestates Arretinorum (col. 858C-882). (XXIV, 855-882).
775. 11 = 1343-1352 (1388; Saec. xvi in). *Andreas Dandulus*, Chronicon Venetum. — Additiones a) c. 1338. *Raphaynus Caresinius*, Continuatio chronicor. A. Danduli (col. 417-483); b) Saec. xviii. *Johannes Bembo*, Chron. (exc.) (col. 519-524). De *Benintendio de Ravennanis*, qui A. Dand. auxilium praebuit, iam diximus, n. 11: cfr. n. 791. (XII, 13-416(-524)).
- c. 1343-1487(-c. 1501). Addita-
menta ad Ann. vet. Mutin., col-
lecta ab *Alex. Tassonio*. — V.
n. 762.
- an. 1347. Continuatio I ad Epi-
scopos Ravennates, in historia
pontificum Romanorum, auctore
Ricobaldo Ferrariensi. — V. n.
716^a p).
776. 144 = an. 1347. '*Ad Dahabî*,
Cronaca dell'Islam (exc.) (Sara-
cenorum expeditio contra Ja-
nuenses: Sicilia). (A., 186).
777. 170 = an. 1347. '*Ad Dahabî*,
Compendio delle notizie che si
raccontano intorno i fatti dei
grammatici (exc.) (de gramma-
ticis Saracenis Siculis) (opus vi-
detur esse epitome Lexici geogra-
phici, ab '*Alî 'as 'Saybânî*, '*al*
Qifrî (obiit 1248-9) descripti).
(A., 238-5).
778. 110 = an. 1347. '*Ad Dahabî*,
Avvertimento su le gesta dei tra-
passati (exc.) (vita cuiusdam ju-
risconsulti Saraceni Siculi com-
pendiose descripta). (A., 235).
- post 1347. Fr. *Eremitanus ano-*
nymus, ex cuius historia Bono-
niensi hausit fr. *Barth. della*
Pugliola, Ord. Min., Cron. di
Bologna. — V. n. 819.
779. 405 = an. 1348. '*Al 'Umarî*,
Escursione della vista su i reami
e le capitali (exc.) (Siciliae, at-
que circumstantium insularum
descriptio). (A., 64-5).
780. 196 = an. 1348. '*Sihâb 'al dîn*
'al 'Umarî, Escursioni degli
sguardi sui reami e le metropoli
(exc.) (scriptores Saraceni Si-
culi). (A., 286-9).
- c. 1348-52. *Andrea di Tura*,
Continuatio ad libellum cui ti-
tulus: Cronica Sanese, auctore
Andrea Dei. — V. n. 756.
781. 406 = c. 1348-1363 (-1365).
Matteo Villani (†1363 iul. 12).
Istorie (Fiorentine); cum conti-
nuatione, auctore *Philippo Vil-*
lani. (XIV, 9-729(-770)).
782. 380 = an. 1349. *Bonifacius de*
Morano, Chronicon Mutinense.
(XI, 93-130).
1349. Continuatio ad *Anonym.*
Casin. Chron. — V. n. 597^a).
783. 408 = an. 1350. '*Ibn 'al Wardî*,
La perla delle meraviglie (exc.)
(coralii piscatio in mari Trapa-
nensi). (A., 67).
784. 398 = c. 1350. *Dominicus de*
Gravina, De rebus in Apulia
gestis. (XII, 549-722).
785. 182 = c. 1350. '*Ibn Haldûn*,
Storia universale (exc.) (pauca
de vita Mugâhid (Mugetti), et
de rebus ab eodem in Sardinia
gestis). (A., 112 adn.).
786. 90 = c. 1350. '*Ibn Haldûn*, Li-
bro dei concetti storici e raccolta
delle origini e vicende degli A-
rabi, ecc. (exc.) (quaedam de
historia Sicula). (A., 186-207).
787. 43 = c. 1350. Chronica de civitate
Ravennae. (I, 2, 574-9).
788. 376 = c. 1350. Istorie Pistolesi
dall'anno mccc al mcccxlviij.
Sequuntur additiones haec: a)
de re medica (col. 527-8D); b)
« Come papa Bonifazio fue tra-
dito, preso e come morio » (†1303)
(col. 528-30). (XI, 367-526
(-530)).
- c. 1350 frater *Bartholomaeus de*
S. Concordio, Liber de origine
civitatis Pisanae. — V. n. 806.
- c. 1350. *Nicolaus de Aragonia*
Card. — V. n. 511 i).
789. 296 = c. 1350. *Bonaventura Be-*
nerenuti, Fragmenta Fulginatis
historiae. (Tart., I, 847-864).

- c. 1350 (?). *Jo. Bonaccius*, notarius de Triverio, Additamentum ad historiam fratris Dulcini haeresiarchae. — V. n. 741.
790. 397=c.1350(?)—1362—1364(?). *Petrus Azarius*, Chronicon de gestis principum Vicecomitum (de a. 1364 agitur col. 315D). (XVI, 297-424).
791. 247=1352 dec. 5. *Benintendus de Ravennanis* cancellarius Venetiarum, Epistola in commendationem Chronicarum per d. Andream Dandulum Venetiarum ducem editarum. (Cfr. n. 11, 247, 755) (XII, 10-11).
- an. 1353. *Sagacinus (Levalossi)*, Chron. Regiense. — V. n. 737.
792. 212=1353—4. *'Al Kutubî*, Supplemento all'opera necrologica di *'Ibn Hallikân* (exc.) (vita cuiusdam Siculi, qui in Cairo civitate « cadî », ut dicunt, fuit, et obiit 1165-6). (A., 323).
793. 352=an. 1354(?)—1363(?) (ante 1477). Chronicon Estense; incertum est, utrum ab *unico* an a *plurimis auctoribus* conscriptum fuerit. Quidam *Ferrariensis Anonymus* auctor se ipsum profert a. 1305, col. 353B. Quidam *Dominicus* (auctor vel amanuensis?) « complevit hoc opus » a. 1363 (col. 481-2). Continuationem per a. 1355—1477 plurimorum auctorum fortasse non sine causa judicabis. (XV, 299-482(-548)).
794. 305= post 1354. Breviarium Italicae historiae a temporibus Friderici II. (XVI, 255-288).
- c. 1356. Cronachetta Atinense. — V. n. 593^b).
795. 17=c.1358—an. 1545. Vitae Patriarcharum Aquilejensium. Sub hoc titulo comprehenduntur: a) c. 1358, vitae patriarch. Aquilejens. (col. 5-18); b) an. 1545, *Antonius Bellonus*, Vitae patr. Aquilejens. (23-70); c) 1386, (de Aquil. patriarch. conditione ex biblioth. Vatic. (71-8)); d) c.1445, additamenta nunc primum edita ex ms. Cod. Vatic. (79-86); e) c. 1450, ex ms. Comitum Collalti (col. 87-97). (XVI, 5-97).
796. 384=c. 1358 (an. 1365: an. 1391). *Gulielmus et Albrigetus Cortusiorum*, Historia de novitatibus Paduae et Lombardiae. Sequuntur: a) an. 1365, additamentum I (col. 959-82); b) an. 1391, additamentum II (col. 983-8). (XII, 763-954(959-88)).
797. 378=c. 1360(?) (post. 1527). *Johannes de Cornazzanis*, Fragmenta historiae Parmensis. Sequuntur quaedam additamenta descripta post 1527, (col. 751-4). (XII, 729-750(-754)).
798. 189=an. 1362. *'As Safadî*, Supplemento alle cronologie (exc.) (vitae quamplurium « Francorum » Saracenorumque qui in historia Sicula excelluerunt). (A., 289-290).
799. 262=c.1362. *Auctor Anonymus*, Chronica antiqua civitatis Caesenaе. Pendet ex quibusdam auctoribus citatis: a) Chronica antiqua Caesenaе; b) c. 1335, d. *Rialis* canonicus; c) c. 1323 *Petrus de Aquasola* notarius; d) c. 1334 *Franciscus* archipr. plebis s. Thomae et canonicus. Scriptor ausit etiam a quibusdam libellis indistincte significatis). (XIV, 1089-1186).
800. 401=c. 1363. *Petrus Azarius*, De bello Canepiciano. (XVI, 425-440).
801. 181=c. 1363. *Johannes de Bazano*, Chronicon Mutinense. (XV, 555-634).
- 1363-65. *Filippo Villani*, Additamentum ad opus cui titulus: Istorie (Fiorentine), auctore *Matthaeo Villani*. — V. n. 781.
802. 334=an. 1364. *Julianus* canonicus Forojuliensis, Fragmenta chronici Forojuliensis (si Murat. credis, chronica a plurimis auctoribus descripta fuit). (XXIV, 1193-1230).
1364. Regimina Paduae. — V. n. 764^a).
- an. 1365. Additamentum I ad hi-

- storiā *Cortusiorum*. — V. n. 796^a).
- 803.** 213=an. 1368 (an. 1412). *Stefano de Nerito* (ital.: Nardò), Cronaca de li Abati di Sancto Benedicto che gubernava la ecclesia de s. Maria de Nerito. Continuata ab *Anonymo*, an. 1412 (col. 907B-910). (XXIV, 899-907(-910)).
- 804.** 414=c. 1368. Fragmentum historiae Mediolanensis (italice). (XVI, 1051-4).
- 805.** 403=c. 1369. *Anonimo*, Discorso istorico con molti accidenti occorsi in Orvieto ed in altre parti. (XV, 643-94).
- c. 1370. *Donato (di Neri)*, Ann. Sanenses. — V. n. 810.
- c. 1370. *Aymericus de Peyraco*. — V. n. 510^m).
- 806.** 160=1371. *Michaël de Vico*, canonicus Pisanus, Breviarium Pisanæ historiae. Praecedit: c. Saec. XIV medium, *Frater Bartholomaeus de S. Concordio*, Liber de origine civitatis Pisanæ (col. 163-5). (VI, (163-) 165-198).
1371. Appendix ad *Anonym. scriptor.*, Memor. potest. Regiens. — V. n. 704.
- 807.** 420=1374. *Petrus de Ripalta*, (Historia Placentina) (exc.). (XX, 867).
- ante 1378. Additamentum auctoris anonymi ad chronicon Veron. *Parisii de Cereta*. — V. n. 682.
- c. 1378. *Thomas de Acerno*, episcopus Lucerensis. — V. n. 510ⁿ).
- an. 1381. Additamentum ad *Galvanei de la Flamma*, Chron. Mediol. seu Manipol. florū. — V. n. 763.
- 808.** 250=1381. I pallii ricamati coi quali si raccontano i fatti di Marocco (exc.) (de his quae inter Siciliam insulam et Africae septentrionalem plagam interceserunt). (A., 322).
- 809.** 421=c. 1381. *Daniello Chinazzo*, Cronaca della guerra di Chioza tra li Veneziani e Genovesi. (XV, 699-804).
- 810.** 411=c. 1381(1385)(1409). *Neri di Donato*, Annales Sanenses. (Annalium partem priorem non immerito forsitan judicabis ab ipso Donato scriptam, cujus mentio est a. 1370, col. 218D). Continuatio sequitur, e libello qui inscribitur *Croniche Agnoli di Tura* excerpta, per annos 1382-5 (col. 275-94). (XV, 135-274(-294)).
- 811.** 387=c. 1384. *Ser Gorello*, Cronaca in terza rima intorno ai fatti della città d'Arezzo. (XV, 813-886).
- 812.** 286=an. 1385(an. 1452). Cronaca Riminese. Sequitur additamentum c. 1452 compositum (col. 927-968). (XV, 893-926(-968)).
- c. 1385. *Agnolo di Tura*, Cronache. — V. n. 810.
1386. (De Aquilejensis patriarchatus conditione) ex bibl. Vatic. — V. n. 795^c).
- 813.** 365=an. 1387. *Frate Niccolò da Ferrara*, Libro del Polistorè. (XXIV, 699-848).
- 814.** 419=c. 1387. *Confortus Pulex*, Vicentinus, Annalium patriae fragmenta. (XIII, 1237-1270).
- an. 1388. *Petrus (Muti) de Gazata*, Chron. Regiense. — V. n. 737.
- 1388. Additamentum ad *Anonym. Monach. Cassin.* — V. n. 597^a).
- c. 1388. *Raphaynus Caresinius*, Continuatio Chronicorum Andreae Danduli. — V. n. 775^a).
- 815.** 221=circa 1388. Catalogus Farsensium abbatum. (II, 2, 298).
- 816.** 211=c. 1389(—c. 1407). Cronica di Pisa. Sequitur additamentum scriptum c. 1407, (col. 1087-8). (XV, 973-1086(-1088)).
- an. 1391, Addit. II ad historiā *Cortusiorum* — V. n. 796^b).
- an. 1394. Additamentum II ad hist. *Cortusiorum*. — V. n. 796^b).
- 817.** 430=1393-1409(1410; an. 1460; c. 1515). *Jacobus de Delayto*, cancellarius d. Nicolai [III]

- Estensis march. Ferrariae, Annales Estenses. Sequuntur additamenta: *a*) an. 1460 (col. 1091B-96B); *b*) 1515, col. 1096B-C); *c*) 1410 (2 col. sine numero post col. 1096). (XVIII, 905-1092A (1091B-1096 cum 2 col. adiectis sine num.).
- 818.** 186=c. 1393(c. 1431). *Antonius Nerlius* abbas (1393-1406), Breve chronicon monast. Mantuani s. Andreae Ord. Benedict. (Nul- lum discriminis signum inter chron. a Nerlio scriptum et continuationem ab Anonymo auctore concinnatam). (XXIV, 1073-1084).
- 819.** 336=c. 1394 (post 1402-1471). *Frater Bartholomeus della Pugliola*. Cronica di Bologna (ab eo commemorantur *Jacopo de Bianchini* (col. 560), et opus cuiusdam *fratris eremitani sancti Augustini* (a. 1347) (col. 404D). — Sequitur additamentum usque ad an. 1471 a variis auctoribus descriptum, quorum primus a. 1402 senex jam erat (col. 575A). (XVIII, 241-560 (-792).
1396. *Amalricus Augerii* de Biter- ris Ord. s. Augustini. — V. n. 510^k).
- 820.** 285=c. 1400-1405. Chronica parva Ripaltae. (XVII, 1321-1326).
- 821.** 45=c. 1400. (*Johannes de Mussis*), Corpora sanctorum quae requiescunt in ecclesiis Placentiae (col. 618C-23B); haec carmina scripta sunt, sive erant, in quodam tepeto ecclesiae s. Antonini (col. 623C-624D); de aedificatione et consecratione ven. monast. de Papia et ecclesiae s. Mariae de Sarmato et constructione eccl. b. Gregorii pp. in civitate Placentiae (col. 624E-626); privil. a rege Conrado [III] Placentinis 1140 concessum (col. 626) (quod privilegium videbis sub rubrica: Praecept. imp. n. 1189.). (XVI, 618C-626).
- 822.** 153=1400. *Johannes de Mussis*, De antiquitatibus, nobilitatibus, dignitatibus etc. civium Placentiae et de eorum gestis (si annum quaeris quo opus descriptum fuit, vide col. 604E). (XVI, 585-610).
- 823.** 244=c. 1400. *Johannes de Mussis*, Chronica rectorum civitatis Placentiae, videlicet Consulum et Potestatum). (XVI, 611-618C).
- 824.** 440=c. 1400—c. 1409. *Giovanni di Ser Cambio*, Croniche del secondo libro di Lucca, e del signor Paolo Guinigi di Lucca, e d'altri paesi. (XVIII, 797-898).
- 825.** 171=1400—(1468). *Johannes de Mussis*, Placentinae urbis ac nonnullarum nobilium tum in ea, tum in Italia familiarum descriptio (concinnata 1400, cfr. col. 564B, 571B. Adnotatio adiecta post 1468 (col. 567E). (XVI, 561-84).
- 826.** 162=Saec. XIV. 'As Sarrâg, Della nazione berbera, ecc.(exc.). (De re litteraria Sicula) (A., 324).
- 827.** 202=Saec. XIV. 'Al Harsî, Compendio di giurisprudenza (exc.), (de duobus jureconsultis Siculis Saracenis). (A., 325).
- 828.** 432=Saec. XIV ex. *Francesco Baldovinetti*, Priorista (Fiorentino). (Tart., II, 652B).
- 829.** 333=Saec. XIV ex. Notestoriche a Ser Gorello, Cronaca, in un ms. Senese (quarum adnotationes nonnullae in eodem volumine iterum sparsim leguntur a. 1312, col. 51B=825E-826E; a. 1345, col. 220E=835E; a. 1379, col. 262E=846E). (XV, 813-882).
- 830.** 65=Saec. XIV ex. Chronicon Sublacense. (XXIV, 929-966).
Saec. XIV ex. *Petrus de Herentals*, canonicus Floreffensis. — V. n. 510^l.
- Saec. XIV ex. (c. 1370). *Aymericus de Peyraco*. — V. n. 510^m).
- 831.** 431=Saec. XIV ex. *Ser Recco di Domenico Spinelli*, Diario Fiorentino (exc.). (Tart., II, 650D).
- 832.** 433=Saec. XIV ex. *Vittorio di*

- Nello di Ser Bartolomeo di Ser Nello, Diario Fiorentino (exc.) (Tart., II, 651A).
833. 375=Saec. xiv(?). Series continuata abbatum s. Vincentii (de Vulturno). (I, 2, 519).
834. 363=Saec. xiv ex.—Saec. xv in. 'Ibn 'al Qunfūd, La fare siade ecc. (exc.) (expeditio Sicula contra insulas Gerbas). (A., 207).
835. 195=Saec. xiv. De gestis comitissae Matildis (exc.). (V, 338, 349 col. 1C-D, 349 col. 2D, 352 col. 1E, 357 col. 1D-E, 383 col. 1D).
836. 173=Saec. xiv-xv (1073-86). Historia sanctae memoriae ducatricis et comitissae Matildis et omnium suorum praedecessorum (Epitome poematis a Donizone compositi). Sequuntur duae « Orationes » (praeces), quas composuit *venerabilis antistes sanctus Anselmus (Lucensis)* ad consolationem d. Comitissae Matildis (exc.). (V, 339).
837. 146=Saec. xiv-xv (1445). *Anonymus auctor*, Historia illustrissimae Comitissae Mathildis (e Donizone). Additamentum (p. 397 col. 2) in quo de corporis comitissae translatione, 1445, sermo est). (V, 389-397).
838. 427=Saec. xiv ex.—1409. *Piero di Giovanni Minerbetti*, Cronica (Florentina) (adiectis duobus carminibus italica lingua scriptis, vulgo « sonetti » vocatis, in quibus cronica haec memoratur). (Tart., II, 79-628).
839. 423=Saec. xiv ex.—1421. *Gino Capponi*, libelli historici: a) Caso o tumulto dei Ciompi (col. 1103-26); b) Commentari dell'acquisto ovvero presa di Pisa, a. 1406 (col. 1127-48); c) Ricordi i quali fece in sua vecchiezza quando stava in casa infermo del male del quale si morì: e fu nell'a. 1420 [1421 m. c.] (col. 1149-52). (XVIII, 1103-1152).
840. 224=Saec. xiv?—1500. Nomina omnium abbatum s. Prosperi (Regiens.). (VIII, 1177-8).
841. 438=Saec. xiv(?). 'Az Zuhri, Libro della geografia (de frugis, fructibusque Siciliae). (A., 67).
842. 33=Saec. xiv(?). Vita b. Caloceri archiepisc. Ravennatis ecclesiae. (I, 2, 549-52).
843. 35=Saec. xiv(?). Vita s. Proculi archipraesulis Ravennatis. (I, 2, 552-3).
844. 37=Saec. xiv(?). Vita s. Liberii confessoris et archiepisc. Ravennatis. (I, 2, 557-8).
845. 441=Saec. xv in. 'Ahmad 'ibn 'Abd 'as Salām, e Siculo genere ortus, I medici delle malattie dal capo ai piedi (hic tantum initium operis editum exhibetur). (A., 310).
846. 92=Saec. xv in. 'Al Magrîzî, Cronica maggiore (exc.) (Vitae quorundam Saracenorum insulae Siciliae: fragmenta historica). (A., 292-296).
847. 442=Saec. xv in. 'Al Bâkûwî, Somma delle cose notabili (Brevis notitia de civitate Panormo). (A., 320).
848. 418=Saec. xv in. *Gentilis Delphinus*, Diarium Romanum (III, 2, 841-6).
849. 291=Saec. xv in. *Laurentius de Monacis*, Veneti Senatus a secretis ac Cretentis regni magnus Cancellarius, Ezerinus III, ex eiusdem historiae libro XIII excerptus. (VIII, 137-150).
850. 318=an. 1402. *Johannes de Mussis*, Chronicon Placentinum. (XVI, 447-560).
- c. 1402. Additamentum ad compilationem chronologicam *Ricobaldi Ferrariensis* sive *Anonymi script.* — V. n. 745.
- post 1402—1471. *Auctor* cuiusdam continuationis ad fr. *Bartholomaei della Pugliola* opus, cui titulus: Cronica di Bologna. — V. n. 819.
851. 407=post 1403. Maestro *Bandino d'Arezzo*, Fons memorabilium universi (exc.) (de quibusdam pestibus, inde ab a. 1348 usque ad a. 1403). (XV, 123E-124E).

852. 448 = c. 1404—1417. *Antonius Petri*, *Diarium Romanum*. (XXIV, 973-1066).
853. 199 = an. 1405. *Petrus Paulus Vergerius*, *Vitae principum Carriariensium*. (XVI, 113-184).
854. 383 = ante 1405 (c. 1560). *Galeatius* et *Andreas de Gataris*, *Chronicon Patavinum* italica lingua descriptum (*Galeatii* historia protenditur usque ad col. 753C); inde ab a. c. 1371, col. 63, narratus historicus fusius procedit). Ad calcem, breve additamentum per a. 1558-60 (col. 944B-C). (XVII, 7-944).
- an. 1405. Additamentum II ad seriem epis. Ravenn. in historia pontificum Romanorum, auctore *Ricobaldo Ferrariensi*. — V. n. 716^{c) v}.
855. 372 = 1405—1410 (an. 1435). *Georgius Stella*, *Annales Genuenses*; opus prosequutus est, an. 1435, *Johannes Stella* *Georgii* frater (col. 1227-1318). (XVII, 951-1226(-1318)).
- post 1406. *Gino Capponi*, *Comment. dell'acquisto di Pisa*. — V. n. 839^{b)}.
856. 422 = an. 1407. *Castellus de Castello*, *Liber mirabilium sive chronicon* (Bergomense) successuum Guelforum et Gibellinorum (eiusdem chronicae versio italica citatur p. 844). (XVI, 845-1008).
- c. 1407. Additamentum ad opus cui titulus: *Cronica di Pisa*. — V. n. 816.
857. 150 = 1408. *Antonius Confalonierius*, *Catalogus Archiepisc. Mediol.* (exc.). (V, 501, col. 2, C).
1409. Adnotatio ad *Ann. San.* quos scripsit *Neri di Donato*. — V. n. 810.
858. 455 = (1409—)1502. *Auctores anonymi*, *Diario Ferrarese*. (XXIV, 173-408).
- an. 1410. Appendix ad historiam pontificum Romanorum, auctore *Ricobaldo Ferrariensi*. — V. n. 716^{c) a)}.
1410. Appendix ad *Jacobi de Delayto*, *Ann. Estenses*. — V. n. 817^{c)}.
859. 371 = c. 1410. *Paulus Scordilla*, *Continuatio* (vitarum archiep. Ravennat. inde ab Opizone de Sanctovitali usque ad Johannem. (II, 1, 210-5)).
- an. 1412. Additamentum ad opus quod *Stephanus de Nerito* (ital.: Nardò) scripsit, cui titulus: *Cronaca de li Abati de la ecclesia de s. Maria de Nerito*. — V. n. 803.
860. 64 = 1412. *Jacobus Mulvecius*, *Chronicon Brixianum*; praecedit prooemium stricta oratione. « Clara sub » (col. 776). XIV, 776-1004).
861. 400 = 1418. mad. 8, Venetiis. *Leonardus Justinianus*, *Oratio pro Carolo Zeno*. (XIX, 373-380).
862. 156 = c. 1420. *Al Maqrizî*, *Ammonimenti e dilucidazioni intorno le prime fondazioni e le antichità dell'Egitto e del Nilo*, etc. (quaedam de historia Africae septentrionalis atque de urbe Damiata). (A., 296-7).
1421. *Gino Capponi*, *Ricordi*. — V. n. 839^{c)}.
863. 428 = an. 1422. *Annali Sanesi*. (XIX, 387-428).
864. 456 = an. 1422 (an. 1429—1473). *Johannes Bandinus de Bartholomaeis*, *Historia Senensis*. Sequuntur: a) c. 1473 (?), *Franciscus Thomasius*, *Continuatio* (col. 23-26); b) 1437. *Petrus Russius*, *Senensis, Historia suorum temporum*, fragm. (col. 27-48); c) c. 1473 (?), *Franc. Thomasius*, *Adiecta* (col. 49-54); d) c. 1473, *Franc. Thomasius*, *Adiecta* ad fragm. historiae Senensis *Augustini Dathi* inter eius epistolae typis impressae (col. 55-64). (XX, 5-22'-64).
865. 338 = ante 1426, (1426, 1428, 1472). *Matthaeus de Griffonibus*, *Memoriale historicum de rebus Bononiensium*. Accedunt additamenta: a) 1426, 1428 (col.

- 232D-234A); b) 1472 (col. 234 A-B). (XVIII, 105-232D (-234). 1426, 1428. Additamentum I ad Mem. hist. Bononien. *Matthaei de Griffonibus*. — V. n. 865^a).
866. 416=c. 1427-8. *Ser Andreas de Redusiis*, Chronica Tarvisina. (XIX, 741-866).
867. 314=1428-9. 'Al Yâfi'î(?) (vel potius 'Al 'Aynî), Raccolta di croniche (exc.) (sacra expeditio Friderici II). (A., 207-210).
868. 447=c. 1431. Fr. *Andreas de Billis*, Historia rerum Mediolanensium. (XIX, 9-158).
869. 467=1431 iun. 22. *Eliseus de la Manna Bonasanca*, Victoria Cremonensium in navali bello sub Nicolao Piciniño et Francisco comite de Cotignola contra Venetos sub Nicolao Trivisano. (XXV, 445-452).
- c. 1431. Additamentum ad *Ant. Nerlii* Chron. Monasterii Mantuani s. Andreae. — V. n. 818.
870. 436=an. 1434. Frater *Hieronymus de Forlirio* († c. 1434), Chronicon. (XIX, 873-906).
871. 366=c. 1434. *Auctor Anonymus*, Fragmentum Siculae historiae. (XXIV, 1089-1100).
- an. 1435. *Johannes Stella*, Additamentum ad Annales Genuenses, scriptos a *Georgio Stella*. — V. n. 855.
- c. 1437. *Petrus Russius* Senensis, Hist. suorum temporum fragmentum. — V. n. 864^b).
872. 228=an. 1439. 'Al Fâsî, La preziosa gemma che è la cronaca della Mecca (exc.) (de rebus Siculis). (A., 291).
873. 452=c. 1439. Istorie di Firenze. (XIX, 949-984).
874. 471=1440. *Michaël Saxonarola*, De laudibus Patavi, Commentariolus. (XXIV, 1137-86).
875. 424=1449—an. 1444. *Leonardus (Bruni) Aretinus*, Commentarius rerum suo tempore in Italia gestarum. (XIX, 913-942).
876. 465=post 1440. *Petruccio degli Unti* di Fuligno, Frammento di istoria. (Tart., I, 863-872).
877. 461=c. 1440—an. 1456. *Neri di Gino Capponi*, Commentari di cose seguite in Italia (—1456) (col. 1157-1216): La cacciata del conte di Poppi, a. 1434 (1217-20). (XVIII, 1157-1220).
878. 270=an. 1441. 'Al Magrîzî, Le vie che conducono a conoscere le dinastie dei re (exc.) (expeditio sacra Friderici II). (A., 211-212).
879. 472=1441—1469. *Hieronymus Cribellus* Mediolanensis, Oratio parentalis in laudem Blancae Mariae Sfortiae Vicecomitis. (XXV, 425-432).
880. 395=* 1442 (!) *Lodovico Bonconte Monaldesco*, Annali di Roma (an certae fidei, necne haec Chronica sit a viris doctis valde dubitatur). (XII, 529-542).
881. 439=1442. *Petrus Candidus Decembrius*, Oratio in funere Nicolai Picinini, sive vita ejusdem bellicosissimi ducis, in italic. sermonem, a. 1464, versa a *Polismagna*, et ab ipso ad Borsum Estensem ducem missa, p. 1049. (XX (1049-)1051-1084).
882. 342=1443 dec. 1. *Niccolò di Giovanni Ventura*, Storia di Montaperto (exc.). (XV, 29E, 32B-C).
883. 469=c. 1433-46. *Paolo di Leilio Petrone*, Mesticanza della cecità de' Romani. (XXIV, 1105-1130).
884. 434=c. 1444. *Matteo Palmieri*, De temporibus (exc.). (Tart., II, 656B).
1445. De transl. corporis comitissae Mathildis. — V. n. 837.
- 1445 aug. 9. Translatio corporis comitissae Mathildis. — V. n. 837.
- c. 1445. Additamenta nunc primum edita ex ms. Cod. Vatic. — V. n. 795^d).
885. 257=1446—. *Jannotius Manetti*, Historia Pistoriensis. (XIX, 989-1058).
886. 473=1447. (*Piccolomini*) *Aenea Sylvius*, De morte Eugenii IV, creationeque et coronatione Nicolai V, coram (Romanorum) rege habita. (III, 2, 878-98).

887. 456 = 1447. *Magister Johannes Montanus*, Oratio funebris in morte Philippi Mariae Vicecomitis. (XXV, 435-442).
888. 474 = c. 1447. *Modestus* . . . cubicularius papae Eugenii IV, Epistola de morte Eugenii papae IV. (III, 2, 902-4).
889. 369 = 1448. *Mattheus Palmerius*, Excerpta ex libro de temporibus (praecedit epistola dedicatoria ad Petrum de Medicis, « Animis nostris innatum », p. 212-3). (Tart., I, (212-)215-234).
890. 443 = 1449. *Franciscus de Aleardis* Veronensis, Oratio in laudem Francisci Sfortiae Vicecomitis. (XXV, 375-418).
891. 252 = c. 1450. *Antonius Astesanus* primus ducalis Astensium secretarius, Carmen de varietate fortunae sive de vita sua et gestis civium Astensium. « Me ne mihi mutata ». (XIV, 1009-1082).
892. 476 = c. 1450. *Antonio degli Agostini* Samminiatese, Storia dell'assedio di Piombino. (XXV, 319-370).
893. 180 = c. 1450. *Sozomenus Pistoriensis*, Excerpta ex historia. (Tart., I, 5-208).
894. 450 = c. 1450 (?). *Mattheus Palmerius* Florentinus, De captivitate Pisarum (opus Nerio Capponio ÷ 1457 dicatum). (XIX, 165-194).
895. 316 = post 1450. Annales Mediolanenses (quoad tempus quo Annales descripti fuerunt, cfr. col. 834E). (XVI, 641-840).
896. 464 = post 1450. *Leonardus Griphius* Mediolanensis, Conflictus Aquilanus quo Braccius Perusinus profligatus est (ad Franciscum Sfortiam). (XXV, 465-478).
- c. 1452. Additamentum *Anonymi auctoris* ad Chronicam Ariminensem. — V. n. 812.
897. 475 = 1453. *Johannes Marius Philadelphus*, Bellum Finariense (ops. prius dicatum Constantino Palaeologo imp. ÷ 1453; postea vero Spinettae de Malaspinis march. Savonen.). (XXV, Append., 1143-1228).
898. 479 = c. 1453. *Leo Baptista Albertus*, De Porcaria conjuratione. (XXV, 309-314).
899. 386 = 1453 — 75. *Matthaeus Palmerius*, De vita et rebus gestis Nicolai Acciajoli Florentini Commentarius. (XIII, 1201-30).
900. 480 = post 1453. *Porcellius* poeta et scribe Alphonsi I, utriusque Siciliae regis, Commentarii comitis Jacobi Picinini. (XX, 69-154).
901. 481 = post 1453, an. 1457. *Porcellius* poeta, Commentarii secundi anni de gestis Scipionis (Jacobi) Picinini exercitus Venetorum imper. in Annibalem (Franciscum) Sfortiam Mediolanensium ducem, ad sereniss. Principem Franciscum Foscari Venetor. ducem. (XXV, 3-66).
902. 454 = 1454. Fr. *Johannes Ferrariensis*, Excerpta ex annalium libris Marchionum Estensium. (XX, 441-474).
903. 413 = an. 1455. *Sozomenus Pistoriensis*, Specimen Historiae. (XVI, 1063-1198 (1204)).
904. 409 = c. 1455. *Poggius Bracciolinus*, Historia Florentina; praecedit praefatio ad Fredericum Comitem Urbinatem (col. 191-2). (XX, 191-434).
1455. Episc. Regiens. — V. n. 723 c).
905. 437 = 1455 — 9. *Jannotius Manetto*, Vita Nicolai V. (III, 2, 907-60).
- an. 1456. *Neri di Gino Capponi*, Commentari di cose seguite in Italia. — V. n. 877.
906. 462 = an. 1457. *Secundinus Ventura*, Memoriale de rebus Astensium. (XI, 269-282).
907. 453 = post 1457. *Bartholomaeus Platina*, Vita clarissimi viri Nerii Capponii (Gino Capponio dicata, p. 478). (XX, 473-516).
908. 389 = c. 1459. *Jacobus (Zennus) Feltrensis* et Bellunensis antistes (conscendit cathedram 1447, Patavium translatus 1460), Vita, mores resque gestae Caroli Zeni Veneti ad Pium II P. M. (elect. 1458). (XIX, 207-372).

909. 412=c. 1458. *Laurentius Bonincontrus* Miniatensis, *Chronicon sive Annales* (totius Italiae). (XXI, 7-162).
910. 484=1459. *Autore Anonimo*, *Ricordi di Firenze* (adiecto carmine, quod « sonetto » dicunt, p. 721). (Tart., II, 723-752; cfr. p. 721).
911. 483=post 1459. *Leodrisius Cribelli*, De expeditione Pii papae II in Turcas. (XXIII, 25-80).
an. 1460. *Additamentum ad Jacobi de Delayto Annales* Estenses. — V. n. 817.
912. 426=c. 1460. *Vespasiano (da Bisticci)*, *Commentario* delle vite di Eugenio IV (1383-1447), (col. 255-66) e di Nicola (V) (1397-1455), (col. 269-90); (praecedat epistola dedicatoria ad Lucam Antonii f. de Albizziis) (p. 253). (XXV, 253-290).
913. 417=c. 1460. *Leodrisius Cribelli*, De vita rebusque gestis Sfortiae bellicosissimi ducis ac initiis Francisci Sfortiae Vicecomitis eius filii. (XIX, 627-732).
914. 468=c. 1461. *Petrus Candidus Decembrius*, De laudibus Mediolani (exc.). (XX, 1085-90).
915. 429=c. 1462. *Petrus Candidus Decembrius*, Vita Philippi Mariae Vicecomitis Mediolanensium ducis tertii. (XX, 985-1020).
916. 444=c. 1462. *Petrus Candidus Decembrius*, Vita Francisci Sfortiae Mediolanensis ducis quarti. (XX, 1023-46).
917. 445=an. 1463 (post 1483). *Antonius de Ripalta*, *Annales* Placentini (ipsos prosequutus est, haud dubio post 1483, auctoris filius, nomine *Albertus* (col. 913-78). (XX, 869-912(-978).
1464. *Polismagna*, *Italicam* fecit *Orationem* in funere Nicolai Picinini, auctore *Petro Candido Decembrio*. — V. n. 881.
1466-1540. *Episc. Regiens.* — V. n. 723^d).
918. 388-1468. *Excerpta visa et lecta a Bernardino Azzurrinio* in quodam antiquissimo membranceo libello ms. in diversis temporibus. (M., 332-338).
919. 470=c. 1468. *Cristoforo da Soldo* Bresciano, *Memorie delle guerre contra la Signoria di Venezia*. (XXI, 789-914).
post 1468. *Annotatio ad Johannis de Mussis Placentiae urbis descriptionem.* — V. n. 82_i.
920. 88=an. 1469-70. 'Abû 'al Mahâsin, Le stelle che risplendono su i Re dell'Egitto e del Cairo (exc.) (de Saracenis in Sardinia et Sicilia insulis). (A., 327-8).
921. 486=1469. *Augustinus patricius Senensis*, *Descriptio adventus Friderici III imp. ad Paulum* pp. II. (XXIII, 205-216).
922. 240=c. 1470. *Bartholomaeus Sacchus* vulgo *Platina*, *Historia urbis Mantuae*; praecedat proemium ad card. Franciscum Gonzaga (col. 618). (XX, 641-862).
923. 449=post 1470. Vita Leonis Baptistae Alberti. (XXV, 295-304).
924. 466=c. 1471. *Gaspar Veronensis*, De gestis tempore pontificis maximi Pauli II. (III, 2, 1025-1050).
1472. *Additamentum II ad Matthaei de Griffonibus Memor. Hist. de rebus Bonon.* — V. n. 865^b).
925. 487=1472. *Antonius Hyvanus* Sarazanensis, *Commentariolus de bello Volaterrano a Florentinis gesto.* (XXIII, 5-20).
926. 410=1472-3. *Guernerius Bernius*, *Chronicon Eugubinum* (italice) (dicatum « al magnan. Federico conte [ergo ante annum 1474, quo F. ducali titulo decoratus fuit] d'Urbino »). (XXI, 921-1024).
c. 1473. *Franciscus Thomasius.* — V. n. 864.
927. 391=c. 1474. *Philippus de Liguanime*, *Continuatio Chronici Ricobaldini.* (IX, 263-76).
928. 489=post 1474. *Robertus Ursus* J. C. Ariminensis, *Liber de obsidione Tiphernatum.* (Tart., II, 671-718).
929. 483=c. 1475-84. *Jacobus Vo-*

- laterranus*, *Diarium Romanum*. (XXIII, 86-200).
930. 41 = 1476(1500). *Fabricius de Marliano*, *Chronica episcoporum Placentinorum*. Cum additione, a. 1500 (col. 634 E). (XVI, 627-34).
931. 415 = an. 1477. *Johannes Antonius Campanus* († 1477), *Brachii* (de Montono) *Perusini vita et gesta*. (Praecedit epistola cum qua a. 1495 *Michaël Ferno* ad *Johannem* (Lopez) *episc. Perusinum* ops. misit, p. 435-6). (XIX, (435-)437-622).
ante 1477. *Additamentum ad Chronicon Estense*, a. 1101-1355. — V. n. 793.
932. 492 = 1477-82. *Anonymus Auctor*, *Diarium Parmense*. (XXII, 247-398).
933. 491 = 1478. *Augustinus Rubeus* de Aragona, *Oratio in laudem Johannis Galeatii Sfortiae Vicecomitis Mediolani ducis*. (XXV, 455-462).
934. 404 = c. 1478. *Giornali Napolitani*. (XXI, 1031-1138).
935. 259 = c. 1478. 'Az Zarka'si, *Cronica dei principii di alcune dinastie, ecc. (exc.)* (quaedam historicae adnotationes de Tunisio, Sicilia, etc.). (A., 213).
936. 242 = an. 1479. *Excerpta ex Anonymi auctoris* « libretto » *Lucensi desumpta*, cura *Uberti Benroglienti*, in adnotation. ad *Chron. Sanens. Andreae Dei et Agnoli della Tura* adpositis. (XV, 14-290).
937. 463 = an. 1479. *Johannes Simoneta*, *Historia de rebus gestis Francisci I Sfortiae Vicecomitis Mediolanensium ducis ad Ludovicum Sfortiam Vicecom. Bari ducem a Franc. Puteolano missa*, p. 171-2; cum *epist. gratulatoria Franc. Philelphi* ad *Johannem Simonettam duc. secret.*, *Med.* 8 iun. 1479, « *Legi et* », p. 172). (XXI, (171-) 173-782).
938. 482 = an. 1480. *Barth. Sacchus* e vico *Platina*, *Vita Calisti pp.* III. (III, 2, 961-6).
939. 459 = c. 1480. *Michaël Canne-sius* de Viterbo, *Vita Pauli II.* (III, 2, 993-1022).
c. 1480. *Matthaeus Maria Bojardo*. — V. n. 717.
940. 457 = c. 1481. (*Bartholomaeus Saccho = Platina?*), *Vita Sixti IV* (III, 2, 1053-68).
941. 477 = 1482. *Matthias Palmerius*, *Opus de temporibus suis*. (Tart., I, 239-278).
post 1483. *Albertus de Ripalta*. — V. n. 917.
942. 494 = c. 1484. *Petrus Cyrnaeus* clericus *Aleriensis*, *De bello Ferrariensi*. (XXI, 1193-1218).
943. 495 = post 1484. *Angelus Tafuro* *Neritensis* (= *Nardò*), *Guerra de' Signuri Vineziani contro la cettate di Gallipoli, di Nerito et altri luochi della Provinzia*. (XXIV, 913-932).
944. 362 = c. 1485. *Fr. Adam de Montaldo*, *Excelsae domus Auriae Januensis Triumphii*. Sub hoc titulo haec opera continentur: a) *Auriae Domus inclitae dignae laudes* (carmen) « *Illa ego sum* » (p. 1175); b) *De laudibus Auriae familiae Januensis tractatus* (p. 1176); c) *Gloriosae domus Auriae Januensis memorabiles triumphii ad virum incl. Dominicum de Auria P. M. Innocenti VIII Capitaneum* (col. 1177-86). (XXI, 1175-1186).
945. 353 = c. 1485 (?). *Anonymus Auctor*, *Annales Forolivienses* (p. 135-, col. 152 C). — *Sequitur*: c. 1485 (?). *Pompejus de Mattheis*, *Additamentum ad Chronicum praecedens, adjectum 1593 cura fr. Hieronymi de Aspinis* (col. 151 D-240). (XXII, 135-240).
c. 1485 (?) *Pompejus de Mattheis*. — V. n. 945.
946. 174 = c. 1490. *Jo. Baptista Pannetius*, *De rebus gestis Comitissae Mathildis* (exc.). (V, 339).
947. 493 = c. 1492. *Anonymus notarius de Antiportu*, *Diarium Romanum Urbis*. (III, 2, 1071-1108).

948. 81=c. 1493. *Marin Sanudo*, Vite de' Duchidi Venezia. (XXII, 405-1252).
949. 117=post 1493—an. 1506. *Johannes Garzonius*, Commentarius de dignitate urbis Bononiae ad Antonium Galeatium Bentivolum. (Quoad tempus quo Comm. conscriptus fuerit, cfr. col. 1157-8). (XXI, 1143-1168).
950. 485=c. 1494. *Antonius Gallus* Genuensis, Opuscula historica. Comprehenduntur sub hoc titulo: a) Commentarius de Genuensium maritima classe in Barchinonenses expedita a. 1466 (col. 245-62); b) Commentarius rer. Genuensium 1476-8 (col. 263-92); c) Comment. II, a. 1478 (col. 293-300); d) de navigat. Columbi per inaccessum antea Oceanum, Commentariolus, 1494 (col. 301-4). (XXIII, 245-304).
951. 359=1496. *Nicolaus Tegrimus*, Vita Castrucci Anteminelli Lucensis ducis. (XI, 1313-1344).
952. 478=c. 1496. *Allegretto Allegretti*, Diario delle cose Sanesi del suo tempo. (XXIII, 767-860).
953. 498=c. 1497. *Silvester Guarinus* de Aversa, Diarium sui temporis (ital.) (exc.). (V, 51, col. 1E-51, col. 2C-E).
954. 460=c. 1497. Fr. *Hieronymus de Bursellis*, Annales Bononienses. (XXIII, 867-916).
955. 80=c. 1498. *Andrea Navagero*, Storia della Repubblica Veneziana. (XXIII, 923-1216).
1500. Additamentum ad *Anonym. Monach. Cassinensem* — V. n. 597^b).
- Saec. xv. *Anonymi Auctores*, Vitae summorum Pontificum. — V. n. 510ⁿ).
1500. Additamentum ad *Fabricii de Marliano* Chron. episcoporum Placentinorum. — V. 930.
956. 309=Saec. xv. Chronica conventus s. Andreae de Faventia Ordinis Praedicatorum. (M., 362-367).
- Saec. xv? Tres syllabi gentium nobilium Vicentinorum. — V. n. 734.
957. 370=1494. *Stephanus Infesura*, Senatus Populique Rom. scriba, Diarium Romanae Urbis (ital.). (III, 2, 1111-1252).
958. 451=Saec. xv ex. *Johannes Antonius Campanus*, Vita Pii II. (III, 2, 969-92).
959. 340=Saec. xv ex. *Nicolò Sabino*, (De proelio apud Montemaperum) (exc.). (XV, 29E).
960. 435=Saec. xv ex. *Naldus Naldus*, Vita Jannotii Manetti v. el. Florentini, cum prooemio ad Jannotium viri laudati nepotem (p. 527-8). (XX, 527-608).
961. 393=Saec. xv ex. *Georgius Merula*, Statyellensis, Decas II historiarum Mediolani. (XXV, 73-148).
962. 425=Saec. xv ex. *Ludovicus de Raimo* senior et iunior, *Franconus* et *Lancellottus de Raimo*, (hi duo postremi auctores fortasse non ad Chronicam concinnandam, sed tantum ad eam transcribendam manum dederunt), Annales sive brevis historia rerum in regno Neapolitano gestarum (ital.). (XXIII, 221-240).
963. 490=Saec. xv ex. *Bartholomaeus Fontius*, Annales (exc.). (Tart., I, 211-2).
964. 49=Saec. xv ex. *Bernardus Orricellarius* (*Rucellai*), De urbe Roma seu latinus commentarius eiusdem in Publium Victorem ac Sex. Rufum de regionibus Urbis. (Tart., II, 783-1132).
965. 184=Saec. xv ex. *Laurentius Bonincontrus*, Annales. (exc.). (III, 1, 401, col. 2B-E, 404, col. 2C).
966. 6=Saec. xvi in. *Johannes Antonius Flaminius* († 1536), De laudibus urbis Faventinae, ad ampliss. Patrem Antonium Puccium S. R. E. Card. epistola. « Ne mirere ». (M., 832-841).
967. 168=Saec. xvi in. *Johannes Antonius Flaminius*, Vita b. Petri Damiani. (M., 820-831).
968. 40=Saec. xvi in. *Johannes An-*

- tonius Flaminius*, Vita b. Æmiliani episcopi et confessoris. (M., 816-819).
969. 38 = Saec. xvi in. *Johannes Antonius Flaminius*, Vita B. Sabini martyris et episcopi. (M., 806-815).
970. 373 = Saec. xvi in. *Johannes Antonius Flaminius*, B. levitae Terentii vita. (M., 800-805).
Saec. xvi in. *Johannes Bembo*, Chronicon. — V. n. 775^c).
971. 497 = Saec. xvi in. *Hieronymus Priuli*, Chronicon Venetum (ital.) (Muratorius *Marino Sanudo* per errorem tribuit). (XXIV, 5-166).
972. 341 = Saec. xvi in. *Anonymus* (De proelio apud Montemaper-tum) (exc.). (XV, 29E, 31C).
973. 122 = Saec. xvi in. *Ignatius Pragensis*, Acta martyrii s. Bertarii († 883) (exc.). (VI, 24B).
974. 306 = Saec. xvi in. ? *Incertus auctor*, Appendix (ad *Lupi Protospatae* Rerum in regno Neapolitano gestarum breve chronicon). (V, 50-52).
- c. 1501. *Alex. Tassonus*. — V. n. 762.
975. 346 = c. 1504-18. *Tristanus Caraccioli*, Opuscula historica (Neapolitana). Sunt haec: a) *Johannae I reginae Neapolis* vita (col. 7-18); b) *Sergiani Caraccioli magni Senescalchi Neapolis* vita (col. 19-38); c) post 1518, *Johannis Bapt. Spinelli Cariati comitis* vita (col. 39-66); d) 1504, De varietate fortunae (col. 67-96); e) c. 1505, De inquisitione, epistola (col. 97-106); f) Genealogia *Caroli I regis Neapolis* (col. 107-112); g) c. 1505, De *Ferdinando* qui postea rex *Aragonum* fuit eiusque posteris (col. 113-20); h) *Nobilitatis Neapolitanae* defensio (col. 121-8). (XXII, 7-128).
976. 131 = an. 1505. 'As *Suyûti*, Quanto possono desiderar coloro che raccolgono le biografie dei lessicografi e dei grammatici (exc.) (philologi *Saraceni Siculi*). (A., 298-301).
977. 111 = c. 1506. *Petrus Cyrnaeus*-clericus *Aleriensis*, De rebus *Cor-sicis*. (XXIV, 413-506).
978. 496 = c. 1514. *Bartholomaeus Senarega* *Genuensis*, De rebus *Genuensibus* Commentaria. (XXIV, 513-634).
c. 1515. Appendix ad *Jacobi de Delayto* *Annales Estenses*. — V. n. 817^b).
979. 134 = 1516. *Benvenuto di S. Giorgio*, conte di *Biandrate*, Ragionamento familiare dell'origine, tempi e costumi de gl'ill. Principi e Marchesi di *Monferrato*. (XXIII, 311-762).
980. 499 = 1516. 'Ibn 'al 'Aîâs, Il profumo de' fiori (exc.) (quaedam de *Catana civitate*). (A., 68).
post 1527. Additamenta ad *Historiam Parmensem Johannis de Cornazzanis*. — V. n. 797.
981. 179 = c. 1530. *Bernardo Marangone*, Croniche della città di *Pisa*. (Tart., I, 311-842).
1540. *Episcopi Regienses*. — V. n. 723^d).
- an. 1545. *Antonius Bellonus*, Vitae Patriarcharum *Aquilejensium*. — V. n. 795^b).
982. 235 = c. 1550. *Vincentius Justinianus*, Vita *Gelasii II* (exc.). (III, 1, 396, col. 1C).
1560. Additamentum ad *Chron. Patavinum Galeatii et Andreae de Gataris*. — V. n. 854.
983. 337 = post 1584. *Placidus Romanus*, Supplementum virorum illustrium monasterii *Casinensis*. (VI, 63-78).
984. 145 = c. 1595. *Jacopo Gori* da *Senalunga*, Istoria della città di *Chiusi* in *Toscana*. (Tart., I, 879-1124).
Saec. xvi. *Caesar Costa*, Chron. abbatae apud *Vulturni* fontem. — V. n. 522^d).
985. 283 = (Saec. xvi?). Catalogo dei Consoli e podestà di *Siena* (lat. et ital.). (XV, 16B-C, 40E).
986. 368 = Saec. xvi (?). Excerpta ex quodam « *vetere Chronico coenobii fratrum Praedicatorum Lucensis* ». (XI, 743).

987. 246 = Saec. xvi ex?. Laterculi magistratuum Cremonensium ex Codice *Turricini* (*Joannes Jacobus Turrisinus?* cfr. Arisi, Cremona literata, II, 432). (VII, 643-654).
988. 203 = *Saec. xvi (?). Brevis historia liberationis Messanae a Sarracenorum dominatu per Comitum Rogerium Normannum factae (1060). (Chronica apocrypha: et saec. xvi (?) exarata; cfr. Amari, Stor. dei Mussulm. di Sicilia, III; 56-8). (VI, 613-620D).
989. 367 = Saec. xvi-xvii. in. Excerpta ex ms. coenobii fratrum Praedicatorum Lucensis. (XI, 743).
990. 319 = Saec. xvi-xvii. *Bernardinus Azzurini*, Chronicon (Faventinum). (M., 320-331).
991. 7 = Saec. xvii in. *Fulvius Azzarius*, Hist. Regiensis (exc.). (XVIII, 3).
992. 500 = 1601. Compendium vitae Francisci Cajetani (Gaetani) scriptae a superioribus collegii Messanensis Societatis Jesu. (III, 1, 373, col. 2E-374, col. 1B).
993. 458 = an. 1620. *Bernardinus Azzurinus*, Ex rotulis veteribus partim in domo sua existentibus, partim in alia domo Jacobi de Pasiis, necnon ex archivio conventus s. Francisci de Faventia (et ex arch. archiepisc. Ravennae) sequentes chronologicas notitias extraxit. (M., 340-353).
994. 225 = an. 1651. *'Al Maqqarî*, Il grato odore dei verdeggianti rami della Spagna (de poeta Siculo *'Ibn Hamdîs*, etc.). (A., 302-3).
995. 329 = an. 1651. *'Al Maqqarî*, (exc.) (oratores Saraceni coram Innocentio III, 1245-54, pro quibusdam negotiis, ad Ferdinandum III († 1252) Castiliae regem pertinentibus). (A., 250b).
996. 201 = Saec. xvii. *Haggî Halîfah*, Rimozione d'ogni dubbio su i titoli de' libri, etc. (exc.) (notitia plurimorum librorum). (A., 311-6).
997. 85 = Saec. xvii. Excerpta ex chronologia Arabica *Hazî Aliphe Mustafa* (*Haggî Halîfah*). (I, 2, 233; A., 213-4).
998. 232 = Saec. xvii. *Incertus auctor*, (*Felix Osius?*), Vita Ricciardi Comitum sancti Bonifacii. (Cfr. Arch. Veneto, XIX, 208). (VIII, 121-134).
999. 71 = Saec. xvii. *'Ibn 'abî Dî-nâr*, Libro dilettevole intorno agli avvenimenti dell'Africa e di Tunis (exc.) (nonnulla de historia Sicula). (A., 214-220).
1000. 107 = Saec. xviii. ex. *'Ibn Wâridân*, Cronica di Tunis (exc.) (de Sicilia et Tunisio). (A., 220-222).

II. Notulae historicae.

1001. = 740. Quaedam narratiuncula ex veteri Chronico (De Faventia a Longobardis capta). (M., 369-71).
1002. = 795? apr. 13. De morte Pauli diaconi, ex Necrol. Casin. n. 47. (IV, 285, col. 2E).
1003. De Pauli diaconi cardinalatu, ex «pervetusto Codice» a J. B. Mario laudato. (IV, 287, col. 1B).
1004. = 890 jul. — 15 oct. 18. De obsidione, qua Simbaticus patritius Graecorum Beneventum cinxit. (IV, 323, col. 1B).
1005. = c. 993. Adnotamentum de nece principis Landenulfi (cfr. S. r. L. 500). (II, 1, 273).
1006. = 1007-1115. De aedificatione ecclesiae sancti Andreae Mantuanae; de Theobaldo atque Boni-

- facio marchionibus, nec non de comitissa Mathilde (ops.sacc.xiv scriptum?) (post ms. historiam, De gestis comitissae Mathildis). (V, 339).
- 1007.** =1030. De Rainulfo comite Aversae (exc.). (IV, 378, col.1D).
- 1008** =1052. De obitu Bonifacii marchionis patris comitissae Mathildis (saec. xiv?) (post ms. historiam, De gestis comitissae Mathildis). (V, 338-9).
- 1009.** =1096 sept. 10. De Urbano II per castrum Tarasconem transeunte. (V, 497, col. 1E).
- 1010.** =1098. De quadam Athesis inundatione in Veronensi civitate. (VIII, 619).
- 1011.** =1099 jan. 22. De consecratione ecclesiae Cathedralis (Cajetanae) a Paschali II celebrata. (III, 1, 387, col. 2E).
- 1012.** =1115-1123. Notitiunculae quaedam de mansione a Petro diacono facta in monasterio Casinensi, sub regimine abbatis Girardi, usque ad Oderisii II abbatis tempora. (IV, 483, col. 1B-C).
- 1013.** =1122-5. De pacto inito inter Oderisium cardinalem et abbatem Casinensem ex una parte, atque Jordanum Pinzzast ex altera (Oderisius electus fuit abbas Casin. 1122: Bruno Seniensis eps., qui huic pacto praesens fuit, obiit 1125), de quodam emptionis instrumento quod Monasterium rogari fecit. (IV, 463, col. 2D-E).
- 1014.** =1128 mart. 25 c. De destructione Novocomensis civitatis, (Ex chron. ms., cui titulus « Flos Florum », excerpit *Petrus Puricellius*, Monum. Ambros. Basil., n. 339). (V, 407, adn. 2).
- 1015.** =1128. Antiqua pagella de bellis inter Mediolanenses et Comenses. (V, 407).
- 1016.** =1130 mai. 4, ind. 3 (8?), Acon. De pacto inito inter Balduinum II regem Hierosolymitanum et Dominicum Michaël, Venetiarum ducem, successoresque eius, circa jura Venetorum in Hierusalem, Acon, etc. (XII, 275A-276E).
- 1017.** =(545-) c. 1140. Aedificatio Classensis ecclesiae. (I, 2, 545-6).
- 1018.** =c. 1150. Aedificatio Classensis ecclesiae. (I, 2, 545-6).
- 1019.** =1183. De Riccardo Gonzaga Corbelli filio (commemoravit *Petrus Lambecius*). (XX, 624).
- 1020.** =1184, 1192. Quaedam de historia Faventina. (M., 206 D-207 C: 208 E-209 B).
- 1021.** =Saec.xii (?). De diebus Aegyptiacis. (II, 2, 1023-4).
- 1022.** =1209. *Magister Tolosanus* (canonicus Faventinus), nomine Praepositi « libellum » scribit (exc.). (M., 8).
- 1023.** =1268. De Gulielmo Male-scotti Veronensi. (XV, 35E).
- 1024.** =1278. Quaedam historica de Casinensi monasterio. (VII, 960A-B).
- 1025.** =1280 mart. 5-apr. 7. De Jacobo Contareno Venetiarum duce a ducatu deposito. (XII, 398D-E).
- 1026.** De Mediolano de Rastrellis Astensi, pro Florentia stipendia faciente. (Tart., II, 643A-B).
- 1027.** =1393. De Johanne Acuto, qui ad aes alienum quo gravabatur solvendum, praedium, domos suas et palatium in Florentia positum, alienare molitus est. (Tart., II, 648D-E).
- 1028.** =1404 mart. 5, 7. De Petro Paulo Vergerio, qui, in Patavina Universitate, doctoris gradu in utroque jure decoratus fuit. (XVI, 111).
- 1029.** =1408. De Sozomeno Pistoriensi Paduae studiis vacante. (Tart., I, 3).
- 1030.** =1418 mai. 8. De obitu Caroli Zeni Reipublicae Venetiarum Procuratoris. (XIX, 199).
- 1031.** =1421. De Card. Ludovico de Flisco. (VII, 938C).
- 1032.** =1426. De obitu Matthaei de Griffonibus. (XVIII, 103).
- 1033.** =1444. Fundatio ecclesiae et conventus s. Hieronymi de Ob-

servantia extra portam Montanariam Urbis Faventiae. (M., 356-9).

1034. =1464 sept. 6. De obitu Petri Pauli, Poggii filii, Bracciolini, Ordinis Praedicatorum fratris. (Ex chronico quodam ms. fratrum Domenican.). (XX, 188-9).

1035. =1474 dec. 21. Licentia Leonardo Dati, secretario apostolico, facta de transcribendo « librum historiarum », quem scripsit *Sozomenus Pistoriensis*. (Tart., I, 4).

1036. =1475. De morte Matthaei Palmieri. (Tart., I, 212).

1037. =1496 oct. 7. *Caesar Malfitanus*, Neapolitanus notarius, in

suo quaternione memoriam facit de morte Ferdinandi II, regis Neapolis, et de electione *Friederici* (III) eodem die facta. (V, 51, col. 2E).

1038. =1497 aug. 10. *Silvester Guarinus* Aversanus, in diario sui temporis, italice scripto, quaedam habet de coronatione *Friederici* III regis Neapolitani. (V, 51, col. 1E-51, col. 2C-E).

1039. =1573. Fundatio conventus fratrum Cappucinatorum (Faventiae). (M., 359-61).

1040. =1593 sept. 22. Nota historica de Codice Brandolini in quo continetur Chronicon fratris *Hieronymi Foroliviensis*. (XIX, 872).

II. LEGES.

- 1041.** =—638 (*Dagobertus rex*), Legum Salicarum praefationes e Codicibus Mutinensi atque Estensi descriptae. (I, 2, 9).
- 1042.** =644 ind. 2; a. r. 8. *Rotharis*, Edictum (prologus). (I, 1, 413, col. 2 D—414, col. 1 E).
- 1043.** =648. *Rotharis*, Leges (Edictum, (cfr. Lib. Papiens. in MGH., Leges, IV, 290 sqq.). (I, 2, 17-48).
- 1044.** =663. *Grimoaldus*, Leges (cfr. Lib. Papiensem in MGH., Leges IV, 396 sqq.). (I, 2, 49-50).
- 1045.** =713 —735. *Liutprandus*, Leges (cfr. Lib. Pap. in MGH., Leges, III, 403 sqq., et cfr. textum Murat., p. 107 sqq.). (I, 2, 51-84).
- 1046.** =746. *Rachis rex*, Leges (Lib. Papiensem in MGH., Leg., IV, 473 sqq.) (I, 2, 85-88).
- 1047.** 755. *Aistulphus rex*, Leges (cfr. Lib. Papiensem in MGH., Leges, IV, 478 sqq.). (I, 2, 89-93).
- 1048.** =d. 774. Capitulare *Arechis principis Beneventi*. (II, 1, 335, col. 2 DC—337, col. 2 D).
- 1049.** =779(—817). *Carolus Magnus*, Leges (ad fidem Lib. Papiensis: cfr. MGH., Leg., IV, 484). (I, 2, 94-114).
- 1050.** =782. *Pippinus Italiae rex*, Leges (ad fidem Lib. Papiensis: cfr. MGH., Leges, II, 514). (I, 2, 118-125).
- 1051.** =806. Capitulare, sive charta divisionis regni Francorum inter Karolum, Pippinum et Ludovicum filios Karoli Magni imp. (cfr. MGH., Leges, I, 140 et in nova edit. M. G., Capitul., p. 126). (I, 2, 115-7).
- 1052.** =(813) 814. *Ludovicus Pius augustus*, Leges, ad fidem Lib. Papiensis: cfr. MGH., Leges, II, 522). (I, 2, 126-36).
- 1053.** =817 jul. 8, Aquisgrani. Incipit capitulum *Ludovici* imperatoris. (IV, 607-9).
- 1054.** =823. Capitula quae anno primo imp. d. *Lotharii* glorios. imp. Ollona sunt constituta (cfr. MGH., Leges, I, 235; ed. nova in-4°, Capitul., p. 316). (I, 2, 151).
- 1055.** =823. *Lotharius I*, Leges (ad fidem redactionis quae habetur in Lib. Papiensi: cfr. MGH., Leg., IV, 540). (I, 2, 137-150).
- 1056.** =825, Olonae. (*Lotharius I*), Item Capitula de Episcoporum causis (cfr. MGH., Leges, I, 243-9, 251, et ed. in-4°, Capitul., 326, 358). (I, 2, 151-4).
- 1057.** =829. Wormatiae. *Lotharius I*, Haec sunt Capitula, quae aliqui ex missis nostris ad nostram notitiam detulerunt, a. xvi imp. nostri. (Cfr. MGH., Leges, I, 350-4). (I, 2, 155).
- 1058.** =836(—841). Capitulare *Siccardi principis Beneventi* quo pacem dedit Johanni electo eccl. Neapolitanae, Andreae magistro militum et populo illis subiecto inde ab a. 837 ad annos 5. (II, 1, 256, col. 1—259, col. 2).
- 1059.** =850. *Ludovicus II aug.*, Leges (ad fidem redactionis quae habetur in Lib. Papiensi: cfr. MGH., Leges, IV, 358). (I, 2, 156-7).
- 1060.** =851. Capitulare *Radelchisi principis Beneventi* quo pactum divisionis principatus Beneven-

- tani firmavit eum Siconulfo princ. Salerni. (II, 1, 260, col. 1C-262, col. 1E).
- 1061.** = 854—78. *Capitulare Adelchis principis Beneventi*. (II, 1, 338, col. 1B-338, col. 2E).
- 1062.** = 855, Papias. Additamentum primum ad leges, sive capitularia *Ludovici II* (cfr. MGH., Leges, I, 433-4). (I, 2, 158-9).
- 1063.** = c. 855. Incipiunt capitula domini *Ludovici imper. filii Lotharii imper.* (compara § 24 cum Conventu Papiensi, a. 855, in MGH., Leges, I, 132, § 11) (cfr. etiam Pertz, « Archiv », V, 273). (I, 2, 160-2).
- 1064.** = 862. Acta Concilii Romani. (II, 1, 204-6).
- 1065.** = 863. Supplementum Concilii Romani. (II, 2, 127-128).
- 1066.** = 876. Acta Concilii Ticinensis habiti pro electione Caroli Calvi in regem Italiae. (II, 2, 150-153).
- 1067.** = 888—9. Synodus Ticinensis pro electione seu confirmatione Widonis in regem Italiae. (II, 1, 416⁷-416⁹).
- 1068.** = 891. *Guido augustus*, Leges (ad fidem Libri Papiensis: cfr. MGH., Leges, IV, 539-67). (I, 2, 166-8).
- 1069.** = 967. *Otto II [I]*, Leges (ad fidem Libri Papiensis: in MGH., Leges, IV, 567-81). (I, 2, 169-173).
- 1070.** = 996—1001. *Otto III augustus*, Lex (ad fidem Libri Papiensis: MGH., Leges, IV, 580-1). (I, 2, 174).
- 1071.** = 998 sept. 20, ind. 12, (Romae). Constitutio *Otonis III* de bonis ecclesiasticis et de vi omnium scriptorum quibus sive libelli nomine sive alioquin ab abbatibus et episcopis bona ipsa per tempora suorum successorum distribuuntur. (II, 1, 207, col. 1A-E).
- Saec. X ex.—XI. [Liber Papiensis], cfr. Leges *Rotharis*, *Grimoaldi*, *Liutprandi*, *Rachis*, *Astulfi*, *Caroli Magni*, *Pippini*, *Ludovi-*
- ci Pii*, *Lotharii I*, *Ludovici II*, *Guidonis*, *Otonis II [I]*, *Otonis III*, *Henrici I*, *Henrici I [II]*, *Conradi I [II]*, *Henrici II [III]*.
- 1072.** = (Saec. X-XI?). Quaestiones ac monita veterum Jurisperitorum in Leges Langobardicas ex codicibus mstis Ambrosianae Bibliothecae (cfr. Pertz, « Archiv », V, 277). (I, 2, 163-5).
- 1073.** = 1019. *Henricus I [II] augustus*, Leges (textum hic habemus Libri Pap.: MGH., Leges, IV, 581-3). (I, 2, 175-6).
- 1074.** = 1037. *Conradus I [II] augustus*, Lex (cfr. Lib. Pap.: MGH., Leges, IV, 583-4). (I, 2, 177).
- 1075.** = 1047—1054. *Henricus II [III] augustus*, Leges (cfr. Lib. Pap.: MGH., Leges, IV, 384-5). (I, 2, 178-9).
- 1076.** = 1067 aug. 1, indit. 5, Mediolani. Constitutiones quas Legati Sedis Apostolicae (*Mainardus* Silvae candidae episcopus, et *Johannes* presbyter cardinalis) Mediolanensibus observandas praescribunt. (IV, 32, col. 1A-33, col. 2C).
- 1077.** = 1091. *Urbanus II*, in Concilio Beneventano Petro Cavensi abbati privilegium mitrae concedit (exc.). (IV, 503, col. 1E).
- 1078.** = 1099 apr. 30. Concilium Romanum sub pontificatu Urbani II (exc.). (V, 49, col. 2B).
- 1079.** = 1112. Acta Concilii Lateranensis (exc.). (III, 1, 377, col. 1D).
- 1080.** = 1136 nov. 7. *Lotharius II [III] augustus*, Lex. (I, 2, 180).
- 1081.** = (1143 m. c.) 1142 m. v., febr., ind. 6, Rivoalti. *Petrus Polanus* dux Venetiarum statuit ordinem pompae Scholarum quae « in unoquoque anno in Purificationis Sanctae Mariae festo » (febr. 2) ducebatur. (XII, 503A-504E).
- 1082.** = 1166—7. Constitutio *Theodini Casinensis abbatis* (exc.). (VII, 953C-960A).

- 1083.** = 1215. Constitutiones quaedam Casinensis monasterii: quomodo saeculares viri offerre debent filios suos, etc. (VII, 960 D-961 C).
- 1084.** = 1248 oct. 25, (Venetiis). Constitutio in Majori Consilio capta de pecunia a civibus solvenda « quando d. dux ascenderit cymbam sive platam causa eundi ad accipiendum pignus . . . » (exc.). (XII, 357E-358E).
- 1085.** = 1260 aug. 10, (Venetiis). In Majori Consilio captum est quomodo dux « agere » debeat cum externis oratoribus (exc.). (XII, 369D).
- 1086.** = 1261 jul. 2, (Venetiis). In Consilio XL captum fuit quod propinqui eorum, quorum causae tractantur in Consiliis, exire debeant etiam de Consilio parvo. (XII, 369E).
- 1087.** = 1262 mart. 12, (Venetiis). Constitutio in Majori Consilio capta de « salariis officiorum ». (XII, 370 D-372 E).
- 1088.** = post 1264. Statuta civitatis Senarum, sub regimine *Caroli I Andegavensis ducis* edita (exc.). (XV, 31E-32B).
- 1089.** = (1263) jan. 5, (Venetiis). In Majori Consilio captum fuit, « ne Comites Dalmatiae possint eligi de Consilio XL, possint tamen esse de Cons. Maj. et Rogatorum (exc.). (XII, 375E).
- 1090.** = (1263), (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit quod « Consilium xx ... coeat ad sonum tintinnabuli, ad signum aquae » (exc.). (XII, 375E).
- 1091.** = (1263) jan. 5, ind. 2, (Venetiis). (In Majori Consilio) statutum fuit quomodo et quid Vegla (itl.: Veglia), Piranum (itl.: Pirano), Tergeste (itl.: Trieste), etc. solvere debeant « pro armamento galeae » (exc.). (XII, 376 E).
- 1092.** = (1263) nov. 22, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod non concedantur pignora seu represalia contra Firmanos, ... neque Firmani concedant contra Venetos » (exc.). (XII, 379E).
- 1093.** = 1271 apr. 9, (Venetiis). In Majori Consilio captum fuit « quod illi de Venetiis, qui sunt Potestates Istriae, non possint esse de Consilio, donec erunt in potestariis » (exc.). (XII, 381C).
- 1094.** = 1271 sept. 6, (Venetiis). (In Majori Consilio) statutum fuit quibus conditionibus « homines Veneti possint incanipare bladdum in Aquileja » (exc.). (XII, 381D).
- 1095.** = 1271 dec. 19, (Venetiis). In Majori Consilio captum fuit, « ne quis eat orator in Marchiam Trivisanam, Ferrariam, vel ad Comitatum Rhodigii, qui in his locis agrum possideat ». (XII, 381D).
- 1096.** = 1272 apr. 12, (Venetiis). (In Majori Consilio captum fuit « quod detur una galea communis Comiti, et Communi Arbor (itl.: Arbe), et una Comiti Veglae (itl.: Veglia) eo precio, quo aestimabuntur a praefectis navaliibus » (exc.). (XII, 386E).
- 1097.** = 1272 nov. 6, (Venetiis). In Majori Consilio captum fuit « quod omnes, qui sunt de Majori Consilio, et omnes officiales ejusdem Consilii per suum officium teneantur juramento venire ad Majora Consilia, quae fient super factis, quae tractantur et tractabuntur cum oratoribus imperatoris Balduini ac regis Caroli et (Michaëlis) Paleologi » (exc.). (XII, 386E-387C).
- 1098.** = 1272 nov. 7, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit, « quod Veneti possint ire ad Artam ad mercaturam exercendam, loco Dyrachii (itl.: Durazzo), quod erat amissum » (exc.). (XII, 378C).
- 1099.** = 1273 (?) jan. 13, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « ut eo anno Mariae captarentur, ornarenturque in VI domibus » (exc.). (XII, 387D).

- 1100.** =1273 aug. 2, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod Marchio et Commune Ferrariae non possint procedere contra aliquem Venetum, nisi prius dederint notitiam d. duci et Comuni Venetiarum »(exc.). (XII, 387D).
- 1101.** =1273 nov. 13, (Venetiis). Constitutio (in Majori Consilio) capta de electionibus ab eodem Consilio factis. (XII, 388D).
- 1102.** =1273 dec. 29, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod Veneti possent ire in Provinciam et ad Massiliam, et ad Montem Pessulanum etc. »(exc.). (XII, 388E).
- 1103.** =1273. Excerpta ex Capitulari Consiliariorum (c. 102) Venetiarum, circa « negotia quae fient inter (Veneticos) et Imperatorem Graecorum et Regem Carolum (Andegavensem), et compagniam tractandam cum Januensibus ». Cfr. n. 1121, 1124, 1125, 1130, sub quibus de Capitulari Consiliariorum sermo est. (XII, 387C).
- 1104.** =1274 mai. 31, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod Veneti non possint emere possessiones in Marchia Tarvisina et Ferraria » (exc.). (XII, 388E).
- 1105.** =1274 aug. 2, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod Veneti non mittant litteras (Michaëli) Imperatori Paleologo, Imp. Philippo, Regi Carolo (Andegavensi) et Marchioni Estensi... » (exc.). (XII, 388E).
- 1106.** 1275 apr. 2, (Venetiis). Constitutio (in Majori Consilio) statuta de eligendis Capitaneis « a tribus galeis supra », et Rectoribus qui debeant « ire extra Venetias » (exc.). (XII, 339E).
- 1107.** =1275, mai. 26, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod homicidarii et malefactores consignentur mutuo a Venetis et Patavinis ». (XII, 390E).
- 1108.** =1275 iul. 11, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod solutiones ultra mare fiant de denariis grossis » (exc.). (XII, 390E).
- 1109.** =1270 aug. 21, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod contra Commune et homines Arimini non dentur pignora sive represalia » (exc.). (XII, 380E).
- 1110.** =1275, (Venetiis). Concessio Murianensibus facta, ut « potestas Murianum mitteretur, qui jus eis redderet ». (XII, 391E).
- 1111.** =1275 oct. 17, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod de cetero vitreum etc., et alia de quibus vitreum fieri debeat, non possint portari extra terram » (exc.). (XII, 390E).
- 1112.** =1276 oct. 31, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod nonnulli rectores, cum redierint de regimine, sint de Majori Consilio (exc.). (XII, 392E).
- 1113.** =1276, (Venetiis). Consilium xx, belli Anconitani caussa, creatum. (XII, 375E).
- 1114.** =1277 mart. 21, (Venetiis). (In Majori Consilio) « fuit revocatum consilium per quod ordinatum erat, quod aliquis de Venetiis non posset ire potestas sive rector in aliquam terram forinsecorum, et fuit ordinatum quod possint ire, exceptis terris Istriae » (exc.). (XII, 393E).
- 1115.** =1277 oct. 5, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod bastardi non eligantur de Majori Consilio, nec in officio quod sit de Majori Consilio » (exc.). (XII, 394E).
- 1116.** =1278 apr. 6, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod aliquis Venetus non possit ire vel mittere hominem vel arma in servitium alicuius personae vel terrae extra civitat. Rivoalti, sine licentia domini Ducis » (exc.). (XII, 396E).
- 1117.** =1278 aug. 12, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit

- « quod aliquis patronus Venetus non possit naulizare aliquam mercantiam forensam supra valorem yperperorum ^{Cm} a Monovasia (itl. Malvasia) versus Negropontem » (exc.). (XII, 396E).
- 1118.** =1279 mart. 14, (Venetiis). Statutum Majoris Consilii de quatuor electoribus, « duo de ultra Canale et duo de citra » (exc.). (XII, 397C).
- 1119.** =1279 jun. 7, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod consilium de mercatoribus quod prohibentur ire ad mercatum in Alemanniam revocetur » (exc.). (XII, 397C-D).
- 1120.** =1279 oct. 14, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod MCC. librae seponantur in Procuratia omni mense pro solvendis 6 dnr. pro lbr. de prode imprestitorum ». (XII, 397D).
- 1121.** =1279. Excerptum ex Capitulari Consiliariorum: « captum quod ponatur in Procuratia s. Marci tanta pecunia de redditibus et intratis Communis, quanta sufficit omni mense per ratam proolvere sex denarios pro libra de prode imprestitorum ». Cfr. n. 1103, 1124, 1125, 1130, sub quibus de Capitulari Consiliariorum sermo est. (XII, 397D-E).
- 1122.** =1280 mart. 5, (Venetiis). Consilii Rogatorum decreto, Jacobus Contarenus Venetiarum dux « ducatu cedere coactus est ». (XII, 393D-E).
- 1123.** =1280 mart. 15, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod Commune teneaturolvere unum confalonem omnibus terris, quae jurabunt fidelitatem » (exc.). (XII, 393D).
- 1124.** =1282 nov. 19. Excerptum ex Capitulari Consiliariorum (c. 131): « quod comites Veglae (Veglia) ceciderint ad poenam lb. mille ». Cfr. n. 1103, 1121, 1125, 1130, sub quibus de Capitulari Consiliariorum sermo est. (XII, 398C).
- 1125.** =1283 jun. 19. Excerptum ex Capitulari Consiliariorum, « de pecunia quam Camerarii debent ponere in Procuratia omni mense ». Cfr. n. 1103, 1121, 1124, 1130, sub quibus de Capitulari Consiliariorum sermo est. (XII, 399 D-400C).
- 1126.** =1287. Synodus Mediolanensis habita sub Ottone Vicecomite archiepisc. (VIII, 1054-64).
- 1127.** =c. 1287. *Coelestinus* S. Sedis in Lombardia legatus, Constitutiones. (VIII, 1065-68).
- 1128.** =1309 mad. 7. Commune Senarum circa hospitium s. Mariae « della Scala » Senense haec statuit: « si segni con i segni del Comune ». (XV, 34 D).
- 1129.** =1311. Synodus provincialis Pergami habita a Castono, sive Cassono [della Torre] Mediolanensi archiepiscopo. (IX, 545-580).
- 1130.** =1319 jun. 8. Excerpt. ex Capitulari Consiliariorum. In Consilio Rogatorum captum fuit « quod Consilarii Venetiarum de caetero teneantur, usque ad complementum praesentis unionis contra Turcos, sub debito sacramenti quolibet tempore ordinato mittere Duchae et Consiliariis Cretae ducatos 4000 (exc.). Cfr. n. 1103, 1121, 1124, 1225, sub quibus de Capitulari Consiliariorum sermo est. (XII, 427E-428E).
- 1131.** =1339 oct. 3, (Venetiis). In publica concione, vacante ducatu, captum fuit « quod in facto Palaest(r)inae, et Mathemauci (itl.: Malamocco) et Pupiliae (itl.: Poveglia) de caetero dominus Dux se intromittere nullatenus debeat » (exc.). (XII, 414E).
- 1132.** =1372. Constitutiones et statuta synodalia edita per d. *Andream abbatem Monast. Casinensis*. (VII, 955-959 C).
- 1133.** =1453 dec. 20, ind., (Faventiae). *Astorgius II de Manfredi*.

dis pro S. R. E. in Faventia civitate vicarius, Decretum de re judiciaria. (M., 790-1).

1134. = 1487 apr. 30, ind. 5, (Faventiae). *Galeottus I de Manfredis* pro S. R. E. in Faventia vicarius, Decretum de re judiciaria. (M., 792A-B).

1135. = 1492 jan. 1. « Statutum Faventinum circa Officiales Custodiae ». (M., 768-789).

1136. = 1497 jan. 1, ind. 15. Statuta de meretricibus ab *Astorgio III*

(*de Manfredis*, in Faventia, pro S. R. E. vicario) edita. (M., 792B-795A).

1137. = 1586. « Capitoli et Ordini per la matricola de' falegnami della città di Faenza, riformati da sier *Francesco Donelli* notario dell' arte, etc. Faenza 1620 » (cit.). (M., A., 74D-E).

1138. = 1625 apr. 27. S. Bernardus de Claravalle in Januensium patronum publico decreto electus (exc.). (III, 1, 414, col. 1C).

III. DIPLOMATA

I. Praecepta Imperatorum.

- 1139.** =*314 mart. 29. Constantinus imperator Ecclesiam Romanam super omnes Ecclesias principatum tenere jubet. (III, p. 1, 104A-E).
- 1140.** =666 mart. 1; a. i. 25, Florentiae. Constantis imperatoris et Mauri (schismatici) archiep. Ravennatis ecclesiae praeceptum, quo imperator Ecclesiam Ravenatensem contra Sedem Apostolicam pugnantem laudat, et ad certamen impellit. (II, 1, 146, col. 1E-146, col. 2D).
- 1141.** =820 apr. 29, ind. 13; a. 7 imp. Ludov. Pii, Aquisgrani. Ludovicus Pius Ingoaldo abbati Farfensi consentit, ut inquirat monachos oblatosque, ubicumque sint, a dicto monasterio fugientes. (II, 2, 378E-380D).
- 1142.** =891 nov. 22, ind. 10, « Lignaco villa ». Wido imp. (pro Leodoino episc. Mutinensi) (exc.). (I, 2, 430, col. 2E).
- 1143.** =825 mai. 31; a. 12 imp. Ludov. Pii, et 3 Lotharii imp., Olonae. Lotharius I imp. duos mansos a papa Eugenio (II) Farfensi monasterio concessos, confirmat. (II, 2, 383D-384E).
- 1144.** =835 mai. 5, ind. 13; a. i. 18, Papias. Lotharii I imp. praeceptum (exc.). (II, 1, 220⁷).
- 1145.** =835 mai. 8, ind. 13; a. i. 18, Papias. Lotharii I imp. praeceptum (exc.). (II, 1, 220⁷).
- 1146.** =844 mai. 25, ind. 7; a. imp. in Italia 23, et in Francia 4, Aquisgrani. Lotharius I imp. pro Hilderico abbate monasterii Farfensis. (II, 2, 396E).
- 1147.** =(846 aug. 18), « Gandulfi villa ». Lotharius I monasterio Bobiensi possessiones confirmat (exc.). (II, 1, 220⁷).
- 1148.** =849 aug. 25. Lotharius I (pro monasterio in loco cui nomen Münster in Granfelden). (II, 1, 220⁷).
- 1149.** =(856 nov. 11, Papias). Ludovicus II pro Indelmaro patriarcha Aquilejensi (exc.). (XVI, 970).
- 1150.** =867 mart., ind. 15; a. 17 r. Ludovici II, Beneventi. Ludovicus II ab officio militiae viginti « libellarios » coenobii Farfensis immunes vult, petente Pertone eiusdem monasterii abbate (exc.). (II, 2, 399E-400E).
- 1151.** =876 febr. 27; a. r. 26, i. 1, ad s. Sophiae, apud Papiam. Carolus Calvus Benedicto episcopo Cremonensi eiusque ecclesiae bona atque privilegia confirmat. (II, 2, 148).
- 1152.** =(880 mart. 22, Papias). Carolus Crassus monasterio s. Ambrosii ecclesiam « in Baraza » sitam, s. Damiano dicatam, donat (exc.). (V, 436, col. 1C).
- 1153.** =881 dec. 4, ind. 4, Mediolani. Caroli Crassi praeceptum (pro monasterio s. Mariae Theodotae Papiensi) (exc.). (II, 1, 416¹).
- 1154.** =(883 mai. 13, ind. 1; a. i. It. 3, Fr. 2, Mantuae). Carolus

Crassus pro Johanne (Parteciacco II) duce Veneticorum, renovans privilegia negotiatoribus. (XII, 189-90).

888. Berengarius I pro monast. Bobiensi. — V. n. 1160.

1155. = 891 febr. 21, ind. 1; a. r. in Italia 3, imp. 1, Romae. Wido imp. Agiltrudae imperatrici monasterium s. Agathae Papiense donat. (II, 1, 416⁵).

1156. = (892)891 nov. 22, ind. 10; a. r. 4, imp. 1. Wido imp. pro (Læudino episc.) Mutinensis ecclesiae. (II, 1, 416⁵).

1157. = 892 aug. 28, ind. 9; a. r. 4, imp. 1, Papiæ. Wido imp., monasterio s. Mariae Theodotae Papiensi privilegium Lotharii (I) imp. confirmat. (II, 1, 416⁵, 416⁹⁻¹⁰).

1158. = (899)898 mart. 28; a. r. 12, ind. 2, Papiæ. Berengarius I pro (Risinda abbatissa) monasterii s. Mariae Theodotae Papiensis (exc.). (II, 1, 416³).

1159. = (900)899 mart. 11; a. r. 13, ind. 3, Papiæ. Berengarius I pro (Risinda abbatissa) monasterii s. Mariae Theodotae Papiensis (exc.). (II, 1, 416³).

1160. = (903)888 ind. 6; a. r. 1. Berengarius I pro monasterio Bobiensi (exc.) (quoad huiusce praecepti annum, cfr. Dümmler, *Gesta Ber.*, p. 172, n. 36). (II, 1, 416³).

1161. = 912 jul. 23; a. r. 25, ind. 15, Papiæ. Berengarius I (pro Risinda abbatissa) monasterii s. Mariae Theodotae Papiensis (exc.). (II, 1, 416³).

1162. = 913 aug. 10; a. r. 26, ind. 1, Papiæ. Berengarius I pro Risinda abbatissa monasterii s. Mariae Theodotae Papiensis (exc.). (II, 1, 416³).

1163. = 917 oct. 21, ind. 5; a. r. 30, imp. 2, Piscariae (itl.: Pescara). Berengarius I imp. monasterio SS. Trinitatis de Casoria possessiones a Ludovico (II) imp. donatas, confirmat. (II, 1, 413, col. 2C-414, col. 1B).

1164. = 920 sept. 7, ind. 9; a. r. 33, a. imp. 6, Papiæ. Berengarius I pro monasterio monialium s. Mariae Theodotae Papiensi (exc.). (II, 1, 416³).

1165. = 942 apr. 2, ind. 15. Romanus et Constantinus VII Porphyrogenitus ab omni publica functione monasterium s. Vincentii ad Vulturum fontem immune volunt. (V, 38, col. 1E).

1166. = *962 nov. 13, Viterbii. Otto I Gualterium de Gonzaga marchionatus Mantuani dignitate ornat. (XX, 625-6, 628-9).

1167. = 964 ind. 7, Paterni. Otto I pro monasterio Casinensi (exc.). (IV, 341, col. 2D).

1168. = 967 (apr. 29, Ravennae, ind. 10). Otto I imp. pro Rodoaldo patriarcha Aquilejensi (exc.). (XVI, 97E).

1169. = 967 ind. 12. Otto I pro monasterio Casinensi (exc.). (IV, 341, col. 2E).

1170. = 970 « loco ubi Silice dicitur » (Capuae). Otto I pro monasterio Casinensi (exc.). (VI, 341, col. 2E).

1171. = 990, a. r. 16, a. i. 4, Romae. Otto III monasterio Casinensi, castrum Pontecorvi cum suis pertinentiis donat (exc.). (III, 1, 372, col. 1A).

1172. = 992 jul. 19; ind. 5; Mühlhausen. Praeceptum Ottonis I pro Petro (Urseolo II), Venetiarum duce. (XII, 225-6).

1173. = 1008 iul. 15, Forchheim. Henricus II privilegia a Carolo (Magno), Ottone II et Ottone III pro monasterio ss. Hillarii et Benedicti Veneto data, confirmat (exc.). (XII, 233-4).

1174. = 1027 febr. 25; a. r. 3, imp. 1, Romae. Conradus I, petente Guidone (II) abbate Farfensi, omnia bona et jura Farfensis Monasterii confirmat. (II, 2, 561D-562E).

1175. = 1038 jun. 5; a. r. 14, i. 13; ind. 6. Conradus II pro monasterio Casinensi (exc.). (IV, 386, col. 1E-387D).

- 1173.** =1040 (jan. 3), (Ratisbonae). Heinricus II (rex) pro Poppone Aquilejensi patriarcha (exc.). (XVI, 97E).
- 1177.** =1077 (jun. 11), Norimbergae. Heinricus IV pro Siginfredo patriarcha Aquilejensi (exc.). (XVI, 98A).
- 1178.** =1093 (?). Heinricus III (IV) pro Cono episcopo Mantuano (exc.) (quoad notas chronologicas, cfr. Stumpf, Reichskanzl., n. 2922). (V, 371, col. 1D).
- 1179.** =(1093)1091 (mai. 12, ind. 1; a. r. 37, a. i. 9), Papiæ. Heinricus III (IV) imp. pro Voldarico patriarcha Aquilejensi (exc.). (XVI, 98A-B).
- 1180.** =1111, mart. 21 (var.: mai. [22]), ind. 4; a. i. 5, Veronæ. Heinricus IV (V) privilegium Ordelauffo Faledro (Falier) duci Venetiarum concedit, et firmat terminos litoris Venetiæ a Grado usque ad Caputaggerem (itl.: Cavarzere) (exc.). (XII, 263E-264E).
- 1181.** =1111-1112. Heinricus (V) pallium concedit Veneticis, precibus ab eis per oratores factae libenter annuens (exc.). (XII, 264E).
- 1182.** =1155, apud castrum Tintinnum. Fridericus I pro Alberto Notti f. Alberti f. (exc.). (XV, 36E).
- 1183.** =1138 (oct. 3, Correggii). Lotharius IV (III) pro Petro Poliano Venetiarum duce (exc.). (XII, 265E).
- 1184.** =1136, apud castrum s. Basani. Lotharius III pro ecclesia s. Johannis Modociensi (exc.). (V, 518, col. 1D).
- 1185.** =1136 (oct. 9), ind. 13; a. r. 11, a. i. 4, apud castrum Basanum. Lotharius III Hugero abbati monasterii ss. Yllarii et Benedicti Veneti privilegia et jura confirmat. (XII, 277E-288E).
- 1186.** =1136 sept. 25, apud Procelum (itl.: Bozzolo) ad Mincium flumen. Præceptum Lotharii III pro Canonicis Veronensis ecclesiae (exc.). (V, 517, col. 2E).
- 1187.** =1137 (jan. 21), apud Vinigolum (itl.: Vignola). Lotharius III ecclesiae s. Caesarii (in Mutinensi) quaedam bona assignat, quae olim fuerant Comitissae Mathildis (exc.) (quoad annum quo præceptum datum fuerit, cfr. Stumpf, Reichskanzl., n. 3346). (V, 381, col. 2E).
- 1188.** =1140 (febr.), ind. 3; a. r. 3; Molstein (in Alsatia). Conradus II (III) Romanorum rex, jus « monetae », olim ab imperatoribus Heinricho IV et V ecclesiae Placentinae concessum, confirmat. (XVI, 626A-D).
- 1189.** =1149 oct., ind. 11. Emmanuel Comnenus imp. privilegia a patre suo Johanne et ab avo Alexio Venetis concessa, confirmat (exc.). (XII, 283E-284E).
- 1190.** =1164 (aug. 4, Papiæ). Fridericus I Guilelmo abbati, pro monasterio s. Claudii in Fraxinoro sito (exc.). (V, 361, col. 1C).
- 1191.** =1177 aug. 3, ind. 10; a. r. 26, i. 24. Fridericus I Leonardo episc. Torcellano privilegia eidem ecclesiae a praedecessoribus suis Carolo, Lothario, Ottone, Conrado et Heinricho concessa, confirmat. (XII, 409D-501C).
- 1192.** =1177 (aug. 17), (Venetiis), ind. 10. Fridericus I, Sebastiano Ziani Venetiarum duce petente, Heinrichi I præceptum pro monasterio s. Georgii Veneto, cui nunc abbas Leonardus praeest, confirmat, monasterium ipsum sub suo patrocinio suscipiens. (XII, 501D-502E).
- 1193.** =1177 aug. 17, (Venetiis). Fridericus I pro Sebastiano Ziani Venetiarum duce (exc.). (XII, 265E).
- 1194.** =1177 (sept. 17), (Venetiis). Induciae inter Fridericum I imp. ex una parte, et Societates Lom-

- bardiae, Marchiae atque Romaniae ex altera. (M., 603-4).
- 1195.** =1177, Parmae. Fridericus I hominibus Langobardiae, Marchiae et Romaniae promittit, se minime conquesturum de homagio ab ipsis sibi negato, usque ad induciarum terminum (descriptum in doc. 22 oct. 1177, quod recensemur sub n. 1260). (M., 605-6).
- 1196.** =1180 (jan. 25, ind. 13; a. r. 28, a. i. 26, Vincemburch). Fridericus I pro Voldarico patriarcha Aquilejensi (exc.). (XVI, 98B).
- 1197.** =c. 1189. Heinricus VI pro Roffrido abbate Casinensi (exc.). (IV, 265, col. 2 C-D).
- 1198.** =1193 dec. 10, ind. 11; a. r. 24, a. i. 3, Gelnhausen. Heinricus VI Gotefredo patriarchae Aquilejensi possessiones et jura eiusdem ecclesiae confirmat, videlicet ducatum et comitatum Forojuliensem, etc. (XVI, 98B-99E).
- 1199.** =1196 aug. 23, ind. 14; a. r. 27, a. i. 6, Papias. Heinricus VI praeceptum a Lothario III, monasterio ss. Hillarii et Benedicti (Veneto) (anno 1136) concessum, confirmat (exc.). (XII, 315E-316E).
- 1200.** =1197 (jun. 6), ind. 15. Heinricus VI pro Henrico Dandulo Venetiarum duce (exc.). (XII, 265E).
- 1201.** =1209 (jan. 13, ind. 12, Augustae Vindelicorum). Otto IV pro Walthero patriarcha Aquilejensi (exc.). (XVI, 99E).
- 1202.** =1209 (aug. 12, apud curtem Valeam), ind. 12. Otto IV imp. communitati Venetiarum, Petro Ziani duce petente, immunitatem a piperis solutione, una cum usu pallii, confirmat (exc.). (XII, 266E, 337E).
- 1203.** =1214 febr. 22, ind. 2, Augustae Vindelicorum. Fridericus II Romanorum rex, ecclesiae Aquilejensi, Wolchero patriarcha petente, ducatum comitatumque Forojuliensem, cum juribus adnexis, confirmat (descripto in praecepto Caroli IV, a. 1354, quod videbis sub n. 1207. (XVI, 101B-102E).
- 1204.** =1220 (sept. 20, in territorio Mantuano). Fridericus II imp., Marini Dandulo atque Benedicti Faledro (Falier), Petri Ziani Venetiarum ducis oratorum, petitionibus inclinatus, quamdam immunitatem nec non usum pallii aurei Venetis confirmat (exc.). (XII, 266E, 341E-342E).
- 1205.** =1220)1232 dec. 6, Tibure, ind. 9. Fridericus II imp. privilegia atque jurisdictiones Aquilejensis ecclesiae, cui Bertoldus patriarcha praeest, confirmat (descriptum in praecepto Caroli IV, a. 1354, quod videbis sub n. 1207). (Cfr. Böhmer, Frid. II, n. 413). (XVI, 102E-103D).
- 1206.** =1238 oct., ind. 12; a. i. 8, a. r. Hier. 13, a. r. Sic. 41, in castris in obsidione Brixiae. Fridericus II imp. pro Bertoldo patriarcha Aquilejensi munera «vassallis» patriarchati per Forojulium et Histria constitutis incumbentia enumerat (descript. in praecepto Caroli IV, a. 1354: cfr. infra n. 1207). (XVI, 103E-104D).
- 1207.** =1354. Carolus (IV) Romanorum et Bohemiae rex, Nicolao patriarchae Aquilejensi privilegia ejusdem ecclesiae a Friderico II, 1214 febr. 22, 1232, 1238 oct., data, confirmat. (Cfr. n. 1203, 1205, 1206). (XVI, 99E-104D).
- 1208.** =1366 sept. 7, ind. 4; a. r. 21, a. i. 12, Francofurti ad M. Carolus IV imp. Marquardo patriarchae Aquilejensi privilegia omnia et jura eidem ecclesiae a praedecessoribus suis concessa, confirmat. (XVI, 104D-106E).
- 1209.** =1513 aug. 4, Augustae Vindelicorum. Maximilianus I pro Reipublica Januensi. (XI, 236D).

- 1210.** =1547. Caroli V diplomata pro Reipublica Januensi (exc.). (XI, 236D-E).
1211. =an. 1621. Philippus III Hispaniarum rex Caesarem Gaetani marchionatus honore decorat (exc.). (III, 1, 374, col. 2A).
1212. =1631 mart. 8; a. r. 2, Madridi (Madrid). Philippus IV Hispaniae rex d. Caesarem Gaetani, Sortini marchionem, principem appellari jubet. (III, 1, 374, col. 2B-E).

II. Acta varia diplomatica.

- 1213.** =(an.774?). Arichis princ. Beneventi, Pactum initum cum Iudice Neapolitano circa agros quibus nomen Leburia, etc. (II, 1, 339, col. 2D-340, col. 2D).
1214. =797 febr. (?), ind. 5, Beneventi. Praeceptum Grimualdi princ. (exc.). (IV, 292, col. 1E-293 C).
1215. =814 febr., ind. 7; a. r. Caroli (Magni) 45, et Bernardi 5, Spoleti. Placitum in praesentia abbatis Adalhardi missi imperatoris Caroli (Magni); ibidem Benedictus abbas Farfensis pro suo monasterio recuperat bona Leonis de Reate. (II, 2, 361B-363E).
1216. =822. Pactum initum inter imperatorem Byzantinum et rempublicam Venetiarum (memoratum et confirmatum in pacto 1127, n. 1245). (XII, 274E).
1217. =892 jun., ind. 10. Praeceptum Simbatichi patritii (exc.). (IV, 323, col. 1E).
1218. =(911) jul. 2, ind. 14. Gregorius (dux Neapolis) pacto convenit cum Principibus Beneventanis (exc.). (Cfr. n. 1219). (II, 1, 341).
1219. =933. Johannes consul et dux (Neapolitanus) renovat cum Principibus Beneventanis pactum a suo praedecessore Gregorio, jul. 911, n. 1218, firmatum. (II, 1, 341, col. 1A-342A).
1220. =(943) jan. 1, ind. 2; a. r. Hugonis 18; a. r. Lotharii 14. Praeceptum quod dedit Adalardus « servus servorum Dei » episcopus Regiensis (Prov. Aemiliae) (exc.). (V, 347, col. 1D).
1221. =944 aug. 30, ind. 2; a. princ. Landulfi 5. Interventu Adelperti episc. Capuani, Landulfus princeps confirmat jura monasterii Casinensis (exc.). (IV, 332, col. 1E-336, col. 2 C).
1222. =(957) dec., ind. 15. Marianus Antipatus patritius et strategos Calabriae atque Lombardiae iter faciendi licentiam concedit Aligerno abbati Coenobii Casinensis Lombardiam versus proficiscenti, pro quaerendis haereditatibus eidem Coenobio spectantibus (exc.). (IV, 338, col. 1 C).
1223. =(1009) mart., ind., 7. Otto Orseolus dux Venetiarum Civitati Novae (Heracleae) immunitatem a gravaminibus assentitur. (XII, 235E-236 E).
1224. =1025 mart., ind. 8; an. princ. 37 et 7. Praeceptum Guaimari [III] principis Salernitani et Guaimari [IV] eiusdem filii, quo Adelferio abbati Cavensis monasterii ecclesiam SS. Trinitatis conceditur, una cum crypta, in territorio Mitilianensi, extra portas urbis Salerni. (VI, 201-2).
1225. =1032. Praeceptum Pandulfi in favorem Monasterii Casinensis (exc.). (IV, 379, col. 1E).
1226. =1056 jul., ind. 8. Leo episc. Atinensis pro clericis ipsius ecclesiae. (VII, 910B-912).

1059. Documenta quaedam ad schisma Mediolanense spectantia. — V. n. 1582.
- 1227.** =1060 aug. 23, Amalphi. Richardus (I) princeps Capuae pro Desiderio abbate s. Mariae in Calena (exc.). (IV, 422, col. 2 D-E).
- 1228.** =1085 mart. 1. Jordanus princeps et dux (monasterio Casinensi ecclesiam s. Agathae apud Aversam offert) (exc.). (IV, 470, col. 1 E-470, col. 2 E).
- 1229.** =1086, ind. 8, Salerni. (Sigelgaita ducissa, consentiente duce Rugerio eius filio, offert Monasterio Casinensi locum cui nomen Centrarium in Calabria) (exc.). (IV, 471, col. 2 D).
- 1230.** =1090 aug., ind. 13. (Praeceptum ducis Rogerii pro Monasterio Casinensi, in cuius gratiam renovat concessionem eidem factam a patre suo duce Ruberto) (exc.). (IV, 496, col. 2 E).
- 1231.** =1090 aug. 19, Taranti. Marcus qui et Abbamons, filius ducis Roberti, confirmat Monasterio Casinensi quidquid pater suus eidem concesserat) (exc.). (IV, 496, col. 2 E).
- 1232.** =1094 dec., ind. 3, Rialti. Ordelauffus Faledrus (Falier) dux Venetiarum, una cum Petro Badoerio (Badoer) patriarcha, etc., quum aedificasset castrum cui nomen Lauretum (Loreo), nonnulla privilegia concedit omnibus qui ad hunc locum habitandum se contulerint. (Exemplum not. 1223). — Ufr. infra, n. 1371. (XII, 251E-255E).
- 1233.** =1095 apr., ind. 3. Praeceptum Welfi ducis et Mathildis comitissae, jugalium, pro loco cui nomen Platina (itl.: Piadene) (in territorio Mantuano) (exc.). (VII, 632).
- 1234.** =1098 aug. 2, ind. 6, Capuae. Privilegium Rogerii (I, comitis Siciliae), a Johanne episc. Squillacensi signatum. (V, 48, col. 1 B).
- 1235.** =c.1098. Oblatio quam Ansus princeps Beneventi s. Benedicto vel Casinensi monasterio fecit (exc.). (V, 80).
- 1236.** =1102 nov. 17, ind. 10, Laterani. Mathildes comitissa, oblationem olim interventu Gregorii VII papae signatam renovans, omnibus suis bonis Ecclesiam Romanam donat. (V, 384).
- 1237.** =1106 apr., ind. 14, (Capuae). Praeceptum Roberti, filii Jordanis (Capuani) principis, in quo princeps ipse hoc titulo decoratur, videlicet: « Procurator Principatus Capuae ». (V, 60, col. 1 B-C).
- 1238.** =1110 oct. Acta translationis sedis episcopalis ex Matamauco insula (itl.: Malamocco) in Clodium (itl.: Chioggia). (XII, 259 E-60E).
- 1239.** =(1115). Induciae inter oratores Reipublicae Venetiarum et (Stefanum II) regem (Hungariae) firmatae (exc.). (XII, 266E).
- 1240.** =1116. Ordelauffus Faledrus (Falier) dux Venetiarum, privilegii praeeptum concedit monasterio Belgradensi (exc.). (XII, 267E).
- 1241.** =1117. Pontius comes Tripolitanus s. Marco domum quamdam sitam in urbe Tripoli donat. (XII, 268E).
- 1242.** =(1118), (Romae). Episcopi et Cardinales, qui Sedem Apostolicam tenent absente Papa Gelasio II, licentiam dant Bernardo abbati Monasterii s. Sophiae dua pistrina acquirendi. (III, 1, 398, col. 1D-398, col. 2E).
- 1243.** =1120. Guilelmus Gonzaga feudali jure investitus de castro Gonzaga (de quibus rebus commemoratio fit a *Petro Lambecio*). (XX, 624).
- 1244.** =1125 febr., ind. 3, a princ. 5. Praeceptum Jordani principis Capuae (exc.). (V, 61, col. 1C).
- 1245.** =(1126)1127. Pactum initum inter Venetos et Imperatorem Johannem (Comnenum) ad renovationem alterius pacti (n. 1216), a. 822, firmati (exc.). (XII, 274E).

- 1246.** =1127. Gualterius et Conradus Gonzaga electi ad stipulationem concordiae inter March. Azzonem Estensem et Comitem Bonifacium (de Sancto Bonifacio) Veronensem (de quibus memoriam fecit *Petrus Lambecius* (XX, 624).
- 1247.** =1128 mart., ind. 6; a. pr. Roberti I, Capuae. Robertus II, princeps Capuae, oblationem facit Monasterio Casinensi, cui abbas Segnorictus praeest. (IV, 554, col. 1 C-554, col. 2 C).
- 1248.** =1130. Praeceptum ducis Rugerii (II) pro s. Benedicto (vel Coenobio Casinensi) (exc.). (V, 61, col. 2 E).
- 1249.** =1145 mart. 10. Julius card. s. Marcelli et legatus Eugenii III papae sacrat ecclesiam cathedrallem Fulginatensem (itl. Fuligno) et eidem nonnullas indulgentias concedit (exc.). (Tart., I, 853 E-854 E).
- 1250.** =1153 mart. 20, ind. 1, Casule, in territorio Corneliensi. Concordia inter Bononienses et Imolenses. (M., 598-600 A).
- 1251.** =1163 aug., (Venetiis). Vitalis Michaël (itl.: Michiel) Venetiar. dux confirmat Bartholomaeo et Guidoni, filiis qd. Doimii, comitatum Veglae (Veglia), renovans praecepta ducum Dominici Michaël (Michiel), Petri Pollani et Dominici Mauroceni (itl. Morosini) (exc.). (XII, 291 E).
- 1252.** =1166 jun. 23, ind. 14, (Venetiis). Vitalis Michaël (Michiel) dux Venetiarum concedit urbi Arbensi (itl.: Arbe) jus eligendi quatuor viros, inter quos dux eorum Comitem designabit. (XII, 289 C-90 E).
- 1253.** =1167, ind. 15; a. p. 4. Boemondus (III) princeps Antiochiae privilegio Veneticos donat (exc.). (XII, 292 E).
- 1254.** =1168. Sacramentum filiorum Manfredi, et pacta ab ipsis percussa, quum juribus civitatis Mutinensis donati fuerunt anno 1168. (XIV, 774).
- 1255.** =(1168)1268 mai. 17, ind. 1. Imolenses juramento promittunt se Bononienses et Faventinus defensuros. (M., 600-601 A).
- 1256.** =1168 jun. 16, ind. 1. Faventini juramento promittunt se defensuros eives Bononiae, S. Cassiani et Imolae. (M., 601-602 A).
- 1257.** =1170, S. Germani. Rugerius archiep. Beneventi et card. s. Eusebii, concedit indulgentiae decretum ecclesiae Casinensi (exc.). (IV, 228, col. 1 D-E).
- 1258.** =1173. Rinuccini et Guidonis dominorum Gomolae sacramentum, quo se ac sua castra reipublicae Mutinensi subjiunt. (XIV, 774).
- 1259.** =1177 aug. 1, ind. 10, (Venetiis). Comes Henricus Dedes, nomine imp. Friderici I, promittit hominibus Societatis Lombardiae, Marchiae et Romaniae se in induciis mansurum de quibus cum ipsis egerat. (M., 604-5). 1176 (sept. 17), (Venetiis). Induciae inter Fridericum I et Communia Langobardica initae. — V. n. 1194.
- 1260.** =1177 oct. 22. Albertus subdiaconus et legatus apostolicus (ut docet epist. pont. 1177 oct. 8, Rialti) tradit Rectoribus Societatis Lombardie epistolam imper. Friderici I (Parmae datam) (cfr. n. 1195), qua imper. promittit hominibus Lombardiae, Marchiae atque Romaniae numquam se conquesturum in damnum eorum, qui induciarum tempore sibi homagium fidelitatis non praestiterint. (M., 605-6).
- 1261.** =1178 mart. 7, 8, Bononiae. Juramentum Bononiensium, qui promittunt sub proprio patrocinio tenere homines Faventiae, S. Cassiani et Imolae. (M., 606 D-608 A).
- 1262.** =1178 mart. 8, ind. 11. Faventini juramento promittunt sub tutela servare Imolam una cum Bononiensibus; nec non reaedificare castrum S. Cassiani (M., 602).

- 1263.** =1181 jul. 31, ind. 14, Imolae. Concordia inter Imolenses ex una parte, et Bononienses, Faventinosque ex altera. (M., 608B-610C).
- 1264.** =1182. Henricus et Otto marchiones Savonae pactum inierunt cum Januensibus, sibi auxilium promittentibus, jurantes e converso « habitaculum » Januense. (XI, 145D).
- 1265.** = (1186). Forma compositionis per quam Senenses « veniunt ad gratiam » d. imper. et regis Henrici (VI) (exc.). (XV, 16E).
- 1266.** =1194 dec. 27, 28, ind. 12, Faventiae. Acta quibus Faventini confirmant juramentum praestitum die 8 martii 1178 (cfr. n. 1261) (exc.). (M., 602).
- 1267.** =1201 apr., ind. 4, (Venetiis). Pactum inter Balduinum comitem Flandrensem, Theobaldum comitem Treacenensem (Troyes), Ludovicum comitem Blesiensem ex una parte, et Henricum Dandulo, ducem Venetiarum, ex altera, de expeditione in Terram Sanctam. (XII, 323B-325B).
- 1268.** =1201 apr., ind. 4, (Venetiis). Juramentum ab oratoribus Balduini comitis Flandriae praestitum duci Venetiarum Henrico Dandulo, circa expeditionem in Terram Sanctam faciendam. (XII, 325C-326A).
- 1269.** =1201 apr., ind. 4, (Venetiis). Juramentum a Theobaldo comite Treacensi (Troyes) et palatino praestitum Henrico Dandulo duci Venetiarum circa expeditionem in Terram Sanctam. (XII, 326B).
- 1270.** =1201 apr., ind. 4, (Venetiis). Juramentum a Ludovico comite Blesiensi et Clarmontensi (Clermont) praestitum Henrico Dandulo duci Venetiarum circa expeditionem in Terram Sanctam. (XII, 326C).
- 1271.** =1201 apr., ind. 4. Pactum initum inter ducem Venetiarum Henricum Dandulo et Bonifacium marchionem Montisferrati pro expeditione Terrae Sanctae. (XII, 329C).
- 1272.** =1204 mart., ind. 7. Pactum inter Bonifacium march. Montisferrati, Balduinum comitem Flandrensem, Ludovicum comitem Blesiensem, et Henricum comitem s. Pauli ex una parte, et Henricum Dandulo Venetiarum ducem ex altera, ante expugnationem urbis Constantinopolitanae, quo pacto statutum fuit quicquid de partitione imperii faciendum esset. (XII, 326C-328A).
- 1273.** =1204 mart., ind. 7. Pactum inter Henricum Dandulo Venetiarum ducem, Bonifacium marchionem Montisferrati, Balduinum comitem Flandrensem et Ludovicum comitem Blesiensem, de expugnatione urbis Constantinopolitanae, cum descriptione provinciarum quae, post urbem captam, parere debebant tam Communi Venetiarum, quam imperio Romaniae, nec non et Peregrinis. (XII, 328A-B).
- 1274.** =1204 nov. 17, ind. 7, Bononiae. Bononienses firmant juramentum praestitum, d. 7, et 8 mart. 1178 (cfr. n. 1261) (exc.). (M., 608A).
- 1275.** =1204 nov. 23, ind. 7, Faventiae. Faventini firmant juramenta praestita, d. 8 mart. 1178 et 27, 28 dec. 1194 (cfr. 1262, 1266). (M., 602).
- 1276.** =1213 apr. 27, ind. 1, « juxta flumen Santerni »; mad. 2, Imolae. Acta pacis inter Commune Imolense et civitates Bononiam atque Faventiam. (M., 611A-613E).
- 1277.** =1214 apr. 18, ind. 2, Bononiae. Bononienses renovant juramentum praestitum d. 7 et 8 mart. 1178 (cfr. n. 1261) (exc.). (M., 608A-B).
- 1278.** =1214 apr. 29, ind. 2, Parmae. Paganus potestas Parmae integram habere promittit concordiam firmatam inter Bononiam et Faventiam. (M., 614A-B).

- 1279.** =1219 mai. 27, ind. 7, extra castrum Imolae. Imolenses se Faventinis submittunt. (M., 614 C-615A).
- 1280.** =1222 jan. 18, ind. 11, Bononiae. Pacta inter Bononiam et Faventiam firmata. (M., 615A-616C).
- 1281.** =1222 sept. 4, ind. 10, in castris Faventinorum obsidentium Imolam. Potestas Bononiae a Potestate Imolae licentiam obtinuit agendi cum Imolensibus de compositione. (M., 616D-617A).
- 1282.** =1222 sept. 8, ind. 10. Bononienses et Faventini ex una parte, et Imolenses ex altera, de concordia agunt; quibus etiam assensum praebet Guifredus de Biandrate comes Romaniae. (M., 617B-619E).
- 1283.** =1222 sept. 8, ind. 10. Pactum et concordia inter Imolam ex una parte, et Faventiam atque Bononiam ex altera: Faventia et Bononia Imolam sub suo patrocinio accipiunt. (M., 620A-621A).
- 1284.** =1222 sept. 13, ind. 10. Potestas Imolae ut Bononiam veniat excitatus, ad conficiendam tabulam pacis initae inter Imolam ex una parte, et Bononiam Faventiamque ex altera, magistratui abrenuntiat. (M., 621B-622B).
- 1285.** =1222 sept. 13, ind. 10. Juramentum Imolensium, qui promittunt oboedientiam Communitatibus Bononiae atque Faventiae. (M., 622B-623E).
- 1286.** =1222. Communitates Bononiensis atque Faventina decernunt de ratione ab Imolensibus servanda in electione potestatis (exc.). (M., 624A).
- 1287.** =1222 nov. 27, ind. 10, (Bononiae). Guifredus de Pirovalo potestas Bononiae elegit procuratorem suum ad dilucidanda explicandaque coram Friderico II omnia quae Imolae peracta fuerant. (M., 624A-B).
- 1288.** =1123 jul. 15, Signiae. Legati Apostolicae Sedis confirmant Pisanis ecclesiam s. Salvatoris (in urbe Constantinopolitana) (exc.). (III, 1, 409, col. 1B).
- 1289.** =1240. Antonius Gonzaga arbiter pacis electus inter Vicentinos et Patavinos (docum. a Petro Lambecio cit.). (XX, 624).
- 1290.** =(1245). Pactum inter Johannem Teupolo (Tiepolo) ducem Venetiarum et Belam regem Hungariae, quo Venetis Tadera (Zara) cum suis pertinentiis adjudicata fuit (exc.). (XII, 355E-356E).
- 1291.** =1251 apr. 1. Tunisii in palatio regali. Bedomem (Abu-Othman) *caytus* (=dux) duanae (=portorii) Tunisij, nomine Boabdilem (Abu-Abdallah-Mohammed) soldani Barbariae, ex una parte, et Philippus Tulianus, nomine Marini Mauroceni (Morosini) ducis Venetiarum ex altera, inierunt pacta et concordiam firmaverunt (cfr. n. 1316) (exc.). (XII, 359E-360E).
- 1292.** =1252 jan. 25, ind. 11, (Venetiis) eccl. s. Marci. Congregata publica concione populi, Daniel gastaldio juramento promittit ducem habiturum, quem XLI electores se in ducem elegerint denunciaturi forent. Denunciatio Rainerii Zenonis in ducem Venetiarum (exc.). (XII, 360E-362E).
- 1293.** =1256 febr. 24, ind. 14, Bononiae. Commune Faventinum scribit Comuni Bononiensi, promittens oboedientiam et petens auxilium. (M., 624C-625A).
- 1294.** =(1256) mart. 30, Bononiae. Consilium civitatis, audita expositione quam nomine marchionis Estensis Vicecomes eius fecit de his quae ad Imolam pertinent, decernit arbitrum eligere Bonaccursium de Surixano capitaneum populi Bononiensis, qui de controversiis omnibus iudicium pronuntiet. (M., 625A-B).
- 1295.** =1256 apr. 6, ind. 14, Faventiae. Faventini eligunt procuratorem apud Bonaccursium de Surixano capitaneum populi Bo-

noniensis, qui arbiter electus fuerat de controversiis inter gentem « de Manfredis » et ceteros dominos Faventiae ex una parte, et Guilelmum Gossium olim potestatem Faventiae, etc., ex altera. (M., 625C-626A).

1296. =1256 apr. 8, ind. 14, Bononiae. Procurator Faventiae compromissum facit in Bonaccursium de Surixano capitaneum populi Faventiae (exc.). (M., 626B).

1297. =1256 apr. 8, ind. 14, Bononiae. Antiani civitatis Bonaccursio de Surixano capitaneo populi licentiam concedunt Faventiam veniendi. (M., 626C).

1298. =1256 apr. 9, ind. 14, (Bononiae). Statuta Consilii Bononiensis de intercessu capitanei populi in « negotio » Faventinorum. (M., 626C-D).

1299. =1256 apr. 10, Faventiae. Consilium Faventiae approbat compromissum in Bonaccursium de Surixano capitaneum populi Bononiensis. (M., 626E).

1300. =1256 apr. 11, (Faventiae). Confirmatio deliberationis praecedenti die probatae (cfr. n. 1299) (exc.). (M., 627A).

1301. =1256 apr. 13, ind. 14, « apud Pidianum in curia Bajoli ». Accarisius capitaneus Faventinorum, annuente Consilio extrinsecorum Faventiae, procuratores nominat, qui compromissum faciant in Bonaccursium de Surixano capitaneum populi Bononiensis, ad controversias dirimendas, agitatae inter supradictum Accarisium suosque atque Guilelmum Gogium olim potestatem Faventiae ex una parte, et dominos de Manfredis, sub quorum ditione nunc Faventia manet, ex parte altera. (M., 627A-627D).

1302. = (1256) apr. 14, ind. 14, in palatio Communis Faventiae. Procuratores extrinsecorum Faventinorum compromittunt se in Bonaccursium de Surixano ca-

pit. populi Bononiensis, de controversia agitata inter iamdictos extrinsecos et dominos de Manfredis, sub cuius regimine nunc Faventia deget. (M., 627D-628A).

1303. = (1256) apr. 15, ind. 14, in via a Faventia ad Imolam. Extrinseci Faventini confirmant compromissum a procuratoribus suis die praecedenti factum (cfr. n. 1302) (exc.). (M., 628A).

1304. =1256 apr. 17, ind. 14, in palatio novo Communis Faventiae. Consilium Faventiae, jussu capitanei Bononiensis, et nunc potestatis Faventiae, coadunatum, comprobat compromissum factum tam a Comuni Faventiae, quam ab extrinsecis et a gente quae dicitur de Manfredis, in Bonaccursium de Surixano capitaneum populi Bononiensis. (M., 628A-C).

1305. =1256 mai. 8, ind. 14. Guilelmus Gossius, olim potestas Faventiae, compromissum facit in Bonaccursium de Surixano capitaneum populi Bononiensis. (M., 628D-629A).

1306. =1256 mai. 9, ind. 14, Bononiae. Bonaccursius de Surixano capitaneus populi Bononiensis sententiam arbitralem pronunciat in controversia quae agitabatur inter Communitatem Faventinam et Guilelmum Gossium olim eiusdem civitatis potestatem. (M., 629A-C).

1307. =1256 mai. 24, ind. 14, Bononiae. Conradus de Surixano potestas Faventiae jurat regimen eiusdem civitatis, usque ad diem 1 mart. 1257. (M., 629C-630C).

1308. =1257 febr. 17, ind. 15, Bononiae. Bonaccursius de Surixano capitaneus populi Bononiensis sententiam arbitralem pronunciat de concordia inter Faventiam et Bononiam civitates firmanda. (M., 630C-632A).

1309. =1259. Foedus inter Obertum Pallavicinum et Azzonem Esten-

- sem etc. ad bellum in Ezzelinum parandum (exc.). (XI, 155E).
- 1310.** =(1260). Commune Trevisianum liberat « masnatas » et servos qui sub Ezzelinis stipendia fecerant (exc.). (XII, 919E).
- 1311.** 1261 (Venetiis). Foedus inter Ravennam et Venetias (exc.). (XII, 369E).
- 1312.** =1261. Foedus clam initum inter Senenses et comitem Jordanum contra Commune Pisanum (exc.). (XV, 34E).
- 1313.** =1268 jul. 15, ind. 3, Venetiis. Publicum concilium habitum in ecclesia beati Marci, in quo dux eligitur Laurentius Teupolus (Tiepolo). (XII, 377E-8E).
- 1314.** =1270 mart. 25, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit quod sub dominio Communis Venetiarum « reciperentur » homines in Civitate Nova Istriensi (Justinopoli, hodie: Capodistria) constituti (exc.). (XII, 379E-380E).
- 1315.** =1270 jun. 8, Viterbi. Cardinales in conclave clausi H(enrico de Bartholomeis) episcopo Ostiensi aegritudinis caussa licentiam concedunt e conclave exeundi. (VI, 65D-66B).
- 1316.** =1271 jun. Maomectus Tunisii rex et Johannes Dandulus nuntius Laurentii Teupoli (Tiepoli) (Venetiarum ducis) pacta confirmant iam anno 1251 inter Boabdilem (Abu-Abdallah-Mohammed) Tunisii regem et Marium Maurocenum (Morosini) (Venetiarum ducem) inita (cfr. n. 1291). (XII, 381D).
- 1317.** =1271 nov. 25, (Venetiis). Consilium Majus Communis Venetiarum castrum et locum cui nomen s. Laurentius Histriensis sub sua ditione excipit (exc.). (XII, 381D).
- 1318.** =1273 aug. 2, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod d. marchio Estensis stratum Athesis tenere et habere debeat apertam, liberam et securam Venetis et eorum mercantiis ... » (exc.). (XII, 387E).
- 1319.** =1273 aug. 2, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit quod tres iudices eligantur ad dirimendas controversias quae inter Marchionem Estensem et « Venetos habentes terras in Massa Fiscaliae et districtu Massae » agitabantur (exc.). (XII, 337E).
- 1320.** 1273 aug. 2, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod marchio (Estensis) teneatur facere jurare omnes suos potestates in principio regiminum observationem pactorum cum Venetis, et quod remittent datia imposita contra pacta Venetis et hominibus euntibus Venetias » (exc.). (XII, 388C).
- 1321.** =1273 aug. 2, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod per ducem et Commune Venetiarum procedatur contra... Rolandinum de Canos(s)a » (exc.). (XII, 388D).
- 1322.** =1274. Domini de Salimbenis pro pecunia Comuni Senensi credita, arcem Tentennanum, etc. in possessionem accipiunt. (XV, 31B).
- 1323.** =1275 apr. 28. (In Majori Consilio) captum fuit « quod mutuetur unum lignum de xl remis Comuni Chersi » (exc.). (XII, 389E).
- 1324.** =1273 aug. 2, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod marchio Estensis et Commune Ferrariae licentiarum debeant Rolandinum de Canos(s)a a regimine potestariae Ferrariae, intra octo dies » (exc.). (XII, 388C).
- 1325.** =1275 aug. 26, (Venetiis). (In Majori Consilio), vacante ducatu, captum fuit « quod imprestentur futuro principi septem mille libr. Venetarum ». (XII, 390E).
- 1326.** =1276 maj. 21, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod castrum et terram Mon-

- tone debeat recipi in protectione ducis et Communis Venetiarum ». (XII, 391E).
- 1327.** =1276 jun. 4, (Venetiis). In Majori Consilio) captum fuit « quod vendatur una galea, per aestimationem, Comuni Ragusii (Ragusa) (exc.). (XII, 392E).
- 1328.** =(1277) jul. 1, ind. 5. Charta « conventionis initae » inter Jacobum Contarenum Venetiarum ducem, et Johannem de Monteforti, Tyri et Turonae domini. (XII, 381E-86E).
- 1329.** =1278 apr. 24, (Venetiis). Orator Venetorum Januam missus (exc.). (XII, 443E-444E).
- 1330.** =1278 mart. 26, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod terra Montone recipiatur ad fidelitatem d. ducis et Communis Venetiarum ». (XII, 395E).
- 1331.** =1278 apr. 1, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod insula Farae cum aliis insulis quae dependent ab episcopatu Farae, recipiatur » sub ditione Communis Venetiarum. (XII, 395E-96E).
- 1332.** =1279. Orator Venetus Mantuam missus (exc.). (XII, 397C).
- 1333.** =1280. Anconitani a Venetis pacem petunt, quae, certis conditionibus positis, firmata fuit. (XII, 398C-D).
- 1334.** =1280. Insulani (Histriani), certis pactis sancitis, dominio Venetorum se submittunt (exc.). (XII, 399B).
- 1335.** =1281 febr. 7, (Venetiis). (In Majori Consilio) captum fuit « quod si imperator (Michaël Paleologus) et rex (Carolus I Andegavensis) dixerint nobili viro Johanni de Canale consuli in Apulia aliqua de passaggio, et de pertinentibus ad passagium et de conditionibus Romaniae, illa nobis particulariter et distincte debeat intimare et postea facere quae duxerimus destinanda » (exc.). (XII, 397E-398C).
- 1336.** =(1281). Induciae inter Venetias et Januam (exc.). (XII, 399B).
- 1337.** =1282 octob. 12, (Venetiis). Decreto Consilii Majoris, crimine absoluti sunt omnes qui « contra decretum proclamatum Venetiis et Clugiae, durante bello cum Anconitanis ausi sunt Picenum accedere » (exc.). (XII, 392E).
- 1338.** =1283. Induciae inter Venetias et Januam (exc.). (399B).
- 1339.** =1285. Foedus inter Venetias et Pisas civitates (exc.). (XII, 399C).
- 1340.** =1285. Pactum inter Mantuanos et Veronenses, in quo Conradus Gonzaga memoratur (cit. a *Petro Lambecio*). (XX, 624).
- 1341.** =1285 jun. 1, ind. 13, Neriti (Nardò). Acta ad memoriam juramenti fidelitatis et oboedientiae a civitatis Neriti (Nardò) legatis dati Guidoni de Alamannia, vicario Bajulorum regni Siciliae « per sanctam Romanam Ecclesiam », Carolo II Andegavensi (Anjou) captivo. (XXIV, 901-2).
- 1342.** =1286. Induciae inter Venetias et Januam (exc.). (XII, 399C).
- 1343.** =1290. Pacta inita inter Patavinos (Ferrarienses?) et Venetos, Laurentio Teupulo (Tiepolo) duce Venetiarum, et Rolandino de Canossa potestate (Ferrariae) (exc.). (XII, 378E).
- 1344.** =1298. Conradus et Corbellus Gonzaga a Mantuanis electi ad pacem firmandam inter Patavium et Mantuam (cit. a *Petro Lambecio*). (XX, 624).
- 1345.** =1302 apr. (2) « die lunae post mediam quadragesimam ». Henricus comes Lutzemburgi, civis urbis Treverensis (Trier) rite electus, pacta ad haec pertinentia statuit. (X, 199-200).
- 1346.** =1304 mart., (Venetiis). Legatis Communis Veronae obitum Bartholomaei della Scala et Albuini, fratris eius in capitaneum loco defuncti electionem nun-

- ciantibus, congruis verbis Veneti respondent. (X, 291-2).
- 1347.** = 1310 jun. 20 — 1313 m. v. (1314 m. c.) jan. 9. Venetiis. Statuta Majoris Consilii et Consilii de Quadraginta (« Quarantia ») contra Bajamontem Teupulum (Tiepolo) proditorem et sequaces eius. (XII, 490D-492D).
- 1348.** = 1317. Facultas data a Raynaldo, qui et Passerinus, de Bonacolsis domino Mantuae, nobilibus viris d. Conrado de Gonzaga, et Loysio ejusdem domini Conradi filio, etc. (exc.). (XX, 614).
- 1349.** = 1325, (Pisis). Antiani, ne commercium cum Todinis deficiat, eisdem Todinis, reis furti, indulgent, eorumque criminibus veniam concedunt (exc.). (XV, 139D-E).
- 1350.** = 1327. Acta parlamenti quod nonnulli episcopi Neapolitani habuerunt cum Nardensi (Nardò) abbate contra Ludovicum Bavariae regem (exc.). (XXIV, 903B-E).
- 1351.** 1336. Induciae inter Venetos et (Andronicum III Paleologum) imp. Constantinopolitanum (exc.). (XII, 413E).
- 1352.** = 1380 mart. 5, ind. 3. Astorgius de Manfredis, pro Romana Ecclesia in Faventia Vicarius generalis, constituit procuratorem, qui, Bononiam profectus, suo nomine tradat eidem Communitati quasdam villas a se ipso retentas. (M., 632A-C).
- 1353.** = 1380 mart. 14, ind. 3, Bononiae. Compositio inter Commune Bononiense et Astorgium de Manfredis de quibusdam locis quae Astorgius supradicto Comuni remittit (exc.). (M., 632C-E).
- 1354.** = c. 1380, Florentiae. Florentini, Riccardo II Britanniae regi petenti, ossa Johannis Acuti concedunt. (Tart., II, 659B-C).
- 1355.** = (1343-81?). Praeceptum Johanna (I?) Neapolitanae reginae, in quo Calvius (Calvi) memoratus est (exc.). (V, 126, col. 2E).
- 1356.** = 1375. Priores Florentiae in publicum ponunt praedium quoddam Petri de Corsinis minime solventis tributum ad Societatem Anglorum stipendiis ducendam impositum (exc.). (Tart., II, 649A-C).
- 1357.** = 1381 apr. 14, Venetiis. Veneti Tarvisum Austriae ducibus donant (exc.). (XII, 461E-62E).
- 1358.** = 1381 aug. 12. Pax Taurinensis inter Venetos, Januenses, Franciscum de Carraria, etc. (exc.). (XII, 463E).
- 1359.** = 1386. Charta nuptiarum Valentinae de Vicecomitibus (exc.). (XI, 145D).
- 1360.** = 1391 apr. 8, ind. 14, Florentiae. Decem Officiales Bayliae Communis Florentiae, una cum Prioribus atque Collegiis, dotem assignant Catarinae filiae Johannis Acuti, quam uxorem ducit eques Conradus Prosper Teutonicus (extat in doc. 1392 oct. 14, quod habebis sub n. 1475). Tart., II, 644D-646A).
- 1361.** = 1393 sept. 8. Hugo de Monfort stipendia facit sub Florentinis (exc.). (Tart., II, 650A).
- 1362.** = (1394) — 1393 s. fl., mart. 23. Florentini permittunt viduae Johannis Acuti tam castra defuncti viri, quam « provisionem » suam nec non dotem filiae Annae promissam, pro 6000 duc. alienare sub commutationis specie (exc.). (Tart., II, 659D-E).
- 1363.** = 1394 maj. 18, ind. 2, Ferrariae. Nicolaus (III) Estensis marchio Jacobo de Delayto notario sub « investiturae » nomine quasdam terras in vicecomitatu Rhodigii positas dedit (exc.). (XVIII, 903).
- 1394 oct. Commutatio inter Nicolaum (III) march. Estensem et Obizzonem de Polenta. — Cfr. n. 1366.
- 1364.** = 1399 apr. 7, (Ferrariae) « in

palatio de Belfiore » (marchionis Estensis). Nicolaus (III) Estensis marchio « investivit » Jacobum de Delayto de quibusdam terris « in fundo Rhodigii a latere s. Stephani ubi dicitur i Masi » (exc.). (XVIII, 904).

1365. = 1401 jul. 7, ind. 9, Bononiae. Compositio inter Johannem de Bontiveliis, dominum Bononiae, et Astorgium de Manfredis, dominum Faventiae, de restitutione quorundam locorum, quae Astorgius Johanni remittit. (M., 633A-637E).

1366. = 1404. Coram Decem Bayliae civitatis Bononiae, et duobus Consilii Decem Bayliae civitatis Florentiae, arbitris electis in controversia quae agitabatur inter Nicolaum march. Estensem et Astorgium de Manfredis de Faventia ex una parte, et dominos de Accunio atque dominos de Polenta ex altera parte, procuratores Estensis marchionis queruntur ob executionem datam instrumento commutationis (oct. 1394) inter Nicolaum march. Estensem et Obizzonem de Polenta. (M., 638A-643E).

1367. = 1404. Coram Decem de Baylia civitatis Bononiae et duobus Consilii Decem Bayliae civitatis Florentiae arbitris electis in controversia quae agitabatur inter Nicolaum Estensem march. et Astorgium de Manfredis dominum Faventiae ex una parte, et dominos de Accunio et dominos de Polenta ex altera parte, Astorgius de Manfredis queritur de iniuriis a dominis de Polenta sibi inlatis. Laudum ab arbitris pronunciatum. (M., 644A-649B).

1368. = 1445 jun. 10. Pacta quibus Ludovicus (Scarampi) patr. Aquilejensis a Venetis, ut legitimus patriarcha recognoscitur,

diremtis etiam nonnullis controuersiis quae de iurisdictione aliquorum locorum agitabantur. (XVI, 93-7).

1369. = 1454 apr. 9. Capitula pacis initae in civitate Laudensi inter Franciscum Foscari ducem Venetiarum et Franciscum Sfortiam Vicecomitem ducem Mediolanensem. (XVI, 1009-1020).

1370. = 1443-1458. Privilegium Alphonsi V Aragonensium et Neapolitanorum regis, pro Petro Gaietani (exc.). (III, 1, 373, col. 1A).

1371. = 1468 aug. 25. Christophorus Maurus (Moro), Venetiarum dux, confirmat diploma (mart. 1094) a duce Ordelafo Faledro (Faller) pro Loreto (Loreo, ad mare Adriat.) concessum (exc.). (XII, 255E).

1372. = 1497 aug. 10, ind. 15, Capuae. Acta regiae Cancellariae de coronatione Friderici III regis Neapolitani. (V, 51, col. 1D-E).

1373. = 1504. Pacta inter Faventinos et Venetos inita (exc.). (M., A., 76A).

1374. = 1510. Pacta inter Faventinos et papam Iulium II (exc.). (M., A., 76A).

1375. = an. 1516. Ferdinandus Catholicus Hispaniarum rex, Didaco Gaietani praenomen *Don*, honoris causa, concedit (exc.). (III, 1, 373, col. 1D-E).

1376. = 1523 mart. 12, Faventiae. In generali Consilio populi Faventini captum fuit quod gratiarum actiones agantur Zachariae Ferrerio, ob annum civitatis regimen summa cum laude perfectum. (M., 844-5).

1377. = 1523, Faventiae. Sententia quam Zacharias Ferrerius pro coenobio s. Mariae foris portam Faventino pronunciat (exc.). (M., A., 78B).

III. Instrumenta.

1378. =499—1736. *Johannes Benedictus Mittarelli*, Prisca monumenta et antiquarum chartarum excerpta, quae ad historiam Faventinam faciunt, collecta et per annos distributa ex pluribus tabulariis. (M., 388-595).
1379. =650. Charta in qua sermo est de quodam Gaietani Romae Praefecto (exc.). (III, 1, 378, col. 1A).
1380. =751 april., ind. 4; a. duc. 6; Spoleti. Lupus et Ermelinda dux et ducissa Spoleti instituunt coenobium s. Georgii apud Reatem (Rieti). (II, 2, 339E).
1381. =751 dec., ind. 4. Placitum, in praesentia Lupi ducis Spoleti, quo monasterium a Claudiano praesbyt. constructum adjudicatur monasterio Farfensi, obstaculis neglectis a nepotibus Claudiani motis. (II, 2, 341C-342E).
1382. =771 jun. 26, ind. 1; a. r. Desiderii 15; a. r. Adelchis 12. Charta Lucensis (exc.). (II, 2, 179E).
1383. =787 aug., ind. 10; a. r. Caroli (Magni) 14, et Pippini 6, a. duc. Hild. 14; Spoleti. Hildepertus (vel Hildeprandus) dux Spoleti donat coenobium Farfense medietate bonorum omnium quae olim Rabenno habuerat, et postea fisco publico adjudicata fuerant. (II, 2, 353D-354E).
1384. =794 aug., ind. 2; a. r. Caroli (Magni) in Italia 21, et Pippini 14; in Monasterio s. Mariae Sabinensi. Permutatio bonorum inter Mauroaldum abbatem monasterii s. Mariae Farfensis et Usualdum abbatem monasterii s. Salvatoris Reatinae civitatis. (II, 2, 355C-356E).
1385. =821 aug., ind. 14; a. r. Ludovici Pii 8; Nursiae (Norcia). Placitum in praesentia missorum Ludovici Pii imp.; ibi Ingoaldus abbas Farfensis pro suo monasterio recuperat quaedam bona, pridem a Guinigiso duca Spoletano regio fisco addicta. (II, 2, 373A-374E).
1386. =829 jan., ind. 7; a. r. Ludovici Pii 16, Romae. Placitum in praesentia missorum Ludovici Pii imp. et Gregorii IV papae, in quo finis imponitur liti de quibusdam curtibus inter supradictum pontificem et Ingoaldum abbatem monasterii Farfensis agitatae. (II, 2, 375-377E).
1387. =879 sept. 10, a. r. Caroli Grossi 2; ind. 13; Mediolani. Testamentum Ausperti archiep. Mediolanensis (exc.). (II, 1, 416²).
1388. =883. Dominicus archidiaconus Faventinus oblationem quamdam facit Johanni abbati Monasterii s. Mariae foris portam (Faventiae). Testis: Johannes consul (exc.). (M., 196A).
1389. =884. Charta in qua memoratur Marinus Gaietani consul et dux (exc.). (III, 1, 377, col. 2E-373, col. 1A).
1390. =891. Charta ad ecclesiam s. Mariae in Afri urbis Faventiae spenctans (exc.). (M., 195D).
1391. =915 april., ind. 3, Papiae. Sententia, quam regii missi atque iudices pronunciaverunt de controversia exorta inter Radaldum marchionem comitemque et Teodelasium abbatem monasterii Bobiensis de quorundam praediorum proprietate. (II, 1, 416³).
1392. =935 april., ind. 8, Capuae. Charta memorata tantum ob formulas chronologicas. (V, 38, col. 2E).

- 1393.** = 943 jan. 30, (Capuae?); ind. 1. Charta in qua adnotatur a. 43 Landulfi principis Beneventi et Capuae (exc.). (V, 39, col. 2B).
- 1394.** = 940 febr., ind. 13, (Capuae?). Charta hic memorata ob formulas chronologicas. (V, 30, col. 2E).
- 1395.** = 941 mai., ind. 14, (Capuae?). Charta memorata tantum ob formulas chronologicas. (V, 39, col. 1D).
- 1396.** = 944 jul., ind. 2. Breve recordationis de quodam pacto ab Ederrado inito cum quibusdam suis propinquiis, in praesentia Adenulfi consulis et ducis. Inter testes adest Leo (II) episc. Caietanus (exc.). (III, 1, 372, col. 1C).
- 1397.** = 951 mai., ind. 9; a. princ. Pandulfi 11, et princ. Pandulfi eius filii 7. Landulfus Langobardus, Capuanus, venditionis cuiusdam instrumentum rogat cum emptrice comitissa Maria Gaietani, quondam comitis Caietani filia. (III, 1, 372, col. 1B).
- 1398.** = 963 mart., ind. 5; Landulfi princ. a. 19. Breve recordationis in quo memoratur Sergius Gaietanus (Gaetani) Johannis consulis et ducis Caietae f. (exc.). (III, 1, 372, col. 1A).
- 1399.** = 965 febr. 24, ind. 8; a. r. Ottonis (I) imperatoris, et Ottonis (II) regis in Italia 4, Cremonae. Liutprandus Cremonensis episc. commutationis pactum stipulatur cum Paulo negotiatore. (II, 1, 421).
- 1400.** 966 nov. 8, ind. 10; a. Ottonis (I) imp. et Ottonis (II) regis in Italia 5, Cremonae. Commutatio praediorum inter Liutprandum episc. Cremonae, eiusdem ecclesiae nomine, et comitem Wilfredum. (II, 1, 422).
- 1401.** = 969? oct., ind. 12; Johannis consulis a. 20, et Johannis eius filii, item consulis, a. 8. Acta quibus interveniunt Caietanus et Maria iugales: ibidem memoratur etiam Caietanus comes jam defunctus (exc.). (III, 1, 372, col. 1B).
- 1402.** = 971 jul., ind. 15. Charta Cavensis, scripta a. 39 principatus Gisulfi (exc.). (II, 1, 303D).
- 1403.** = 971 sept., ind. 15. Charta Cavensis scripta a. 39 principatus Gisulfi (exc.). (II, 1, 303D).
- 1404.** = 971, apud Ravennam. In praesentia Ottonis I imp., lis disputatur quae extabat inter Johannem et Ildebrandum, coenobii Farfensis monachos, de legitima electione abbatis eiusdem monasterii, quum abbatae praeposituram uterque sibi postularet: dijudicatum fuit in favorem Johannis, et Ildebrando, quoad viveret, adsignatae fuerunt curtes duae. (II, 2, 475D-476E).
- 1405.** = 974 jun., ind. 2. Charta Cavensis, signata anno 42 principatus Gisulfi (exc.). (II, 1, 303D).
- 1406.** = 974 dec., ind. 3. Charta Cavensis, signata anno 42 principatus Gisulfi et anno 1 principatus Gemmae eius uxoris, nec non Pandulfi filii adoptivi (exc.). (II, 1, 303D).
- 1407.** = 977 aug., ind. 5. Carta Cavensis, signata anno 45 principatus (Beneventani) Gisulfi et anno 3 principatus Gemmae eius uxoris, nec non Pandulfi filii adoptivi (exc.). (II, 1, 303E).
- 1408.** = 979 ind. 6. Charta Cavensis signata anno 36 principatus (Beneventani) Pandulfi, nec non anno 1 eiusdem Pandulfi principis Salernitani, et a. 5 principatus Pandulfi eius filii (exc.). (II, 1, 303E).
- 1409.** = 979 jul., ind. 7. Charta Cavensis, signata anno 36 principatus (Beneventani) Pandulfi, a. 2 eiusdem Pandulfi principis Salernitani, et a. 5 principatus Pandulfi eiusdem P. filii (exc.). (II, 1, 304A).
- 1410.** = 979 oct., ind. 8. Charta Ca-

- vensis, signata anno 37 principatus (Beneventani) Pandulfi, anno 2 eiusdem Pandulfi principis Salernitani, et a. 6 principatus Pandulfi praedicti P. filii (exc.). (II, 1, 304A).
- 1411.** = 979 dec., ind. 8. Charta Cavensis, scripta anno 37 principatus Pandulfi, a. 2 eiusdem Pandulfi principis Salerni, nec non a. 6 principatus Pandulfi eius filii (exc.). (II, 1, 304A).
- 1412.** = 980 mart., ind. 8. Charta Cavensis, scripta a. 37 principatus Pandulfi, nec non a. 2 eiusdem Pand. principis Salernitani, et a. 6 principatus eiusdem filii Pandulfi (exc.). (II, 1, 304B).
- 1413.** = 980 apr., ind. 8. Charta Cavensis, scripta anno 37 principatus (Beneventani) Pandulfi, a. 2 eiusdem Pandulfi principis Salernitani, et a. 6 principatus Pandulfi eius filii (exc.). (II, 1, 304, col. 1B-304, col. 2A).
- 1414.** = 981 febr., ind. 9. Charta Cavensis, scripta a. 38 principatus (Beneventani) Pandulfi, a. 3 eiusdem P. principis Salernitani, et a. 6 principatus Pandulfi eius filii (exc.). (II, 1, 304, col. 2A).
- 1415.** = 981 jun., ind. 9. Charta Cavensis, scripta a. 9 principatus Pandulfi (junioris); in qua quidam Pandulfus quondam Pandulfi asserit Gisulfum et Gemmam se filium sibi adoptasse (exc.). (II, 1, 304, col. 2A).
- 1416.** = 982 dec. 20, ind. 11. (Vitalis Candianus dux Venetiarum offert Johanni Mauroceno (Morosini) monacho aedem S. Georgii). Testes sunt numero 130. (XII, 217-8).
- 1417.** = 986 mart., ind. 14. Charta Cavensis scripta a. 4 principatus Landulfi. Oblatio facta ab Aloara relicta quondam principis Pandulfi et filia comitis Petri, interveniente consensu principis Landulfi et Gisulfi suorum filiorum, in redemptionem animae Pandulfi viri sui, Pandulfi principis Salernitani filii sui, nec non Landulfi principis atque Ate-nulfi marchionis. (II, 1, 304, col. 2B).
- 1418.** = 993 april., ind. 11; a. pont. Gregorii V, 2, et Ottonis III imp. 2, Romae. In praesentia Gregorii V pont. et Ottonis III imp. agitur lis quam inter se habebant coenobium Farfense et presbyteri s. Eustatii (s. Eustachii?), de duarum ecclesiarum proprietate: victor evasit Hugo abbas Farfensis. (II, 2, 595B-509B).
- 1419.** = 999 dec. 2, ind. 3; a. pont. Silvestri II, 1, et Ottonis III imp. 4, Romae. Placitum in praesentia Ottonis III imp., in quo adjudicatur Hugoni, abbati Farfensi, cella s. Mariae de Mimione, quam Carolus (Magnus) olim donaverat ipso monasterio Farfensi. (II, 2, 499D-502E).
- 1420.** = 1010 mai., ind. 8, « Comino ». Oblatio quam monasterio Casinensi fecit Oderisius comes, natione Francus (exc.). (IV, 355, col. 2E).
- 1421.** = 1012 aug. 22, ind. 10; a. pont. Benedicti VIII, 1. Johannes dux et marchio una cum fratre Crescentio comite, et cum Hitta ducissa Crescentii uxore, tradit quamdam curtem monasterio Farfensi, ad quod ipsa curtis pertinebat. (II, 2, 509C-510E).
- 1422.** = 1014 aug. 2, ind. 12; a. pontif. Benedicti VIII, 3; a. r. Heinrici II, 1, Romae. Breve recordationis, in quo enarratur quomodo Hugo abbas Farfensis, opem ferentibus Heinrico II imp. et Benedicto VIII pont., recuperavit castrum Buccinianum a manibus Crescentii filii comitis Benedicti. (Actum incipit his verbis: « Quia vero mundi termino prope imminente superabundat... iniquitas »). (II, 2, 517E-522E).
- 1423.** = 1015 dec. 4, ind. 14; a.

- pont. Benedicti VIII, 4; a. Heinrici II imp., 2, (Romae). Romanus, consul, dux et senator Romae, in curia coadunata coram Benedicto VIII, ipsius Romani fratre, in favorem coenobii Farfensis refutationem facit de quibusdam praediis quae ipsum coenobium postulabat. (II, 2, 523D-526C).
- 1424.** = 1015 dec. 14, ind. 14; a. Heinrici II r., 11, et imp. 2, Ferrariae. Placitum coadunatum a Bonifacio marchione (Tusciae), ob litem quae agitabatur inter monasterium s. Genesii de Brexello et Hugonem (Ingonem) episc. (Ferrariae), de proprietate cuiusdam « casalis » in Bagnolo positi. Episcopo nolente litem per duellum dirimi, casalis de quo disputabatur permansit in jure monasterii. (I, 2, 11-3: cfr. ibid. 4).
- 1425.** = 1032 oct., ind. 14. Oblatio quam monasterio Casinensi fecit Raimburga abbatissa Firmanae civitatis (exc.). (IV, 377, col. 2E).
- 1426.** = 1034 mart. 12, ind. 12; a. principatus Pandulfi (IV) 19, et Pandulfi (V) 15, Capuae. Pandulfus (IV) et Pandulfus (V), eius filius, principes Langobardorum, largitionem fecerunt in favorem cuiusdam Adelmundi filii item Adelmundi, et propinqui largitorum. (II, 1, 308, col. 1C-309, col. 1C).
- 1427.** = 1052 mart. 29, ind. 5; a. Heinrici (III) imp. 6, Mantuae, in palatio Bonifacii marchionis (Tusciae). Concordia inter Bonifacium marchionem (Tusciae) et Ottam abbatissam s. Juliae Brixienensis (exc.). (V, 357, col. 2D-E).
- 1428.** = 1066 dec. 26, ind. 4. Oblatio monasterio Casinensi facta a Petro consule et duce atque Romae senatore, una cum filiis Gregorio et Ottone. (IV, 217, col. 2B-E).
- 1429.** = c. 1080. Chartarium Farfense, cuius collectioni initium dedit *Gregorius Catinensis* (exc.). (II, 2, 290-1).
- 1430.** = 1099. Baraldus, nuper electus abbas Farfensis, promissionem facit optime regendi monasterium, cum omnibus juribus ad ipsum pertinentibus, salva semper fidelitate quae debetur Heinricho (IV) imp. (II, 2, 631E-632E).
- 1431.** = (Saec. XI ex.). Commutatio bonorum inter comitem Seduinum natione Francum et Johannem abbatem (Farfensem) (exc.). (IV, 473, col. 1E).
- 1432.** = Saec. XI ex., Pisis. Mathildes comitissa immunes voluit homines monasterii Casinensis a solvendo teloneo (exc.). (IV, 473, col. 1E-473, col. 2E).
- 1433.** = c. 1115. Breve recordationis de pacto inito inter Beraldum abbatem Farfensem et Henricum Rodulfi filium aliosque, quibus monasterii patrocinium Beraldus promittit. (II, 2, 677C-E).
- 1434.** = 1120. Charta ad quemdam Gaietani praefectum Romae spectans. (III, 1, 378, col. 1A).
- 1435.** = 1121 dec., ind. 15, Caietae. Charta venditionis qua Crescentius (Gaietani), miles, filius quondam Marini consulis, vendit nonnulla praedia in agro Caietano posita. (III, 1, 397, col. 2C-D).
- 1436.** = 1139 dec. 19, ind. 2. Saracenus, filius Rainerii Randonis, et alii refutationem faciunt monasterio Farfensi de quadam domo quam dicunt Palatium. (II, 2, 676D-677B).
- 1437.** = 1140 febr. Henricus filius quondam Guiscardii juramentum fidelitatis praebet erga Adenulfum abbatem monasterii Farfensis. (II, 2, 675C-676D).
- 1438.** = 1149 mai., ind. 12, regnante Rogerio I; a. princ. Guilielmi (I), Rogerii regis fil., 5. Notitia iudicati, pro monasterio s. Michaelis Archangeli ad Formam prope Capuam, de quodam prae-

- dio in Matalone sito. (II, 1, 316, col. 1A-317, col. 2B).
14439. = 1159, in monast. Farfensi. Otto comes Palatinus, missus Friderici (I) imp., et alii « magnati » cum eo aurem praebent questibus a monachis coenobii Farfensis factis contra Rusticum eorum abbatem, qui, contra statuta ab abbate Adenulfo olim edita, eos inopia laborare volebat, in cibo, etc. (II, 2, 678A-E).
14440. = 1178, Venetiis. Testamentum Sebastiani Ziani, Venetiarum ducis (exc.). (XII, 308E).
14441. = 1188 apr. 25. Charta Faventina, in qua commemoratur Tolosanus eiusdem civitatis canonicus (exc.). (M., 7).
14442. = 1188. Charta Faventina, in qua commemorantur quamplures canonici eiusdem civitatis (exc.). (M., 7).
14443. = 1192. Emphiteusis quam presbyteri Congregationis s. Æmiliani fecerunt in Johachinum praepositum Faventiae (exc.). (M., 7).
14444. = Saec. XII (?). Edictum Abdoli abbatis, etc., quo populus tenetur inducias serbare inde a die iovis usque ad diem lunae. (XV, 113E-114E).
14445. = 1203 jan. 4, ind. 6. Magister Tolosanus (Faventinus) ad nutum suum statuit de quodam praedio situm in plebe cui nomen Sarna (exc.). (M., 8).
14446. = 1203. Teudericus episc. Faventiae iniit pactum cum magistro Tolosano et cum magistro Orlando, de quodam praedio juris ecclesiae s. Laurentii (Renzo) in Roncalia (exc.). (M., 3).
14447. = 1204. *Cecco di messer Fortarigo*, Cartolario ch'egli fece eseguire degli istromenti del Comune di Siena (cit.). (XV, 16C-D).
14448. = 1205 apr. 13, ind. 8. Magister Tolosanus (canon. Faventinus) particeps est cuiusdam largitionis terrarum « in Curriano » a quampluribus factae (exc.). (M., 8).
14449. = 1205 sept., ind. 8. Legati Apostolici Pisanis concedunt ecclesiam s. Salvatoris (in Constantinopoli). (III, 1, 408, col. 2E-409, col. 1A).
14450. = 1207. Johannes abbas Monasterii s. Benedicti de Polirone Friderico, Bartholomeo, etc., de Gonzaga, dominium jure feudali tradit quamplurium locorum (exc.). (XX, 613).
14451. = 1208 jan. 15. Guineria, praedium quoddam, in Virano, donat magistro Tolosano (canonico Faventino), qui accipit nomine ecclesiae s. Petri (eiusdem Faventiae civitatis) (exc.). (M., 8).
14452. = 1210 sept. 16. Charta qua magister Tolosanus (canonicus Faventinus) una cum quibusdam aliis canonicis, de aliquis praediis in s. Cruce, vel Cerretolo, ad nutum suum statuit (exc.). (M., 8).
14453. = 1211 nov. 22, ind. 14, Fori Corneli (Imolae). Juramentum de defensione castri Imolensis. (M., 610C-611E).
14454. = 1214. Otto marchio de Carretto Januensibus nonnulla castra donat (exc.). (XI, 145C).
14455. = 1215. Magister Tolosanus (canonicus Faventinus) « refutationis chartam inscribit cuidam Baruccio, qui promittit stare assensui et arbitrio magistri Tolosani et domini Aurei » (exc.). (M., 8).
14456. = 1215. Magister Tolosanus (canonicus Faventinus) de nonnullis praediis « in Cassino » statuit (exc.). (M., 8).
14457. = 1215. Fantolinus Albertini de Accarisio quamdam domum cum turre « in Lacuna » donat magistro Tolosano (canonico Faventino), qui accipit nomine ecclesiae s. Petri Faventinae (exc.). (M., 8).
14458. = 1219 mart. 24. Magister Tolosanus canonicus Faventinus, et nonnulli alii canonici cum eo, offerunt quaedam praedia « in Cento » (exc.). (M., 8).
14459. = 1220 aug. 15. Magister To-

- losanus canonicus Faventinus, nomine suo proprio et haeredum, quoddam praedium, cum viti-
bus, Alberto praeposito Faven-
tino offert (exc.). (M., 8).
- 1460.** =1235. Philippus Gonzaga orator ad praecipuas civitates Lombardiae, contra Fridericum II (hoc memorat *Petrus Lambecius*, e docum.?). (XX, 624).
- 1461.** =1239. Instrumentum Hospitalis Senensis, cum sigillo Communis Senensis (exc.). (XV, 32D).
- 1462.** =1241 febr. Capitanei ped-
tum Senensium, in obsidione Faventiae (pro Friderico II) mi-
litantium, menstrua stipendia a publico accipiunt (exc.). (XV, 26D).
- 1463.** =1266. Instrumenta duo Ho-
spitalis Senensis, cum sigillo eiusdem Communis (exc.). (XV, 32D-E).
- 1464.** =1287. Conradus de Gonzaga, quondam Antonii de Conradis de Gonzaga, delegat Fridericum, fratrem suum, canonicum Mantuanum, ad jus domini in quam-
pluribus praediis petendum a Jo-
hanne abbate monasterii de Polirone (exc.). (XX, 613-4).
- 1465.** =1288. Charta qua Gilius Gonzaga, summae auctoritatis vir in civitate Mantua, commem-
oratur (eam laudat *Petrus Lambecius*). (XX, 624).
- 1466.** =1291. Fridericus Gonzaga Vicarius Mantuae (de eo men-
tionem facit *Petrus Lambecius*, e docum.?). (XX, 624).
- 1467.** =1292. « Petitio facta per d. Federicum de Gonzaga canoni-
cum Mantuanum pro se et Con-
rado nomine Conradi fratris sui, d. etiam Bartholomaei et Bona-
venturae de Conradis de Gon-
zaga, a ven. fratre Philippo epi-
scopo Tridentino » (exc.). (XX., 613).
- 1468.** =1293. Instrumentum Hospi-
talis Senarum, cum sigillo eius-
dem Communis (exc.). (XV, 32 E).
- 1469.** =1304. Charta commutationis inter Azzonem march. Esten-
sem dominum Ferrariae, Muti-
nae et Regii ex una parte, et
Communitatem Episcopumque
Regiensem ex altera (exc.). (XX, 613).
- 1470.** =1308. Loysius Conradi filius de Gonzaga, nomine patris sui, quaedam praedia emit. (XX, 614).
- 1471.** =1356 aug. 7, ind. 9. Charta nuptiarum inter Nutam de Messa et Tollum de Albizeschis Se-
nenses firmata (exc.). (XV, 139E-140C-D).
- 1472.** =c.1391. Commemoratur Jan-
netta filia Johannis Acuti et
uxor Berzaliae, filii Ludovici
comitis de Purzillis. (Tart., II, 641E).
- 1473.** =1383 Raimundus de Tolomeis Senensis vendit Johanni Acuto quoddam palatium situm in loco cui nomen « Poggibonzi » (exc.). (Tart., II, 649C-D).
- 1474.** =1391. Instrumentum em-
ptionis cuiusdam agri « in Auriolo in loco dicto Lanzola » (Faven-
tiae) (exc.). (M., 201A).
- 1475.** =1392 oct. 14, ind. 1, Flo-
rentiae. Charta quae pertinet ad
nuptias inter Catherinam filiam
Johannis Acuti et Conradum Pro-
sper capitaneum Teutonicum
(exc.). Cfr. n. 1360. (Tart., II, 642D-643A).
- 1476.** =1392 nov. 5. Charta nu-
ptiarum inter Catherinam filiam
Johannis Acuti, et capitaneum
Conradum Prosper Teutonicum
(exc.). (Tart., II, 643A-644C).
- 1477.** =1392 nov. 19. Acta quibus
procurator Ludovici comitis de
Purzillis testatur sē a Johanne
Acuto recepisse dotem (Jannet-
tae) eiusdem Acuti filiae perti-
nentem, quae nupserat Berza-
lia filio supradicti comitis Ludo-
vici (exc.). (Tart., II, 642A-C).
- 1478.** =1392. Johannes Acutus agit
cum Communitate Florentina
de castrorum suorum alienatione
(exc.). (Tart., II, 649D-E).

- 1479.** = 1393 jun. 2, Florentiae. Acta publica in quibus memoratur Donnina de Vicecomitibus uxor Johannis Acuti (exc.). (Tart., II, 635C).
- 1480.** = 1393 jun. 2. Pactum initum inter Johannem Acutum et Franciscum Laurentii f. de Mediolano, olim Acuti cancellarium (exc.). (Tart., II, 648B).
- 1481.** = 1393 dec. 2. Johannes Acutus procuratorio nomine delegat Antonium de Porcariis ad accipiendam pecuniam eidem a civitate Florentia debitam. (Tart., II, 648B-C).
- 1482.** = (1394 m. c.) 1393 m. fl., febr. 4. Hugo de Monfort procuratores delegat ad accipiendam pecuniam eidem a civitate Florentia debitam: adiecta conventionem qua ipse Hugo tenebatur erga capitaneos suos et vicissim. (Tart., II, 650A-B).
- 1483.** = (1394 m. c.) 1393 m. fl., febr. 7: Sancti Donati in Polverosa. Johannes Acutus dotem filiae suae Jannettae auget (exc.). (Tart., II, 648C).
- 1484.** = 1394 oct. Pactum permutationis inter Nicolaum march. Estensem et Obizzonem de Polenta. De ipso pacto mentionem faciunt acta (a. 1404) in quibus querimoniae continentur a Nicolao Estensi factae, etc. — V. n. 1366.
- 1485.** = c. 1394. Constitutio quam Operarii s. Reparatae fecerunt de monumento erigendo in honorem Johannis Acuti, ex praecedenti deliberatione a Communi Florentino sancita (exc.). (Tart., II, 656D-657A).
- 1486.** = 1395. Petrus de Nibbia iuriconsultus (Novariensis) a Galvano Tornielli praeposito s. Gaudentii inductus est in possessionem cuiusdam beneficii ex mandato bullae 17 sept. 1390 Bonifacii IX (exc.). (XVI, 806).
- 1487.** = 1405, (Florentiae). Decretum Operariorum s. Reparatae de monumento erigendo in honorem Johannis Acuti (exc.). (Tart., II, 657A).
- 1488.** = 1436 apr., (Florentiae). Operarii s. Reparatae Paulo Uccello erectionem mandant monummenti in honorem Johannis Acuti (exc.). (Tart., II, 657A-B).
- 1489.** = (c. 1436), (Florentiae). Operarii s. Reparatae jubent (Paulum Uccellum) immutare monumentum Johannis Acuti, quod ipse, eorum mandato, perfecerat. (Tart., II, 657C).
- 1490.** = 1473 febr. 23. Testamentum Francisci Philelphi (exc.). (XXIV, App. 1137-9).
- 1491.** = Saec. xv (?). Registrum instrumentorum Hospitalis Senensis, cui titulus: « questo è lo registro e la crena delle carte » (cit.). (XV, 135E-136D).

IV. EPISTOLAE

I. Epistolae Pontificum Romanorum.

- 1492.** = 568 sept. 22, (Romae). Johannes III Petro arch. Ravennae pallii usum tribuit. « Convenire novimus rationi ». (II, 1, 12, col. 1B-C).
- 1493.** = 584 oct. 4, (Romae), ind. 3. Pelagius II Gregorio diacono, apud imperatorem Constantino-politanum legato, mandat, moneat imperatorem ut subsidia mittat in favorem Ecclesiae Romanae a Langobardis oppressae, nihil faciente exarcha Ravennae. « Omnia quidem quae ». (I, 2, 442, col. 2C-D).
- 1494.** = c. 585. Pelagius II Eliae Aquilejensi caeterisque Histriae episcopis scribens, defectionem eorum vehementer damnat, et Smaragdum exarcham sibi pacem donasse commemorat. « Quo ad dilectionem ». (I, 1, 414, col. 2E-415, col. 1C).
- 1495.** = (634) jun. 11. Honorius I (Honorio) episc. Doroverensi scribit (exc.). (II, 1, 220²).
- 1496.** = 705 jun. 30. Johannis (VII) bulla (pro monasterio Farfensi). (II, 1, 166, col. 2E).
- 1497.** = 739—791. Codex Carolinus iussu Caroli Magni a. 791 digestus. (Epistolas eiusdem Codicis scripserunt: Gregorius III, Zacharias, Stephanus III, Paulus I, Constantinus II, Stephanus IV, Hadrianus I pontifices). (III, 2, 73-4, 75A-77D, 80A-88D, 92D-115D, 116E-170C, 171A-176B, 177C-187B, 194C-282C; cfr. III, 1, 371, col. 1D).
- 1498.** = *? 748. Zacharias pp., coenobium Casinense dedicans, regulam monasticam s. Benedicti confirmat. « Omnipotenti Deo ». (III, 1, 371, col. 2C, IV, 749, col. 1E-479, col. 2D).
- 1499.** = 757. Paulus I Pippino regi (Francorum) gratias persolvit, eo quod ipse Desiderio Langobardorum regi mandatum dederat coarcendi Neapolitanos et Caietanos ad restitutionem bonorum, quae, ad Patrimonium b. Petri pertinentia, Neapoli sita sunt (exc.). (Epistola est Codicis Carolini, quae incipit: « Votiva cordis nostri »). (III, 1, 371, col. 1D).
791. Hoc anno Codici Carolino finis impositus fuit. — V. n. 1497.
- 1500.** = (817 dec. 5). Paschalis I. Bernardo episc. Viennensi (exc.). (II, 1, 220²).
- 1501.** = 819 jul. 11, ind. 12, (Romae). Paschalis I Petronacio arch. Ravennate jura atque privilegia omnia eiusdem ecclesiae confirmat. « Cum piae desideriiis ». (II, 1, 220²-220⁴).
- 1502.** = (855) oct. 7, (Romae). Bulla Benedicti III papae (exc.). (II, 1, 220²).
- 1503.** = 877 apr. 9, ind. X. Johannes VIII hypatos Cajetae exhortatur ut paganorum foedera fugiant.

- « Devotioni tuae ». (III, 1, 385, col. 2C-D).
- 1504.** = 879 jun. 14, (Romae). Johannes VIII Rostagno Arelatensi (Arles), Sigibodo Narbonensi, etc. episcopis mandat, ut Gilbertum episc. Nemaucensem ab iniuriis contra monasterium (s. Aegidii), juris Romanae ecclesiae, dehortentur, sub minis excommunicationis. « Veracium relatione comperimus ». (III, 2, 309D-310D).
- 1505.** = (879). Johannes VIII Berengario (comiti) scribit (exc.). (II, 1, 378).
- 1506.** = 882, (Fani). Johannes VIII Carolo (Crasso) imper. de suis angustiis scribit, et quum ab eius legato Adelardo (Veronensi episcopo) nullo modo justitiam quaesitam obtinueret, eam ab imperatore ipso petit (exc.). (II, 1, 416⁴).
- 1507.** = (891) febr. 26. Stephanus VI pro Bernardo episcopo Placentino (exc.). (II, 1, 416⁵).
- 1508.** = 892 ind. 10. Formosus papa Fulconi arch. Remensi (Rheims) scribit (exc.). (II, 1, 416⁵).
- 1509.** = 975 dec. 29; a. pont. 2, a. Ottonis II imp. 3. Benedictus VII Theobaldo comiti ecclesiam ss. Apollonii et Ursini ad Canossam ab eius patre Adelberto conditam, confirmat (exc.). (V, 358, col. 1D-E).
- 1510.** = (1003). Littera encyclica Silvestri (II) († 12 mai. 1003) in qua de sacra expeditione sermo fit. « Ea quae est ». (III, 1, 400, col. 1B-D).
- 1511.** = 1047. Clemens II, in Synodo Romana, archiepiscopis Ravenatibus privilegium concedit assidendi ad dexteram pontificis, imperatore absente; praesente vero imperatore, ad laevam (exc.). (II, 1, 146, col. 1B-C).
- 1512.** = (1047). Benedictus IX pro Richierio abbate Casinensi (exc.). (IV, 386, col. 2D-E).
- 1513.** = 1049 febr. 26, ind. 2; a. pont. 1, Romae. Leo IX, Berardo I abbate Farfensi petente, omnia bona et jura monasterii confirmat, et privilegia praedecessorum suorum Hadriani (I) et Pauli (I) renovat. « Cum pia ». (II, 2, 585D-586E).
- 1514.** = (1051?) 1033 jul. 1. Leo IX pro monasterio Casinensi (exc.). (IV, 386, col. 2E).
- 1515.** = *1053. Leo IX Michaëlem patriarcham Constantinopolitanum certiore facit falso quosdam asseruisse eunuchos, contra praecepta Concilii I Niceni, ad pontificatus culmen mulierem sublimasse. (II, 2, 183E).
- 1516.** = (1057). Stephanus X in favorem monasterii Casinensis (exc.). (IV, 408, col. 2E).
- 1517.** = c. 1060. Nicolaus (II) Desiderium abbatem Casinensem Vicarium suum dicit « ad correctionem omnium monasteriorum » tam Campaniae quam Apuliae atque Calabriae (exc.). (IV, 422, col. 1E).
- 1518.** = (1061—1073). Alexander II Desiderio abbati Casinensi, eiusque successoribus concedit abbatiam ss. martyrum Sebastiani et Zotici. « Quampropter carissime ». (III, 1, 382, col. 1E-383, col. 1B).
- 1519.** = (1067 mai. 10), (Laterani). Alexander (II) Desiderio abbati Casinensi concedit abbatiam ss. Sebastiani et Zosimi, vulgo *Palariam* dictam, una cum auctoritate eiusdem abbatiae abbatem suo libito eligendi (exc.). (IV, 456, col. 1E-456, col. 2D).
- 1520.** = 1073—1081. *S. Gregorius VII papa*, Epistolae aliquot. 1) 1074. Dionysio episc. Placentino: « Rigizonem abbatem monasterii » (Jaffé, 1 ed., n. 3658 et 2 ed., 4900); 2) 1074. Monast. s. Savini Placentino: « Rigizonem abbatem » (J. 3659, 4901); 3) 1074. Dominico duci Venetiarum: « Notum esse credimus » (J., 3674, 4919); 4) 1075. Clero et populo Faesulano: « Miramur quod satis ». (J., 3695, 4938); 5) 1073.

Anselmo episc. Lucensi: « Quoniam fraternitatem tuam » (J., 3556, 4792); 6) 1074. Episc. Mediolanensi eiusque suffraganeis: « Non incognitum vobis » (J., 3581, 4820); 7) 1076. Episc. Tusciae: « Non ignorare credimus » (J., 3757, 5008); 8) 1077. Patr. Gradensi: « Audivimus in ecclesiis » (J., 3781, 5037); 9) 1077. Silvio duci Venetiarum: « Meminisse debetis » (J., 3782); 10) 1077. Canonicis s. Martini Lucensi: « Meminisse debetis quoties » (J., 3788, 5045); 11) 1077. Rodulfo episc. Sanensi: « Non ignorare vos » (J., 3790, 5047); 12) 1078. Landulfo episc. Pisarum: « Licet ex universali » (inscriptio est J., 3827, 5093: hanc inscriptionem excipiunt epistolae ad Olavum, Norvehecorum regem, a. 1078; J., 3829, 5096); 13) 1079. Clero et populo Lucensi: « Clericorum vestrae » (J., 3865, 5136); 14) 1080. Clericis laycisque Ravennae: « Credimus non latere » (J., 3909, 5187); 15) 1080. Episcopis, abbatibus, etc. in territorio Ravennati et Pentapoli commorantibus: « Notum vobis esse » (J., 3910, 5189); 16) 1078. Omnibus Ravennatibus: « Quam fideliter » (J., 3825, 5091); 17) 1079. Episcopo Parmensi: « Diu est » (J., 3835, 5104); 18) 1079. Episc. Astensi, Taurinensi, etc.: « Pervenit ad nos » (J., 3874, 5145); 19) 1080. Episcopis, etc. Marchiae, Tusciae, etc.: « Prudentiae vestrae » (J., 3908, 5186); 20) 1081. Duci Venetiarum: « Quantum nos » (J., 3930, 5210); 21) 1073. Desiderio abb. Casinensi: « Dominus noster » (J., 3536, 4772); 22) 1073. Guidoni comiti Imolensi: « Quidam Imolenses » (J., 3545, 4781); 23) 1073. Guilelmo episc. Papiensi: « Nonnulla nobis de » (J., 3547, 4783); 24) 1073. Fidelibus Longobardiae: « Scire volo fratres » (J., 3550, 4786); (T., I, 283-306).

1521. =(1076). Gregorius VII Heinrichum (IV) regem vinculo anathematis alligat (exc.). (IV, 464, col. 2D-E).

1522. =1075 sept. 7, ind. 14, Romae. Gregorius VII Tedaldum (archiepisc. Mediolanensem ab Heinricho IV contra legem ecclesiast. electum) ad conciliationem cum Romana ecclesia bene dispositum, Romam vocat, et securum iter promittit, opem ferentibus Bonifacio march. et Mathilde: interim ne ullum de sacris ordinibus gradum recipiat, monet. « Nuntiatum nobis ». (IV, 41-2).

1523. =1075 oct. 10, ind. 14, Romae. Gregorius VII episcopo Mediolanensis ecclesiae suffraganeisque eius, de suis litteris ad Tedaldum docet, interdicens eisdem ne ipsum ad alicuius ordinis gradum promoveant. « Notum vobis esse ». (IV, 42, col. 2A-E).

1524. =1088 oct. (15), ind. 2; a. pont. 1, Anagninae. Urbanus II Bernardum archiep. Toletanum (Toledo) Hispan. primum constituit (exc.). (III, 1, 376, col. 2D-E).

1525. =1088 nov. 1, ind. 2; a. pont. 1, Romae. Urbanus II Hugoni abbati Cluniacensi eiusque successoribus privilegia et possessiones monasterii confirmat (exc.). (III, 1, 376, col. 2E).

1526. =1088 nov. 1, ind. 11. Bulla quaedam Urbani II, per manus Johannis diac. S. R. E. prosignatoris data (exc.). (IV, 494, col. 2D).

1527. =(1091)1092 apr. 1, ind. 14, a. pont. 4, Capuae. Urbanus II ut « Casinense monasterium caput omnium monasteriorum perpetuo habeatur » statuit, eo quod ex eodem loco Ordo s. Benedicti originem ducit. « Scriptum est ». (III, 1, 391B-C; IV, 469, col. 2D-E).

1528. =1092 apr. (21) 30, Anagninae, a. pont. 5. Urbanus II Daiberto archiepiscopo Pisanae ecclesiae scribit, gratias agens Pisanis, qui Romanae ecclesiae favorem

- dederant (exc.). « Cum universis sanctae ». (III, 1, 399, col. 1A-C).
- 1529.** = 1092 jun. 5, ind. 15, a. p. 9. Clemens III (antipapa Wibertus) pro canonicis Regiensis ecclesiae (exc.). (V, 372, col. 2 D-E).
- 1530.** = (1095) 1096 mai. 16, ind. 3, a. pont. 8, Mediolani. Bulla Urbani II papae (exc.). (V, 497, col. 1C-D).
- 1531.** = 1098 nov. 5, Ceperani. Urbanus II (Ansum) Beneventanorum dominum monet, ne quid facere audeat contra jura quae Casinense monasterium habet in ecclesia s. Sophiae Beneventana (exc.). (V, 80).
- 1532.** = (1113) 1117 mart. 18, Beneventi. Paschalis II patriarchae Antiocheno scribit (exc.). (V, 84E, 90C-D).
- 1533.** = 1117 jun. 27. Paschalis II regi Hierosolymitano scribit (exc.). (V, 90, col. 2C).
- 1534.** = 1117 aug. 13. Paschalis II regi Hierosolymitano scribit (exc.). (V, 90, col. 2C).
- 1535.** (1118) febr. 21, Romae. Gelasius II priori ecclesiae s. Frigidiani Lucensis commendat V. priorem Lateranensis ecclesiae. « Sicut ipsi ». (III, 1, 384, col. 1E-384, col. 2E).
- 1536.** = (1118) mart. 16, Caietae. Gelasius II, archiepiscopis, episc., etc. per Galliam constitutis scribens, se exulem docet, causâ imperatoris Heinrici (V), qui antipapam constituerat Mauritium (Bourdin) episc. Bracarensem (Brague). « Quia vos Romanae ». (III, 1, 389, col. 2C-E, et ibid. 411, col. 2A-B).
- 1537.** = 1118 (mart.), Caietae. Gelasius II Romanis scribit de Mauritio (Bourdin) Bracarensi (Brague) archiepiscopo, et Romanae sedis invasore. « Dilectionis vestrae ». (III, 1, 390, col. 1C-D).
- 1538.** = (1118) mart. 25, Caietae. Gelasius II Bernardo archiep.
- Toletano, caeterisque episcopis Hispaniarum, scribit de electione antipapae Mauritii (Bourdin) episc. Bracarensis (Brague). « Non latere credimus ». (III, 1, 390, col. 1B-C).
- 1539.** = 1118 apr. 12, ind. 11; a. pont. 1, Capuae. Gelasius II, Pontio abbate Cluniacensi petente possessiones ipsius monasterii confirmat. « Cluniacensis monasterii prudens ». (III, 1, 390, col. 2-AD).
- 1540.** = 1118 apr. 18, ind. 11; a. pont. 1, Capuae. Gelasius II Bernardo abbati monasterii s. Sophiae Beneventani licentiam concedit, de aqua ex Calore fluvio ducenda. « Religiosa loca temporibus ». (III, 1, 390, col. 2D-391, col. 1B).
- 1541.** = 1118 jul. 23; a. pont. 1, Romae. (Gelasius II) Johanni Gaietani abbati Terrae-majoris scribit de controversia quae inter eum et episc. Civitatensem (prov. Benevent.) agitabatur. « Cum super controversia ». (III, 1, 396, col. 1D-396, col. 2A).
- 1542.** = 1118 aug. 7, ind. 11; a. pont. 1. Gelasius II Gualtero arch. Ravennati, ad unitatem Romanae Ecclesiae reverso, episcopatos Æmilianos restituit, quos Synodus Guastallensis, tempore schismatis, a jurisdictione Ravennatis ecclesiae sejunxerat. « Unitati divinae ». (III, 1, 396, col. 2C-397, col. 1D).
- 1543.** = 1118 sept. 13, ind. 12; a. pont. 1, Pisis. Gelasius II privilegia canonicorum ecclesiae cathedralis Lucensis confirmat. « Charitatis bonum est ». (III, 1, 405, col. 1A-405, col. 2B).
- 1544.** = 1118 sept. 26, ind. 12; a. pont. 1, Pisis. Gelasius II jura canonicorum regularium ecclesiae s. Frigidiani Lucensis confirmat. « Docente nos Apostolo ». (III, 1, 405, col. 2B-406, col. 1A).
- 1545.** = 1118 oct. 2, Pisis. Gelasius II canonicos cathedralis ec-

- clesiae Lucensis certiores facit, se, s. Frigidiani ecclesiae privilegia confirmando, minime eorum jura laesisse. « Fraternitatem vestram ». (III, 1, 406, col. 1C-D).
1546. = 1118 nov. 7, ind. 12; a. pont. 1, ap. s. Aegidium. Gelasius II Bernardo Toletano praesuli Hispaniarum primatum confirmat. « Charitatis est bonum ». (III, 1, 411, col. 1A-B).
1547. = 1118 dec. 10, Alesti. Gelasius II exercitui Christianorum civitatem Caesaraugustanam obsidenti apostolicam benedictionem concedit, per litteras manu Petri electi Caesaraugustani missas. « Litteras devotionis ». (III, 1, 411, col. 2D-E).
1548. = (1118). Gelasius II pro monasterio Casinensi (exc.). (III, 1, 380, col. 1C-D).
1549. = 1126 (jul. 21). Honorius II Rogerio Pisano archiepisc. scribens, eiusdem ecclesiae privilegia confirmat (exc.). (III, 1, 381, col. 2C-D).
1550. = 1130 sept. 27, Beneventi. Anacletus II (antipapa) Rogerio coronam Siciliae nomenque regium concedit (exc.). (V, 61, col. 2C; cfr. 124E).
1551. = 1133 dec. 21, ind. 12, Pisis. Innocentius II, petente Attone Pistoriensi episcopo, eandem ecclesiam immunitatibus donat (exc.). (III, 1, 407, col. 1C-D).
1552. = 1138 apr. 22; a. p. 9, Laterani. Innocentius II Balduino archiep. Pisano jura confirmat et concedit, nec non Pisanam civitatem, quae de inimicis Christiani nominis victoriam frequenter obtinuerat, maximis laudibus prosequitur (exc.). (III, 1, 407, col. 2D-E; ib., 381, col. 2D).
1553. = (1144 — 5) 1146 mai. 31. Lucius II Petro abbati Cluniacensi scribit (exc.). (III, 1, 381, col. 2D).
1554. = 1143 nov. 9, Pisis. Eugenius III Johanni electo Placentino praecipit, ut et ipse et successores eius ab archiepiscopo Ravennate, tamquam metropolitano, ordinationem accipiant. « Nobis non extat ». (II, 1, 208, col. 2B-D).
1555. = 1148 nov. 9, Pisis. Eugenius III clerum populumque Placentinum iubet archiepiscopo Ravennati tamquam metropolitano parere. « Sicut obediens et ». (II, 1, 208, col. 2D-E).
1556. = (1162) 1161 jan. 26, Januae. Alexander III Villano archiep. Pisano scribit (exc.). (III, 1, 381, col. 2E).
1557. = 1166 febr. 10; a. p. 10. Alexander III (Friderico) abbati monasterii Neretini (it. Nardò) ecclesiam s. Theodori martyris concedit (exc.). « Cum a nobis ». (XXIV, 893-4).
1558. = 1176 apr. 11, Anagninae. Alexander III Villano (Ubaldo) archiepiscopo Pisano (exc.). (III, 1, 381, col. 2D).
1559. = * (1177) mai. 10; a. p. 13, Venetiis. Alexander III absolutionis decretum pro die festo Ascensionis Domini concedit. « Licet ad omnes ». (XII, 511D-512C).
1560. = 1177 mai. 29, Rialti. Alexander III ecclesiam s. Mariae de Charitate visitantibus, statutis conditionibus, absolutionis decretum concedit. « Cum pro commodo ». (XII, 512C-E).
1561. = 1177 oct. 8, Rialti. Alexander III subdiaconum Albertum procuratorem suum eligit (haec epist. citatur in instrum. 1177 oct. 22, n. 1260). (M., 605-6).
1562. = 1202 sept. 13; a. pont. 5. Innocentius III abbati monasterii s. Juliani Ariminensis scribit, commemorans Theudericum episcopum Faventinum magistro Tolosano litem dirimendam commisisse, quae inter abbatem s. Mariae « foris portam » et Alferium de s. Leonardo de Vincaretto exarserat (exc.). (M., 8).

- 1563.** =1254 dec. Alexander IV se pontificem electum fuisse, catholicum orbem certiore facit (exc.). (VII, 1079E-1080E).
- 1564.** =*1300 dec. 2, Laterani. Bonifacius VIII Philippum Francorum regem monet de eius erga Apostolicam Sedem subiectione, tam in spiritualibus quam in temporalibus. « Deum time et ». (X, 298D-E).
- 1565.** = 1367. Urbanus (V) monasterium Casinense in dignitatis abbatialis gradum restituit, episcopali auctoritate eidem sublata (exc.). (IV, 260, col. 1E-260, col. 2E).
- 1566.** =1390 sept. 17. Bonifacius IX Petrum de Nibbia jurisconsultum (Novariensem) quibusdam beneficiis cumulat (exc.). (XVI, 805-6).
- 1567.** =1408 jun. 13; a. pont. 14, ad Portum Veneris. Benedictus XIII Communitati Senarum epistolam communicat, ab ipso, sub eadem die, ad Gregorium XIII de schismatis negotio missam. (XV, 289B-290B).
- 1568.** =1408 jun. 13; a. pont. 14, ad Portum Veneris. Benedictus XIII Angelo Corrario (Correr), Gregorio (XIII) dicto, scribit, eum redarguens de difficultatibus ab ipso contra unitatem Ecclesiae positis. « Si te veritatem » (transcripta in epist. ad Senenses missa, n. 1567). (XV, 289C-290B).
- 1569.** =1403 mai. 15; a. pont. 2, Lucae. Gregorius XIII, priorum, gubernatorum capitaneique Senensium petitione inclinatus, Caroli IV praeceptum de studio generali in ipsa urbe instituendo, adjectis etiam theologicis disciplinis, confirmat. « In Apostolicae Sedis ». (XV, 288C-289A).
- 1570.** =1433 mai. 7, Ferrariae. Eugenius IV Antianis Communique Forlivii juspatronatus nosocomii ipsius civitatis concedit. « Eximiae devotionis ». (XIX, 907-8).
- 1571.** =1478 jun. 1. Sixtus IV adversus Laurentium de Medicis ob auxilium Nicolao de Vitellis Civitatem Castelli occupare nitenti ab ipso datum. « Iniquitatis filius » (exc.). (Tart., II, 717C-718C).
- 1572.** =(1523-34). Clemens VII abbati Casinensi licentiam donat duos presbyteros, in sua jurisdictione positos, sacris exuendi (exc.). (IV, 261, col. 2B-C).
- 1573.** =1555 nov. 8, Romae. Paulus IV Johanni Baptistae Folenio monasterii s. Mariae Pisani abbati, et Euticio de s. Angelo monachis Casinensibus scribit. « Gregis dominici curam » (exc.). (III, 1, 410, col. 2C).
- 1574.** =1592 oct. 29; a. p. 1, Romae. Clemens VIII monachos Basilianos vestibus eorum Ordini decentibus uti jubet (exc.). (III, 1, 393, col. 2C-D).
- 1575.** =(1592). Clemens VIII monachis Basilianis, ne vestibus Ordinis s. Benedicti se induent, graviter vetat (exc.). (III, 1, 393, col. 2D-E).
- 1576.** =1639 mai. 30, Romae. Urbanus VIII abbati Casinensi omnia privilegia eidem Monasterio a praedecessoribus suis concessa, confirmat (exc.). (IV, 261, col. 2C-E).

II. Epistolae omnes praeter pontificias.

- 1577.** = c. 444. Laurencius Ravennatis ad Sisinnium, de aliquorum fundorum sibi in Sicilia pertinentium administratione, scribit (fragm.) (cfr. Marini, Pap. n. 63). (II, 1, 199-200).
- 1578.** = c. 444. Laurencius (Ravennatis) ad conductores suorum fundorum in Sicilia, quorum curatorem Sisinnium mittit (cfr. Marini, Pap. n. 73). «...dissentientibus utilitates». (II, 1, 200B-D).
- 1579.** = 449-450. Petrus Crisologus episcopus Ravennatis, Euty-cheti presbytero de Christi generatione scribit. «Tristis legi tristes litteras». (II, 1, 82, col. 1D-83, col. 2B).
- 1580.** = *707. *Moyses Mutius* Pergamensis epistolam mittit imperatori Justiniano II una cum carmine «de laudibus Bergomi» (epistola ficta videtur anno 1598 ab Achille Mutio). «Quamvis te imperialis». (V., 528).
- 1581.** = c. 1019. Hugo abbas Farcensis ad Landuinum abbatem monasterii Sancti Salvatoris Reatini de permutatione terrarum inter eos facienda scribens, memorans etiam chartas authenticas (inter quas praeceptum Ludovici (II) imp.), quae ad has terras spectant, de antiqua amicitia inter duo monasteria loquitur. (II, 2, 527D-528E).
- 1582.** = 1059. S. Petrus Damianus ad Hildeprandum (qui postea Gregorius VII appellatus fuit) archidiaconum, de legatione sua Mediolanensi. — Inserta sunt anecdota: a) Sponsio archiepisc. Mediol. Widonis de Relate (27, col. 1D-27, col. 2E); b) Jusjurandum archiepiscopi (27, col. 2E-28, col. 1B); c) Indiculus sacramenti eorum qui promoverentur (28, col. 1B); d, e) Poenit., jusjur. archiep. (col. 28C-E); f, g) Jusjurandum, poenit. clericorum (28, col. 1E-28, col. 2E). (IV, 25, col. 1D-27, col. 1-28, col. 2E).
- 1583.** = c. 1072. Desiderius abbas pollicetur Petro Damiani se annualiter obitum eius commemoraturum. (IV, 468, col. 2E-468, col. 1C).
- 1584.** = an. 1085. Johannes (Cajetanus) subdiaconus et monachus Casinensis Johanni avunculo notificat se ad vitam Erasmi episc. scribendam operam dedisse, eius precibus permotum quem post Deum et abbatem Desiderium (ipse post 1085 Victoris III nomine Sedem tenuit Apostolicam) speciali veneratione prosequitur. «Cum scriptum sit». (III, 1, 368, col. 2D-369, col. 1A).
- 1585.** = c. 1120. Egino abbas ss. Udalrici et Aerae in Suevia pontificem in sua quadam epistola Callistum II laudat (exc.). (III, 1, 417C-D).
- 1586.** = (1123) 12 kal. julii, in castro Neptuni. Ptolomeus Romanorum consul Petro (diacono) nepoti a Casino expulso scribens, se eum honeste recepturum pollicetur. «Relatum est nostrae». (IV, 488, col. 1D-B).
- 1587.** = (1123). Gregorius, Gregorii Romanorum consulis f., Aegidium fratrem, cum filiis de Casino eiectionem, ad se vocat. «De antiquorum via». (IV, 488, col. 1D-488, col. 2B).
- 1588.** = (1123). Landulfus Rosce-mannum abbatem et cardinalem rogat ut Aegidium fratrem uxoris suae constituet in ecclesia sancti Benedicti Collis In-

- sulae. « Vestram paternitatem rogando ». (IV, 488, col. 2B-C).
- 1589.** = 1188. S. Bernardus Claraevallis abbas Pisanos litteris magnopere commendat ob Innocentium (II) benigne atque honorifice receptum: eisque marchionem Engelbertum commendat. « Benefaciat vobis Deus ». (III, 1, 407, col. 1A-C).
- 1590.** = 1185. S. Bernardus Claraevallis abbas imperatori Lothario III significat quae quantave egerit Pisana classis adversus Rogerium Siculum, Pisanosque imperatori commendat (exc.). (III, 1, 407, col. 2A-C).
- 1591.** = c. 1185. S. Bernardus abbas Claraevallis, consulibus, consiliariis et civibus Januensibus scribens, eis gratias agit eo quod anno superiori honorifice ab ipsis susceptus fuerat. « Quod adventus noster ». (III, 1, 413, col. 2D-414, col. 1A).
- 1592.** = 1187 sept. Lotharii (III) imp. epistolae quatuor (ad monasterium Casinense missae): « Ex antiquo », « Si in vobis », « Semper moris nostri », « Nolentes quantum ». Adest et epistola quaedam imperatricis Rychizae, Lotharii (III) uxoris: « Magnam fuisse ». (IV, 621).
- 1593.** = 1187 nov. 2. Guibaldus Casinensis abbas, Epistolae duae ad monachos Casinenses. « Hactenus in agro », « Quantum vestris calamitatibus ». (IV, 622).
- 1594.** = 1188. Consules Pisani consulibus et civibus Caietanis scribentes, eos rogant ut liberos abire sinant Neapolitanos quos in galea Caietam miserant, ubi inviti retinebantur. « Consuetudinem patrum ». (III, 1, 403, col. 1E-403, col. 2A).
- 1595.** = 1189 jul. Roffridus Casinensis abbas Johanni de Salerno presbyt. card. scribit, de quibusdam miraculis s. Benedicti. « Cum omnium quae ». (IV, 210, col. 2C-211, col. B).
- 1596.** = c. 1240. Universitas Docto-
- rum et Discipulorum Neapolitani studii magistrum Herasum monachum Casinensem Neapolim accersit, ut ibidem scientiam theologicam doceat. « Postquam fratres qui ». (IV, 489, col. 1E-489, col. 2C).
- 1597.** = 1264 sept. 8, ind. 8, Venetiis. Reynerius Zeno, Venetiarum dux, Michaëlem Dandulum capitaneum navis magnae, a Januensi classe apud Dyrrachium (it. Durazzo) profligatum, redarguit. « Recepimus quidem vestras ». (XII, 504E-506A).
- 1598.** = 1264 sept. 8, ind. 8, Venetiis. Raynerius Zeno, Venetiarum dux, Urbano (V) scribit de episcopo Cretensi questus, qui Venetos, auxilium insulae Cretensi parantes, ecclesiastico interdicto supponi curaverat; fidem Venetorum inconcussam laudat, et in pontificis manibus spem totam ponit. « Licet, Pater sancte ». (XII, 506B-507E).
- 1599.** = 1265 mart. 30, Venetiis. Raynerius Zeno, Venetiarum dux, oratoribus suis apud (Clementem IV) iniungit, ut et papae et cardinalibus miraculum quoddam ante triginta annos Venetiis a Deo de quibusdam sanctorum reliquiis operatum, nuntient. « Ecce vestrae prudentiae ». (XII, 508A-509D).
- 1600.** = (1265) jun. 13, (Venetiis). Raynerius Zeno, Venetiarum dux, a fratre Ro de Ordine Minorum in Lombardia ministro generali, fratrem aliquem illius Ordinis deposcit, aliquarum reliquiarum caussa, quas ad Romanam Curiam destinare cupiebat. « Sicut alia vice ». (XII, 509D-510A).
- 1601.** = (1265) jun. 13, (Venetiis). Raynerius Zeno, Venetiarum dux, patriarchae Gradensi nonnullos fratres Romam pro quibusdam sanctorum reliquiis missos commendat. (XII, 510A-C).
- 1602.** = (1265) jul. 8, ind. 8, (Venetiis). Raynerius Zeno Marino

Marcello de suo mandato in Curia Romana procuratori, nonnullos fratres ad Summum Pontificem pro quibusdam sanctorum reliquiis missos commendat. « Cum super facto ». (XII, 510C-E).

- 1603.** = (1265) jul. 8, ind. 8, Venetiis. Raynerius Zeno, Venetiarum dux, universis potestatibus et rectoribus civitatum et locorum ad quos litterae istae pervenerint, fratres Romam pro quibusdam reliquiis sanctorum missos commendat. « Cum honestos et religiosos ». (XII, 510E-511A).
- 1604.** = 1265 jul. 12, ind. 8, (Venetiis). Raynerius Zeno, Venetiarum dux, fratri Juliano de Ordine Minorum nuntiat Pontificem, posthabitis caeteris omnibus, ad negotia comitis Caroli (Andegavensis) tantum attendere; cum igitur Romanum iter vanum sit, eius arbitrio committit, ulterius procedendi, aut Venetias redeundi. « Vere cognoscimus per ». (XII, 511A-C).
- 1605.** = 1265. Nonnulli Senenses mercatores per Galliam commorantes quibusdam sociis salutem dicunt (fragm. epist. italice descriptae). « Domino Talomeo ». (XV, 98E).
- 1606.** = 1295 aug. 9, Mediolani. Matthaeus Vicecomes, Romani imperii in Lombardia Vicarius generalis, potestati, capitaneo, sapientibus atque communi Placentiae obitum Ottonis Vicecomitis Mediolanensis archiepiscopi nuntiat. « Eventum dirae amaritudinis ». (XVI, 685-686).
- 1607.** = (1299) oct. 21. Casan, Tartarorum dominus, Henrico (de Lusignano) regi Cypri, Templo, Hospitali, Alemannis, capitaneis exercituum et dominis christianis scribit de quodam foedere, contra (Saracenos) a se cum rege Franciae inito. « Vobis misistis dicendo ». (Epist. transcripta in epist. Petri Gradonici ducis Ven.

ad Bonifacium VIII missa, a. 1300 mart. 19; v. n. 1608). (XII, 513A-B).

- 1608.** = 1300 mart. 19, ind. 13, (Venetiis). (Petrus Gradenigo) Venetiarum dux (Bonifacio VIII) scribit, de pugna a Tartaris contra Saracenos victa, capta etiam urbe Damasco (cum transcriptione epistolae 1299 oct. 21, a Casan Tartarorum domino ad Heinricum [de Lusignano Cypri regem] missae). « Ad Sanctitatis Vestrae notitiam ». (XII, 512E-514E).
- 1609.** = (1300). Philippus Francorum rex Bonifacio VIII nuntiat se in temporalibus alicui non subesse et praebendarum collationem ad se jure regio pertinere. « Sciat maxima tua ». (X, 298-9).
- 1610.** = (1309) 1311 oct. 24, ind. 7, Venetiis. Dominium Venetiarum potestati, Consilio atque Comuni Patavii petit, ut nob. viro Baduario (Badoer) redditus terrarum suarum quolibet anno Venetias deferri permittant. « Tua (sua?) nobis querula ». (XII, 492E-493B).
- 1611.** = 1310 jun. 7, (Venetiis). Petrus Gradonico (Gradenigo), Venetiarum dux, potestati capitaneoque Justinopolitano (itl.: Capodistria), caeterisque Venetis officialibus per Hystriam et Dalmatiam constitutis, nec non oratoribus apud imperatorem Constantinopolitanum, et apud (Clementem V) pontificem, de Bajamontis Teupoli (it.: Tiepolo) sociorumque eius proditione scribit. « Quoniam de magna ». (XII, 483C-484C).
- 1612.** = 1310 jun. 24, ind. 8, (Venetiis). Petrus Gradonico (Gradenigo), Venetiarum dux, castellanis Coroni et Mothoni, caeterisque officialibus Venetis per Orientales plagas constitutis, et oratoribus apud Patriarcham Aquilejensem et apud Henricum comitem Goritiae, necnon Albui-
no et Canigrandi de la Scala

- Communis et populi Veron. capitaneis generalibus, prodicionem Bajamontis Teupuli nuntiat. « Quoniam de magna ». (XII, 484C-486A).
- 1613.** = 1310 jun. 27, ind. 8, Venetiis. Petrus Gradonico (Gradenigo), Venetiarum dux, Georgio Delphino de suo mandato bajulo Armeniae, scribit de prodicione Bajamontis Teupuli et sociorum eius. « Per alias nostras ». (XII, 486B-487D).
- 1614.** = 1310 jul. 16, ind. 8, Venetiis. Petrus Gradonico (Gradenigo), Venetiarum dux, castellanis Coroni et Mothoni, nec non « duchae » Cretae eiusque consiliariis, atque bajulo et consiliariis Nigropontis, scribit de prodicione Bajamontis Teupoli sociorumque eius, omnia singillatim enarrando. « Alias per litteras ». (XII, 487C-489E).
- 1615.** = 1311 mai. 27, ind. 9. Petrus Gradonico (Gradenigo), Venetiarum dux, castellanis Mothoni et Coroni, de Angelo Baduario proditore scribit, et nomina omnium proditorum enumerat. « Denotamus vobis quod ». (XII, 489E-490D).
- 1616.** = 1311 oct. 4, ind. 10, Venetiis. Dominium Venetiarum, Carolo (Andegavensi) Hungariae regi, ne civitatem Jadram (itl. Zara) opprimerent Venetos roganti, respondit, affirmans civitatem ipsam justo jure Venetis pertinere. « Regiae sublimitatis litteras ». (XII, 493B-494B).
- 1617.** = 1311 nov. 12, ind. 10, Venetiis. Marinus Georgius (itl.: Zorzi), Venetiarum dux, litteris Caroli (Andegavensis) Hungariae regis respondit, Venetorum jura in civitate Jadra (itl.: Zara) affirmans. « Serenitatis regiae duas ». (XII, 494B-495E).
- 1618.** = 1311 nov. 12, ind. 10, Venetiis. Dominium Venetiarum Nicolaum Grimani oratorem iubet (Carolo Andegavensi) Hungariae regi litteras responsales transferre quae de Jadra civitate loquuntur. Sciat orator antiquas chronicas in procuratia s. Marci existentes docere Jadrenses 309 abhinc annis sponte se Venetorum imperio submisisse. « Significamus vobis quod ». (XII, 495E-497B).
- 1619.** = 1312 oct. 17, ind. 11, Venetiis. Marinus Georgius (Zorzi), Venetiarum dux, Jadrensis rectoribus scribit, de juribus in Jadra civitate Venetis spectantibus. « Nobilibus viris qui ». (XII, 497B-498D).
- 1620.** = 1357 jul. 15, ind. 10, Venetiis. Johannes Delphino, Venetiarum dux, iudicibus, Consilio et Communi Tragurii (itl. Tragù) scribens, de expulso Comite graviter queritur: « suavitatem » Venetorum imperii commemorat, qui eorum libertatem contra Hungariae regem protexerant. « Audivimus non sine ». (XII, 498D-499D).
- 1621.** = (c.1375). S. Catharina Senensis Johannem Acutum hortatur, ut contra Infideles non contra Christianos bellum gerat. « O carissimo e dilectissimo ». (Tart., II, 646D-647D).
- 1622.** = 1377 jul. 12, ind. 15. Coluccius Salutatatus, nomine Communis Florentiae, Johannem Acutum rogat, ut exercitum per Bononiense territorium transeuntem ita ducat, ut nullius damni ibidem caussa sit. « Bononensium magnificorum fratrum ». (Tart., II, 635D-636A).
- 1623.** = 1377 sept. 26, ind. (6). Coluccius Salutatatus, Florentinae Civitatis nomine, ad Senenses litteras mittit, participem se dicens doloris eorum ob Grossetum a Brittonibus oppugnatum: ut castrum strenue defendant hortatur, auxiliumque pollicetur. « Oppressionem civitatis Grosseti ». (Tart., II, 636A-B).
- 1624.** = (1384) apr. 15, ind. 7, Ricincti (itl. Recanati) card. Andreas Buontempi, potestati et

Communi Osimi pacta cum Johanne Acuto et eius comitibus inita nunciat. « Volentes damnificationibus vestris ». (Tart., II, 660C-E).

1625. = 1391—1417. *Petrus Paulus Vergerius* Justinopolitanus, Epistolae :

a) 1391 jan. 22, Patavii. De bello Carrariensium, ad Johannem de Bononia physicum. « Existimo te ». (XVI, 220C-222E);

b) 1391 jul. 24, Patavii. De bello Carrariensium, ad eundem. « Pollicitus sum ». (XVI, 222E-223D);

c) 1395 nov. 25, Arimini. Epistola (ad Franciscum Zabarella). « Superioribus litteris ». (XVI, 235A-236A);

d) 1397 dec. 1, Bononiae. De Virgilii statua Mantuae eversa per Carolum Malatestam, epistola ad Lodovicum (Alidosium). « Non est apud ». (XVI, 215D-220B);

e) ad Franciscum juniorem de Carraria. « Magna est ». (XVI, 228E-229C);

f) ad Franciscum iuniorem de Carraria. « Debere tibi ». (XVI, 229D-230C);

g) (ad Nicolaum de Leonardis), Ob mortem matris eiusdem. « Dolorem quem ». (XVI, 234D-235A);

h) 1402 febr. 27. Patavii, (ad Carolum Zenum). « Magnopere laetor ». (XVI, 236 B-D);

i) 1403 nov. 22, Patavii, (ad Carolum Zenum) (ob victoriam contra Buccicaldum): « Si te ego ». (XVI, 236E-238B);

j) Responsio ad epist. Colutii (Salutati) pro defensione libri sui « de ingenuis moribus ». « Ego in utramque ». (XVI, 231E-234C);

k) 1417 nov. 6, Constantiae, De morte Francisci Zabarella cardinalis. « Tametsi huius ». (XVI, 198D-203).

1626. = Saec. XIV ex. (?), (Florentiae).

Colucius (Salutati) Florentinus, Epistola ad Petrum Paulum Vergerium, pro libro « de ingenuis moribus ». « Hesterno vespere ». (XVI, 230C-231E).

1627. = (c. 1414), Constantiae. Poggius Bracciolinus Johanni amico suo narrat, se in s. Galli monasterio Quintiliani opus integrum, necnon libros quatuor C. Valerii Flacci poematis cui titulus « Argonauticon », etc. comperisse. « Licet inter varias ». (XX, 160-1).

1628. = (c. 1450). Sozomenus Pistoriensis, Epistola cum qua ipse suam « Historiam » Vespasiano a Bisticciis librario mittit. « Haud te, Vespasiana » (exc.). (Tart., I, 4).

1629. = (1453) jul. 1. Johannes Maria Philelphus Johanni marchioni Finariensi, ad quem libellum « de Bello Finariensi » transmiserat, se suaque officia offert. « Historiam quam edidi ». (XXIV, append., 1219-1230).

1630. = 1464. *Polismagna* ad Borsum Estensem Ferrariae Mutinaeque ducem mittit vitam Nicolai Picinini, *Petro Candido Decembrio* auctore, a se ipso italicam factam. « Io so, illustrissimo ». (XX, 1049).

1631. = 1466 jan. 22, Sarazanae. Antonius Yvanus Sarazanensis gratias agit Volaterranis a quibus Cancellarius electus fuerat. « Quum ab ineunte ». (XXIII, 3).

1632. = 1479 jun. 8, Mediolani. Franciscus Philelphus ad Johannem Simonettam, qui biographiam Fr. Sfortiae absolverat, epistolam gratulatoriam scribit. « Legi et ». (XXI, 172).

1633. = 1484. Aloysius de Benci-vennis, abbas Camaldolensis sancti Germani et Decentii, Epistola ad omnes jurisdictionis suae abbates, priores, praepositos, etc. contra Angelum Sanctolinum de Monterolo plebanum ecclesiae s. Mariae de Fractis

- (adjiciuntur documenta) (exc.) (M., A. 20).
- 1634.** =1487. Antonius Constantius Fanensis ad Galeottum de Manfredis (exc.). (M., A., 113E).
- 1635.** =1488 jun. 23, Faventiae. Alexander Zuccolius Faventinus medicus, Gregorio filio de interfecto Galeotto Manfredio Faventiae domino scribit. « Intellexisti superioribus litteris ». (M., 352-3).
- 1636.** =1488 dec. 11, Faventiae. Johannes Zuccolius, nepoti suo Gregorio de Zuccoliis medicinae doctori scribit, de rebus Faventiae gestis postquam (Astorgius Manfredius) civitatis dominus interfectus fuerat. « Diebus elapsis scripsi ». (M., 352-5).
- 1637.** =1495. Michaël Ferno, Johanni (Lopez) episcopo Perusino donat « Vitam Brachii (de Montono) Perusini » a *Johanne Antonio Campano* scriptam. « Non parva ». Adjectum est ejusdem auctoris epigramma: « Desine mirari ». (XIX, 435-6).
- 1638.** =1496 jul. 14, in palatio apostolico (Romae). Felinus Sandeus Nicolao Tegrino gratulatur ob Castrucci vitam ab ipso scriptam. « Uno haustu legi ». (XI, 1310).
- 1639.** =1497 jul. 6, Pisis. *Hieronymus* et *Antonius de Roncioniis* Nicolao Nigrino de vita Castrucci ab ipso descripta gratulantur. « Castrucci Anteminelli ». (XI, 1311).
- 1640.** =1522 aug. 31, Faventiae. Zachariae Ferrerii Vicentini ad Hadrianum VI pont. epistola, de laudibus urbis Faventiae. « Denique postquam ausus ». (M., 842-4).
- 1641.** =1522. Zacharias Ferrerius, Adriano VI papae scribit « de reformatione Ecclesiae » (exc.). (M., A., 78A).
- 1642.** =1524 jan. 25, Faventiae. *Petrus Nicolaus Castellani* ad Herculem Gonzaga (episcopum electum Mantuanum) de philosophicis studiis benemeritum, quippe qui, Bononiae considens, Pomponatium ibidem docentem sedulo adeat, in Aristotelis libros Analyticos novam interpretationem scriptam mittit (exc.). (M., A., 45E-46A).
- 1643.** =1524 mai. 27, Faventiae. Johannis Mariae ex Simonettis, Cremonensis, calchographis epistola quae praecedit interpretationem librorum Aristotelis Analyticorum a *Petro Nicolao ex Castellanis* Faventino scriptam. « Accipe lector ». (M., A., 45C-E).
- 1644.** =1525 aug. 20, Faventiae. *Petrus Nicolaus ex Castellanis* Clementi VII dedicat librum ab ipso scriptum « de immortalitate animorum ». « Opus nostrum ». (M., 846-9).
- 1645.** =1538. Hieronymus Cerbonius, Tiphernas, libellum *Roberti Ursii* « de obsidione Tiphernatum », suis impensis editum, ad Alexandrum Vitellium mittit. « Libellum de obsidione ». (Tart., II, 670).
- 1646.** =1543, Patavii. Franciscus Gori Raffaelli Veneto Novocomensi canonico regulari scribens, eiusdem tractatum contra haereses fr. Bernardini Ochini commendat (exc.). (M., A., 90A-B).
1598. *Achilles Mutius*, Epist. sub nomine *Moysis Mutii*. — V. n. 1580.
- 1647.** =1621 oct. 21, Romae. Card. (Bonifacius) Bevilaqua, card. (Friderico) Borromaeo scribit, de prohibitione historiae Mediolanensis *Bernardini Corii*. « Avendo la Sacra Congregazione ». (IV, 123, col. 1E-123, col. 2C).
- 1648.** =1631 mart. 5, Romae. Andreas Vittorelli Hieronymo Caracciolo scribit de vita gestisque Gelasii II (exc.). (III, 1, 368, col. 2B-C).

V. ANTIQUITATES

I. Carmina.

- Saec. I. Versus in laudem s. Apollinaris. « Almus apostolus ». — V. n. 1683.
- 347—97. Hymnus Sancti Ambrosii. « Miraculum laudabile ». — V. n. 1684.
- 1649.** = an. 430. Carmen a s. *Paulino* episc. Nolano scriptum, in memoriam ecclesiae (s. Felicis) ampliori forma restitutae. (Nolae, opus musivum in coemeterio s. Felicis). (III, 1, 70).
- 1650.** = c. 430. Inscriptio in memoriam ecclesiae Sabinae in Monte Aventino a s. Coelestino papa constructae. « † Culmen apostolicum ». (III, 1, 79).
- 1651.** = 449—58(?). Patera argentea cum inscriptione, ecclesiae Ravennati oblata a s. Petro Crisologo episc. Ravennate. (II, 1, 84, col. 2A-B).
- 1652.** = an. 543. *Marcus poeta* († 543), discipulus s. patris Benedicti, in eius laudem carmina. « Coeca prophanatas ». (Marcus fuit s. Benedicti discipulus praedilectus). (IV, 605-6).
543. Distichon super sepulchro s. Benedicti. — V. n. 1780.
- 1653.** = 575. Inscriptio in memoriam temporis quo absoluta fuit constructio ecclesiae s. Severi Ravennatis. (Septem versus leonini praecedunt quinque disticha, quae, ad mentem Bacchinii, minoris antiquitatis sunt). « Multorum lucens divino ». (II, 1, 116, col. 2C-D).
- 1654.** = 638. Inscriptio graeca sepulchri Isacci Ravennatis esarcae. Ἐνταῦθα κεῖται ὁ στρατηγῆσας. (II, 1, 99 col. 1D-E).
- 1655.** = 700. Inscriptio sepulchri regis Cuniperti. « Aureo ex fonte quiescunt ». (Papiae, in basil. s. Salvatoris). (I, 1, 497, col. 1C).
- 1656.** = Saec. VII ex. Inscriptio sepulchri Cunipergae regis Cuniperti filiae. « Disce qui velis ». (Papiae, in aede s. Agatae in Monte). (I, 1, 486, col. 1D-E).
- 1657.** = (Saec. VII?) apr. 2, ind. 3. Inscriptio sepulchri Theodotis monialis. « Caeliculae sic demuni ». (Papiae, in monast. cui nomen « della Posterla »). (I, 1, 487, col. 1E-487, col. 2E).
- 1658.** = (Saec. VII-VIII). Inscriptio sepulchri reginae Raginthrudae. « Condita priorum Raginthruda ». (Papiae, in aede s. Mariae ad Perticas). (I, 1, 497, col. 1D).
- 1659.** *707. Epigramma quo *Moyses Mutius* Pergamensis misit ad imp. Justinianum II carmen ab ipso scripto de laudibus Pergami (epigr. fictitium et a. 1593 ab *Achille Mutio* confectum). « Haec tibi Grajorum ». (V, 536).
- 1660.** = (712) iun. 13, ind. 10, Papiae. Inscriptio sepulchri regis Ansprandi. « Ansprandus honestus moribus ». (Papiae, in aedícula s. Hadriani). (I, 1, 502, col. 1E-502, col. 2C).

1661. = c. 712—44. Versus de Medioloano. (II, 2, 988—9).
1662. = 736 aug. 19. Inscriptio sepulchri s. Cumiani, quod erexit rex Liutprandus in Bobiensi monasterio. « Hic sacra beati ». (I, 1, 511, col. 2B—C).
1663. = 744. Inscriptio sepulchri regis Liutprandi. « Flavius hoc tumulo Lymprandus ». (Papiae, in aede s. Petri in Coelo Aureo). (I, 1, 511, col. 1D).
1664. = c. 780. *Caroli Magni imperatoris* carmen gratulatorium ad Paulum diaconum qui monasterium Casinense reviserat. « Hinc celer egrediens ». (VI, 20).
1665. = 787. *David episc. Beneventanus*, Epitaphium tumuli Romoaldi filii principis Arichis († 787). « Alta ruit subito ». (II, 1, 310, col. 1A—E).
1666. = 787. *Paulus diac.*, Tumulus Arichis principis Beneventi. « Lugentum lacrymis ». (II, 1, 310—1).
1667. = 788. Tumulus Caesarii consulis Neapolis. « Caesarius consul ». (II, 1, 342, col. 1).
post. 788. Epit. sepulchri Tassionis. — V. n. 1694.
1668. = c. 790. Veronae rhythmica descriptio. « Magna et praeclara ». (II, 2, 1095).
1669. = c. 795. *Hildericus*, Epitaphium Pauli Diaconi. « Perspicua clarum nimium ». (I, 1, 402: VI, 21—2).
1670. = Saec. VIII—IX. Tumulus Caretrudae princ. Beneventi. « Quam velox ». (II, 1, 312, col. 2).
1671. = Saec. IX in. Tumulus Godofridi filii princ. Grimoaldi (Beneventi). « Germine praeclaro ». (II, 1, 311, col. 2).
1672. = 807. Tumulus Grimoaldi princ. Beneventi. « Magnus erat ». (II, 1, 311, col. 1).
1673. = 814. Rhythmus in obitum Caroli Magni Augusti. « A solis ortu ». (II, 2, 690—691).
1674. = 833. Tumulus Siconis principis Beneventi. « Principis hic magni ». (II, 1, 311—2).
1675. = 834. Tumulus Boni consulis et ducis Neapolis. « Bardorum bella ». (II, 1, 343—4).
c. 844. Incipiunt versiculi cuiusdam minimi scholasticorum titulantes opus libri sequentis. « In Patris ». — V. n. 22.
c. 844. Incipit carmen dactylicum senarium perempticon, idest misum, etc. « Fortuito quondam ». — V. n. 22.
1676. = c. 850. Carmen heroicum de totius speculatione huius clari voluminis, quod *Lupus antigrapharius* misit ad Evrardum (ducem et march. Foro-Julensem). (Cod. Mutin. Legum Barbarorum). « Hunc heros librum ». (I, 2, 9—10).
1677. = an. 850. Tumulus Ursi fil. princ. Radelchis. « Ursus hic recubat ». (II, 1, 313).
1678. = 851. Tumulus Radelchis princ. Beneventi. « Radelchis princeps ». (II, 1, 312, col. 1).
1679. = 854. Tumulus Radelcar princ. Beneventi. « Quisquis adhuc ». (II, 1, 312, col. 2).
1680. = 856—884. Epigramma inscriptum in « Libro Anticimennon » s. Bertarii abbatis Casinensis. « Bertharius Christi ». (Saec. XI? exaratum). (VII, 960 B—C).
872. Distica in laudem s. Athanasii episc. Neapol. — V. n. 1695.
1681. = post 880. *Theodosii monachi* epigramma, quo ad s. Sofronium, quaedam carmina anacreonte metro a se composita mittit. « Theodosius suavis carminibus ». (I, 2, 258, col. 2B).
1682. = post 880. *Theodosius monachus* (auctor Epistolae ad Leonem archidiaconum, de Syracusanae urbis expugnatione) quibusdam versibus anacreonteis memoriam facit de obsidione atque captione Syracusarum. « Genus Ismaël ascendit ». (I, 2, 258, col. 1D).
1683. = Saec. IX ex. Versus in laudem sancti Apollinaris. « Almis apostolus » (scripti saec. IX ex.). (II, 1, 32, col. 1A—32, col. 2B).

- 1683¹** = an. 930. Hymnus deprae-
catorius ad Dominum, auctore
presbytero Anonymo qui de disci-
pulum Adalberti episcopi profi-
tetur. « Coelestis rex » (II, 2,
686).
- 1684.** = c. 930. Hymnus sancti Am-
brosii. « Miraculum laudabile »
(scriptum circa a. 930). (II, 2,
689).
- 1685.** = c. 950. Tumulus filiorum
Landulfi princ. (Beneventi et
Capuae). Sunt hi: Atenulfus,
mens. 6 et Atenolfus m. 8. (In
lapide, praeter inscript. rhythmi-
cam, aliam habemus soluta ora-
tione scriptam, quam videbis sub
n. 1866). (II, 1, 313).
- 1686.** = c. 950. Tumulus Landulfi
princ. Benev. « Hic monachus ». (II, 1, 314, col. 1).
- 1687.** = c. 950. Tumulus Gaitelgri-
mae princ. Benev. « Hic qui-
cumque venis ». (II, 1, 314).
- 1688.** = c. 950. Tumulus..... Cardae
princ. Benev. « Nobilis atque ». (II, 1, 314, col. 2).
- 1689.** = c. 950—980. Arderici car-
men ad Roffridum comitem
illustrem. « O comes excelso ». (II, 2, 284-6).
- 1690.** = c. 950—980. (*Arderici?*)
Carmen in laudem Landulfi prin-
cipis Capuani aut Salernitani.
« Eja fratres ». (II, 2, 286).
- 1691.** = 969. Tumulus Landulfi [III]
principis Capuae. « Siste gradus ». (II, 1, 315, col. 1).
- 1692.** = 974. Carmen *Anonymi Sa-*
lernitani ad Pandulfum prin-
cipem Capuae, Beneventi et Sa-
lerni. « Vir bone, dulcis ». (Ad
eum mittit historiolum Langob.
principum). (II, 1, 360, col. 1
E-D).
- 1693.** = 986 nov. 23. Epitaphium
abbatis Casinensis Aligerni. « Hic
pater egregius ». (IV, 348, col. 1
E-348, col. 2D).
- 1694.** = Saec. x(?). Epitaphium sepul-
chri Tassilionis ducis Bajoa-
riensis († 788). « Conditur hac
fovea ». (X, col. CXVII).
- 1695.** = Saec. x(?). Disticha in lau-
dem s. Athanasii episcopi Nea-
politani († 872). « Quisquis
Athanasii vitam ». (II, 2, 1047).
- 1696.** = Saec. x—xi. Epitaphium
Adam principis (exc.). (X, col.
CXVII).
- 1697.** = 1045. Inscriptio sepulchri
Heriberti († 16 jan. 1045) ar-
chiep. Mediolanensis (Mediol., in
aede s. Dionysii). « Hic iaces
pulvis ». (Sequitur alia in-
scriptio, soluta oratione scripta,
de renovatione supradicti sepul-
chri, a. 1403, quam videbis sub
n. 1900). (IV, 91, col. 1E-91,
col. 2E).
- 1698.** = 1047. Tumulus Pandulfi [IV]
princ. Capuae. « Terrigenum
primis ». (II, 1, 315, col. 1).
- 1699.** = 1075 mart. 30, ind. 13. Inscri-
ptio (supra januas Basilicae Lau-
rentianae) de incendio quodam
Mediolanensi. « Flamma vorax
prisci ». (IV, 33, col. 1E-33,
col. 2D).
- 1700.** = 1087 sept. 16. Epitaphium
sepulchri Desiderii, qui prius
abbas Cassinensis, postea sub
nomine Victoris (III) rexit pon-
tificatum Romanum. « Qui fue-
rim vel » (in aede s. Bertharii,
in monasterio Casinensi). (VI,
33E-34A).
- 1701.** = 1091. Inscriptio sepulchri
Herlembaldi, cuius corpus de-
posuerunt Urbanus (II) papa et
Arnolfus archiep. Mediolanensis.
« Hic Herlembaldus miles ». (Mediolani, in aede s. Dionysii). (IV, 117, col. 2C).
- 1702.** = 1096. Inscriptio sepulchri in
quo Anselmus (IV, de Buis) arch.
Mediolan. deposuit corpus sancti
Arialdi († 1066). « Martyr levita
jacet ». (Mediolani, in aede s.
Dionysii). (IV, 116, col. 1E).
- 1703.** = 1098. Tabula minio picta,
in qua effingitur Urbanus II
constituens Grimoaldum abba-
tem in monast. Piscariensi de Ca-
soria. Inscriptio legitur metrica:
« Caesaris ob sceptrum ». (II,
2, 771).
- 1704.** = 1099 — c. 1150. Carmen in

- honorem urbis Ravennae, cum nominibus regum et patriarcharum Hierosolymitanorum, etc. « Contigit in vestris » (scriptum c. a. 1150). (VII, 662-3).
- 1705.** = Saec. XI. Inscriptio super sepulchro (in honorem) b. Atrialdi. « Qui nemo ut melius » (Mediolani). (Haud dubio seriori aetatescripta, fortasse saec. XV?). (IV, 116, col. 2E).
- Saec. XI (?) Epigramma inscriptum in « Libro Anticimenon » s. Bertharii abbatis Casinensis. « Bertharius Christi ». — V. n. 1680.
- 1706.** = Saec. XI (?). Versus qui mentionem faciunt de « portis » civitatis Mediolani e quibus Capitanei civitatis eligebantur. « Ex senis portis ». (V, 512, col. 2E).
- 1707.** = 1108-1132. Versus in quibus de Landulfo (II, episc. Beneventano) sermo est: eos legimus post supplicationes in honorem s. Benedicti et s. Scholasticae (exc.). (II, 1, 158, col. 2 B-D).
- 1708.** = 1119 (Cluny). *Petrus Pictaviensis* (Poitiers) abbas Cluniacensis, Epitaphium (partim metrica, partim soluta oratione) papae Gelasii II. « Vir gravis » (cfr. etiam sub n. 1874). (III, 1, 416, col. 1; VI, 56C-E).
1119. Callistus II construxit aedem s. Nicolai. — V. n. 1711.
- 1709.** = 1125. Inscriptio sepulchri Ottonis de Advocatis (Cumis, in aede s. Abbondii). « Hoc in sarcophago ». (V, 441¹¹).
- 1710.** = 1148. Epitaphium Tancredi comitis Calabriae et Apuliae. « Tancredus comes » (Canosae). (XXIV, 892-3).
- c. 1150 (?) Carmen in honorem urbis Ravennae cum nominibus regum et patriarcharum Hierusal., etc. « Contigit in vestris ». — V. n. 1704.
- 1711.** = 1153. Odeum oratorii s. Nicolai, in urbe Roma, a Callisto II (1119) constructum et ab Anastasio IV (1153) decoratum; musivum opus in duas dividitur sectiones: in inferiori vidimus s. Nicolaum, et nonnullos pontifices circa eum. Inscriptio sic incipit: « Sustulit hoc primo ». (III, 1, 417, col. 2A-C, cum tab.: 418, col. 1D).
- 1712.** = (1172?) 1170. Inscriptio sepulchri Heinrici principis Capuani. « Mille decem decies ». (V, 69, col. 1D).
- 1713.** = 1173. Inscriptio, in quadam tabula marmorea, ante altare s. Apollinaris Ravennae, in qua commemoratur corpus supradicti s. episc. ibidem humatum (Ravennae, in aede s. Apollinaris Classensis). « Operis huius machinam ». (I, 2, 535, col. 1D).
- 1714.** = (1173). Inscriptio in honorem s. Apollinaris, in qua memoratur papa Alexander III (Ravennae, in aede s. Apollinaris Classensis). « Christo dilecte Apollinaris ». (I, 2, 535, col. 1E).
- 1715.** = 1174 mart. 4 (Paduae). Inscriptio quae mentionem facit cuiusdam incendii Patavii conflagrati. « Marthia ploravit ». (XII, 300E).
- 1716.** = 1189. Versus praepositi et primicerii ecclesiae Ravennae: « Primo loco sedes »; « Anno milleno » (in oede ecclesiae Ravennatis). (I, 2, 582).
- 1717.** = Saec. XII. Versus, qui mensibus singulis, nuntiant dies egyptiacos. « Nona prote Jani » etc. (II, 2, 1024).
- 1718.** = Saec. XII (?). Inscriptio sub quodam simulacro s. Benedicti, qua memoratur quoddam miraculum huiusce sancti intercessionem concessum. « Mortuus hic puer ». (IV, 168).
- 1719.** = 1201. De Senensibus qui Montalcinum et expugnaverunt et everterunt. « Montis Lucini castrum ». (XV, 17E-18B-C).
- 1720.** = 1205. In mortem comitis Gualterii de Brienna, in Sarno fluvio submersi. « Quintus et annus » (e Chr. Ceccanensi). (V, 73, col. 2E).

- 1721.** =1210. Inscriptio supra januam Torricellarum, Patavii, in memoriam Jacobi de Andito, eiusdem civitatis potestatis, qui urbis moenia australem plagam respicientia erexit. « Urbe Placentina ». (VIII, 369-370).
- 1722.** =1229. Inscriptiones (recentioris aetatis) duae supra januas castris urbis Augustae (in insula Sicilia), quae commemorant hanc urbem Fridericum II fundasse. « Augustam divus Augustus ». « Huius apex operis ». (XIII, 1008).
- 1723.** =1249. Inscriptio in memoriam Gosfridi, abbatis Neretini (Nardò), cuius jussu Baylardus (pictor) picturis decoravit anconam M. V. « † Gosfridi cura ». (In ecclesia cathedrali Neretensi). (XXIV, 898).
- 1724.** =1273 jul. 12. Inscriptio quam Gregorius X papa incidit iussit Florentiae in memoriam pacis initae inter partes civitatis eiusdem. (Tart., II, 168E).
- 1725.** =1276 febr. 2. Epitaphium Rolandini grammatici (Patavii, in aede s. Danielis). « Grammaticae doctor ». (VIII, 155).
- 1726.** =1282. Carmen quod mulieres Messanenenses canebant, dum eorum urbs a Carolo I Andegavensi duce obsidebatur. « Deh com'egli ». (Tart., I, 179E-180E).
- 1727.** =1289. Epitaphium Raymundi Summaripae episc. Laudensis. « Ortum Summa ». (XX, 668).
- 1728.** =1292 aug. 2. Epitaphium sepulchri Johannis Cholet (in aede s. Luciani, Belluaci [Beauvais] in Gallia). « Annus depromens octo ». (III, 1, 616, col. 1E).
- 1729.** =1303. Duo epigrammata in mortem Bonifacii VIII. « Ingressus vulpes ». « Vulpes intravit ». (X, 318E).
- 1730.** =an. 1303. *Jacobus Caietanus card.s. Georgii*, Vita Coelestini V, memorata in quodam epigrammate; scripta fuit pontificante Bonifacio VIII († 1303). « Urbs mihi principium ». (III, 1, 618, col. 2E).
- 1731.** =c. 1313. *Johannis de Cermenate*, Epigramma quo lectori commendat « historiam » a se scriptam. « Si referam quae ». (IX, 1295-6).
- 1732.** =1321. Inscriptio partim rhythrice, et partim soluta oratione scripta supra sepulchrum Bonifacii († 1313 nov. 25) et Gaddii eius filii († 1321 mai. 1) comitum Donoratici (Pisis, in aedes. Francisci). « Florida qui miro » (cfr. n. 1894). (X, 404D).
- 1733.** =1323. *Ferretus Vicentinus poëta*, De morte Benvenuti Camposani poëtae Vicentini, carmina sex: 1) « Vos quibus Aonii » (col. 1183-5A); 2) « Hic iacet Aonii » (col. 1185A); 3) « Proh dolor! et » (col. 1185A); 4) « Mille trecentenis » (col. 1185B); 5) « Hic situs est » (col. 1186B); 6) ad Mussatum Patavinum « Tristis ab aethereo » (col. 1187-8). (IX, 1183-1188).
- 1734.** =1323 sept. 3. Epitaphium sepulchri Castrucii de Antelmellis. (Lucae, in ecclesia Fratrum Minorum). (XI, 1311).
- 1735.** =an. 1329. Fragmentum carminis de Canegrando de la Scala. (X, 279-80).
- 1736.** =an. 1329. Epigramma, tributum *Albertino Mussato*, in quo sermo est de Evangelista Luca. « In bovis effigie ». (X, 491C-D).
- 1737.** =an. 1329. Epigramma, *Albertino Mussato* tributum, in quo sermo est de Apostolo s. Matthia. « Claudis apostolica ». (X, 491D).
- 1738.** =c. 1330. Incipiunt versus *Merlini*, futura praesagia Lombardiae, Thusciae, Romagnolae, Marchiae Anconitanae, Apuliae, etc., per Merlinum declarata (res historicae hic nebulose descriptae ad annos pertinent c. 1300 — 1330: ad initium Saec. XIV quidam hos versus referunt: cfr.

- Graf, Giorn. st. lett. it., V, 120). « Ventent in mundo ». (VIII, 1177-8).
- 1739.** = 1332. Inscriptio sepulchri Philippi (Andegavensis) principis Tarantini, Caroli II regis filii. « Hic pius et fidus ». (XXIV, 904).
- 1740.** = 1339. Inscriptio qua memoratur aedificium quoddam a Chaxaguerra, astrologo et medico (Faventino) erectum. (M., A., 38).
- 1741.** = 1341. Matthaeus cantor extrui jussit hospitium quoddam in civitate Neretina (Nardò). (XXIV, 904-5).
- 1742.** = 1342 (mart. 21). Epitaphium sepulchrale pro Marsilio de Carraria. « Vir bonus et prudens ». (XVI, 157-8).
- 1743.** = 1343 mai. 12. Epitaphium sepulchri Johannis Castrucii filii de Antelminellis (Pisis, ecclesia Fratrum Minorum). « Virtutis exemplum ». (XI, 1311).
- 1744.** = 1345. Epitaphium sepulchri Ubertini de Carraria (Patavii, in ecclesia s. Augustini). « Salve genis lacrymas ». (XVI, 171-2).
- 1745.** = c. 1350. Carmen in honorem Johannis de Bohemia. « Hunc, peto, cerne ». (X, 164D).
- 1746.** = c. 1350. Epitaphium Guarnieri Castrucii de Antelminellis. « Principis est natus ». (XI, 1312).
- 1747.** = 1350 dec. 19. Epitaphium Jacobi II de Carraria a *Francisco Petrarcha* scriptum. « Heu magna domus ». (XVI, 179-80).
- 1748.** = 1354. Epitaphium d. Andreae Danduli Venetiarum ducis. « Quem veneranda cohors ». (XII, 11).
- 1749.** = 1393—an. 1411. *Petrus Paulus Vergerius* Justinopolitanus, Carmina: a) 1393 nov. 21, Epitaphium (Francisci senioris de Carraria): « Magnanimi sunt » (col. 193C-D); b) 1402, Carmen ad Franciscum iuniorem de Carraria: « Carriger nobis » (col. 242A-F); c) an. 1411, Francisco Zabarellae: « Omnia jam dudum » (col. 241D-E). (XVI, 198C-241E).
- 1750.** = 1394. Inscriptio qua memoratur Stephanus de Pritellis (Faventinus). « Pervigil obsequiis sacris », (in ecclesia cathedrali Faventina posuit Joh. Evangelista Pritelli, 1606, adjecta inscriptione de hoc testimonium proferente (cfr. n. 1928). (M., A. 144E-145B).
- 1751.** = 1396 aug. 9. Epitaphium sepulchri Mediolani (de Rastrellis) Astensis, ducis sub stipendiis Florentinorum. « Sollicitus fidusque tuis ». (Florentiae, in ecclesia s. Crucis). (Tart., II, 643B-C).
- 1752.** = 1396. Epitaphium Andreae Faventini prioris fratrum Servorum Mariae. « Dum generalis eram ». (M., A. 5).
- 1753.** = Saec. xiv. Sonetto satirico sulle famiglie Pannocchieschi e Todini, della Maremma Senese (italice) (exc.). (XV, 139E).
- 1754.** = Saec. xiv (?). Epigramma vel inscriptio ad juspatrionatus spectans, quod gens Gradonicorum habet in monasterio s. Cypriani de Murano. « Del Patronato qui ». (XII, 258E).
- 1755.** = 1402. Duo epigrammata in mortem Johannis Galeatii de Vicecomitibus. « Quicquid in Italia ». « Siluit postea ». (XIX, 157-8).
- 1756.** = 1402. Epitaphium sepulchri d. Johannis Galeatii Vicecomitis ducis Mediolani. « Cum Ducis ». (XVI, 1037-1038C).
- 1757.** = 1410. Epitaphium Alexandri V pontificis. « Divus Alexandri ». (III, 2, 841).
- 1758.** = 1447. *Marcus (?) Vegius*, Epitaphium pro Eugenio IV. « Eugenii heic quarti ». (III, 2, 903E-904E).
- 1759.** = 1450 octobr. 8. Epitaphium sepulchri d. Petri de Rubeis (Rossi) Senensis. « Ossa tegit marmor ». (Senae, in ecclesia s. Augustini). (XV, 9).

- 1760.** *Johannes Marius Philelphus*, Carmen pro Johannis march. reditu Finarium, congratulatorium. « Finarii regio ». (XXIV, app. 1229-1230).
- 1761.** =1452-3. *Johannes Marius Philelphus*, Pro Galeoti marchionis obitu ad sepulchrum epitaphion. « Hoc prope magnanimi ». (XXIV, append. 1231-2).
- 1762.** =1453. *Johannes Marius Philelphus*, Carmen ad historiam quo itinere gradiatur ad magnificum Spinetam march. Sagunae. « I celer hinc ». (XXIV, append. 1221-2).
- 1763.** =1454. Inscriptio a *Zanone Zanelli* scripta, quae legitur supra sepulchrum Francisci (Zanelli) episc. Faventini (Faventiae, in ecclesia Servorum Mariae). (M., A., 83E-84A).
- 1764.** =1459. Inscriptio sepulchralis pro Andrea Sciurolo. « Andreas iacet hic ». (Faventiae, in ecclesia cathedrali). (M., A., 194C).
- 1765.** =Inscriptio qua memoratur Carolum de Manfredis erexisse porticum palatii publici in urbe Faventia. « Karolus hanc speculam ». (Cfr. n. 1907, 1929). (M., A., 112D-E).
- 1766.** =c.1470. *Robertus Ursus*, Epigramma « ad Claudium », in laudem Ariminensis civitatis (exc.). (Tart., II, 669).
- 1767.** =(1472). Epitaphium sepulchrale Angeli Simonetae. « Angelus hic situs ». (Mediolani, in ecclesia Fratrum Carmelitan.). (XXI, 168).
- 1768.** =post 1474. *Robertus Ursus*. Epigramma Nicolao de Vitellis dicatum. « Visere te saltem ». (Tart., II, 717B).
- 1769.** =post 1479. Inscriptio a *Pamphilo Sassi* inscripta super sepulchro Lucae Pasii Faventini (protonotarii et nuncii apostolici in Lusitania, 1479). (M., A., 135A).
- 1770.** =c. 1480. *Robertus Ursus*, Epigramma dicatum Jacobo (de Minutolis) episc. Nocerae. « Spoletina meum tenet ». (Tart., II, 680D-E).
- 1771.** =c.1480. Inscriptio quam posuit Nicolaus Borghesi in commemorationem oblationis ab ipso factae ad sepulchrum b. Jacobi Philippi Bertolini, Ord. Servorum Mariae, ob beneficium inde acceptum. (Faventiae). (M., A., 24).
- 1772.** =c. 1480. *Robertus Ursus*, De mirabili opificio litterarum pressarum: carmen in laudem artis typographicae, quae affirmatur Germaniae orta. « Laetorego et ». (Tart., II, 693D-694E).
- 1773.** =1481. Epitaphium sepulchri Bartholomaei Sacchi (Platina), ab eius discipulo *Demetrio* scriptum (Romae, in ecclesia s. Mariae Majoris). « Quisquis es ». (XX, 638).
- 1774.** =1495. *Michaël Fernus*, Epigramma quo comitatur ad Johannem (Lopez) episc. Perusinum, Vitam Brachii a Johanne Antonio Campano scriptam. « Desine mirari veterum ». (XIX, 436).
- 1775.** = Saec. xv ex. Epigramma *Angeli Politiani* in honorem civitatis Mantuae. « Smyrna, Rhodos ». (XX, 616, col. 1).
- 1776.** =Saec. xv ex. Epigramma *Baptistae Mantuani* in honorem civitatis Mantuae. « Molliam longinqui jactent ». (XX, 616, col. 2).
- 1777.** =Saec. xv. *G. Franciotti*, In effigiem marmoream Castrucci (de Antelminellis Lucensis) « Squallebam pariesque ». (XI, 1344D-E).
- 1778.** =Saec. xv. *Johannes Testa Cillenius*, Carmina duo ad Lucam (civitatem): epigrammata duo in mortem Castrucci. « Desine destructam », « Juris et aequarum ». (XI, 1344C-D).
- 1779.** =Saec. xv. *Petrus Paulus Assirelli*, « De Paulo pictore cui cognomen Volucris », epigramma. « Vix Paulo Volucris ». (Tart., II, 658C).

- Saec. xv (?). Inscriptio super sepulchro (in honorem) b. Arial-di. — V. n. 1705. (IV, 116, col. 2E).
- 1780.** = Saec. xv-xvi (?). Distichum super sepulchro s. Benedicti (+ 543). « Nursia me genuit ». (VI, 12C).
- 1781.** = Saec. xvi in. Epigramma, quod *Julius Caesar Scaliger* scripsit in honorem civitatis Mantuae. « Mantua cum veteri ». (XX, 616, col. 2).
- 1782.** = Saec. xvi in. *Petrus Nicolaus Castellanius*, Carmen ad Danielelem Fino. « Pieridum consors ». (M., A., 49-50).
- 1783.** = an. 1513. Epigramma in laudem gentis de Tommasiis Senensis. « Et gens clara ». (XV, 8).
- 1784.** = 1515. *Mariottus Curulus*. Epigrammata in honorem fr. Hieronymi Armellini, qui libellum scripserat adversus Tiberium Russilianum Sextum Calabrum. « Quem modo non », « Quisquis lividulus ». (M., A., 65A-B, 65C).
- 1785.** = 1525. *Johannes Baptista Quarantinus*, Epigrammata duo; quorum prior est in laudem Nicolai Castellani qui Elencha Aristotelis in latinum verterat; alter autem laudat Hieronymum Armellini impugnatores doctrinae Tiberii Calabri. « Cedite grammaticae sophiae », « Eja age, dictorum ». (M., A., 145 D et E-146A).
- 1786.** = 1525. *Franciscus Zangrandis*, Epigramma in laudem Petri Nicolai ex Castellanis, auctoris cuiusdam libelli cui titulus « De immortalitate animorum ». « Arte sua illustrem ». (M., 848-9).
- 1787.** = 1525 jan. 7. *Petrus Nicolaus Castellanius*, Epigramma ad Franciscum Guicciardini, quo memoratur eiusdem Castellani opus « de libris Analyticis » Aristotelis. « Qui verum observans ». (M., A., 48A).
- 1788.** = 1525. *Petrus Nicolaus ex Castellanis*, Clementi VIII inscribens libellum « De immortalitate animorum », ad eundem pontificem epigramma mittit. « Accipe qui triplici ». (M., 848-9).
- 1789.** = (1525). *Petrus Nicolaus Castellanius*, Tria carmina de suo opere supra « libros Analyticos » Aristotelis. « Aemulus hinc carpet », « Has sophiae argutas », « Insignis quae sit ». (M., A. 46 A-B; 46C-D; 47C-D).
- 1790.** = 1525. *Antonius Maria ex Ubertinis*, Epigrammata ad occasionem scripta, qua Petrus Nicolaus ex Castellanis publici juris fecit libellum « De immortalitate animorum ». Incipiunt: « I liber intrepidus », « Quod fuit abstrusum ». (M., 848-9, 850-1).
- 1791.** = 1532. Duobus distichis initium habet titulus sepulchralis Vidonis Feramoschae. (Cfr. n. 1917). (IV, 170).
- 1792.** = c. 1550. Sonetto di *Piero Nelli Senese* intorno a un funerale di Lombardia. « Send'io costì ». (Tart., II, 654D).
1598. *Achilles Mutius*. — V. n. 1659.
- 1793.** = Saec. xvi. *Antonius Salrinus*, Epigramma de Ponte Salario. « Quam bene curvati ». (Tart., II, 799E).
- 1794.** = Saec. xvii in. *Felix Osius*, De semetipso carmen. « Ut propius domini ». (X, 145B).
- 1795.** = Saec. xvii in. *Josephus Maria Ciria*, Epigramma in laudem Philippi Fabri Faventini. « Ardui cum summi ». (M., A., 72D-E).
- 1796.** = an. 1650. *Antonius Quacrenus*, Carmen ad Flavium Querengum, in laudem Domini Molinii (Patavini). « Quae volueris tanta ». (X, 141B-C).
- 1797.** = an. 1650. *Balthasar Bonifacius*, archidiaconus Tarvisinus, Carmina in honorem Domini Molinii, etc. « Salve Co-

lumna tersior », « Prudentia oculatissima », « Quid attinet », « Te quoque » (X, 142-3).

1798. = an. 1650. *Fortunius Livetus* Januensis, in Patavina universitate doctor, Carmen cui titulus « Syrix in Amusos inflata », quod incipit: « Venator ille »; nec non eiusdem auctoris carmina in laudem Dominici Mo-

linii: « Ut Cicero devovit », « Phaebo Musisque sacri ». (X, 143-4).

- 1798¹. = an. 1650. *Marcus Antonius Romitus*, Carmen ad Dominicum Molinium (exc.) « Lux, Moline ». (X, 143-4).
1798². *Caspar Barlaeus*, Carmen in laudem Dom. Molinii (exc.). « Palladii dux ». (X, 144A).

II. Inscriptiones praeter rhythmicas.

1799. Inscript. aevi antiquioris vel latinae, vel graecae quas *Dominicus de Becucciis* et *Ant. Franc. Gori* ad elucidandum opus Bernardi Oricellarii (Rucellai) ediderunt. (Tart., II, 798D, 800D, 800E, 804D, 806D, 817D, 820D, 844E, 882E, 914E, 933D, 933D-E, 956E, 959E, 967E, 969E, 971E, 975E, 976E, 989E, 1000E, 1004E, 1020D, 1026E, 1030E, 1032E, 1042E, 1057D, 1076E, 1079E, 1080E, 1105E).

1800. = — Saec. v. Tituli Romani aevi quamplures, a *Franc. Blanchini* editi. (III, 1, 67-9, 73-5).

1801. = — Saec. v. Tituli Romani aevi Faventini. (M., 376-81).

1802. = *4 p. Chr. n. Titulus Romani aevi Neretinus (Nardò), in quo legimus a. tr. p. Aug. XXVII (cfr. C. I. L., IX, n. 3*). (XXIV, 915).

1803. * Titulus: imperator. Caesar. d. Julii. filius. augustus. (X, 12E).

1804. * Titulus C. Tifernii Sabini. (Tart., II, 675D).

1805. Tituli fragm. Romani aevi: Victori ac (triumphatori) semper aug. (hic fortasse non titulum in lapide insculptum, sed cuiusdam nummi notam habemus). (X, 369B).

1806. Titulus Romani aevi sepulchralis quem M. Antonius Heu-

tucas posuit in memoriam Antonii Fortunati. (I, 1, 429, col. 1 C).

1807. Titulus Romani aevi Maguntinus quo memoratur C. Sertorius L. f. veteranus legionis XVI. (I, 1, 459, col. 2D).

1808. Titulus Romani aevi, Memoriae Tertullae et suorum. (I, 1, 479, col. 1D).

1809. Titulus Cl. Epaphrodini. (I, 1, 479, col. 1D).

1810. Inscriptiones duae: ambae sic incipiunt: « L. Volusio Urbano ». (IV, 289, col. 2 C-D).

1811. = *92—211. Titulus (Septimii Severi) « propagatoris orbis » (a Grutero relatus). (IX, 12C-D).

1812. = 102. Inscriptio sepulchri s. Clementis discipuli et successoris s. Petri in sede apostolica (Casoriae, in abbazia Piscariensi) (inscriptio fortasse pertinet ad saec. XI). (II, 2, 772, 875).

1813. = *222. Inscriptio in memoriam diei festi Paschatis sub d. 13 apr. celebrati. (III, 1, 69, col. 2).

1814. = 253—353. Depositio episcoporum (Urbis Romae), fragm. (III, 1, 70).

1815. = 303(?) jul. 25. Titulus quo commemoratur depositio s. martyris Aureliani episcopi Nolani (Nolae, in coemeterio s. Felicis). (III, 1, 71).

- 1816.** = 359. Fragmentum tituli sepulchralis (Nolae, in coemeterio s. Felicis). (III, 1, 71).
- 1817.** = c. 370. Inscriptio duplex; recto lapis exhibet titulum s. Crescentini, retro autem legimus dedicationem cuiusdam operis a papa Damaso factam (Romae). (III, 1, 78, 79).
- 1818.** = c. 370. Lapis sepulchralis cum Christi monogrammate (Romae). (III, 1, 79, col. 1A).
- 1819.** = c. 370. Lapis sepulchralis cum Christi monogrammate (Romae, in eccl. s. Laurentii in Damaso). (III, 1, 79, col. 1B).
- 1820.** = c. 390. Inscriptio in memoriam presbyterii in platonias s. Pudencianae, pontificante s. Siricio, restituti (Romae). (III, 1, 79).
- 1821.** = 436—454 febr. 16. Titulus quo commemoratur depositio... sacrae virginis Nolanae (Nolae, in coemeterio s. Felicis). (III, 1, 72).
- 1822.** = 438 febr. 9. Titulus quo commemoratur depositio s. Felicis (iunioris) episcopi Nolani (Nolae, in coem. s. Felicis). (III, 1, 70).
- 1823.** = 442 sept. 9. Titulus in quo sermo est de depositione Paulini iunioris episcopi Nolani (Nolae, in coemeterio s. Felicis). (III, 1, 70).
- 1824.** = 445 nov. 9. Inscriptio in qua sermo est de «limine» ecclesiae s. Damasii (Romae). (III, 1, 79, col. 2A).
- 1825.** = c. 450 dec. 22. Titulus in quo sermo est de depositione Urani presbyteri (a secretis s. Paulini episc. Nolani) (Nolae, in coemeterio s. Felicis). (III, 1, 71).
- 1826.** = c. 450. Inscriptio in qua sermo est sacelli s. Laurentii ab Hilario card. restituti (Romae). (III, 1, 79).
- 1827.** = an. 458. Tabulae duae, musivo opere structae, cum nominibus Apostolorum et aliorum sanctorum, in aedicula palatii archiepiscopalis Ravennatis a Petro Chrisologo Ravenn. archiepisc. († an. 458) erecta. (II, 1, 194, col. 1E-194, col. 2A, cum duabus tab.).
- 1828.** = 461—482. Titulus sepulchralis in quo commemoratur depositio Justae sacrae virginis Nolanae (Nolae, in coemeterio s. Felicis). (III, 1, 72).
- 480—543. Ss. Benedictus et Scolastica — V. n. 1934.
- 1829.** = 490 dec. 6. Titulus sepulchralis in memoriam depositionis Theodosii episc. Nolani (Nolae, in coemeterio s. Felicis). (III, 1, 71).
- 1830.** = Saec. VI-VII (?). Titulus sepulchralis «Secundi pueri, q(ui) vixit annos XXII». (I, 1, 471, col. 1D).
- 1831.** = Saec. VI-VII. Titulus sepulchralis Leonis, prius monachi, postea episc. Nolani (Nolae, in coemeterio s. Felicis). (III, 1, 71).
- 1832.** = 531. Inscriptio cum notitia offerens a Severo presbytero s. Petro a Vinculis factae (Romae). (III, 1, 82).
- 1833.** = 536 jan. 18. Inscriptio sepulchralis in memoriam depositionis Januariæ. Cfr. n. 1834. (III, 1, 72).
- 1834.** = post. 536. Inscriptio sepulchralis Filicelli subdiaconi (in eodem marmore incisa, in quo etiam titulum Januariæ legimus, n. 1833) (Nolae). (III, 1, 72).
- 543. Ss. Benedictus et Scolastica. — V. n. 1934.
- 1835.** = 547. Titulus sepulchri Apolloniae, virginis sacrae, sororis Leonis episc. Nolani (Nolae, in ecclesia s. Felicis). (III, 1, 71).
- 1836.** = an. 550. Monogrammata duo sculpta Ravennae, in basilica s. Vitalis; eorum unum sic interpretatur: Eccelius (?) (episc. Ravennatis, 524-34). (II, 1, 98, col. 2).
- 1837.** = 553 oct. 19. Titulus in quo sermo est de depositione Repa-

- rati subdiaconi Nolani (Nolae, in coemeterio s. Felicis). (III, 1, 71).
- 1838.** = 555. Inscriptio dedicatoria cuiusdam aedificii a Luperco episcopo Nolano erecti (Nolae, in coemeterio s. Felicis). (III, 1, 71).
- 1839.** = an. 556—7. Cathedra episcopalis ecclesiae Ravennatis, cum operibus anaglypticis et cum monogrammate, quod interpretatur: Maximianus episcopus († 556—7). (II, 1, 215C—E, adiectis 5 tab.).
- 1840.** = 577. Tabula marmorea cum syllabo offersionum quas Argentea Boethii mater fecit « ad... luminaria nostri orti transtiberini » (Romae, in aede s. Angeli in Borgo). (III, 1, 87).
- 1841.** = Saec. vi. Musivum opus, in quo extant imagines episcoporum, quibus nomina: s. Ecclesius et s. Maximianus (Ravennae, in aede s. Vitalis). (II, 1, 73, col. 1D—E, et tabula).
- 1842.** = Saec. vi(?). Titulus duplex sepulchralis Adeodati archipresbyteri ecclesiae Nolanae (Nolae, in coemeterio s. Felicis). (III, 1, 71).
- 1843.** = (604) jan. 25, a. pont. 2(?), ind. 1, (Romae). S. Gregorius I donat ecclesiae ss. Petri et Pauli Apostolorum quaedam praedia pro lampadis accensis ibidem servandis (extat incisa in tab. marmorea, in basilica s. Pauli, Romae). (III, 1, 84, col. 1D—84, col. 2C).
- 1844.** = 619—638. Inscriptio graeca sepulchralis, quam posuit Isaac exarcha super sepulchrum filii sui ann. 11 (fragm.). (II, 1, 81 tab., et 99, col. 2A).
- 1845.** = *673. Inscriptio ecclesiae s. Agathae, quam posuit Pertharitus rex Langobardorum (Papiae, in ecclesia s. Agathae in Monte). (I, 1, 486, col. 1D).
- 1846.** = 638 apr. 20, ind. 2; a. pont. Sergii I, 2, imperante Iustiniano. Titulus sepulchralis Ceaduallae, qui et Petrus, regis Saxorum. (I, 1, 496, col. 1B—C).
- 1847.** = 692—708. Inscriptio dedicatoria a Damiano archiep. Ravennate posita (Ravennae, in basilica s. Apollinaris Classensis). (II, 1, 159, col. 2C).
- 1848.** = Saec. vii(?). Titulus sepulchralis Leonis III episc. Nolani (Nolae, in coemet. s. Felicis). (III, 1, 71).
- 1849.** = 708 ind. 6. Inscriptio dedicatoria quam Vincentius episc. Comaclensis (italice: Comacchio) posuit, Felice archiepisc. ecclesiam Ravennatem gubernante. (II, 1, 166, col. 2C—D).
- 1850.** = c. 710. « Notitia fundorum » ad titulum ss. Johannis et Pauli spectantium, sub pontificatu Constantini papae (tabula marmorea) (Romae). (III, 1, 86).
- 1851.** = 723 sept. 30. Epitaphium Eusebiae « ancillae Dei » (Massiliae). (III, 1, 81).
- 1852.** = post 724. Titulus sepulchralis s. Felicis archiep. Ravennatis († 25 nov. 724) (inscriptio sequiori aetate scripta fuit). (II, 1, 166, col. 2C—D).
- 1853.** = 731 jan. 29, ind. 14. Inscriptio, in tabula marmorea incisa, in memoriam Johannis V archiep. Ravennatis, qui monumentum sepulchrale sibi construxit et ecclesiam (s. Apollinaris) agris dotavit (Ravennae, in ecclesia s. Apollinaris). (III, 1, 88).
- 1854.** = c. 735. Acta Gregorii III papae (tabula marmorea) (Romae, in biblioth. Vaticana) (exc.). (III, 1, 80A).
- 1855.** = c. 735. Decretum s. Gregorii III (incisum in tab. marmorea), in quo agitur de offersionibus faciendis basilicae s. Pauli apostoli (Romae, in basilica s. Pauli) (exc.). (IV, 80C).
- 1856.** = c. 743. Inscriptiones binae, in quibus sermo est de constructione ciborii plebis s. Georgii, uti dicunt, « Ingannapoltron », in territorio Veronensi (Veronae). (III, 1, 82).
- 1857.** = c. 780, c. 900. Tabula plum-

- bea inventa in capsula quae servat corpus s. Apollinaris, ibidem depositum a Johanne archiepiscopo Ravennate. (I, 2, 335, col. 2 E).
- 1858.** = (826) ind. 5. Inscriptio in qua agitur de oblatione quam tempore Deusdedit (episc. Faventini, 819—26) Johannes presbyter, « de donis Dei et sancti Petri Apostoli » fecit. (M., A., 66A, 387).
- 1859.** = (818) 817 apr. 17, ind. 10. Titulus sepulchralis regis Bernardi (Mediolani, in basilica s. Ambrosii) (titulum non fictitium esse docuit Barth. Malfatti, N. Antol., XXVII, 261). (II, 1, 220⁵).
- 1860.** = an. Saec. x (?). Graeca inscriptio ad ecclesiam s. Erasmi spectans, in qua syllabum quamplurimum fundorum legimus (fragmentum.) (Romae). (III, 1, 87).
- c. 900. Tabula plumbea in Ravenna. — V. n. 1857.
- 1861.** = 901. Notitia « fundorum » quos Theobaldus ecclesiae s. Valentini (Romanae) obtulit (adjecta est alia inscriptio, a. 1625, in qua sermo est de translatione supradictae vetustioris inscriptionis, sub porticu s. Mariae in Cosmedin locatae). (Cfr. n. 1930). (III, 1, 86—7).
- 1862.** = c. 920. Tabula minio picta, in qua exprimitur « Johannes abbas » Casinensis cui « sanctus Benedictus » regulae monasticae codicem tradit. (IV, 217 tab.).
- 1863.** = (930) ind. 3. Inscriptio incisa in tabula marmorea, in memoriam reaedificationis ecclesiae Tiburtinae (Tivoli). (III, 1, 88).
- 1864.** = an. 940. Inscriptiones duae arabicae, in quibus de Salem, et eius gestis sermo est. (I, 2, 243 tab.).
- 1865.** = c. 943. Oblatio quam Zantippa Egisti f. chartolarium imperialis fecit basilicae s. Mariae « ad Praesepe » (Majoris) (tabula marmorea). (III, 1, 85).
- 1866.** = c. 950. Tumulus filiorum princ. Landulfi (Beneventi et Capuae). Sunt hi: Atenulfus, m. 6, et Atenulfus, m. 8 (inscriptio partim stricta, partim soluta oratione scripta est. — Cfr. n. 1685). (II, 1, 313).
962. Gens. Gaetanorum. — V. n. 1938.
- 1867.** = Saec. x (?). Inscriptio in qua sermo est de ciborio, quod in ecclesia s. Apollinaris Classensi quidam Dominicus posuit, loco alterius ciborii argentei olim a Johanne (arch. Ravennate (?), saec. vi ex.) oblato, et postea furto rapti. « Argenti quoddam constructum ». (I, 2, 534, col. 2 E).
- Saec. xi in. (?). Inscriptio (saec. xvi exarata?), quam Neretini (Nardò) posuerunt in memoriam apparitionis s. Michaëlis archangeli. — V. n. 1926.
- 1868.** = 1050. Notitia fundorum tabula marmorea incisa cura Grimaldi episc. Anagninensis ecclesiae (Anagninae, in ecclesia cathedrali). (III, 1, 87).
- 1869.** = Saec. xi (?). Inscriptio sepulchri in quo depositum fuit corpus s. Atanasii episc. Neapolitani († 872) (in sacellum s. Salvatoris cathedralis Neapolitanae translatus). (II, 2, 1046¹).
- Saec. xi (?). Inscriptio sepulchri s. Clementis I. — V. n. 1812.
- 1870.** = *1109 sept. 4. Inscriptio qua commemoratur papam Paschalem II consecrasse ecclesiam s. Mennae in s. Agatha Gothorum. (V, 83, col. 2E).
- 1871.** = 1117 febr., ind. 10. Fundi. Memoratorium Bernardi consulis (exc.). (III, 1, 397, col. 2D).
- 1872.** = 1118 oct. 15, ind. 12, (Januae). Tabula in memoriam ecclesiae bb. Laurentii et Syri a papa Gelasio II sacratae. (III, 1, 413, col. 1C—E).
- 1873.** = (1118—) Corpus s. Simpronii martyris ad ecclesiam s. Laurentii in Lucina translatus. (III, 1, 396, col. 1C).

- 1874.** = 1119, (Monast. Cluniac.). Epitaphium (partim soluta oratione, partim rhythmicè scriptum) Gelasii II, a *Petro Pictaviensi* (Poitiers) Cluniacensi monacho scriptum. « Vir gravis et sapiens ». (Cfr. n. 1708). (III, 1, 416, col. 1C-D).
- 1875.** = 1120 oct., ind. 14. Epitaphium Gilliberti conestabilis comitis Goffridi (apud Melissanum, diocesis Neretinae) (Nardò). (XXIV, 891-2).
- 1876.** = 1123 mai. 6, ind. 1; a. pont. 5. Inscriptio quae loquitur de ara, in qua reconditae sunt sanctorum reliquiae quas Gelasius II collegit, a papa Callisto II sacrata (Romae, in eccl. s. Mariae in Cosmedin). (III, 1, 379, col. 2 C-E).
- 1877.** = 1127. Inscriptio qua commemoratur destructio Novocomensis urbis (in aede s. Laurentii Olonensi). (V, 509, col. 2D).
1140. Gens Gaëtanorum — V. num. 1938.
- 1878.** = 1155 febr., ind. 4, (Venetiis). Epitaphium Dominici Mauroceni (itl.: Morosini) ducis Venetiarum (Venetiis, in ecclesia s. Crucis). (XII, 286E-287E).
- 1879.** = 1171 jun., ind. 4; a. r. Guilielmi II Siciliae regis, Apuliae duc. et Capuae Magdalonique princ. 6. Libellus iudicii quo iudices civit. Capuae habitatoribus civitatis Suessae concedunt licentiam ducendi ad eorum urbem quemdam rivum aquae, neglecta Theanensium contradictione. (II, 1, 317, col. 2B-318, col. 2B).
- 1880.** = 1173. Corpus s. Apollinaris fidelium cultui propositum fuisse, et in archa postea depositum, commemoratur (Ravennae, in eccl. s. Apollinaris Classensi). (I, 2, 535, col. 1E-535, col. 2D).
- 1881.** = 1213 mart., ind. 2. Inscriptio qua commemoratur Senenses castrum Monterigionum aedificasse. (XV, 22).
- 1882.** = 1218. Inscriptio in memoriam Bernardi comitis Neretini (Nardò) et Apuliae gubernatoris qui ecclesiam (s. Nicolai in Pergoleto) extrui curavit. (XXIV, 896).
- 1883.** = 1219. Inscriptio qua commemoratur s. Franciscum (Assisensem) oratorium (fratrum Minorum Aletii = itl.: Lecce) aedificasse. (Titulus aetati recentiori scriptus, et fortasse c. 1570). (XXIV, 895).
- 1884.** = (c. 1220). Inscriptio in memoriam s. Francisci (Assisensis) qui castrum quoddam Neretinum in ecclesiam cum monasterio commutavit, quae post 350 a. renovata fuit. (Inscriptio c. 1570 fortasse scripta fuit). (XXIV, 895).
- 1885.** = 1294. Inscriptio qua commemoratur decretum indulgentiae a papa Coelestino V datum pro adituris sacellum s. Crucis monasterii Casinensis (in monast. Casin). (IV, 210, col. 1E-210, col. 2B).
- 1886.** = 1294. Ramundus de Annibaldis, potestas Senensis, inscriptione commemorat aedificium a se ipso extructum. (XV, 214).
- 1887.** = 1294. Ramundus de Annibaldis, eques romanus et potestas Senensis, lapide marmorea commemorat aedificium quod ipse extrui iussit (Senae, extra Portam Camulliam). (XV, 214D).
- 1888.** = 1300. Titulus Ursi de Campoflorido (Campodiflore) (exc.) (Corneti, in palatio publico). (XV, 214).
- 1889.** = 1300 ind. 13. Aedificatio monasterii fratrum Praedicatorum Neretini (Nardò). (XXIV, 903).
1300. Monast. fr. Praedic. Neret. — V. n. 1942.
- 1890.** = c. 1300. Ciborium a Deodato constructum (Romae, in ecclesia s. Mariae in Cosmedin). (III, 1, 379, col. 2E).
- 1891.** = Saec. xiv in. Magister Cosmatus sacellum Lateranense erexit. (III, 1, 380, col. 1B).

- 1892.** = Saec. XIV in. Inscriptio in memoriam cuiusdam operis, quod « Deodatus filius Cosmati » et « Jacobus » perfecerunt (Romae, in ecclesia s. Jacobi). (III, 1, 380, col. 1B).
- 1893.** = 1311 jan. Titulus sepulchralis Johannis Raule (Mediolani, in basilica Portiana). (VI, 1170).
- 1313.** Bonifacius comes Donoratici. — V. n. 1894.
- 1894.** = 1321. Titulus, partim soluta oratione, partim metricè scriptus, sepulchri Bonifacii († 1313 nov. 25) et Gaddii eius filii, († 1321 mai. 1) comitum Donoratici (Pisis, in aede s. Francisci). « Florida qui miro ». (Cfr. n. 1732). (X, 404D).
- 1895.** = 1327. Excerpta ex titulo sepulchrali Huccardi de Nibbia jurisconsulti (Novariae, in aede s. Petri martyris). (XVI, 703-4).
- 1344.** Hoc anno Bonifacius IX baptizatus fuit. — V. n. 1941.
- 1896.** = 1362. Titulus sepulchralis ducis Bartholomaei Caraccioli-Caraffa (Neapoli, in aedicula comitum Policastri). (XX, 5).
- 1364.** Obitus Roberti Andegavensis (Anjou). — V. n. 1908.
- 1897.** = (post 1364). Titulus sepulchri in quo depositus fuit « Ser Benozzi Pieri » (Notar.) (Florentiae, in aede s. Salvatoris de Omnibussanctis). (Tart., II, praefat. ad Chron. Paulini Pieri).
- 1898.** = 1366 mai. 20, ind. 4. Titulus sepulchralis Mariae « de Francia », imperatricis Constantinopolitanae et ducissae Duratii (Dyrrachii) (Neapoli, in eccles. s. Clarae). (XXIV, 907).
- 1899.** = 1394 mart. 17. Epitaphium Johannis Acuti. (XV, 214).
- 1900.** = 1403. Inscriptio in qua sermo est de renovatione sepulchri Heriberti archiep. Mediolanensis († 1045 jan. 16) (Cfr. n. 1697). (IV, 91, col. 2).
- 1901.** = 1414. Titulus sepulchralis d. Petri de la Gazata abbatis monasterii s. Prosperi Inferioris in civitate Regio (Lepidi), qui electus mense aprili 1363, obiit 27 febr. 1414. (XVIII, 2, tabula).
- 1902.** = 1431. Inscriptio sepulchralis pp. Martini V, † 20 febr. 1431. (XX, 369).
- 1903.** = 1436. Inscriptio monumenti erecti in honorem Johannis Acuti († 1394). (Tart., II, 655C, et 663-4 tab.).
- 1904.** = c. 1450. Inscriptio quam card. Astorgius (Agnensis) Legatus provinciae Romaniae posuit in commemorationem cuiusdam praecepti indulgentiae ab ipso dati (Faventiae, in ecclesia cathedrali). (M., A., 195C).
- 1905.** = 1457. Inscriptio sepulchralis d. Nerii Ginif. Capponi († 1457). (Florentiae, in aedicula Capponi in s. Spiritu). (XVIII, 1100).
- 1906.** = 1470. Inscriptio qua *Joannes Oricellarius (Rucellai)* dedicat « Sanctum sepulchrum », in ecclesia s. Pancratii, in urbe Florentia. (Tart., II, 767D).
- 1907.** = c. 1470. Inscriptio in memoriam Caroli de Manfredis qui construi iussit porticum palatii publici in urbe Faventia (adjecta est etiam alia inscriptio et haec metrica, cfr. n. 1765, 1929). (M., A., 112C).
- 1908.** = 1471. Inscriptio in memoriam Andreae Agnesis praesidis ecclesiae (s. Georgii Majoris urbis Neapolis), qui renovavit sepulchrum Roberti Andegavensis (Anjou), † 1364 (Neapoli, in ecclesia s. Georgii). (XXIV, 906).
- 1909.** = 1477. Inscriptio in memoriam Galeoti de Manfredis qui operam dedit ad ecclesiam cathedralem civitatis Faventiae aedificandam. (M., A., 113B).
- 1910.** = 1483. Titulus sepulchralis Matth. Palmerii (Palmieri) († 21 sept. 1483) (Florentiae, in aede s. Mariae Majori). (Tart., I, 237).
- 1911.** = c. 1491. Epitaphium Johannis Simonetae (Mediolani, in ecclesia s. Mariae Gratiarum). (XXI, 163).

- 1912.** =1493. Inscriptio a *Bernardo Oricellario* (*Rucellai*) posita in dedicatione monumenti ab ipso in honorem uxoris *Nanninae de Medicis* erecti (Florentiae, in aede s. Pancratii). (Tart., II, 777B).
- 1913.** =an. 1494. Inscriptio qua *Bernardus Oricellarius* (*Rucellai*) dedicat monumentum ab ipso positum in honorem avi sui, *Pauli Oricellarii* (Florentiae, in aede s. Mariae Novellae). (Tart., II, 777B).
- 1914.** =1497 sept. Epitaphium *Baptistae Sfondrati Cremonensis* jurisconsulti. (XXIV, 45-6).
- 1915.** =1515. Titulus sepulchri *Bernardi Oricellarii* (*Rucellai*) († 1514 oct. 7). (Florentiae, in aede s. Mariae Novellae). (Tart., II, 774C).
- 1916.** =1522. Inscriptio sepulchri *Johannis Francisci Poggii* (*Poggii Bracciolini* f.) Florentini, † 25 jun. 1522. (XX, 187-8).
- 1917.** =(1532). Titulus sepulchralis *Vidonis Feramoscae*; partim metrice (« Dum facio infelix »), et partim soluta oratione. (Cfr. n. 1791). (IV, 170).
- 1918.** =1537. Inscriptio sepulchralis *Nicolai Conni*, patricii Faventini (Faventiae, in ecclesia s. Nicolai). (M., A., 194A-B).
- 1919.** =1542. Inscriptio sepulchralis *Johannis Baptistae Bosii* legum doctoris (Faventiae, in ecclesia cathedr.). (M., A., 194E-195A).
- 1920.** =1544. Inscriptio sepulchralis *Annae Quarantinae* (Faventiae, in ecclesia cathedr.). (M., A., 194D).
- 1921.** =1552. Epitaphium *Petri de Medicis*, *Laurentii* f., et *Leonis X* fratris; dicatum a *Cosimo Florentiae* duce. (IV, 171).
- 1922.** =1557. Epitaphium *Philippi Braschi*, Faventini, Ord. Minorum, philosophi. (M., A., 33).
c. 1570. Inscriptiones duae in quibus sermo est de s. Francisco Assisiensi. — V. n. 1883, 1884.
- 1923.** =1577. Inscriptio sepulchra-
- lis *Ludovici Nani*, medici et philosophi Faventini († 20 jun. 1577). (M., A., 130C-D).
- 1924.** =1590 apr. 26. Epitaphium *Hieronymi Alberici*, de Faventia, Ord. Minorum. (M., A., 3).
- 1925.** =Saec. xvi (?). Inscriptio in honorem s. *Brunonis* († 1111), quem *Lucius III* beatum proclamavit (in ecclesia cathedrali Senensi). (VI, 50E-51A).
- 1926.** =Saec. xvi (?). Inscriptio quam *Neretini* (*Nardò*) posuere in memoriam apparitionis s. *Michaëlis* archangeli (saec. xi in.). (XXIV, 916).
- 1927.** =1605. Recognitio corporis *Bonifacii VIII*. (X, 319A).
- 1928.** =1606. *Johannes Evangelista Pritelli* in eccl. cathedrali Faventina lapidem collocavit, ad *Stephanum Pritelli* (a. 1394) spectantem. (Cfr. n. 1750). (M., A., 145B).
- 1929.** =1614. Inscriptio in memoriam *Dominici Rivarolae* cardinalis Legati, qui finem imposuit aedificationi porticus palatii publici urbis Faventiae, iam (c. 1470) a *Carolo de Manfredis* incohatae. (Cfr. n. 1765, 1907). (M., A., 112C-D).
- 1930.** =1625. Inscriptio in memoriam translationis lapidis ad a. 901 spectantis, quam supra recensuimus. (Cfr. n. 1861). (III, I, 87).
1629. Gens *Gaëtanorum*. — V. n. 1938.
- 1931.** =1630. Inscriptio sepulchri *Philippi Fabri* Faventini († 1630) professoris philosophiae et theologiae in *Universitate Patavina* (Patavii, in ecclesia s. Antonii). (M., A., 72A-B).
- 1932.** =1659. Inscriptio in laudem *Pauli de Aurificibus*. (M., A., 10).
- 1933.** =1660. Inscriptio in memoriam vineae quam depinxit *Rachis* rex *Langobardorum* in monasterio *Casinense* degens, et abbas *Angelus de Nuce* restituit. (IV, 167).
- 1934.** =c. 1660. (*Angelus de Nuce*),

- Inscriptio super sepulchro ss. Benedicti et Scholasticae. (IV, 170, 230).
- 1935.** = c. 1660. (*Angelus de Nuce*), Recordatio virorum benemeritorum de Casinensi monasterio. (IV, 169).
- 1936.** = 1663. Inscriptio supra sepulchrum Camilli Peregrini, Alexandri f., historici Neapolitani. (II, 1, 223).
- 1937.** = c. 1660. (*Angelus de Nuce*), Inscriptio supra spæcum s. Benedicti. (IV, 168).
- 1938.** = Saec. XVII. *Constantinus Gaetani* inscriptione commemorat res gestas praedecessorum suorum (inde ab a. 962), qui ecclesiam s. Johannis Baptistae erexerant (1140), a. 1629 renovatam (Romae). (III, 1, 376, col. 2B-D).
- 1939.** = post 1710. *Antonius Sanfelice* episcopus (Neretinus) anaglyphum, olim januae cathedralis Neretinae partem, a destructione incolume servavit (in ecclesia cathedr. Neretina). (XXIV, 905).
- 1940.** = 1713. Inscriptio in honorem Archangeli Corelli, musici (†1713 jan. 7). (M., A., 64B-C).
- 1941.** = 1717. *Antonius Sanfelice* episcopus (Neretinus) inscriptione posita commemorat Bonifacium IX pont. baptizatum fuisse (a. 1344) in ecclesia curiali Casaranellensi (Casaranello). (XXIV, 909-910).
- 1942.** = 1721. Inscriptio qua commemoratur renovatio monasterii fratrum Praedicatorum Neretini (Nardò), anno 1300 aedificati (in monast. fratr. Praed. Neret.). (XXIV, 903).
- 1943.** = 1744. Titulus sepulchralis Francisci Bentini episc. Comaclensis (Faventiae, in coemeterio fratrum Discalceatorum). (M., A., 22).

III. Kalendaria.

- 333 — 1176. Kalendarium Sitonianum. — V. n. 1955.
- 1944.** = 701. (Necrologium Casinense, ms. n. 47). (V, 76-7, *adn.*). — 795 c. Notulae historicae de Paulo diac., ex Necrol. Casin. n. 47. — V. n. 1002, 1003, 1947¹.
- 1945.** = 887 dec. Nota historica de imperio Carolo Crasso imperatori abrogato, ex necrologio s. Germani. (II, 1, 416¹).
- 1946.** = Saec. X in. — 1494, Ex Emortuali ms. mon. Cassinensis., n. 47 (V, 75-76).
- 1947.** = 983—1498. Notata ex Necrologio sive Kalendario mortuorum tum monachorum tum benefactorum Casini adservato, ms. n. 62. — Sequitur: a) Saec. XI—saec. XII, Ex Kalendario Casinensi, ms. n. 450 (947E-948C); b) saec. XI—XII, Ex Martyrologio (Casinensi), ms. n. 62. (948C-950B). (VII, 939-950B).
- 1947¹.** Notulae historicae ex pervertuto Necrologio seu Emortuali Casinensi n. 47 (Cfr. n. 1002, 1003). (IV, 467, col. 1E-467, col. 2C).
- 1948.** = 991—1006. Kalendarium ecclesiae Mutinensis. (II, 1, 216-220).
- 1949.** = c. 1000. Kalendarium ecclesiae Mutinensis. (II, 1, 216-20).
- 1950.** = 1001. Ex Emortuali praefixo Cod. (Casinensi), ms. n. 334. (V, 76B-C).
- 1951.** = 1070—1295. Excerpta historica ex vetustiss. Kalendario ms.

- Ambros. biblioth. (I, 2, 235-236).
- 1952.** = 1088 — 1209. Kalendaria (tria) Ambrosianae bibliothecae. Tria sunt: *a*) saec. XII, sine notis historicis (p. 1024); *b*) a. 1088, cum notis historicis inde ab a. (37 p. Chr.)—1209 (p. 1024-5); *c*) saec. XI? a. 1099 cum una tantum nota quae respicit ad S. Sepulchrum recuperatum, a. 1099 (p. 1027-34). (II, 2, 1024-34).
- 1953.** = 1088 Kalendarium Ambrosianum, in quo dies Ægyptiaci adnotantur (exc.). (II, 2, 1024).
- 1954.** = Saec. XI-1099. Kalendarium Ambrosianae bibliothecae. — V. n. 1952^c).
Saec. XI-XII. Excerpta ex Kalendario et ex Martyrologio Casinense. — V. n. 1947^a)).
- 1955.** Saec. XII in.—1176. Kalendarium Sitonianum cum notis historicis per annos (333)1104-1176). (II, 2, 1035-41).
- 1956.** = 1170 jun. 16. De morte Heinrichi principis Capuani (ex Emortuali Casinensi). (V, 69^aD).
Saec. XI-XII. Ex Kalendario et Martyr. Casinen. — V. n. 1947^a, ^b).
- 1957.** = Saec. XI-XIII. Excerpta ex antiquo Martyrologio Casinensi ecclesiae. (VII, 935-938).
Saec. XII. Kalendarium Ambrosianae bibliothecae. — V. n. 1952^a).
— 1209. Kalendarium Ambrosianum. — V. n. 1952^b).
- 1958.** = 1402. Kalendarium Ambrosianum (exc.). (V, 497, col. 2D).

IV. Numismata, bullae, sigilla.

- 1959.** Assis, cum Jano bifronte et navis rostro (Cajetae, 1649 effusus). (IV, 339, col. 2D).
- 1960.** *Numisma aeneum a Senatu Romano L. Cristae preficae eiusque filiis dicatum. (Tart., II, 654B-C).
- 1961.** = *Saec. IV in. Nummus Crispi Caesaris, cum inscriptione: « Salvs et spes X (= christianae) Reipublicae. » (III, 1, 89).
Nummus imperialis aevi (?). — V. n. 1805.
- 1962.** = 455. Nummus Maximi imp. (Tart., II, 1060A).
- 1963.** = 712—744. Nummus aureus Liutprandi regis Langobardorum. (I, 1, 460 tab. et 511C-D).
- 1964.** = *c. 850. Nummus s. Athanasii episc. Neapolitani. (III, 2, 1046³-1046⁴).
- Saec. XI in. (?). Nummus (Saec. XVI?) quo Neritini (Nardò) commemoraverunt apparitionem s. Michaëlis archangeli. — V. n. 1972.
- 1965.** = 1119. Sigillum plumbeum Gelasii II papae. (III, I, 360, 413, col. 1E tab.).
- 1966.** = 1178—1192. Nummus aureus Aurei Mastropetri ducis Venetiarum. (XII, 313E).
- 1967.** = 1239. Sigillum civitatis Senae. (XV, 32D).
- 1968.** = 1266. Sigillum Communis Senae. (XV, 32D-E).
- 1969.** = 1293. Sigillum Communis Senae. (XV, 32E).
- 1970.** = Saec. XIII. Sigillum civitatis Collensis. (Tart., I, 164E).
- 1971.** = an. 1402. Nummus aureus Johannis Bentivolii domini Bononiae. (XV, 288A).
- 1972.** = Saec. XVI ex. (?). Nummus quo Neretini commemoraverunt apparitionem (saec. XI in.) s. Michaëlis archangeli. (XXIV, 916).
- 1973.** = an. 1519. Nummus, quem « Thaler » Germani dicunt, Maximiliani I imp. (X, 370C).

V. Orationes et varia.

1974. =—561. Chrismon sancti Ambrosii (cum explicationibus metrice exaratis: « Circulus hic summi ») (scripsit *Datius archiep. Mediol.?*). (IV, 67, tab.). an. 602. Indulgentiae ecclesiarum civitatis et districtus Ravennae a b. Gregorio pp. I concessae. — V. n. 1995.
1975. = Saec. VIII (?). Officium S. P. Benedicti (monast. Casin). (IV, 618-21).
1976. =864. *Anonymus episcopus*, Oratio habita in concilio Romano. (II, 2, 135-140).
1977. =1022. *Guido Monachus*, Micrologus, idest brevis sermo de musica (exc.). (V, 351, col. 1E-351, col. 2D).
1978. =1073—1086. Preces quas composuit vener. antistes s. *Anselmus* (*Lucensis*) ad consolationem dominae comitissae Mathildis (exc.). (V, 339).
1979. =1032. De thesauro Canusinae ecclesiae Romam trasmissio et de retributione ecclesiae Canusinae inde facta. (V, 335).
1980. = Saec. XI. Rituale ad Baptismum administrandum (exc.). (II, 1, 158, col. 2A-B).
1981. = Saec. XI. Rituale ad Sacramenta administranda tam Confirmationis quam Eucharistiae (exc.). (II, 1, 158, col. 2D-E).
1982. = Saec. XI (?). Formula iuramenti fidelitatis erga monasterium Casinense. (IV, 468, col. 1D-468, col. 2D).
1983. = Saec. XI (?). Ritus electionis abbatis Casinensis (ex mss. Casin. 257, 338). (IV, 610-18).
1984. = c. 1118. Iuramentum « Militis de Ordine Templi ». (III, 1, 396, col. 1A-C).
1985. = Saec. XI—XII. Breviarium monasterii s. Sophiae Beneventani (consuetudines de monachis graviter aegrotantibus) (exc.). III, 1, 415, col. 2B-E).
1986. =(1197)1198—1270. Forma recipiendi in communionem bonorum operum et participationem (cum inventariis, etc.) (pertinet ad monast. Casinense). (VII, 949-954).
1987. = Saec. XII. Catalogus ecclesiarum Patriarchalium et Diaconiarum urbis Romae. (III, 1, 381, col. 1B-381, col. 2A).
1988. =1204. Descriptio provinciarum imperii Romaniae, quae, ex pactionibus, ad Venetos pertinent, aut ad imperatorem (Latinum), aut ad Peregrinos. (XII, 328B-330E).
1989. =1226. Index archiepiscoporum, episcoporum et abbatum provinciae Japigiaee vel Terrae Tarentinae, qui pedites vel equites suppeditaverunt pro Sacra Hierosolymitana expeditione (XXIV, 897D-E).
- 1989¹. =1295 c.—1337. *Anonymus*, Oratio (scripta c. 1448) in nuptias Danielis Ferreti (hic sermo est de Ferreto de Ferretis poeta † 1337). — V. n. 1993.
1990. =1303. In mortem Bonifacii VIII. (X, 318D-E).
1991. =1392 (aut: 1397) sept. 19. *Petrus Paulus Vergerius*, Invectiva contra Karolum de Malatestis ob eversionem et destructionem statuæ Virgilii Mantuani, poetarum maximi (de anno quo hoc ops. scriptum sit, cfr. Voigt, *Wiederbel.* I, 578). (exc.). (XVI, 112).
1992. =1393 nov. 21. *Franciscus Zabarella*, Oratio ad Franciscum Carrariensem in obitu d. Francisci eius genitoris. (XVI, 243-8).
1993. =1393—. *Petrus Paulus Vergerius* Justinopolitanus, Orationes: a) 1393 nov. 31, in funere Francisci senioris de Carraria

- (XVI, 194B-193C); *b*) 1393 ad Franciscum iuniorem de Carraria Paduae principem, de communitate Patavina. (XVI, 204-15C).
- 1994.** = 1393 nov. 21. *Petrus Paulus Vergerius* Justinopolitanus, (Opuscula): *a*) 1393 nov. 21. De dignissimo funebri apparatu in exequiis cl. omnium principis Francisci senioris de Carraria (XVI, 189-94B); *b*) De « cambi » nomine (XVI, 238C-240A); *c*) De urbe Justinopoli (itl.: Capodistria). (XVI, 240A-241D).
- 1397 sept. 19. *Petr. Paulus Vergerius*. — V. n. 1991.
- 1995.** = Saec. xiv. Indulgentiae ecclesiarum civitatis et districtus Ravennae concessae a. b. Gregorio pp. I; dies in quibus celebrantur consecrationes infra-scriptar. ecclesiar. Ravennatum. (I, 2, 580-2).
- Saec. xiv ex. (*Johannes de Mussis*). — V. n. 45, 821.
- 1996.** = 1402. *Petrus de Castelletto*, Ordinis Eremitarum sancti Augustini, Oratio habita in funere Johannis Galeatii Vicecomitis ducis Mediolani. (XVI, 1038-1050).
- 1997.** = 1402 octob. 22, Mediolani. Ordo funeris Johannis Galeatii Vicecomitis ducis Mediolani. (XVI, 1029-1036).
- 1998.** 1408—1409. Opuscula liturgica, adiecta post *Auctoris Anonymi* Gesta Benedicti XIII. Eorum tituli: *a*) Avvisamenta pro regimine et dispositione officiariorum in palatio domini nostri papae (script. a. 1409) (col. 810-24); *b*) Caerimoniae observandae in celebratione concilii (script. a. 1408) (col. 824-9); *e*) Forma aperiendi os novo cardinali (col. 829-30). (III, 2, 810-30).
- c.* 1448. *Anonymus*, Oratio in nuptias Danielis Ferreti (hic sermo est de Ferreto de Ferretis poeta, et historico Vicet., n. 1295 c., † 1337). (IX, 1189-1190).
- 1999.** = 1479. *Franciscus Puteolanus* poeta Parmensis, Ad illustr. ac moder. principem Ludovicum Sfortiam Vicecomitem Bari ducem, Oratio in commentarios rerum ab divo Francisco Sfortia gestarum (praemissis comment. quos scripsit *Johannes Simoneta*). (XXI, 171-2).

VI. Monumenta non inscripta.

- 2000.** = Saec. v. Tabulae marmoreae sculptae supra januam maximam ecclesiae s. Johannis Baptistae Ravennatis. (II, 1, 198, col. 2B-C, et tab.).
- 2001.** = 591. Corona aurea Agilulphi Langobardorum regis; Corona quae vulgo ferrea dicitur; Corona aurea Theodolindae reginae. (I, 1, 460, col. 2B et tab.).
- 2002.** = 591. Tabula marmorea, opere anaglyptico, supra januam ecclesiae cathedralis Modoëtiensis: quae superius Baptismum Christi, nec non Apostolos Petrum et Paulum ostendit; inferius vero Agilulphum regem et Theodolindam reginam coronas suas s. Johanni Baptistae offerentes. (I, 1, 460, col. 2C et tab.).
- 2003.** = Saec. viii (?). Tabula marmorea in qua opere anaglyptico effingitur coronatio cuiusdam regis Langobardi (Modoëtiæ, in ecclesia cathedrali). (I, 1, 509D et tab.).
- 2004.** = 1119. Effigies Gelasii II papae. (III, 1, 360 et tab.).
- 2005.** = 1393—94. Stemma quo usus est comes Ludovicus de Purzillis, tempore quo fuit capitaneus populi Florentini. (Tart., II, 642C-D).

VI. DISQUISITIONES CRITICAE

SCRIPTORUM RECENTIORIS AEVI.

2006. = 1557. *Basilius Johannes Heroldus*, Tituli Legum Langobardarum (I, 2, 13-6).
2007. = *P. A. Crispus*, Historia Insularica ms. (exc.). (V, 509, col. 2D).
2008. = Saec. XVI ex. *Johannes Vincentius Pinelli*, Adnotationes ad Chronicon Venetum Andreae Danduli, in ms. Ambrosiano. (XII, 17-483).
2009. = 1626. *Antonius Caracciolus*, Propylaea (ad Herempertum, etc.). (V, 7-13).
2010. = 1626. *Camillus Peregrinus*, Historia principum Langobardorum, quae continet antiqua aliquot opuscula de rebus Langobardorum Beneventanae olim provinciae, quae modo regnum fere est Neapolitanum (Praefationes, adnotationes, etc. a Peregrino scriptae sunt, qui hoc modo anecdota varia antiquioris Neapolitanae historiae quasi in unum corpus collegit). (II, 1, 223-343).
2011. = 1643. *Camillus Peregrinus*, Dissertationes de institutione, finibus et descriptione antiqui ducatus Beneventani, cui adjicitur series abbatum Casinensium a Petronacio Brixiano et ab a. 720 ad abbatem Rainaldum Calamentanum et ad a. 1137; demum dissertationes tres, nempe de Colimentana familia, de significatione nominis « porta » et de antiquo situ urbis Capuae (V, 163-244).
2012. = 1655. *Hugo Grotius*, Nomina appellativa et verba Gothica, Vandalica, et Langobardica explicata. (I, 1, 370-8).
2013. = 1655. *Johannes Baptista Mari*, Notae ad Petri diac. monachi Opusculum de viris illustribus Casinensibus. (Praecedat epistola dedicatoria, quam Marius supradictus ad Jo. Bapt. Borsotto de Puccinis misit. « Accedit ad te »). (VI, 4-80).
2014. = 1667. *Joannes Petrus Puricelli*, Dissertatio utrum s. Ambrosius clero suo Mediolanensi permiserit ut virgini nubere semel posset. (IV, 121-140).
2015. = c. 1667. *Angelus de Nuce*, Sacri Casini Montis descriptiones. (Eiusdem auctoris sunt adnotationes ad Leonem Marsicanum, pag. 185-602). (IV, 166-175, cum 2 tab.).
2016. = 1670. *Philippus Piccinellus*, Andreae Billii (Biglia) elogium, ex Athenaeo literarum Mediolanensium ab ipso Piccinello scripto excerptum. (XIX, 6).
2017. = 1675. *Petrus Lambecius*, Praefatio et adnotationes ad « historiam urbis Mantuae » a Barthol. Sacchio (Platina) scriptam. (XX, 615-6, 619-38).
2018. = 1688. *Johannes Ciampinus*, Examen Libri Pontificalis sive vitarum Rom. pontificum, quae sub nomine Anastasii bibliothecarii circumferuntur. (III, 2, 33-54).
2019. = 1692. *Emmanuel a Schelestrate*, biblioth. Vaticanae praefectus, De antiquis Rom. pontif. catalogis dissertatio. (III, 1, 1-31).

2020. =1708. *Benedictus Bacchini* abbas s. Mariae de Lacro-
ma, Dissertationes et observatio-
nes ad « Librum Pontificalem »
Agnelli Ravennatis explicandum
(praemissa eiusdem epist. dedi-
catoria ad Raynaldum Estensem
ducem: « Decimus tandem »). (II,
1, 6-220).
2021. =post 1713. *Guilielmus Cu-
per* S. J., De sancto Athanasio (I)
episcopo Neapolis in Campania
(† 872) commentarius. (II, 2,
1046¹-1046⁶).
2022. =1715. *Johannes Baptista
Recanati*, patricius Venetus,
Poggii (Bracciolini) vita. (XX,
162-189).
2023. =1718. *Franciscus Blanchi-
nus*, In vita s. pontificum Roma-
norum Anastasio bibliothecario
attributas, earumque ad editio-
nem Romanam praefatio. (III,
1, 55-91).
2024. =1723. *Palatini Socii*, Ad
lectorem, De Tabula geographica
(Italiae). (I, 1, (sine pag. nume-
ratione), tab.).
2025. =1723. *Socii Palatini*, In
bullam Paschalis papae I ad
Petronacium Ravennae archie-
piscopum. (II, 1, 220¹-220⁷).
2026. =1723. *Palatini Socii*, In
Synodum Ticinensem ab episco-
pis regnique proceribus celebra-
tam pro electione seu confirma-
tione Widonis in regem Italiae.
(II, 1, 416-416¹⁰).
2027. =1726. *RR. PP. Bollan-
diani*, Ad acta vitae et transla-
tionis s. Athanasii (I) episc. Nea-
politani (edit. prodiit 1726). (II,
2, 1047-1050).
2028. =1727. *Anonymus Mediola-
nensis*, De Italia Medii Aevi dis-
sertatio chorographica pro usu
tabulae Italiae Graeco-Langobar-
dico-Francicae, etc. Adiecta
tabula geographica sub titulo:
« Tabula Italiae Medii Aevi
Graeco-Langobardico-Francicae
accurante Societate Palatina ».
(X, 1-cccxvi, adiectis indicibus).
2029. =1743 jul. 31. *Hieronymus
Tartarotti*, De auctoribus ab An-
drea Dandulo laudatis in chro-
nico Veneto dissertatio epistolaris
ad Franciscum Josephum Ros-
minum. (XXV, pag. 1-xxviii).
2030. =1759 febr. 20. *Hieronymus
Ferrius*, Epistola de tabulario
Azzuriniiano (Faventiae). « Etsi
quae viri ». (M. 852-7).
2031. =an. 1770. *Dominicus Maria
Manni*, Commentario della vita
del famoso capitano Giovanni
Aguto inglese, general condottiere
d'armi de' Fiorentini. (Tart.,
II, 633-664).
2032. =1770. *Dominicus Becuccius*,
Dissertatio de vita et in rem
litterariam meritis Bernardi O-
ricellarii ex monumentis ms.
speciatim depromta. (Tart., II,
765-782).
2033. =1775. *Johannes Benedictus
Mittarelli*, De literatura Favent-
inorum sive de viris doctis et
scriptoribus urbis Faventiae,
appendix ad Accessiones histo-
ricas Faventinas. (M., appendix:
praef., et p. 1-207).

CATALOGUS

NOMINUM, locorum et rerum

IN SUPERIORIBUS INDICIBUS OCCURRENTIUM

 Numeri, in hoc catalogo, singulis adnotationibus adpositi, ad continentem numerationem superiorum indicum respiciunt.

Aachen, v. Aquisgranum.

ABBAMONS, v. MARCUS.

'ABBAR ('IBN 'AL), v. 'IBN 'AL 'A.

'ABD 'AL WAHID. Maravigliosa scelta, 278, 634.

'ABD 'ALLAH 'IBN YAHYA. Dono d'una collana, 87, 646.

'ABD 'AR RAHMAN. Gioielli lessicografici, 172, 564.

'ABDARI ('AL), v. 'AL 'A.

ABDOLUS, abbas. Edictum de induciis, 1444.

Absolutiones. Pontificiae, 1559.

'ABU 'ABD ALLAH MOHAMMAD. Cronica, 159, 575.

'ABU ABD 'ALLAH MOHAMMED, soldanus Barbariae. Pacta cum Venetis, 1291, 1316.

'ABU 'AL MAHASIN. Le stelle che risplendono, 88, 920.

'ABU HAMID. Regalo agli intelletti, 233, 624.

'ABU OTHMAN, caytus duanae Tunisi. Concordia cum Venetis, 1291.

'ABU SAID IBRAHIM. Il febricitante, 251, 618.

'ABU SAMAH 'AL MUQADDASI. I due giardini, 273, 691.

ABULFEDA (Ismael Alemujadad). Tavola sinottica, 377, 725.

— *Historia Saracenorum*, 112, 726.

ACCARISIO (de), v. ALBERTINI (Fantolinus).

ACCARISIUS, capitaneus Faventinorum. Procuratores nominat pro compromisso cum Bononiensi capitaneo, 1301.

ACCIAJOLI (Nicolaus), Florentinus. Vita, 286, 899.

Accon. Jura Venetorum, 1016.

ACCUNIO (domini de). Laudum in controversia, 1367.

ACERBUS MORENA, v. MORENA (A.).

ACERNO (Thomas de), eps. Nucer. Vitae pontif. Romanor., 30, 510.

Acta Pacis, v. *Concordiae*, *Paces*.

Acta varia diplomatica, 1213.

ACUTA (Antonia). Constitutio dotis, 1362.

ACUTA (Catharina), Johannis f. Assignatio dotis, 1360, 1475, 1476.

ACUTA (Jannetta), Joh. f. Uxor Berzaliae, 1472, 1477, 1483.

ACUTUS (Johannes) [HAWKWOOD]. Notitiae, 1027.

— Ejus ossa, a Florentinis, Riccardo II regi Britanniae concessa, 1354.

— Concessionones Florentinorum ejus viduae, 1362.

— Palatium acquirit, 1473.

— Negotiatio alienationis suorum castrorum, 1478.

— Donnina Vicecomes uxor, 1479.

— Pacta, 1480, 1483.

— Procurationes, 1481.

- Monumentum honorarium, 1485, 1487, 1488, 1489.
- Hortatur a s. Catharina, 1621.
- Mandata Florentinorum, 1622.
- Pacta cum Florentinis, 1624.
- Epitaphium, 1899, 1903.
- Commentario della vita, 2031.
- 'AD DAHABI. Avvertimento su le geste, 110, 778.
- Notizie dei lettori del Corano, 188, 754.
- Cronaca dell'Islam, 144, 776.
- Compendio delle notizie dei grammatici, 170, 777.
- 'AD DIMISQI. Scelta delle meraviglie, 374, 720.
- 'AD DUBBI. Mugettus, 185, 643.
- ADALARDUS, eps. Regiensis. Praeceptum, 1220.
- ADALBERTUS, eps. Citatus, 1633.
- ADALHARDUS, missus imperatoris. Placitum tenet, 1215.
- ADAM, princeps. Epigraphium, 1696.
- ADAM (fr.) DE MONTALDO, v. MONTALDO (fr. A. de).
- ADARI ('IBN), v. 'IBN A.
- ADELARDUS, eps. Veronensis. Legatus imperatoris, 1506.
- ADELBERTUS, comes. Condit ecclesiam ad Canossam, 1509.
- ADELCHIS, princeps Beneventi. Capitulare, 1061.
- ADELFERIUS, abbas Cavensis. Praeceptum principis Salernitani, 1224.
- ADELMUNDUS, Adelmundi f. Largitione juvatus, 1423.
- ADELPERTUS, eps. Capuanus. Citatus, 1221.
- ADENULFUS, abbas Farfensis. Statuta, 1439.
- ADENULFUS, consul et dux. Memoratus, 1396.
- ADERITUS (s.), arch. Ravenn. Vita, 31, 728.
- Adige, v. Athesis.
- ADRIANUS, v. HADRIANUS.
- ADVOCATIS (Otto de). Sepulchrum, 1709.
- ÆGIDIUS. Cum filiis de Casino ejectus, 1587.
- ÆGIDIUS, frater uxoris Landulfi. Citatus, 1588.
- Egyptus. Acquisitio Æ., 67, 72, 536, 648.
- Notitiae, 88, 137, 159, 271, 312, 549, 575, 678, 679, 920.
- Antiquitates, 156, 862.
- V. *Dies Ægyptiaci*.
- ÆMILIANUS (B.), eps. et c. Vita, 40, 963.
- ÆNEAS SYLVIUS [PICCOLOMINI], v. PIUS II pp.
- ÆQUALIS (Wibertus), v. WIBERTUS (Æ.).
- Africa. Notitiae, 71, 78, 109, 156, 258, 260, 551, 649, 735, 862, 999.
- Descriptio, 205, 621.
- Agatha (S.) Gothorum. Eccl. s. Menae, 1870.
- AGATHIAS. Excerpta ex eius hist., 59, 517.
- AGILTRUDA, imperatrix. Donata, 1155.
- AGILULPHUS, rex Langobardorum. Corona aurea, 2001, 2002.
- AGNELUS, qui et Andreas. Liber pontificalis, 22, 526, 2020.
- AGNENSIS (Astorgius), cardinalis, legatus prov. Romanae. Praeceptum indulgentiae, 1904.
- AGNESIS (Andreas), praeses eccles. s. Georgii maj. Neapolitani. Inscriptio, 1908.
- AGNOLUS, v. ANGELUS.
- AGOSTINI (Antonius DEGLI). Storia dell'assedio di Piombino, 476, 892.
- AGUTO (Johannes), v. ACUTUS (J.).
- 'AHMAD 'IBN 'ABD 'AS SALAM. I medici delle malattie, 441, 845.
- 'AHMAD 'IBN 'ALI AL 'HARIRI. Inizio e spiegazione dell'impresa, 287, 724.
- 'AIAS ('IBN 'AL), v. 'IBN 'AL 'A.
- AISTULPHUS, rex. Leges, 1047.
- 'AL 'ABADARI. Viaggio, 343, 701.
- 'AL 'AYNI, v. 'AL YAFICI.
- 'AL BAKRI. Libro delle vie, 82, 578.
- 'AL BAKUWI. Somma delle cose notabili, 442, 847.
- 'AL BALADURI. Conquista, 115, 527.
- 'AL FASI. La preziosa gemma, 223, 872.
- 'AL HARAWI. Cenni sui luoghi da visitare, 276, 633.
- 'AL HARSİ. Compendio di giurisprudenza, 202, 827.
- 'AL HUMAYDI. Carbone ardente, 197, 584.

'AL KUTUBI. Supplemento all' opera necrologica di 'Ibn Halli Kàn, 212, 792.
 'AL ISTAHRI. Libro dei climi, 129, 554.
 'AL MALIK 'AL MANSUR. Notizie dei re, 204, 665.
 — Biografia, 364, 702.
 'AL MALIKI. Epitome, 78, 551.
 'AL MAQQARI. Il grato odore, 225, 994.
 — Oratores Saraceni, 329, 995.
 'AL MAQRIZI. Cronica, 92, 846.
 — Ammonimenti, 156, 862.
 — Le vie che conducono, 270, 878.
 'AL MASUDI. Prati d'oro, 11, 149, 151, 550, 553, 775.
 — L'avvertenza, 155, 552.
 'AL MUQADDASI, Hierolosym. Le divisioni dei climi, 167, 562.
 'AL TIGANI. Viaggio, 109, 735.
 'AL 'UMARI. Escursione della vista, 445, 779.
 'AL NAQUIDI. Conquisti della Siria, 67, 648.
 'AL WAQUIDI. Conquisti della Siria, 67, 648.
 'AL YAFI' 'I ['AL 'AYNI]. Raccolta di cronache, 314, 867.
 ALBERICIUS (Hieronymus) de Faventia. Epitaphium, 1924.
 ALBERICUS DE ROMANO. Significatio nominis, 281, 663.
 ALBERTI (Leo Baptista). Vita, 449, 923.
 — De Porcaria conjuratione, 479, 898.
 ALBERTINI (Fantolinus) de Accarisio. Donatio, 1457.
 ALBERTINUS MUSSATUS, v. MUSSATUS (A.).
 ALBERTUCCI, v. BURSELLIS (de).
 ALBERTUS DE RIPALTA, v. RIPALTA (A. de).
 ALBERTUS, praepositus Faventinus. Memoratus, 1459.
 ALBERTUS, Notti f. Praeceptum imperiale, 1182.
 ALBERTUS, subdiaconus et legatus Apostolicus. Tradit epistolam imperatoris, 1260.
 — Procurator papae, 1561.
 ALBIZESCHIS (Tollus de). Nuptiae, 1471.

ALBIZZIUS (Lucas de), Antonii f. Dedicatarius, 426, 912.
 ALBRIGETUS CORTUSIUS, v. CORTUSIUS (Gulielmus).
 ALEARDIS (Franciscus de), Veronensis. Oratio in laudem Fr. Sfortiae Vicecomitis, 443, 890.
 Alemannia, v. Germania.
 ALEMUJADAD ABULPHEDA (Ismael), v. ABULPEDA.
 Aletium. Aedificatio eccl. fr. Minor., 1883.
 ALEXANDER, abbas Telesinus. De rebus gestis Rogerii, 241, 609.
 ALEXANDER II, pp. De ecclesia Casin. consecrata et dicata, 208, 591.
 — Epistolae, 1518, 1519.
 ALEXANDER III, pp. Epistolae, 1556, 1557, 1558, 1559, 1560, 1561.
 — Memoratus, 1714.
 ALEXANDER IV, pp. Epistolae, 1563.
 ALEXANDER V, pp. Epitaphium, 1757.
 Alexandria in Aegypto. Obsidio, 272, 645.
 — Patriarchae, 312, 317, 679, 716.
 ALEXIUS COMNENUS, imperator. Privilegia, 1189.
 ALFANUS. De ecclesia Casinensi, 208, 591.
 ALFERIUS, v. ALPHERIUS.
 ALFERIUS (Ogerius). Chron. Astense, 207, 710.
 ALFIERI, v. ALFERIUS, ALPHERIUS.
 'ALI 'AL BALLANUBI. Il Siciliano, 233, 602.
 'ALI AS SA'ID, califus Almohades. Negotiationes, 322, 730.
 'ALI 'IBN SA'ID. Compendio di geografia, 325, 674.
 — Libro del principio delle cose, 326, 675.
 ALIDOSIUS (Ludovicus). Memoratus, 1625.
 ALIGERNUS, abbas Casinensis. Licentia iter faciendi, 1222.
 — Tumulus, 1693.
 ALKADI SCHIOBADIN, v. SIHAB 'AL DIN.
 'ALLAH 'IBN YAHYA ('ABD), v. 'ABD A.
 ALLEGRETTI (Allegrettus). Diario delle cose Senesi, 478, 952.
 Almaria. Expeditio Januens., 220, 617.

ALOARA, vidua principis Pandulphi, comitis Petri filia. Oblationes, 1417.
 ALPHERIUS Cavensis. Vita, 143, 183, 615, 690.
 ALPHERIUS de s. Leonardo de Vincaretto. Memoratus, 1562.
 ALPHONSUS V, Aragonensium et Neapolitanorum rex. Privilegium pro Petro Gaetani, 1370.
 Alternum. Mon. s. Clem. de Casauria, v. Casauria.
 AMALRICUS AUGERIT, v. AUGERIT (A).
 AMARI (Michaël). Citatus, 203, 938.
 Ambracia, v. Arta.
Ambrosiana (Bibliotheca). Kalendaria, 1951, 1952, 1954.
 AMBROSIUS (s.). Hymnus, 1684.
 — Chrismon, 1974.
 — Utrum permiserit clero suo ut virgini nubere posset, 2014.
 AMBROSIUS (b.) de Sanfedonibus. Vita, 311, 719.
 'AN NAWAWI. Ortografia, 299, 697.
 'AN NUWAYRIE. Il sommo sforzo, 70, 760.
 ANACLETUS II. Antipapa, 1550.
 Anagni, v. Anagnia.
 Anagnia. Eccl. cathedralis, 1868.
 ANASTASIUS IV, pp. Decorat odeum, 1711.
 ANASTASIUS, bibliothecarius. Vitae Romanorum pontificum, 10, 511, 2018, 2023.
 — Epitome Chronicae Casinensis, 57, 606.
Anathemata. Comminata, 1504.
 — In Henricum IV, 1521.
 Ancona. Obsidio, 269, 660.
 — Bellum a Venetis infertum, 1113, 1337.
 — Pax cum Venetis, 1333.
 ANDITO (Jacobus de), potestas Patavii. Inscriptiones honorariae, 1721.
 ANDREAS, abbas monast. Casinensis. Statuta synodalia Casinensia, 1132.
 ANDREAS AGNELLUS, v. AGNELLUS (A).
 ANDREAS DANDULUS, v. DANDULUS (A).
 ANDREAS (fr.) DE BILLIIS, v. BILLIIS (fr. A. de).
 ANDREAS de Faventia, prior Servorum Mariae. Epitaphium, 1752.
 ANDREAS DE GATARIS, v. GATARIS (Galeatius de).

ANDREAS (ser) DE REDUSIIS, v. REDUSIIS (ser A. de).
 ANDREAS DEI, v. DEI (A.).
 ANDREAS, magister militum. Pacem accipit a Sicardo Beneventano, 1053.
 ANDREAS NAVAGERIUS, v. NAVAGERIUS (A.).
 ANDRONICUS III Paleologus, imperator. Induciae cum Venetis, 1351.
 ANGELUS DE TURA, v. TURA (A. de).
 ANGELUS TAFURO, v. TAFURO (A.).
 ANONYMUS, v. IGNOTUS, AUCTOR INCERTUS, MONACHUS.
 — Brevis hist. Ravennae, 2, 732.
 — Vita b. Vitalis, 8, 595.
 — Passio s. Ursicini, 9, 594.
 — Vitae Rom. pontiff., 10, 511.
 — Nomina omnium episcop., 12, 712.
 — Vita b. Apollinaris, 13, 503.
 — Vitae archiep. Ravenn., 14, 714.
 — Catalogus Mediolanensis, 15, 592.
 — Breve Chron. Atinense, 16, 593.
 — Vitae patriarch. Aquilej., 17, 795.
 — Vita b. Eleucadii, 18, 509.
 — De situ civ. Mediolani, 19, 541.
 — Catalogus Rom. pontiff., 20, 21, 501, 513.
 — Carmina dedicatoria, 22, 526.
 — Ordo antiquus epp. Mediol., 25, 688.
 — Liber de tempor. et aetatibus, 26, 718.
 — Nomina omnium epp. Regiens., 27, 723.
 — Vitae Ss. Pontiff., 30, 510.
 — Vita s. Aderiti, 31, 728.
 — Vita b. Caliceri, 33, 843.
 — Depositio episcoporum, 34, 502.
 — Vita s. Proculi, 35, 843.
 — Vita b. Probi, 36, 556.
 — Vita b. Liberii, 37, 844.
 — Passio s. Severi, 39, 503.
 — Chron. de civ. Ravennae, 43, 787.
 — Vita s. Johannis, 44, 577.
 — Vita s. Barbutiani, 46, 504.
 — Tractatus aedificationis, 55, 507.
 — Epitome Chronicorum, 57, 606.
 — Historia rerum a Langob. gestar., 58, 528.

- Chron. ducum Beneventi, 60, 62, 63, 548, 639.
- Liber quarumdam historiarum, 61, 565.
- Chron. Sublacense, 65, 830.
- Chron. parva Ferrariensis, 73, 708.
- Annales Lambeciani, 75, 519.
- Chron. Pisanum, 79, 619.
- Chron. Langob. de mon. s. Benedicti, 84, 529.
- Brevis narratio ex Rom. Pontificali, 89, 539.
- Chron. mon. Novalic. fragm., 91, 574.
- Opusc. de fundat. monast. Nonantuli, 94, 568.
- Nomina abbatum Nonantuli, 95, 563.
- Annales Bertiniani, 101, 523.
- Narratiuncula de Carolo M., 104, 727.
- Series comitum Capuae, 106, 542.
- Chronicon Siculum, 108, 557.
- Hist. transl. b. Apollinaris, 118, 611.
- Carmen de laudib. Berengarii, 124, 546.
- Continuatio Chron. Manipulus fori, 130, 763.
- Mutinensis u. descr., 133, 544.
- Chron. regum Italiae, 140, 147, 570, 572.
- Notae Casinenses, 141, 547.
- Vitae ss. pp. Cavensium, 143, 615.
- Hist. comitissae Mathildis, 146, 837.
- Quadro delle figure della terra, 164, 560.
- De rebus Mediolan., 165, 767.
- Historiae Mathildis, 173, 836.
- Chron. Fossae Novae, 176, 647.
- Continuatio Chron. Nerlii, 186, 818.
- Annales Cavenses, 191, 576.
- Chronicon Parmense, 193, 626.
- Chronicon Northmannicum, 194, 603.
- De gestis com. Mathildis, 195, 835.
- Brevis hist. liberat. Messanae, 203, 988.
- De ecclesia Casinensi, 203, 591.
- Cronica di Pisa, 211, 816.
- Continuatio Chron. de Nerito, 213, 803.
- Hist. consecrat. SS. Trinit. Cavensis, 214, 586.
- Chron. Cremonense, 217, 693.
- Catal. Farfensium abbatum, 221, 815.
- Nomina abbatum s. Prosperi, 224, 840.
- Continuatio Chron. Favent., 227, 662.
- Translatio corporis s. Geminiani, 229, 596.
- Continuatio Chron. Veronensis, 234, 682.
- *Libretto* Lucensis, 242, 936.
- Annales veteres Mutin., 245, 762.
- Series consulum Mutinae, 248, 707.
- I pallii ricamati, 250, 808.
- Memoriale potestatum Regiens., 256, 704.
- Chronica antiqua Cesenae, 262, 799.
- Prologus de inventione s. Apollinaris, 267, 632.
- Rassegna delle cose mirabili, 272, 645.
- Regimina Paduae, 275, 764.
- Vita Ricciardi comitis, 282, 993.
- Catal. consulum Senensium, 283, 935.
- Chronica parva Ripaltae, 285, 820.
- Cronaca Riminese, 286, 812.
- Notae hist. Patavinae, 289, 753.
- Annales urbis Arretinae, 290, 774.
- Chronicon Siciliae, 297, 761.
- Breviarium Ital. historiae, 305, 794.
- Appendix ad Chron. Lupi Protospatae, 306, 974.
- Chron. conv. s. Andreae de Faventia, 309, 956.
- Vita b. Ambrosii de Sanfedonibus, 311, 719.
- Vita dei padri patriarchi, 312, 679.
- Continuatio annal. Genuens., 313, 672.
- Annales Mediolanenses, 316, 895.
- De bello apud Montapertum, 341, 972.

- De secta illor. qui se dicunt esse de ordine apostolorum, 344, 742.
- Annales Forolivienses, 353, 945.
- Fragmenta historiae Pisanae, 355, 729.
- Supplementum annal. N. Smeregi, 357, 706.
- Biografia del sultano 'Al Mâlik, 364, 702.
- Fragmentum Sicalae historiae, 366, 871.
- Excerpta ex cod. ms. coenobii fr. Praed. Lucens., 367, 368.
- Series abbatum s. Vincentii, 375, 833.
- Istorie Pistolesi, 376, 788.
- Historia fratris Dulcini, 379, 741.
- Discorso istorico..... d' Orvieto, 403, 805.
- Giornali Napolitani, 404, 934.
- Fragm. hist. Mediolanensis, 414, 804.
- Annali Sanesi, 428, 863.
- Vita L. Bapt. Alberti, 449, 923.
- Istorie di Firenze, 452, 873.
- Diario Ferrarese, 455, 858.
- Ricordi di Firenze, 484, 910.
- Diarium Parmense, 492, 932.
- Compendium vitae Francisci Ca-jetani, 500, 992.
- Oratio in nuptias Danielis Fer-reti, 1989¹.
- ANONYMUS Barensis. Chronicon, 116, 590.
- ANONYMUS Beneventanus. Fragm. hist. Langob., 126, 540.
- ANONYMUS Casinensis, v. MONACHUS Casinensis.
- ANONYMUS Comensis. De bello Medio-lan., 237, 605.
- ANONYMUS episcopus. Oratio in con-cilio Romano, 1976.
- ANONYMUS Ferrariensis. Chronicon, 352, 793.
- ANONYMUS Laudensis. Contin. Chron. Lauden., 253, 623.
- ANONYMUS Mediolanensis. De Italia Medii Aevi, 2028.
- ANONYMUS notarius de Antiportu, v. ANTIPORTU (notarius de).
- ANONYMUS presbyter. Hymnus depre-catorius, 1683¹.
- ANONYMUS Salernitanus [ARDERICUS?]. Chronicon, 93, 561.
- Carmen, 1691.
- ANONYMUS Ticinensis. De laudib. Pa-piae, 29, 751.
- ANONYMUS Valesianus. De Constan-tio et aliis imperator., 50, 512.
- ANONYMUS Vaticanus. Historia Si-cula, 173, 699.
- ANONYMUS Venetus. Vitae pont. Rom., 30, 510.
- ANONYMUS Veronensis. Vitae pont. Rom., 30, 510.
- ANSELMUS (s.), arch. Conturb. Pre-ces duae, 173, 836.
- ANSELMUS IV [DE BUIS], arch. Me-diolanensis. Sepulchrum s. A-rialdi, 1702.
- ANSELMUS, eps. Lucensis. Epistola pontificia. 1520.
- Preces, 1978.
- ANSPRANDUS, rex. Sepulchrum, 1660.
- ANSUS, princeps Beneventi. Oblationes, 1235.
- Monitum pontificium, 1531.
- ANTELMINELLI (Castrucius). Vita, 359, 951, 1633, 1639.
- Epitaphium, 1734.
- Effigies marmorea, 1777.
- Mors, 1778.
- ANTELMINELLI (Guarnerius Castru-cius). Epitaphium, 1746.
- ANTELMINELLI (Johannes), Castrucci f. Epitaphium, 1743.
- ANNIBALDIS (Ramundus de), potestas Senensis. Aedificium extructum, 1788.
- Antiochia. Episcopi, 317, 716.
- Epistolae pontificiae, 1532.
- V. BOEMUNDUS III.
- Antipapae, v. CLEMENS III, GREGO-RIUS VIII, ANACLETUS II, BE-NEDICTUS XIII.
- ANTIATUS, v. MARIANUS A.
- ANTIORTU (notarius de) Anonymus. Diarium Romanum urbis, 493, 947.
- Antiquitates. Muratorianae, 1649.
- ANTONIUS ASTESANUS, v. ASTESA-NUS (A).
- ANTONIUS BELLONUS, v. BELLONUS (A).
- ANTONIUS CONFALONERIUS, v. CONFA-LONERIUS (A.).
- ANTONIUS DE RIPALTA, v. RIPALTA (A. de).
- ANTONIUS FORTUNATUS. Titulus, 1806.

ANTONIUS GALLUS, v. GALLUS (Antonius).
 ANTONIUS GODIUS, v. GODIUS (A.).
 ANTONIUS (M.) HEUTUCAS. Titulus, 1806.
 ANTONIUS HYVANUS, v. HYVANUS (A.).
 ANTONIUS NERLIUS, v. NERLIUS (A.).
 ANTONIUS PETRI, v. PETRI (A.).
 APOLLINARIS (s.), m. Vita, 13, 14, 508, 714.
 — Translatio corporis, 118, 611.
 — Inventio corporis, 267, 263, 631, 632, 1857, 1880.
 — Laudes, 1633, 1714.
 — Inscriptio, 1713.
 APOLLONIA, virgo, soror Leonis ep. Nolan. Titulus, 1835.
 APPULUS (Gulielmus). Poëma Normanorum, 133, 585.
 Apulia. Duces A., 63, 639.
 — Chronicon, 194, 603.
 — Res gestae, 393, 784.
 — Monasteria, 1517.
 AQUAROLA (DE) (Petrus), notarius. Chron. Caesenae, 262, 799.
 Aquila. Clades Braccii de Montono, 464, 896.
 Aquileja. Vitae patriarch. A., 17, 795.
 — Privilegia Venetorum, 1094.
 — Praecepta imperatorum, 1149, 1163, 1176, 1177, 1179, 1196, 1199, 1201, 1203, 1206, 1207, 1209.
 V. SCARAMPI (Ludovicus), ELIAS, Gradum.
 Aquisgranum. Iter Caroli M., 104, 727.
 — Capitulum Ludovici, 1053.
 Arabia. Chronologia, 85, 997.
 — Historia, 90, 786.
 Arbe, v. Arbor.
 Arbitria. Inter Bononienses et Imolenses, 1294.
 — Inter Faventinos et eorum potestatem, 1306.
 — Laudum in controversia inter Ebstenses, dominos de Manfredis, illos de Polenta atque illos de Accunio, 1366.
 — Inter marchionem et abbatem Bobiensem, 1391.
 Arbor. Conventiones pro galeis, 1096.
 — Jus eligendi quatuor viros, 1252.
 Archiepiscopi, v. Patriarchae, Episcopi.

ARCHIMEDES. Vita, 32, 673.
 ARDERICUS, v. ANONYMUS Salernitanus.
 — Carmen, 1639, 1690.
 ARECHIS, princeps Beneventi. Capitulare, 1048.
 — Pactum, 1213.
 — Tumulus, 1666.
 ARETINUS (Leonardus), v. BRUNI (L.).
 Arezzo, v. Arretium.
 ARGENTEA, Boëthii mater. Offersiones, 1840.
 ARIALDUS (s.). Sepulchra, 1702, 1705.
 'ARIB. Chronica, 69, 721.
 ARICHIS, v. ARECHIS.
 Ariminum. Cronaca, 286, 852.
 — Mon. s. Juliani, 1562.
 — Laudes, 1766.
 Cf. *Represalia*.
 ARISI (Franciscus). Citatus, 246, 987.
 ARISTOTELES. Sepulchrum, 164, 560.
 — Libri Analyticorum, 1642, 1643, 1737, 1789.
 ARMELLINUS (f. Hieronymus). Libellus contra Tiberium Russilianum, 1784, 1785.
 ARNULPHUS. Historia Mediolanensis, 139, 580.
 ARNULPHUS Sagiensis [Séez]. Vitae Rom. pont., 10, 511.
 Arretium. Annales, 290, 774.
 — Chronica, 387, 811.
 Arta. Mercatores Veneti, 1093.
 'AS SAFADI. Supplemento alle cronologie, 189, 793.
 'AS SARRAG. Della nazione Berbera, 162, 826.
 'AS SUYUTI. Quanto possono desiderar . . ., 131, 976.
 ASPINIS (Hieronymus de). Chronica, 353, 945.
 ASSIRELLI (Petrus Paulus). Epigramma, 1779.
 ASSISIO (Nicolaus de), v. CURBIO (N. de).
 Asta. Chronicon, 207, 710.
 — Notitiae, 252, 891.
 — Memoriale civ. Asten., 345, 462.
 — Epistolae pontificiae, 1520.
 ASTESANUS (Antonius). De varietate fortunae, 252, 891.
 Asti, v. Asta.
 ASTORGIUS, v. AGNENSIS (A.).
 ATENOLFUS, Landulfi pr. Benev. f. Tumulus, 1685, 1866.

- ATENULFUS**, Landulfi pr. Beneventi f. Tumulus, 1685, 1866.
ATHANASIUS (s.), eps. Neapolit. Vita, 113, 114, 532, 533, 2021, 2027.
 — Translatio corporis, 128, 537, 2027.
 — Laudes, 1695.
 — Sepulchrum, 1869.
 — Nummus, 1964.
Athesis. Inundatio, 1010.
 — Strata sit aperta, libera et secura, 1318.
Atina. Chron. A. eccl., 16, 583.
 — Clerici ecclesiae A., 1226.
ATIR ('IBN 'AL), v. 'IBN 'AL A.
ATTO, eps. Pistoriensis. Immunitates, 1551.
AUCTOR INCERTUS. Chr. Pisanum, 79, 619.
 — Fragm. hist. Langob., 126, 540.
AUGERIT (Amalricus) [AUGIER]. Vitae pont. Rom., 30, 510.
AUGIER (Amalricus d'), v. AUGERIT (A.).
Augusta (Sicilia). Inscriptiones honorariae, 1722.
Augusta Taurinorum. Pax inter Venetos, Januenses, etc., 1358.
 — Epistolae pontificiae, 1520.
Augusta Treverorum, v. HENRICUS comes Luciliburgi.
AUGUSTINIS (de), v. AGOSTINI (degli).
AUGUSTINUS DATHIUS, v. DATHIUS (Augustinus).
AUGUSTINUS, patritius Senensis. Descriptio adventus Friderici II ad Paulum II, 486, 921.
AUGUSTINUS RUBEUS, v. RUBEUS (A.).
Augustobona, v. Trecae.
AURELIANUS (s.) m., ep. Nolanus. Depositio, 1815.
AURIA (Dominicus). Dedicatarius, 362, 944.
AURIA (Domus). Triumphus, 362, 944.
AURIA (Jacobus). Annales Genuenses, 350, 356, 695, 709.
AURIFICIBUS (Paulus de). Laudes, 1932.
AUSPERTUS, archiep. Mediol. Testamentum, 1387.
Austria. Tarvisii donatio, 1357.
AUTHPERTUS. Vita ss. Paldonis, Tatonis et Tasonis, 83, 522.
Aversa. Ecclesia s. Agathae, 1228.
 Cf. RAINULFUS.
- AVOGADRO**, v. ADVOCATIS (de).
'AWWAM ('IBN 'AL), v. 'IBN 'AL 'A.
AYMERICUS DE PEYRIACO, v. PEYRIACO (A. de).
'AYNI ('AL), v. 'AL 'A.
'AZ ZARKASI. Cronica de' principii di alcune dinastie, 259, 935.
'AZ ZUHRI. Libro della geografia, 438, 841.
AZ ZUZANI. Cronica dei filosofi, 32, 673.
AZARIO, v. AZZARIUS.
AZZARIUS (Fulvius). Hist. Regiensis, 7, 991.
AZZARIUS (Petrus). De gestis princ. Vicecomitum, 397, 790.
 — De bello Canapiciensi, 401, 800.
Azzo VII, marchio Estensis. Concordia, 1246.
 — Citatus, 1294.
 — Foedus cum Oberto Pallavicino, 1309.
 — Charta commutationis, 1469.
AZZURINO, v. AZZURINUS.
AZZURINUS (Bernardinus). Chronicon, 319, 990.
 — Excerpta, 388, 918.
 — Chronologicae notitiae, 458, 993.
 — Epistola de tabulario Azzuriniano, 2030.
- BACCHINIUS** (Benedictus), abbas s. M. de Lacroma. Citatus, 1653.
 — Dissertationes, 2020.
BADOER, v. BADOERIUS.
BADOERIUS, nobilis vir. Memoratus, 1610.
BADOERIUS patriarcha Venetus. Privilegia concedit, 1232.
BADOERIUS (Angelus). Proditio, 1615.
BADUARIUS, v. BADOERIUS.
Bagnolum. Memoratum, 1424.
BAHA 'AD DIN. I pregi sultanici, 271, 678.
BAKRI ('AL), v. AL B.
BAKUWI (AL), v. 'AL B.
BALADURI ('AL), v. 'AL B.
BALDOVINETTI (Franciscus). Priorista, 432, 828.
BALDUINUS II, imp. Cps. Negotiationes cum Venetis, 1097, 1103.
BALDUINUS, rex Hierosolymitanus. Pactum init cum duce Venetiarum, 1016.

BALDUINUS, arch. Pisanus. Epistola pontificia, 1552.
 BALDUINUS, comes Flandrensis. Pactum circa expeditionem in Terram Sanctam, 1267, 1268, 1272, 1273.
 BALLANUBI ('ALI 'AL), v. 'ALI 'AL B.
 BANDINO (maestro), Arretinus. Fons memorabilium, 407, 851.
 BANDINUS (Johannes), v. BARTHOLOMAEIS (J. de).
 BAPTISTA PANETIUS, v. PANETIUS (B.).
 BARALDUS, abbas Farfensis, v. BERARDUS.
 BARBUTIANUS (s.), conf. Vita, 46, 506.
 Barchinona. Expeditio Genuensium, 485, 950.
 BARLAEUS (Gaspar). Carmen, 1798².
 BARTHOLOMAEIS (Henricus de) cardinalis Ostiensis. Licentiam obtinet exeundi e conclave, 1315.
 BARTHOLOMAEIS (Johannes de), Bandini f. Historia suorum temporum, 446, 864.
 BARTHOLOMAEUS BONIFACIUS, v. BONIFACIUS (B.).
 BARTHOLOMAEUS DE NEOCASTRO. Hist. Sicula, 331, 721.
 BARTHOLOMAEUS DELLA PUGLIOLA, v. PUGLIOLA (della) (B.).
 BARTHOLOMAEUS f. Doimii comes Veglae, 1251.
 BARTHOLOMAEUS FONTIUS, v. FONTIUS (B.).
 BARTHOLOMAEUS (fr.) DE SANCTO CONCORDIO, v. CONCORDIO (fr. B. de S.).
 BARTHOLOMAEUS SACCHUS, v. PLATINA (B.).
 BARTHOLOMAEUS, scriba. Annales Genuenses, 313, 672.
 BARTHOLOMAEUS SENAREGA, v. SENAREGA (B.).
 BARUCCIUS. Promissio, 1455.
Basiliani (monachi). Vestibus induantur decentibus, 1574, 1575.
 BASKUWAL ('IBN), v. 'IBN B.
 BASSAM ('IBN), v. 'IBN B.
Bastardi, v. *Spurii*.
 BAYTAR ('IBN 'AL), v. 'IBN 'AL B.
 BAZANO (Johannes de). Chron. Mutinense, 181, 801.
 Beauvais, v. Bellovacum.
 BECUCCIIS (Dominicus de). Inscriptiones aevi antiquioris, 1799.

— Dissertatio de Bernardo Oricellario, 2032.
 BEDOMEN, v. 'ABU OTHMAN.
 BELA, rex Hungariae. Pactum cum duce Venetiarum, 1290.
 Belgradum. Monasterium, 1240.
 BELLONE, v. BELLONUS.
 BELLONUS (Antonius). Vitae patriar. Aquilej., 17, 795.
 Bellovacum. Aedes s. Luciani, 1728.
 Belluacum, v. Bellovacum.
 BEMBO, v. BEMBUS.
 BEMBUS (Johannes). Chron. Venet., 11, 775.
 BENCIVENNIS (Aloysius de), abbas Camaldulensis, ss. Germani et Decentii. Epistola, 1633.
 BENEDICTUS VII, pp. Epistolae, 1509.
 BENEDICTUS VIII, pp. Memoratus, 1422, 1423.
 BENEDICTUS IX, pp. Epistolae, 1512.
 BENEDICTUS XIII [PETRUS LUNEN-
 sis], antipapa. Epistolae, 1567, 1568.
 — Gesta, 1998.
 BENEDICTUS (s.). Vita et miracula, 52, 518.
 — Regula, 1498, 1862.
 — Miracula, 1595, 1718.
 — Carmina in laudem, 1652.
 — Supplicationes, 1707.
 — Sepulchrum, 1780, 1934.
 — Specum, 1937.
 — Officium, 1975.
 Cf. *Ordo s. B.*
 BENEDICTUS, abbas Farfensis. Recupera-
 rat bona abbatiae, 1215.
 BENEDICTUS, eps. Cremonensis. Confir-
 matur in bonis atque privilegiis, 1151.
 BENEVENTANUS (FALCO). Chronicon, 226, 614.
 Benevento, v. Beneventum.
 Beneventum. Chron. ducum et prin-
 cipum, 60, 62, 63, 548, 587, 639.
 — Hist. Langobardor. Benev., 98, 534.
 — Chronica, 226, 614.
 — Obsidio, 1004.
 — Pacta cum iudicibus Neapolita-
 nis, 1213, 1218, 1219.
 — Mon. s. Sophiae, 1242, 1540, 1985.
 — De institutione, finibus et descri-
 ptione ducatus, 2009.

— *Historia principum Langobardorum*, 2010.
 Cf. GISULFUS, PANDULFUS.
 V. DAVID, CARETRUDA, GRIMOALDUS, SICO, URSUS, RADELCHIS, RADELGAR, ATENOLFUS, ATENOLFUS, GUITELGRIMA, CARDO.
 Cf. ARECHIS, SYCARDUS, RADELCHISIUS, *Concilia*, ANSUS, RUGERIUS archieps.
 BENINTENDIUS DE RAVEGNANIS [RAVAGNANI], v. RAVEGNANIS (B. de).
 BENOZZI PIERI (ser), notarius. Sepulchrum, 1897.
 BENTINIUS (Franciscus), eps. Comacensis. Sepulchrum, 1943.
 BENTIVOGLIO, v. BENTIVOLUS.
 BENTIVOLUS (Ant. Galeatus). Dedicatarius, 117, 949.
 BENTIVOLUS (Johannes). Concordia cum Astorgio de Manfredis, 1365.
 — Nummus, 1971.
 BENVENUTUS (Bonaventura). *Fragm. Fulginatis hist.*, 296, 789.
 BENVENUTUS DE SANCTO GEORGIO, v. GEORGIO (Benvenutus de S.).
 BENOGLIENTI (Hubertus). Citatus, 142, 936.
 BERALDUS, abbas Farfensis. Citatus, 222, 583, 1433.
 — *Promissio bene regendi*, 1430.
 BERARDI (Johannes). *Chron. Casauriense*, 120, 636.
 BERENGARIUS I, imperator. Laudes, 124, 546.
 — *Praecepta*, 1157, 1153, 1159, 1160, 1161, 1162, 1163, 1164.
 BERENGARIUS, comes. Memoratus, 1505.
 Bergamo, v. Bergomum.
 Bergomum. Laudes, 239, 604, 1530.
 — *Chronicon Guelpho-Ghibellinum*, 422, 809.
 — *Synodus provincialis*, 1129.
 BERNARDINUS AZZURINI, v. AZZURINUS (B.).
 BERNARDUS, abbas mon. s. Sophiae Beneventi. Licentia a Sede Apostolica obtenta, 1242, 1540.
 BERNARDUS, abbas Viennensis. Memoratus, 1500.
 BERNARDUS, arch. Toletanus. Primas Hispaniarum, 1524, 1546.

BERNARDUS, comes Neretinus. Inscriptio, 1832.
 BERNARDUS, consul. Memoratorium, 1871.
 BERNARDUS (s.) de Claravalle. Patronus Januae, 1138.
 — *Epistolae*, 1589, 1590, 1591.
 BERNARDUS, eps. Placentinus. Memoratus, 1507.
 BERNARDUS Guidonis [Gui]. *Vitae Rom. pont.*, 10, 511.
 BERNARDUS MARANGONE, v. MARANGONE (B.).
 BERNARDUS ORICELLARIUS, v. ORICELLARIUS (B.).
 BERNARDUS, rex. Sepulchrum, 1859.
 BERNARDUS, thesaurarius [ERNOUL]. *Liber de acquisitione Terrae Sanctae*, 215, 666.
 BERNI, v. BERNIUS.
 BERNIUS (Guernerius). *Chron. Eugubinum*, 410, 926.
 BERTARIUS (s.). *Acta martyrii*, 122, 973.
 — *Liber Anticimenon*, 1630.
 Bertiniani (*annales*), v. Sithiense (monast.).
 BERTOLDUS, v. PERTOLDUS.
 BERTOLINUS (B. Jacobus Philippus), O. Servor. Mariae. Inscriptio, 1771.
 BERZALIA, Ludovici comitis de Purzillis f., v. PURZILLIS (de).
 BEVILAQUA (Bonifacius), cardinalis. *Epistola*, 1647.
 BIANCHINI (Franciscus). *Tituli Romani aevi*, 1800.
 — *In vitas Rom. pontificum*, 2023.
 BIANDRATE (de), v. BLANDRATE (de).
 BIGLI, v. BILIIS (de).
 BIGLIA (Andreas). *Elogium*, 2016.
 BILIIS (fr. Andreas de). *Hist. rer. Mediolan.*, 447, 863.
 BILLIUS, v. BIGLIA.
 BISTICCI, v. BISTICCHI (de).
 BISTICCHI (Vespasianus). *Commentario delle vite*, 426, 912.
 — Memoratus, 1628.
 BLANCHINIUS, v. BIANCHINI.
 BLANDRATE (Benvenutus de), v. GEORGIO (Benvenutus de S.).
 BLANDRATE (Guifredus de), comes Romaniae. Assensum praebet pro concordia Bononiensium, Faventinorum et Imolensium, 1282.

BLASIO (DE SANCTO) (Otto). *Chronicon*, 249, 656.
 Blesae, v. LUDOVICUS, comes Bl.
 Blois, v. Blesae.
 BOABDILES, v. 'ABU 'ABD ALLAH MOHAMMED.
 Bobbio, v. Bobium.
 Bobiense (monasterium). *Diplomata imperatorum*, 1147, 1160.
 — *Controversiae*, 1391.
 — *Sepulchra*, 1662.
 Bobium, cfr. Bobiense (mon.).
 BOEHMER (J. Fr.). *Citatus*, 1205.
 BOEMUNDUS II, princeps Antiochiae. *Privilegio Veneticos donat*, 1253.
 BOJARDO (Matthaeus). *Versio italica Chron. Ricobaldi*, 102, 717.
 Bollandiani (RR. PP.). *Ad acta vitae s. Athanasii*, 2027.
 Bologna, v. Bononia.
 Bona, in Africa. *Notitiae*, 343, 701.
 Bona ecclesiastica. *Constitutiones*, 1071.
 BONACOLSIS (de), v. BONACCORSIS (de).
 BONACCORSIS (Raynaldus de) qui et Passerinus, dominus Mantuae. *Facultatem concedit*, 1348.
 BONACCORSIUS de Surixana, capitaneus Bononiensis. *Arbiter Bononien-sium*, 1294, 1295, 1296, 1297, 1299, 1301, 1302, 1304, 1305, 1306, 1307, 1308.
 — *Sententia arbitralis inter Faventinos et eorum potestatem*, 1306.
 — *Sententia arbitralis inter Faventiam et Bononiam*, 1308.
 BONACIUS (Johannes). *Hist. fr. Dulcini*, 379, 341.
 BONAVENTURA BENVENUTUS, v. BENVENUTUS (B.).
 BONCOMPAGNUS, Florentinus. *De obsidione Anconae*, 269, 660.
 BONCONTE, v. MONALDESCUS.
 BONIFACIO (DE SANCTO), v. RICCIARDUS DE S. B., BONIFACIUS DE S. B.
 BONIFACIUS VIII, pp. Mors, 376, 788, 1990.
 — *Epistolae*, 1564.
 — *Memoratus*, 1608, 1609, 1730.
 — *Epigrammata in mortem*, 1729.
 — *Recognitio corporis*, 1927.
 BONIFACIUS IX, pp. *Epistolae*, 1566.
 — *Baptisma*, 1941.

BONIFACIUS (Bartholomaeus). *Annales Genuenses*, 350, 695.
 BONIFACIUS (Balthasar), archidiaconus Tarvisinus. *Carmina*, 1797.
 BONIFACIUS DE MORANO, v. MORANO (B. de).
 BONIFACIUS, comes de S. Bonifacio. *Concordia*, 1246.
 BONIFACIUS, comes Donoratici. *Epitaphium*, 1733, 1894.
 BONIFACIUS, marchio Montisferrati. *Pactum pro expeditione Terrae Sanctae*, 1271, 1272, 1273.
 BONIFACIUS, marchio Tusciae. *Notitiae*, 1006.
 — *Obitus*, 1008.
 — *Placitum*, 1424.
 — *Concordia cum abbatissa s. Juliac, Brixien-sis*, 1427.
 — *Memoratus*, 1522.
 BONIFACIUS Veronensis, v. BONIFACIUS, comes de S. Bonifacio.
 BONINCONTRUS (Laurentius). *Annales*, 184, 412.
 BONINCONTRUS MORIGIA, v. MORIGIA (B.).
 BONISCONTRI, v. BONINCONTRUS.
 Bononia. *De dignitate u. B.*, 117, 949.
 — *Chronica*, 308, 336.
 — *Memoriale historicum*, 338, 865.
 — *Annales*, 460, 954.
 — *Concordia cum Imolensibus*, 1250, 1255, 1262, 1263, 1276, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287.
 — *Juramenta Faventinorum*, 1256, 1274, 1277.
 — *Concordia cum Parmensibus*, 1278.
 — *Pacta cum Faventinis*, 1280.
 — *Faventia auxilium petit*, 1293.
 — *Arbitrium in controversiis cum Imolensibus*, 1294.
 — *Compromissum Faventinorum*, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305.
 — *Arbitrium circa concordiam cum Faventinis*, 1308.
 — *Procurator Astorgii de Manfredis tradit communi B. quasdam villas*, 1352.
 — *Concordia cum Astorgio de Manfredis*, 1353.
 — *Transitus exercitus Johannis A-cuti*, 1622.

BONROMAEUS, v. BORROMAEUS.
 BONUS, consul et dux Neapolis. Tumulus, 1675.
 BONUSVASSALUS, v. USUSMARIS.
 BORGHESI (Nicolaus). Inscriptio, 1771.
 BORROMEO, v. BORROMAEUS.
 BORROMAEUS (Fridericus), cardinalis. Memoratus, 1647.
 BORSELLI, v. BURSELLIS (de).
 BORSUS, dux Estensis. Dedicatarius, 439, 881, 1630.
 BOSIUS (Johannes Baptista), legum doctor. Sepulchrum, 1919.
 BOURDIN (Mauritius), v. GREGORIUS VIII.
 BRACCIOLINI, v. BRACCIOLINIUS.
 BRACCIOLINIUS (Johannes Franciscus), Poggii f. Sepulchrum, 1916.
 BRACCIOLINIUS (Petrus Paulus), Poggii f. Obitus, 1034.
 BRACCIOLINIUS (Poggius). Hist. Florentina, 409, 904.
 — Comperit opus integrum Quintiliani et libros quatuor *Argonauticon*, 1627.
 — Vita, 2022.
 BRACHIUS DE MONTONO, v. MONTONO (B. de).
 BRANDOLINI. Codices, 1040.
 BRASCHIUS (Philippus), Faventinus, O. Minor. Epitaphium, 1922.
 Brescello, v. Brexellum.
 Brescia, v. Brixia.
Breviaria. Mon. s. Sophiae Beneventi, 1985.
 Brexellum. Mon. s. Genesii, 1424.
 BRIENNA (de), v. GUALTERIUS DE B.
 Britannia, v. RICHARDUS II.
 — Brittones oppugnant Grossetum, 1623.
 Brixia. Chron., 64, 860.
 — Bella contra Venetos, 470, 919.
 BRUNI (Leonardus). Commentarius rer. suo tempore in Italia gestarum, 424, 875.
 BRUNO (s.). Inscriptio, 1925.
 BRUNO, eps. Signiensis. Vitae pont. Rom., 30, 510.
 Buccinianum (castrum). Recuperatum a mon. Farfensi, 1422.
 BUIS (de), v. ANSELMUS IV, arch. Mediol.
Bullae, 1959, cfr. *Epistolae pontificiae*.
 BUONACCORSI, v. BONACCORSIS (de).

BUONCOMPAGNI, v. BONCOMPAGNUS.
 BUONVASSALLO, v. USUSMARIS.
 BURCHARDUS, notarius. De victoria Friderici, 261, 625.
 BUONTEMPI (card. Andreas). Epistola, 1624.
 BURSELLIS (fr. Hieronymus de) [ALBERTUCCI]. Annales Bononienses, 460, 954.
 Byzantium, v. Constantinopolis.
 Cacciaguerra, v. Chaxaguerra.
 CADOMENSIS (Radulphus). Gesta Tancredi, 216, 598.
 CAEN (Radulphus de), v. CADOMENSIS (R.).
Caeremoniae. In celebratione concilii, 1998.
 CAESAR d. Julii f. augustus. Titulus, 1803.
 Caesaraugusta [Zaragoza]. Obsidio, 1547.
 CAESARIUS, consul Neapolis. Tumulus, 1667.
 Caesena. Chron. antiqua, 262, 799.
 CAESENSA (fr. Michaël de). Expos. in Miserere, 392, 773.
 CAFFARUS. Annales Genuenses, 220, 617.
 Cajeta. Consecratio eccl. cathedr., 1011.
 — De restitutione bonorum b. Petri, 1499.
 — De foederibus cum paganis fu-
 giendis, 1503.
 — Epistola Pisanorum, 1594.
 — Memorata, 1959.
 V. LEO II, eps. C.
 CAJETANA (comitissa Maria). Memo-
 rata, 1397, 1401.
 CAJETANUS (Ager). Memoratus, 1435.
 CAJETANUS. Praefectus Romae, 1379,
 1434.
 — Acta, 1401.
 CAJETANUS, comes. Praereptus a. 969?,
 1401.
 CAJETANUS (Caesar). Marchionatus
 onore decoratus, 1211.
 — Principatus titulo ornatus, 1212.
 CAJETANUS (Constantinus). Inscriptio,
 1938.
 CAJETANUS (Crescentius), Marini f.
 Vendit praedia, 1435.

- CAJETANUS (Didacus). Praenomino *Don* decoratus, 1375.
- CAJETANUS (Franciscus). Vita, 500, 992.
- CAJETANUS (Johannes), subdiaconus et monachus Casinensis. Epistola, 1584.
- CAJETANUS (Johannes), abbas Terrae-Majoris. Controversia cum episc. Civitatense, 1541.
- CAJETANUS (Marinus). Consul et dux, 1389.
- CAJETANUS (Petrus). Privilegium, 1370.
- CAJETANUS (Sergius), Joh. f. Memoratus, 1398.
- Cairus. Notitiae, 88, 212.
- Cajro, v. Cairus.
- Calabria. Notitiae, 136, 575.
— Iter, 280, 637.
— Monasteria, 1517.
- Calenum [Carinola]. Abbatia s. Mariae, 1227.
- CALICERUS (B.), arch. Ravenn. Vita. 33, 843.
- CALISTUS II, pp. Laudatus, 1585.
— Construit odeum, 1711.
— Citatus, 1876.
- CALISTUS III, pp. Vita, 482, 938.
- CALLISTUS, v. CALISTUS.
- Calor (fluvius). Licentia aquam ex eo ducendi, 1540.
- Calvi, v. Calvius.
- Calvius. Memoratus, 1355.
- Calvum, v. Calvius.
- Cambia. Nomen, 1994.
- Cambridge, v. Cantabrigium.
- Campania. Monasteria, 1517.
- CAMPANUS (Johannes Antonius). Vita Brachii de Montono, 415, 931, 1637, 1774.
— Vita Pii II, 451, 958.
- CAMPEGIUS (Annibal). Laudat Dominicum Molinium, 1641.
- CAMPESANUS (Benvenutus), Vicentinus. Mors, 1731.
- CAMPOFIORE (di), v. CAMPOFLORIDO (de).
- CAMPOFLORIDO (Ursus de). Titulus, 1838.
- CANALE (Johannes de), consul in Apulia. Praeceptum Majoris Consilii Veneti, 1335.
- Canapicium. De bello Canap., 401, 800.
- Canavese, v. Canapicium.
- Candia, v. Creta.
- CANDIANUS (Vitalis), dux Venetiarum. Offert Johanni Mauroceno, monacho, aedem s. Georgii, 1416.
- CANENSIUS, v. CANNESIUS.
- CANNESIUS (Michaël) [CANENSIUS]. Vita Pauli II, 459, 939.
- Canossa, v. Canusium.
- CANOSSA (Rolandinus de), potestas Ferrariae. Processus, 1321, 1324, 1343.
- Cantabrigium. Mss. codd. C., 108, 542.
- CANTINELLI (Petrus). Chronicon Bononiense-Faventinum, 308, 722.
- Canusium. Eccl. ss. Apollonii et Ursini, 1509.
— Thesaurum ecclesiae, 1979.
Cf. DONIZO, MATHILDES com.
- Capitula, v. Leges.
- Capitularia, v. Leges.
- Capoa, v. Capua.
- Capodistria, v. Justinopolis.
- CAPPONI (Ginus). Opuscula historica, 423, 839.
— Dedicatarius, 453, 907.
- CAPPONI (Nerius). Vita, 453, 907.
— Opuscula histor., 461, 877.
— Sepulchrum, 1905.
- Capua. Chron. principatus C., 63, 639.
— Chron. comitum C., 105, 531.
— Series comitum C., 106, 542.
— S. Michaël arch. ad Formam, 1438.
— Libellus judicii, 1879.
— De antiquo situ urbis, 2011.
V. ADELPERTUS eps. C., RUBERTUS, JORDANUS, LANDULFUS, PANDULFUS.
- CAPUA (Johannes de). Cavens. abbat. nomina, 188, 690.
- Caputaggeris [Cavarzere]. Citatum, 1180.
- CARACCILO, v. CARACCIOLUS.
- CARACCIOLUS (Antonius). Propylaea, 2009.
- CARACCIOLUS (Hieronýmus). Memoratus, 1648.
- CARACCIOLUS (Sergianus), magnus senescalchus Neapol. Vita, 346, 975.
- CARACCIOLUS (Tristanus). Opuscula historica, 346, 975.

- CARACCIOLUS CARAFFA 'dux Bartholomaeus). Sepulchrum, 1896.
- CARDA, princ. Beneventi. Tumulus, 1688.
- Cardinales*. Forma aperiendi os novo cardinali, 1993.
- CARESINIS (Raphaynus de). Chron. Venet., 11, 775.
- CARETRUDA princ. Beneventi. Tumulus, 1670.
- Carinola, v. Calenum.
- Carmina*. Collectionis Muratorianae, 1649.
- CAROLUS I, Andegavensis, rex. Vita, 346, 975.
- Statuta Senensibus concessa, 1088.
- Citatus, 1335.
- Obsidio Messanensis, 1726.
- CAROLUS II, Andegavensis, rex. Negotiationes cum Venetis, 1097, 1103, 1105.
- Captivitas, 1341.
- CAROLUS IV, imperator. Praecepta, 1203, 1205, 1206, 1207, 1608.
- CAROLUS V, imperator. Diplomata, 1210.
- CAROLUS CALVUS, rex Italiae et imperator. Electio, 1066.
- Praecepta, 1151.
- CAROLUS CRASSUS, imperator. Praecepta, 1152, 1153, 1154.
- Epistola pontificia, 1506.
- Memoratus, 1945.
- CAROLUS MAGNUS, imp. Narratiuncula fabulosa, 104, 727.
- Leges, 1049.
- Divisio inter filios, 1051.
- Praecepta, 1173.
- Donationes, 1420.
- Codex Carolinus, 1497.
- Carmen gratulatorium, 1664.
- Rhythmus in eius obitum, 1673.
- CAROLUS RUBERTUS, Andegavensis, rex Hungariae. Epistolae, 1616, 1617, 1618, 1619.
- Legatus Venetus, 1618.
- CARRARIA (Franciscus de). Pax Taurinensis, 1358.
- junior. Memoratus, 1625, 1749, 1992, 1993.
- senior. Epitaphium, 1749.
- Oratio in funere, 1992, 1993.
- Funebria, 1994.
- CARRARIA (Jacobus II de). Epitaphium, 1747.
- CARRARIA (Marsilius de). Epitaphium, 1742.
- CARRARIA (Ubertinus de). Epitaphium, 1744.
- CARRARIENSES (principes). Vitae, 199, 853.
- CARRETTO (del), v. HENRICUS, JOHANNES, OTTO.
- CASAN, Tartarorum dominus. Foedus contra Saracenos, 1607, 1608.
- Casarella. Ecclesia curialis, 1941.
- Casauria (mon. s. Clementis de) O. s. B. [Alternum]. Chronicon, 120, 636.
- Casinum. Chronica, 53, 209, 579, 613.
- De viris illustribus Casin., 54, 337, 612.
- Epitome Chronicor. Casin., 57, 606.
- Translatio corporis s. Athanasii, 128, 537.
- Notae Casin., 141, 547.
- De ecclesia ab Alexandro II consecr. et dicata, 208, 591.
- Mansio Petri diaconi, 1012.
- Notitiae, 1024.
- Constitutiones, 1082, 1083, 1132.
- Praecepta imperatorum, 1167, 1169, 1170, 1171, 1175, 1197, 1221, 1222, 1225, 1226, 1227, 1230, 1231, 1233, 1247, 1248, 1257.
- Donationes, 1420, 1425, 1428.
- Immunitates, 1432.
- Dedicatio coenobii, 1498.
- Epistolae pontificiae, 1512, 1513, 1516, 1517, 1518, 1519, 1527, 1548.
- Caput omnium monasteriorum, 1527.
- Dignitas abbatialis, 1565.
- Privilegium, 1572, 1576.
- Epistolae imperatorum, 1592.
- Regula s. Benedicti, 1862.
- Sacellum s. Crucis, 1885.
- Vineam quam rex Rachis depinxit, 1933.
- Sepulchrum s. Benedicti, 1934.
- Recordatio virorum benemeritorum, 1935.
- Specus s. Benedicti, 1937.
- Necrologia, 1944, 1946, 1947, 1947¹, 1950.
- Officia, 1975.
- Juramentum fidelitatis, 1982.

- Ritus electionis abbatis, 1983.
- Formarecipiendi in communionem bonorum operum, 1986.
- Series abbatum, 2011.
- Descriptio S. Montis, 2015.
- V. GUIBALDUS, abbas C.
- Casoria.** Mon. SS. Trinitatis, 1163, 1703.
- Abbatia Piscariensis, 1812.
- Cassianus (Sanctus).** Juramentum Faventinorum, 1256, 1262.
- Juramentum Bononiensium, 1261, 1263.
- Reaedificatio, 1262.
- CASSINO (Marchisius de).** Annales Genuenses, 350, 695.
- Cassinum, v. Casinum.**
- Cassinum.** Donatio praediorum, 1456.
- CASTELLANI, v. CASTELLANIUS.**
- CASTELLANIUS (Petrus Nicolaus).** Carmina, 1782, 1787, 1788, 1789.
- Laudatus, 1785, 1786, 1790.
- Epistolae, 1642, 1643, 1644.
- CASTELLETTO (Petrus de), O. Erem. s. Augustini.** Oratio, 1996.
- CASTELLO (Castellus de).** Chron. Bergomense, 422, 856.
- CASTELLUS DE CASTELLO, v. CASTELLO (C. de).**
- CASTRACANE, v. ANTELMINELLI.**
- CASTRUCCIUS, v. ANTELMINELLI.**
- CATINA (Gregorius de), v. GREGORIUS Catinensis.**
- Catana.** Descriptio, 499, 930.
- Catania, v. Catana.**
- CATHARINA (s.), Senensis.** Epistolae, 1621.
- Cathedra episcopalis Ravennas,** 1839.
- Catina, v. Catana.**
- CATINENSIS (Gregorius), abbas Farfensis.** Chartarium Farfense, 1429.
- Causae episcoporum,** 1056.
- Cava.** Vitae ss. pp. Caven., 143, 615.
- Abbatum nomina, 187, 690.
- Annales, 191, 576.
- Consecratio s. monast. SS. Trinitatis C., 214, 586.
- Mitrae privilegium abbatibus confertum, 1077.
- Concessionones, 1224.
- Chartae, 1402, 1403, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1417.
- Cavarzere, v. Caputaggeris.**
- CEADUALLA, qui et Petrus, Saxonum rex.** Sepulchrum, 1846.
- CECCANO (Johannes de).** Chronicon Fossae Novae, 176, 647.
- CECCO, di messer Fortarrigo.** Cartolario degli istromenti di Siena, 1447.
- Cefali, v. Cephaledes.**
- Cento.** Donatio praediorum, 1458.
- Cephaledes.** Descriptio, 230, 637.
- CERBONIUS (Hieronymus), Tiphernas.** Epistola, 1645.
- CERETA (Parisius de).** Chronicon Veronense, 234, 682.
- CERMENATE (Johannes de).** Epigramma, 1732.
- Cerretolum.** Memoratum, 1452.
- Cesena, v. Caesena.**
- Cherso, v. Crepsa.**
- CHINAZZO (Daniel).** Cronaca della guerra di Chioza, 421, 809.
- Chioggia, v. Fossa Clodia.**
- Chiozza, v. Fossa Clodia.**
- Chiusi, v. Clusium.**
- CHAXAGUERRA, astrologus et medicus.** Aedificium erectum, 1740.
- CHOLET (Johannes).** Epitaphium, 1728.
- Chronicae.** Index juxta tempora, 1.
- Index juxta annum novissimum; post 500.
- Index ex aetatibus auctorum, 501.
- CIAMPINUS (Johannes).** Examen Libri Pontificalis, 2018.
- Ciompi (I).** Tumultus, 423, 839.
- Cipro, v. Cyprus.**
- CIRIA (Joseph Maria).** Epigramma, 1795.
- Città di Castello, v. Tiphernum.**
- Civitas Castelli, v. Tiphernum.**
- Clarigationes, v. Represalia.**
- Clarus Mons, v. LUDOVICUS, comes Blesiensis.**
- Classis.** Aedificatio eccl. 1017, 1018.
- Cf. Ravenna.**
- CLAUDIANUS presbyter.** Monasterium construit, 1381.
- CLEMENS (s.), pp.** Sepulchrum, 1812.
- CLEMENS II, pp.** Epistolae, 1511.
- CLEMENS III, antipapa [WIBERTUS].** Epistolae, 1529.
- CLEMENS IV, pp.** Oratores Veneti, 1599.
- CLEMENS V, pp.** Visitatio Henrici VII, 335, 747.
- CLEMENS VII, pp.** Epistolae, 1572.
- Dedicatarius, 1644.

CLEMENS VIII, pp. Epistolae, 1574, 1575.
 — Dedicatarius, 1788.
 Clermont, v. Clarus Mons.
 Clodia, v. Fossa Clodia.
 Clugia, v. Fossa Clodia.
 Cluniacum. Privilegia, 1525.
 — Possessiones, 1539.
 — Epistolae pontificiae, 1553.
 V. PETRUS Pictaviensis.
 Cluny, v. Cluniacum.
 Clusium. Historia, 145, 984.
Codex Carolinus. Jussu Caroli Magni digestus, 1497.
 COELESTINUS (s.) I, pp. Aedificat ecclesiam s. Sabinae, 1650.
 COELESTINUS V, pp. Decretum indulgentiae, 1185.
 — Epigramma, 1730.
 COELESTINUS, legatus S. Sedis in Lombardia. Constitutiones, 1127.
 COLIMENTANA (familia). Dissertatio, 2011.
 COLIMENTANUS (Rainaldus), abbas Casinensis. Memoratus, 2011.
 COLLALTO (comes de). Eius mss., 17, 795.
 Colle, v. Collis.
 Collis. Sigillum, 1970.
 COLOMBO, v. COLUMBUS.
 COLONNA, v. COLUMNA.
 COLUCCIUS SALUTATUS, v. SALUTATUS (C.).
 COLUMELLA (Landulfus de), v. LANDULFUS SAGAX.
 COLUMBUS (Christophorus). Navigatio per inaccessum Oceanum, 485, 950.
 COLUMNA (Landulfus de), v. LANDULFUS SAGAX.
 COLUMNENSES. Ab Eugenio IV pp. damnati, 1569.
 Comacchio, v. Comaclum.
 Comaclum, v. VINCENTIUS eps. C.
Commercio. Todinorum, 1349.
 — Epistolae mercatorum, 1605.
 COMNENUS, v. EMMANUEL C., ALEXANDER C., JOHANNES C.
 Como, v. Comum.
 COMPAGNI (Dino). Cronaca, 353, 743.
Compagnie di ventura, v. ACUTUS, *Societas Anglorum*, CORSINIS (Petrus de), MONTEFORTE (Hugo de).

Compositiones. Senensium, 1265.
Compromissa. Faventiae cum Bononia, 1296.
 Comum. Bellum Mediolanensium, 237, 605, 1015.
 — Destructio, 1014, 1877.
 — Aedes s. Abondii, 1700.
Concilia. Romanum, 1064, 1065, 1078, 1976.
 — Ticinense, 1066, 1067.
 — Beneventanum, 1077.
 — Lateranense, 1079.
 — Mediolanense, 1127.
 — Provinciale Pergami, 1129.
 — Cavense, 1132.
 — Caeremoniae in celebratione servandae, 1998.
Conclavia. Licentia cardinalibus exundi, aegritudinis caussa, 1315.
Concordiae. Inter Azzonem Estensem et comitem de S. Bonifacio, 1246.
 — Bononienses inter et Imolenses, 1250, 1263.
 — Tunetis et Venetorum, 1291.
 — Bononiae cum Astorgio de Manfredis, 1353.
 — Inter Joh. Bentivolium et Astorgium de Manfredis, 1365.
 — Inter marchionem Tusciae et abbatissam s. Julii Brixienis, 1427.
 Cf. *Acta pacis*.
 CONCORDIO (fr. Bartholomaeus de S.). De orig. civ. Pisanae, 160, 806.
 CONCOREGGIO (Raynaldus de), v. CONCURETIO (R. de).
 CONCURETIO (Raynaldus de). De aedificat. s. Joh. Evangel. Ravennae, 56, 733.
 CONFALONERII (Antonius). Catal. archiep. Mediolan., 150, 857.
Confalones. In terris Venetorum, 1123.
 CONFORTUS PULEX, v. PULEX (Confortus).
 CONNUS (Nicolaus), patricius Faventinus. Sepulchrum, 1918.
 CONRADUS II, imperator. Praecepta, 1174.
 CONRADUS III, imperator. Praecepta, 1189.
 CONRADUS de Surixano, potestas Faventiae. Jurat regimen civitatis, 1307.

- CONRADUS, dominicanus. Epistola, 190, 703.
- CONRADUS PROSPER (eques), Teutonicus. Uxorem ducit Catharinam Acutam, 1360, 1475, 1476.
- CONRADUS, rex. Privilegium a. 1140, 45, 821.
- Historia, 307, 684.
- Consecrationes*. Eccl. cathedr. Fulginatensis, 1249.
- CONSTABILIS Cavensis. Vita, 143, 615.
- CONSTANS II, imperator. Iter Sicul., 67, 72, 536, 648.
- Constantinopolis. Expugnatio, 1272, 1273.
- Ecclesia s. Salvatoris, Pisanis confirmata, 1288, 1449.
- Legati Veneti, 1611.
- V. PALEOLOGI, COMNENI.
- Cf. *Imperatores*.
- CONSTANTINUS, pp. Memoratus, 1850.
- CONSTANTINUS II, pp. Epistolae, 1497.
- CONSTANTINUS Magnus, imperator. Vita, 50, 512.
- Decretum de ecclesia Romana, 1139.
- CONSTANTINUS VII, Porphyrogenitus, imperator. Praecepta, 1165.
- CONSTANTIUS (Antonius), Fanensis. Epistola, 1634.
- CONSTANTIUS Chlorus, imperator. Vita, 50, 512.
- Constitutiones*, v. *Leges*.
- CONTARENUS (Jacobus), dux Venetiarum. Depositus a ducatu, 1025, 1122.
- Conventio cum domino Tyri, 1328.
- CONTARINI, v. CONTARENUS.
- CONUS, eps. Mantuanus. Praeceptum imperatoris, 1178.
- Coralium*. Piscatio, 408, 783.
- Coranus*. Lectores, 138, 754.
- CORAX. Vita, 32, 673.
- CORELLIUS (Archangelus), musicus. Inscriptio honoraria, 1941.
- CORIO, v. CORIUS.
- CORIUS (Bernardinus). Prohibitio hist. Mediolanensis, 1647.
- CORNAZZANIS (Johannes de). Fragm. hist. Parmensis, 378, 797.
- Cornetum*. Palatium publicum, 1888.
- Coronae*. Quae vulgo dicitur «ferrea», 2001.
- Coronationes*, Regis Langobardi, 2008.
- V. FRIDERICUS III, Neapol. rex.
- CORRADINI. Codex C., 275, 764.
- CORRADUS, v. CONRADUS.
- CORRARIUS (Angelus), v. GREGORIUS XII.
- CORRER, v. CORRARIUS.
- Corsica*. Historia, 111, 977.
- CORSINIS (Petrus de). Priores Florentiae in publicum ponunt suum praedium, 1356.
- CORTUSIO, v. CORTUSIUS.
- CORTUSIUS (Gulielmus et Albrigetus). Hist. de novitatib. Paduae et Lomb., 384, 796.
- CORVARIA (Guido de). Fragm. hist. Pisanae, 349, 705.
- COSIMUS I, M. D. Hetruriae. Memoratus, 1921.
- COSMATUS (magister). Erigit sacellum Lateranense, v. DEODATUS.
- Cossura, v. Cosura.
- COSTA (Caesar). Fragm., 83, 522.
- Cosura. Quaedam histor. de ins. C., 82, 578.
- Cosyra, v. Cosura.
- Cremona. Mitræ, 24, 658.
- Chronicon, 103, 217, 659, 693.
- Laterculi magistratuum Cremon., 246, 937.
- Victoria in navali bello, 467, 869.
- Cf. BENEDICTUS, eps.
- Crepsa [Cherso]. Lignum de XL remis Communi mutuatum, 1323.
- CRESCENTINUS (s.). Titulus, 1817.
- CRESCENTIUS, comitis Benedicti f. Memoratus, 1422.
- CRESCENTIUS, Johannis ducis et march. frater. Memoratus, 1421.
- Creta. Notitiae, 135, 545.
- Foedus contra Turcas, 1130.
- Questus ducis Venetiarum de episcopo Cretense, 1598.
- Duces, 1614.
- CRIBELLIUS (Hieronymus). Mediolan. Oratio in laudem Blancae Mariae Sfortiae, 472, 879.
- CRIBELLIUS (Leodrisius). Vita Sfortiae, 417, 913.
- De expeditione Pii II in Turcas, 483, 911.
- CRISPUS (P. A.). Historia Insubrica, 2007.
- CRISPUS CAESAR. Nummus, 1961.

CRISTA (L.), praefica. Numisma, 1960.
 CRIVELLI, v. CRIBELLIUS.
Cruciatae (Bellum), Expeditiones, 215, 666, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1510, 1989.
 V. Terra Sancta, Hierosolyma, TANCREDIUS, Ptolemaides, FRIDERICUS II.
Crux (Sancta), v. Cerretolum.
 CUMIANUS (s.). Sepulchrum, 1662.
 CUNIBERTUS, rex. Sepulchrum, 1655.
 CUNIPERGA, Cuniperti regis f. Sepulchrum, 1656.
 CUPER (Gulielmus) S. J. De sancto Athanasio I, 2021.
 CURBIO (Nicolaus de) [de ASSISIO]. Vitae Rom. pont., 10, 511.
Currilanum. Memoratum, 1448.
 CURULUS (Mariottus). Epigrammata, 1784.
 CUSTOZA (Confortus de), v. PULEX (Confortus).
Cyprus. Notitiae, 135, 545.
 V. HENRICUS DE LUSIGNANO.
 CYRNAEUS (Petrus), cl. Alerien. De rebus Corsicis, 111, 977.
 — De bello Ferrariensi, 494, 942.
Cyrrus, v. Corsica.

 DAGOBERTUS, rex. Leges salicae, 1041.
 DAHABI ('Ad), v. 'AD DAHABI.
 DAIBERTUS, arch. Pisanus. Epistola pontificia, 1528.
Dalmatia. Comites D., 1089.
 — Citata, 1611.
 DAMASUS (s.), pp. Memoratus, 1817.
 DAMIANUS, cf. PETRUS D. (b.).
 DAMIANUS, eps. Ravennas. Inscriptio dedicatoria, 1847.
Damiata. Notitiae, 156, 862.
 DANDOLO, v. DANDULUS.
 DANDULUS (Andreas), dux Venetiarum. Chronicon Venetum, 11, 247, 2008, 2029.
 — Epitaphium, 1749.
 DANDULUS (Henricus), dux Venetiarum. Praeceptum imperatoris, 1200.
 — Pactum pro expeditione in Terram Sanctam, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273.
 DANDULUS (Johannes). Nuntius ducis Venetiarum, 1316.

DANDULUS (Marinus). Orator Venetus, 1204.
 DANDULUS (Michaël). Apud Dyrrachium a Januensi classe profugatus, 1597.
 DANIEL, gastaldius. Juramentum, 1292.
 DATHIUS (Augustinus). Hist. Senensis, 446, 864.
 DATI, v. DATHIUS, DATIUS.
 DATIUS, arch. Mediolan. Chronica, 42, 581.
 — Chrismon s. Ambrosii, 1974.
 DATIUS (Leonardus), secret. apostolicus. Licentia de transcribendo libro, 1034.
 DAVID, eps. Beneventanus. Epitaphium, 1605.
 DECEMBRIUS (Petrus Candidus). Vita Phil. M. Vicecomitis, 429, 915.
 — Oratio in fun. Nicolai Picinini, 439, 881, 1630.
 — Vita Fr. Sfortiae, 444, 916.
 — De laudibus Mediolani, 468, 914.
 DEDES (Heinricus), comes. Promissio, 1259.
 DEI (Andreas). Citatus, 242, 936.
 — Cronica Sanese, 284, 756.
 DELAYTO (Jacobus de), cancell. Ferrariens. Annales Estenses, 430, 817.
 — Investitura terrarum, 1363, 1364.
 DELPHINUS (Gentilis). Diarium Romanum, 418, 847.
 DELPHINUS (Georgius). Bajulus Armeniae, 1613.
 DELPHINUS (Johannes), Venetiarum dux. Epistola, 1620.
 DEMETRIUS, discipulus Platinae. Epitaphium, 1773.
 DEODATUS, Cosmati f. Constructor, 1890, 1892.
 DESIDERIUS, abbas Casinensis [VICTORIUS III pp.]. Vicarius papalis, 1517.
 — Privilegium, 1518, 1519.
 — Epistolae pontificiae, 1520.
 — Pollicetur Petro Damiano, 1583.
 DESIDERIUS, abbas S. M. in Calena. Praeceptum, 1227.
 DESIDERIUS, rex Langobardorum. Memoratus, 1499.
 DEUSDEDIT, eps. Faventinus. Memoratus, 1858.

- Dies. Ægyptiaci*, 1021, 1717, 1958.
DIHYAB ('IBN), v. 'IBN D.
DIMISQI ('AD), v. 'AD D.
DINAR ('IBN' ABI), v. 'IBN 'ABI D.
DINO COMPAGNI. Cronaca, 358, 743.
DIONYSIUS, eps. Placentinus. Epistola pontificia, 1520.
Diplomata. Imperatorum, 1139.
Disquisitiones criticae. Scriptorum recentioris aevi, 2006.
DOMINICUS (?). Chron. Estense, 352, 793.
DOMINICUS, archidiaconus Faventinus. Oblationem fecit, 1388.
DOMINICUS DE GRAVINA, v. GRAVINA (D. de).
Don (*praenomen*). Didaco Cajetano concessum, 1375.
Donationes. Monasteriorum, 1155.
DONATO, v. DONATUS.
DONATUS (Nerius), v. NERIUS Donati f.
DONATUS, pater Nerii. Annales Senenses, 411, 810.
DONELLI (Franciscus), notarius. Capitula fabrorum lignariorum Faventiae, 1137.
DONIZO, presb. Canusinus. Vita Mathildis com., 142, 146, 173, 599, 836, 837.
DONORATICIS (de), v. BONIFACIUS, GADDIUS.
DORIA, v. AURIA.
Dorovertum, v. HONORIUS, eps. D.
Dotes. Valentinae de Vicecomitibus, 1359.
— Filiabus Johannis Acuti, 1360, 1362, 1475.
— Chartae nuptiales, 1471.
Drepanum. Piscatio coralii, 408, 783.
DROGIUS (Henricus). Annales Genuenses, 343, 692.
DUBBI ('AD), v. AD DUBBI.
DUCHESNE. Citatus, 511.
Duella. Judicialia, 1424.
DULCINUS (frater), haeresiarca. Additiones ad hist., 344, 742.
— Historia, 379, 741.
DÜMLER. Citatus, 1160.
Durazzo, v. Dyrachium.
DUSCHENE (Andreas). Citatus, 101, 523.
Dyrachium. Mercatores Veneti, 1098.
— Pugna Venetorum et Januensium, 1598.
- ECCARDUS* (Jo. Georgius). Citatus, 30, 510.
ECCELIUS (?), eps. Ravennas. Monogramma, 1836.
ECCELINUS de Romano. Historia, 281, 668.
— Tragoedia, 293, 749.
ECCELINUS III de Romano. Historia, 291, 849.
— Foedus et bellum in E., 1309, 1310.
ECCLESIUS (s.), eps. Ravennas. Memoratus, 1841.
ECKART, v. ECCARDUS.
EDERRADUS. Breve recordationis, 1396.
EDRISI. Sollazzo per chi si diletta di girare il mondo, 205, 621.
EGIDIUS, v. ÆGIDIUS.
EGINO, abbas ss. Udalrici et Aefrae in Suevia. Epistola, 1585.
Egitto, v. Ægyptus.
ELEUCADIUS (b.), arch. Ravenn. Vita, 18, 509.
ELIAS, eps. Aquilejensis. Defectio, 1494.
EMMANUEL COMNENUS, imperator. Praecepta, 1189.
Emortualia, 1944.
EMPEDOCLES. Vita, 32-673.
Emphyteuses. In praepositum Faventiae, 1443.
ENGELBERTUS (marchio). Commendatus, 1589.
EPAPHRODINUS (Cl.). Titulus, 1809.
Episcopi. Patavini, 12, 712.
— Ravennates, 14, 22, 317, 714.
— Mediolanenses, 15, 19, 25, 541, 592, 638.
— Neapolitani, 23, 521, 1350.
— Cremonenses, 24, 653.
— Suffraganei Mediolan., 25, 638.
— Regii Lepidi, 27, 723.
— Placentini, 41, 930.
— Antiocheni, 317, 716.
— Hierosolymitani, 317, 716.
— Alexandrini, 317, 716.
Cf. *Causae, Patriarchae*.
Epistolae. Pontificum Romanorum, 1492.
— Omnes praeter pontificias, 1577.
ERASMUS, eps. Vita, 1584.
ERASMUS, monachus Casinensis. Neapolim accersitus ut scientiam theologicam doceat, 1596.

ERCHEMPERTUS, v. HEREMPERTUS.
 ERIBERTUS, v. HERIBERTUS.
 ERMELINDA, ducissa Spoleti. Instituit
 coenobium, 1380.
 ERMOLDUS NIGELLUS, v. NIGELLUS
 (E.).
 ERNOUL (Bernardus), v. BERNARDUS
 thesaurarius.
 Estense (Dominium). Annales, 430, 817.
 Cf. ESTENSIS (Domus).
 ESTENSIS (Domus). Chronicon, 352,
 430.
 Cf. Estense (Dominium), OBIZZO,
 AZZO, BORSUS, NICOLAUS, RAY-
 NALDUS.
 Etruria, v. Hetruria.
 Eubaea. Citata, 1116.
 EUGENIUS II, pp. Duos mansos con-
 cedit Farfensi monasterio, 1143.
 EUGENIUS III, pp. Citatus, 1249.
 — Epistolae, 1554, 1555.
 EUGENIUS IV, pp. Vita 426, 912.
 — Mors, 473, 474, 886, 888.
 — Epistolae, 1570.
 — Epitaphium, 1758.
 — Columnenses damnat, 1569.
 Eugubium. Chronica, 410, 926.
 EUSEBIA, ancilla Dei. Sepulchrum,
 1851.
 EUTICIUS, monachus Casinensis. Me-
 moratus, 1573.
 EUTICHETUS, presbyter. Memoratus,
 1579.
 EUTICHIUS, patr. Alexandr. Conti-
 nuatio annalium 136, 571.
 — De exercitu Fatimitis, 137, 549.
 EUTROPIUS. Breviarium, 3, 567.
 EVRARDUS, dux et marchio Foroju-
 liensis. Memoratus, 1676.
Excommunicationes, v. *Anathemata*.
 EZERINUS, v. ECCELINUS.
 EZZELINUS, v. ECCELINUS.

Fabri lignarii. Statuta, v. Faventia.
 FABRICIUS DE MARLIANO, v. MAR-
 LIANO (F. de).
 FABRUS (Philippus) Faventinus, Lau-
 datus, 1795.
 — Epitaphium, 1931.
 Faenza, v. Faventia.
 Faesulae. Epistola pontificia, 1520.
 FALCANDUS (Hugo). De rebus gestis in
 regno Siculo, 254, 640.

FALCO BENEVENTANUS, v. BENEVEN-
 TANUS (Falco).
 FALEDUS (Benedictus). Orator Vene-
 tus, 1204.
 FALEDUS (Ordelauffus) [FALIER], dux
 Venetiarum. Privilegium impe-
 riale, 1180.
 — Privilegia concedit, 1232, 1240,
 1371.
 FALIER, v. FALEDUS.
 Fara (insula). Subditiōe Veneta, 1331.
 Farfa. Index abbatum, 76, 221, 573,
 815.
 — Chronicae, 77, 600.
 — Destructio, 125, 566.
 — Chartarium, 222, 1429.
 — Praecepta imperatorum, 1141,
 1143, 1146, 1150, 1174.
 — Placitum, 1215.
 — Donationes et adjudicationes, 1381,
 1383.
 — Permutationes bonorum, 1384.
 — Recuperatio bonorum, 1385.
 — Placitum de curtibus, 1386.
 — Controversia de electione abbatis,
 1404.
 — Lis cum presbyteris s. Eustatii,
 1418.
 — Placitum de cella S. M. de Mi-
 mione, 1419.
 — Controversia de curte, 1421.
 — Recuperatio castri Bucciniani,
 1422.
 — Donationes, 1423.
 — Promissio abbatis, 1430.
 — Commutationes, 1431, 1433.
 — Refutationes, 1436.
 — Juramentum fidelitatis, 1437.
 — Questus monachorum contra ab-
 batem, 1439.
 — Bullae, 1496.
 — Epistolae pontificiae, 1513.
 — Porticus palatii publici, 1765,
 1907, 1929.
 — Tituli Romani aevi, 1801.
 — Eccl. s. Nicolai, 1918.
 — Coemeterium fr. Discalceatorum,
 1943.
 FASI' ('AL), v. 'AL F.
 FATIMITES, califus. Ejus exercitus, 137,
 549.
 — 'Al Mansur, 152, 642.
 Faventia. De laudibus u. F., 6, 966.
 1640.

- Vita b. Sabini ep., 33, 969.
 - Vita b. Æmiliani, ep., 40, 968.
 - Chronica, 227, 308, 319, 662, 722, 990.
 - Conv. s. Andreae, 309, 956.
 - Conv. s. Francisci, 453, 993.
 - Notitiae, 388, 918, 1020.
 - A Langobardis capta, 1001.
 - Fundatio conventus s. Hieronymi de Observantia, 1033.
 - Fundatio conventus fr. Cappucinatorum, 1039.
 - Statuta circa officiales custodiae, 1135.
 - Statuta de meretricibus, 1136.
 - Statuta de fabris lignariis, 1137.
 - Juramentum Imolensium, 1255, 1285.
 - Juramentum defensionis, 1256, 1261, 1263, 1266, 1275.
 - Acta pacis cum Imolensibus, 1276, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287.
 - Concordia cum Parmensibus, 1278.
 - Submissio Imolensium, 1279.
 - Auxilium petit Bononiensibus, 1293.
 - Eligit procuratorem apud arbitrum Bononiensium, 1295.
 - Compromissum cum Bononiensibus, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305.
 - Pacta inita cum Veneticis, 1373.
 - Pacta cum pp. Julio II, 1374.
 - Gratias agit Zachario Ferrerio, 1376.
 - Coenobium S. M. foris portam, 1377, 1383, 1562.
 - Collectio documentorum Mittarelliana, 1378.
 - S. Maria in Afri, 1390.
 - Chartae, 1441, 1442.
 - Congregatio s. Æmiliani, 1443.
 - Eccl. s. Petri, 1451, 1457.
 - Obsidio, 1462.
 - Occisio Galeotti Manfredi, 1635.
 - Occisio Astorgii Manfredi, 1636.
 - Ecclesia cathedralis, 1750, 1764, 1904, 1909, 1919, 1920, 1928.
 - Aedes Servorum s. Mariae, 1752, 1763, 1771.
 - Tabularium Azzurrinianum, 2030.
 - Deliteratura Faventinorum, 2033.
- Cfr. MANFREDIS (DE), ACCARISIUS.

Cfr. CONRADUS DE SURIXANA.

V. TEUDERICUS, eps. TOLOSANUS canon.

FELIX IV, pp. Catal. Rom. pont., 21, 513.

FELIX (s.), arch. Ravennas. Depositi-
tio, 1822, 1852.

FERAMOSCHIA (Vido). Titulus sepulchra-
lis, 1791, 1913.

FERDINANDUS Catholicus, Hispania-
rum rex. Privilegium, 1375.

FERDINANDUS II, rex Aragoniae. No-
titiae, 346, 975.

— Obitus, 1037.

FERDINANDUS III, rex Castelliae. Ejus
negotia, 329, 995.

Fermo, v. Firmum.

FERNUS (Michaël). Citatus, 415, 931.

— Epistola, 1637.

— Epigramma, 1774.

Ferrara, v. Ferraria.

Ferraria. Chr. parva, 73, 708.

— Annales, 193, 454.

— Diarium, 455, 858.

— Bella, 494, 942.

— Legati Veneti, 1095.

— Acta contra Venetos, 1100.

— Venetorum possessiones, 1104.

— Pacta cum Venetis, 1343.

V. CANOSSA (Rolandinus de).

FERRARIA (fr. Johannes de). Excer-
pta, 454, 902.

FERRARIA (fr. Nicolaus de). Libro
del Polistore, 365, 813.

FERRARIA (Ricobaldus a), v. RICO-
BALDUS Ferrar.

FERRERIUS (Zacharias). Summa laude
proficit regimen Faventiae, 1376.

— Sententia, 1377.

— De laudibus Faventiae, 1640.

— De reformatione ecclesiae, 1641.

FERRETUS (Daniel). Oratio in nuptias,
1989.

FERRETUS (Vicentinus). Historia rer.
in Italia gestar., 332, 759.

— De Scaligerorum origine, 335, 753.

— Carmina, 1731.

— Memoratus, 1939¹, 1993.

FERRIUS (Hieronymus). Epistola,
2030.

Fessa. Chronica, 260, 755.

Fez, v. Fessa.

FIADONI (Bartholomaeus). Breves an-
nales, 206, 740.

- Hist. ecclesiastica, 295, 744.
FIAMMA, v. **FLAMMA**.
FIERAMOSCA, v. **FERAMOSCHA**.
FIESCHI, v. **FLISCO** (de).
Fiesole, v. **Faesulae**.
FILICELLUS, subdiaconus. Titulus, 1834.
Finale, v. **Finarium**.
Finarium. Bellum Finariense, 475, 897, 1629, 1760.
FINUS (Daniel). Memoratus, 1782.
Firenze, v. **Florentia**.
Firmum, v. **Represalia**.
FLAMINIO, v. **FLAMINIUS**.
FLAMINIUS (Johannes Antonius). De laudibus u. Faventiae, 6.
— Vita b. Sabini, 38, 969.
— Vita b. Æmiliani, 40, 968.
— Vita b. Petri Damiani, 168, 967.
— Vita b. levitae Terentii, 373, 970.
FLAMMA (Galvaneus). Parva Chr.. Mediol., 28, 769.
— Chron. Mediol., 130; cfr. 165, 763, 767.
— Chron. extravagans, 243, 768.
— De rebus gestis Azonis Vicecomitis, 396, 771.
— De mirabilibus eccl. Mediol., 402, 766.
Flandria, v. **BALDUINUS**, comes Fl.
FLISCO (Ludovicus de), cardinalis. Notitia, 1031.
Florentia. Historia, 154, 161, 406, 409, 452, 484, 693, 731, 781, 873, 904.
— Chronicae, 324, 358, 360, 427, 700, 739, 743, 838.
— Opusc. hist., 423, 839.
— Diarium, 431, 433, 831, 832.
— Priorista, 435, 828.
— Bella, 487, 925.
— Concedit ossa Joh. Acuti, regi Britanniae, 1354.
— Assignatio dotis Catharinae Joh. Acuti filiae, 1360.
— Stipendia Hugonis de Monteforte, 1361, 1482.
— Concessionem viduae Joh. Acuti, 1362.
— Monumentum Joh. Acuti, 1485, 1487, 1488, 1489.
— Inscriptiones, 1724.
— Eccl. s. Crucis, 1751.
— Ædes s. Salvatoris de Omnibus sanctis, 1897.
- Ædes s. Spiritus, 1905.
— Eccl. s. Pancratii, 1906, 1912.
— Ædes S. M. Majoris, 1910.
— Ædes S. M. Novellae, 1913, 1915.
Cfr. **RASTRELLIS** (Med. de).
Cfr. **CORSINIS** (Petrus de), *Societas Anglorum*.
Foedera. Inter Pallavicinos et Estenses, 1309.
— Inter Ravennam et Venetias, 1311.
— Inter Senenses et comitem Jordanum, 1312.
— Inter Venetias et Pisas, 1339.
— Contra Saracenos, 1607.
FOLENGIUS (Johannes Baptista), abbas S. M. Pisarum. Epistola pontificia, 1573.
Foligno, v. **Fulginium**.
FONTI, v. **FONTIUS**.
FONTIUS (Bartholomaeus). Annales, 490, 963.
Forlì, v. **Forum Livii**.
FORLIVIO (fr. Hieronymus de). Chronicon, 436, 870, 1040.
Forlivium, v. **Forum Livii**.
Formulae chronologicae, 1392, 1394, 1395.
FORMOSUS, pp. Epistolae, 1508.
FOROLIVIO (de), v. **FORLIVIO** (de).
FORTARIGO, v. **CECCO**.
Forum Claudii, v. **Novalicia**.
Forum Cornelii, v. **Imola**.
Forum Julii. Fragm. Chron., 334, 802.
— Ducatus et comitatus in possessione patriarchae Aquilejen., 1198, 1206.
V. EVRARDUS.
Forum Livii. Annales, 353, 945.
— Nosocomium, 1570.
FOSCARIUS (Franciscus), dux Venetiarum. Dedicatarius, 481, 901.
— Pax cum Mediolanensibus, 1369.
Fossa Clodia. Bellum inter Venetos et Genuenses, 421, 809.
— Sedes episcopalis, 1233.
— Citata, 1337.
Fossa Nova. Chronicon, 176, 647.
Franci. Annales, 75, 101, 519, 523.
— Biographia, 189, 798.
— Res gestae in Ægypto, 271, 678.
— Expeditio contra Ptolemaidem, 287, 724.
— Divisio regni inter filios Karoli Magni, 1051.

Cf. CAROLUS MAGNUS, LUDOVICUS, LOTHARIUS, PHILIPPUS, Gallia.
 FRANCIOTTI (G.). Carmen, 1777.
 FRANCISCUS, archipr. plebis s. Thomaë et canonicus. Chron. Cæsenaë, 262, 799.
 FRANCISCUS (s.) Assisiensis. Ædificatio eccl. fr. Minor. Aletii, 1883.
 — Ædificatio eccl. Neretinae, 1834.
 FRANCISCUS DE ALEARDIS v. ALEARDIS (F. de).
 FRANCISCUS, Laurentii f. Acuti cancellarius, 1480.
 FRANCISCUS, eps. Faventiaë. Sepulchrum, 1763.
 FRANCISCUS PHILELPHUS v. PHILELPHUS (F.).
 FRANCISCUS PIPINUS (fr.), v. PIPINUS (Franciscus).
 FRANCISCUS THOMASIVS, v. THOMASIVS (Fr.).
 Francones, v. Franci.
 Frassinoro, v. Fraxinorum.
 Fraxinorum. Mon. s. Claudii, 1190.
 Fregellæ, v. Ponscorvus.
 FREISING (Otto de), v. OTTO FRISINGENSIS.
 FRIDERICUS I, imp. Res gestæ, 232, 255, 622, 634.
 — Epistola de sua victoria et exitio Mediolanen., 261, 625.
 — Obsidio Anconæ, 269, 660.
 — Præcepta, 1182, 1190, 1191, 1192, 1193, 1196.
 — Induciæ cum Societate Lombardia, 1194, 1195, 1259, 1260.
 — Memoratus, 1439.
 FRIDERICUS II, imp. Res gestæ, 112, 305, 307, 312, 322, 684, 719, 726, 730, 794.
 — Sacra expeditio, 270, 314.
 — Laudatus, 231, 668.
 — Propositiones philosophicæ, 321, 669.
 — Negotiationes, 322, 730.
 — Præcepta, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207.
 — Memoratus, 1460.
 — Fundat urbem Augustam, 1722.
 FRIDERICUS III, imp. Iter ad invisendum Paulum II pp., 436, 921.
 FRIDERICUS III, Neapol. rex. Coronatio, 498, 953, 1372.
 — Electio, 1037.

FRIDERICUS, abbas Neretinus. Epistola pontificia, 1557.
 FRIDERICUS, comes Urbini. Dedicatarius, 410, 926.
 FRISINGENSIS (Otto), v. OTTO F.
 Friuli, v. Forum Julii.
 FRODOARDUS. Catal. paparum, 30, 510.
 FULCONUS, arch. Remensis. Memoratus, 1503.
 Fuldenses. Annales, 75, 101, 519, 523.
 Fulginium. Historia, 296, 465, 789, 876.
 — Ecclesia cathedralis, 1249.
 Fullinium, v. Fulginium.
 FULVIUS AZZURIUS, v. AZZURINUS (F.).
 GADDIVS, Bonifacii comitis Donoratici f. Epitaphium, 1733, 1894.
 Gaeta, v. Cajeta.
 GAETANI, v. CAJETANA, CAJETANUS.
 GAITELGRIMA, princ. Beneventi. Tumulus, 1687.
 Galeæ. Armamentum, 1091.
 — Concessaë a Venetis, 1096, 1323, 1327.
 GALEATIUS DE GATARIS, v. GATARIS (Gal. de).
 GALENUS. Vita, 32, 673.
 GALEOTUS [DEL CARRETTO], marchio Finarii. Epitaphium, 1761.
 GALLA PLACIDIA, augusta. Ædificatio eccl. s. Joh. Evangel. Ravennæ, 55, 507.
 Galli (S.) (monasterium). Inventio codd. antiquorum, 1627.
 Gallia. Epistolæ pontificiæ, 1536.
 Gallipolis. Bellum a Venetis infertum, 495, 943.
 GALLO, v. GALLUS.
 GALLVS (Antonius), Genuensis. Opuscula histor., 485, 950.
 GALVANEUS FLAMMA, v. FLAMMA (G.).
 GARZONI, v. GARZONIUS.
 GARZONIUS (Johannes). Comment. de dignit. u. Bononiæ, 117, 949.
 GASPAR VERONENSIS, v. VERONA (Gaspar a).
 GATARIS (Galeatius et Andreas de). Chron. Patavinum, 383, 854.
 GAUFREDUS MALATERRA, v. MALATERRA (G).

GAVIO (Henricus marchio de). Annales Genuenses, 347, 689.
 GAZATA (Petrus de). Sepulchrum, 1901.
 V. MUTI (P.).
 GAZATA (Sagacius de), v. MUTI (S.).
 GELASIUS II, pp. Vita, 235, 982, 1648.
 — Epistolae, 1242, 1535, 1536, 1537, 1538, 1539, 1540, 1541, 1542, 1543, 1544, 1545, 1546, 1547, 1548.
 — Consecrat eccl. bb. Laurentii et Syri in civitate Janua, 1872.
 — Epitaphium, 1874.
 — Inscriptio, 1876.
 — Sigillum plumbeum, 1965.
 — Effigies, 2004.
 GEMINIANUS, eps. Mutin. Vita, 133, 544.
 — Translatio corporis, 229, 526.
 GEMMA, uxor Gisulfi principis. Memorata, 1406, 1407, 1415.
 Genova, v. Janua.
 GENTILIS DELPHINUS, v. DELPHINUS (Gentilis).
 Genua, v. Janua.
 GEORGII (cardinalis sancti), v. JACOBUS, card.
 GEORGIO (Benvenutus de S.). Rationamento familiare, 134, 979.
 GEORGIUS (Marinus), dux Venetiarum. Epistolae, 1617, 1619.
 GEORGIUS MERULA, v. MERULA (G.).
 GERARDUS MAURISIUS, v. MAURISIUS (G.).
 Gerbae (insulae). Notitiae, 343, 701.
 — Expeditio Sicula, 363, 834.
 Germania. Commercia Venetorum, 1119.
 GERMANO (DE SANCTO) (RICHARDUS), v. RICHARDUS DE S. G.
 Getae, cf. Gothi.
 GHERARDI (Jacobus), v. VOLATERRANUS (Jacobus).
 GILBERTUS, eps. Nemaucensis. Monumentum pontificium, 1504.
 GILLIBERTUS, conestabilis comitis Goffredi. Epitaphium, 1875.
 GIORGIO PISAN, v. GEORGIO (de S.). *Giornale storico della letteratura italiana*. Citatus, 1733.
 GIOVANNI DI SER CAMBIO. Croniche di Lucca, 440, 824.
 GIOVENAZZO (di), v. SPINELLUS (Matthaeus).

GIRARDUS. Abbas Casinensis, 1012.
 GIRARDUS (beatus). Vita, 304, 770.
 GISULFUS, Pandulfi f. Memoratus, 1417.
 GISULFUS, princeps Beneventanus. Memoratus, 1402, 1403, 1405, 1406, 1407, 1415.
 GIUSTINIANI, v. JUSTINIANUS.
 GODEFRIDUS, Grimaldi princ. Beneventi f. Tumulus, 1671.
 GODEFRIDUS VITERBIENSIS, v. VITERBIO (Gotifredus de).
 GODIUS (Antonius). Chronica, 292, 734.
 Gomola. Sacramentum subjectionis, 1258.
 Gonzaga (castrum). Investitura, 1243.
 GONZAGA (Aloysius), Conradi f. Facultatem accipit a Raynaldo de Bonaccorsis, 1348.
 — Emit praedia, 1470.
 GONZAGA (Antonius). Arbitrator pacis inter Vicentinos et Patavinos, 1289.
 GONZAGA (Bartholomaeus). Investituram accipit, 1450.
 — Memoratus, 1467.
 GONZAGA (Bonaventura). Memoratus, 1467.
 GONZAGA (Conradus). Concordiae mediator, 1246.
 — Memoratus, 1340.
 — Electus ad pacem firmandam inter Patavium et Mantuam, 1344.
 — Facultatem accipit a Raynaldo de Bonaccorsis, 1348.
 — Delegat fratrem, 1464, 1467.
 GONZAGA (Corbellus). Electus ad pacem firmandam inter Patavium et Mantuam, 1344.
 GONZAGA (Franciscus), cardinalis. Dedicatorius, 240, 922.
 GONZAGA (Fridericus). Investituram accipit, 1450.
 GONZAGA (Fridericus), canonicus. Memoratus, 1464, 1467.
 GONZAGA (Fridericus), vicarius Mantuae. Memoratus, 1466.
 GONZAGA (Gilius). Memoratus, 1465.
 GONZAGA (Gualterius). Marchionali dignitate ornatus, 1166.
 — Concordiae mediator, 1246.
 GONZAGA (Guilelmus). Investitura castri Gonzagae, 1243.

- GONZAGA (Hercules), eps. Mantuanus. Memoratus, 1642.
- GONZAGA (Philippus). Orator contra Fridericum II, 1460.
- GONZAGA (Riccardus), Corbellif. Commemoratio, 1019.
- GORELLO (ser). Cronaca, 333, 829.
— Cronaca in terza rima, 337, 811.
- GORI, v. GORIUS.
- Goritia, v. HENRICUS, comes G.
- GORIUS (Antonius Franciscus). Inscriptiones aevi antiquioris, 1799.
- GORIUS (Jacobus). Storia di Chiusi, 145, 984.
- GORIUS RAFFAELLIUS (Franciscus). Epistola, 1646.
- GOSFRIDUS, abbas Neretinus. Memoratus, 1723.
- GOSSIUS (Guilelmus), potestas Faventiae. Controversiae cum gente de Manfredis, 1295, 1301.
— Compromissum facit in capitaneum populi Bononiensis, 1305.
— Sententia arbitralis capitanei Bononiensis, 1306.
- GOTEFREDUS, v. GOTIFREDUS.
- Gothi. Historia, 4, 515.
— Nomina explicata, 2012.
- GOTIFREDUS DE VITERBO, v. VITERBIO (G. DE).
- GOTIFREDUS, patriarcha Aquilejensis. Praeceptum imperatoris, 1193.
- GRADENIGO, v. GRADONICUS.
- Grado, v. Gradum.
- GRADONICORUM (Gens). Juspatronatus in mon. s. Cipriani de Murano, 1754.
- GRADONICUS (Petrus), dux Venetiarum. Epistolae, 1607, 1608, 1611, 1612, 1613, 1614, 1615.
- Gradum. Citatum, 1180.
— Patriarcha, 1520, 1601.
- Grammatici. Saraceni in Sicilia, 170, 777.
- GRANCIS (Raynerius de). De proeliis Tusciae, 390, 772.
- GRAVINA (Dominicus de). De rebus in Apulia gestis, 398, 784.
- GREGORIUS I (s.) Magnus, pp. Dialogi, 52, 518.
— Donationes, 1843.
- GREGORIUS III, pp. Epistolae, 1497.
— Acta, 1854.
— Decreta, 1855.
- GREGORIUS IV, pp. Placitum, 1386.
- GREGORIUS V, pp. Memoratus, 1418.
- GREGORIUS VII, pp. Donatio Mathildis comitissae, 1236.
— Epistolae, 1520, 1521, 1522, 1523.
— Memoratus, 1532.
- GREGORIUS VIII [BOURDIN]. Antipapa, 1536, 1537, 1538.
- GREGORIUS X, pp. Jubet Florentinis incidi inscriptionem, 1724.
- GREGORIUS XII, pp. Epistolae, 1669.
— Magnum schisma, 1567, 1568.
- GREGORIUS Catinensis, monachus. Index ducum Spoletar., 76, 573.
— Chron. Farfense, 77, 222, 583, 600.
- GREGORIUS, diaconus, legatus Apostol. ap. imp. Cpl. Memoratus, 1493.
- GREGORIUS, dux Neapolis. Pactum cum principibus Beneventanis, 1218, 1219.
- GREGORIUS, Gregorii Romanorum consulis f. Epistola, 1587.
- GREGORIUS, Petri senatoris f. Memoratus, 1428.
- GRIFFI, v. GRIPHIUS.
- GRIFFONIBUS (de) (Matthaeus). Memoriale historicum, 338, 865.
— Obitus, 1032.
- GRIMALDUS, eps. Anagniensis. Memoratus, 1863.
- GRIMANI (Nicolaus). Orator Venetus, 1618.
- GRIMOALDUS, abbas in mon. Piscariensi de Casoria. Institutio, 1703.
- GRIMOALDUS, princ. Beneventi. Praeceptum, 1214.
— Tumulus, 1672.
- GRIMOALDUS, rex. Leges, 1044.
- GRIMUALDUS, v. GRIMOALDUS.
- GRIPHIUS (Leonardus). Conflictus Aquilanus, 464, 896.
- Grossetum. A Brittonibus oppugnatum, 1623.
- GROTIUS (Hugo). Interpretatio hist. Agathiae, 59, 518.
— Nomina appellativa et verba Gothica, Vandalica et Langobardica explicata, 2012.
- GUAIMARUS III, princeps Salernitanus. Praeceptum, 1224.
- GUAIMARUS IV, princeps Salernitanus. Praeceptum, 1224.

GUALTERIUS DE BRIENNA, comes.
In Sarno submersus, 1720.
GUALTERUS, arch. Ravennates. Episcopatos Æmilianos restituit, 1542.
GALVANEUS, v. GALVANEUS.
GUARINUS (Sylvester), Aversanus. Coronatio Friderici III regis, 493, 953, 1038.
Guastalla. Synodus, 1542.
GUBAYR ('IBN), v. 'IBN G.
Gubbio, v. Eugubium.
Guelphi et Ghibellini. Bergomi, 422, 856.
GUERCIVS (Nicolaus). Annales Genueses, 348, 692.
GUERNERIUS BERNIVS, v. BERNIVS (G.).
GUI (Bernardus), v. BERNARDUS GUIDONIS.
GUIBALDVS, abbas Casinensis. Epistolae ad monasterium Casinense, 1592, 1593.
GUIBERTVS, v. WIBERTVS.
GUICCIARDINIUS (Franciscus). Memoratus, 1787.
GUIDO, comes Imolae. Epistola pontificia, 1520.
GUIDO, de Alamannia, vicarius Bajulorum regni Siciliae. Juramentum accipit a legatis Neriti, 1341.
GUIDO DE CORVARIA, v. CORVARIA (G. de).
GUIDO. eps. Lodoviensis. Vitae pont. Rom., 30, 510.
GUIDO, filius Doimii. Comes Veglae, 1251.
GUIDO, Gomolae dominus. Sacramentum, 1258.
GUIDO, monachus. Micrologus, 1977.
GUIDO, rex Italiae et imperator. Electio, 1067, 2026.
— Leges, 1063.
— Praecepta, 1142, 1155, 1156.
GUIDO II, abbas Farfensis. Praeceptum imperatoris, 1174.
GUIFREDVS, v. BLANDRATE (de), PIROVALO (de).
GUIFFREDVS, v. GUIFREDVS.
GULIELMVS, v. GULIELMVS.
GUINERIA. Donationes, 1451.
GUINIGI (Paulus). Croniche di Lucca, 440, 824.
GUINIGIVS, dux Spoletanus. Citatus, 1385.

GULIELMVS, abbas s. Claudii in Fraxinoro. Praeceptum imperatoris, 1190.
GULIELMVS APPVLVS, v. APPVLVS (G.).
GULIELMVS bibliothecarius. Vitae Rom. pont., 10, 511.
GULIELMVS CORTVSIVS, v. CORTVSIVS (G.).
GULIELMVS DE MURTEDO, v. MURTEDO (G. de).
GULIELMVS, eps. Papiensis. Epistola pontificia, 1520.
GULIELMVS, rex Siciliae. Notitiae, 238, 657.
GULIELMVS VENTURA, v. VENTURA (G.).
'GUZI (SIBT 'IBN 'AL), v. SIBT 'IBN 'AL GUZI.

HADRIANVS I, pp. Epistolae, 1497.
— Privilegia, 1513.
HADRIANVS VI, pp. Memoratus, 1640, 1641.
Haeresiarchae, v. *Schismata*.
HAGAN ('IBN 'AL), v. 'IBN 'AL H.
HAGGI HALIFAH, v. HAZI ALIPHE MUSTAFÀ.
HAKIM ('IBN 'ABD 'AL), v. 'IBN 'ABD 'AL H.
HALDUN ('IBN), v. 'IBN H.
HALLIKAN ('IBN), v. 'IBN H.
HANDIS ('IBN), v. 'IBN H.
HAMID ('ABU), v. 'ABU H.
HAMMAD ('IBN), v. 'IBN HAMMAD.
HARIRI, v. 'AHMAD 'IBN 'ALI 'AL H.
HARSI ('AL), v. 'AL H.
HAWKWOOD (Johannes), v. ACUTUS (J.).
HAWQAL ('IBN), v. 'IBN H.
HAZI ALIPHE MUSTAFÀ. Cronologia arabica, 85, 997.
— Rimozione d'ogni dubbio, 201, 996.
HENRICVS, v. HENRICVS.
HENRICVS I, imperator. Leges, 1073.
— Praecepta, 1192.
HENRICVS II, imperator. Memoratus, 1422.
HENRICVS III, imperator. Leges, 1075.
— Praecepta, 1173, 1176.
HENRICVS IV, imperator. Praecepta, 1177, 1178, 1179, 1183.
— Memoratus, 1430.
— Vinculo anathematis alligatus, 1521.

HENRICUS V. imperator. Praecepta, 1180, 1181, 1188.
 — Constituit antipapam, 1536.
HENRICUS VI. imperator. Praecepta, 1197, 1198, 1199, 1200.
 — Compositiones, 1265.
HENRICUS VII. imp. Hist. Mediol. sub suo imperio, 381, 746.
 — Iter italicum ad Clem. V pp., 385, 747.
HENRICUS, comes Goritiae. Citatus, 1612.
HENRICUS, comes Luciliburgi [Luxembourg]. Electus civis Treverensis, 1845.
HENRICUS, comes Sancti Pauli [St.-Pol]. Pactum pro expeditione Terrae Sanctae, 1272.
HENRICUS de Lusignano, rex Cypri. Foedus contra Saracenos, 1607.
HENRICUS DROGIUS, v. **DROGIUS** (H.).
HENRICUS, Guiscardi f. Juramentum fidelitatis, 1437.
HENRICUS, MARCHIO DE GAVIO, v. **GAVIO** (H. m. de).
HENRICUS, marchio Savonae [DEL CARRETTO]. Pactum cum Januensibus, 1264.
HENRICUS, princeps Capuae. Tumulus, 1712.
 — Mors, 1956.
HENRICUS, Rodulfi f. Pacta cum abbate Farfense, 1433.
Heraclea. Immunitates, 1223.
HERASMUS, v. **ERASMUS**.
HERCHEMPERTUS, v. **HEREMPERTUS**.
HEREMPERTUS [ERCHEMPERTUS], monachus Casinensis. De sacris rebus, 96, 535.
 — Hist. Langobardor. Beneventi, 98, 534.
 — Memoratus, 2009.
HERENTAS (Petrus de) [HERENTHAL]. Vitae pont. Rom., 30, 510.
HERENTHAL (Petrus de), v. **HERENTAS** (P. de).
HERIBERTUS, arch. Mediolanensis. Sepulchrum, 1697, 1900.
HERLEMBALDUS. Tumulus, 1701.
HEROLDUS (Basilius Johannes). Tituli legum Langobardorum, 2006.
Hetruria. De proeliis Tusciae, 390, 772.
 — Epistolae pontificiae, 1520.
 Cf. **MATHILDES**, **BONIFACIUS**.

HIERONYMUS CRIBELLUS, v. **CRIBELLUS** (H.).
HIERONYMUS DE ASPINIS, v. **ASPINIS** (H. de).
HIERONYMUS (fr.) **DE BURSELLIS**, v. **BURSELLIS** (fr. H. de).
HIERONYMUS DE FORLIVIO, v. **FORLIVIO** (fr. H. de).
HIERONYMUS PRIULI, v. **PRIULI** (H.).
Hierosolyma. Expositio Hier., 216, 236, 598, 654.
 — Episcopi, 317, 716.
 — Epistolae pontificiae, 1533, 1534.
 — Foedus contra Saracenos, 1607.
 — Nomina regum et patriarcharum, 1704.
 Cf. **BALDUINUS II**.
 Cf. **Terra Sancta**.
HILARIUS, cardinalis. Sacellums. Laurentii restituit, 1826.
HILDEPERTUS, dux Spoleti. Donationes, 1383.
HILDEPRANDUS, v. **HILDEPERTUS**, **GREGORIUS VII**.
HILDERICIUS. Epitaphium Pauli diaconi, 1669.
HILDERICUS, abbas Farfensis. Citatus, 1146.
Hispania. 'Iman, 169, 616.
 — Notitiae, 260, 755.
 — Primas, 1524, 1546.
Histria, v. **Istria**.
HITTA, ducissa, Crescentii uxor. Memorata, 1421.
Homicidae. Pactum consignationis, 1107.
HONORIUS I, pp. Schisma post eius decessum, 10, 511.
 — Epistolae, 1495.
HONORIUS II, pp. Privilegia, 1549.
HONORIUS, eps. Doroverensis. Epistola pontificia, 1495.
Hospitia, v. **Nosocomia**.
HUGO, abbas Cluniacensis. Privilegia, 1525.
HUGO, abbas Farfensis. De destructione mon. Farfensis, 125, 566.
 — Controversiae, 1418.
 — Recuperat castrum Buccinianum, 1422.
 — Epistola, 1582.
HUGO, eps. Ferrariae, v. **INGO**, eps. F.
HUGO FALCANDUS, v. **FALCANDUS** (H.).
HUGO GROTIUS, v. **GROTIUS** (Hugo).

HUMAYDI ('AL), v. 'AL H.
 Hungaria, cf. STEPHANUS II, rex,
 BELA, rex, CAROLUS RUBERTUS.
 HURDADBAH ('Ibn), v. 'IBN H.
Hymni. Deprecatorii, 1683¹.
 — S. Ambrosii, 1684.
 HYVANUS (Antonius) [IVANI], Sara-
 zenensis. De bello Volaterrano,
 487, 925.
 — Epistola, 1681.

 JACOBUS. Constructor, 1892.
 JACOBUS A VARAGINE, v. VARAGINE
 (J. a).
 JACOBUS AURIA, v. AURIA (J.).
 JACOBUS, cardinalis s. Georgii ad Ve-
 lum aureum. Vitae Romanor.
 pontiff., 10, 511.
 — Epigramma, 1730.
 JACOBUS DE DELAYTO, v. DELAYTO
 (J. de).
 JACOBUS GORIUS, v. GORIUS (Jacobus).
 JACOBUS MALVECIUS, v. MALVECIUS
 (J.).
 JACOBUS VOLATERRANUS, v. VOLATER-
 RANUS (J.).
 JACOBUS ZENUS, v. ZENUS (J.).
 Jadera [Zara]. Adjudicata Venetis,
 1290, 1616, 1617, 1618, 1619.
 Jadra, v. Jadera.
 JAFFÉ (Ph.). Citatus, 127, 303, 1520.
 JAMSILLA (Nicolaus de). Hist. Frid. II,
 307, 684.
 JANNOTIUS MANETTI, v. MANETTI (J.).
 Janua. Expeditio Saracenorum, 144,
 776.
 — Annales, 220, 263, 274, 294, 310,
 313, 347, 348, 350, 356, 617,
 630, 641, 661, 663, 672, 689,
 692, 695, 709.
 — Opuscula histor., 485, 950.
 — Notitiae, 496, 978.
 — Conventiones cum Venetis, 1103.
 — S. Bernardum patronum consti-
 tuit, 1138.
 — Praecepta imperatorum, 1209,
 1210.
 — Pactum cum marchionibus Sa-
 vonae, 1264, 1454.
 — Legati Veneti, 1329.
 — Induciae cum Januensibus, 1336,
 1338, 1342.
 — Pax Taurinensis, 1358.

— S. Bernardus honorifice receptus,
 1591.
 — Pugna apud Dyrachium, 1597.
 — Eccl. bb. Laurentii et Syri, 1872.
 Cf. Fossa Clodia.
 JANUARIA. Sepulchrum, 1833, 1834.
 Japygia. Chronicon, 194, 603.
 — Archiepiscopi, episcopi et abbates,
 qui suppeditaverunt milites pro
 Sacra expeditione, 1939.
 'IBN 'ABD 'AL HAKIM. Conquisti e
 geste in Egitto, 72, 534.
 'IBN 'ABI DINAR. Libro dilettevole, 71,
 999.
 'IBN 'ABI USAYBI 'AH. Sorgenti di no-
 tizie, 148, 694.
 'IBN 'ABI ZUR' (?) sive SALIH. L' a-
 mico che canta, 260, 755.
 'IBN 'ADARI. Peregrinespiegazioni, 69,
 721.
 'IBN 'AL 'ABBAR. Il pallio addogato,
 97, 685.
 'IBN 'AL ATIR. Cronica compiuta, 63,
 665.
 'IBN 'AL AIAS. Il profumo de' fiori,
 499, 930.
 'IBN 'AL 'AWWAM. Libro dell'agricol-
 tura, 298, 644.
 'IBN 'AL BAYTAR. Trattato compiuto
 sui medicamenti, 323, 671.
 'IBN 'AL HAQAN. Monili d'oro, 223, 603.
 'IBN 'AL MUALLIM. La stella che
 splende, 200, 738.
 'IBN 'AL QUNFUD. La Faresiade, 363,
 834.
 'IBN 'AL WARDI. La perla delle ma-
 raviglie, 403, 733.
 'IBN BASKUWAL. Dono di notizie bio-
 grafiche, 169, 616.
 'IBN BASSAM. Cronaca deire di Ma-
 rocco, 322, 730.
 'IBN DIHYAB. L'esilarante, 74, 667.
 'IBN GUBAYR. Viaggio del Kinani, 280,
 637.
 'IBN HALDUN. Libro dei concetti sto-
 rici, 90, 786.
 — Storia universale, 182, 785.
 'IBN HALLIKAN. Le morti degli uo-
 mini illustri, 177, 683.
 — Supplemento, 212, 792.
 'IBN HANDIS. Il suo diwân, 210, 607.
 — Notitiae, 225, 994.
 'IBN HAMMAD. Un po' di quel che
 occorre sapere, 152, 642.

'IBN HAWQAL. Libro delle vie, 163, 164, 559, 560.
 'IBN HURDADBAH. Libro delle vie, 135, 545.
 'IBN QUTAYBACH. Narrazioni, 86, 538.
 'IBN SAB'IN. Libro delle tesi, 321, 669.
 'IBN SAHID 'AS SALAH. Cronica della concessione, 258, 649.
 'IBN WADIRAN. Cronica di Tunis, 107, 1000.
 'IBN ZAFAR. Conforti al principe, 264, 627.
 — Notizie dei fanciulli egregi, 265, 628.
 — I migliori annunzi, 266, 629.
 JESUS CHRISTUS D. N. Generatio, 1579.
 — Monogramma, 1818, 1819.
 — Baptisma, 2002.
 IGNATIUS Pragensis, v. PRAGA (I. de).
 IGNOTUS, cf. ANONYMUS.
 ILDEBRANDUS, monachus Farfensis.
 Disputatio de electione abbatis, 1404.
 'IMAD 'AD DIN 'AL 'ISFAHANI. La perla del castello, 187, 653.
 — Vera eloquenza, 236, 654.
 Imola. Concordia cum Bononiensibus, 1250, 1261, 1263, 1276.
 — Juramentum, 1255, 1453.
 — Juramenta Faventinorum, 1256, 1262.
 — Patrocinium Faventinorum et Bononiensium, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287.
 — Potestas I. magistratui abrenuntiat, 1284.
 — Modus servandus in electione potestatis, 1286.
 — Arbitrium de controversiis cum Bononiensibus, 1294.
 V. GUIDO comes I.
 Imperatores. Vitae, 50, 512.
 — Chronicon, 102, 717.
 — Historia, 317, 716.
 V. Diplomata.
 Imperium, cf. Imperatores.
 — Partitio imp. orientalis, 1272, 1273.
 Incanipatio. Tritici, 1094.
 Incendia. Patavii, 1715.
 INCERTUS AUCTOR, v. AUCTOR (I.).
 INDELMARUS, patriarcha Aquilejensis.
 Citatus, 1149.

Induciae. Inter imperatorem et Societates Lombardiae, 1194, 1195, 1259.
 — Inter Venetos oratores et regem Hungariae, 1239.
 — Inter Venetias et Januam, 1336, 1338, 1342.
 — Inter Venetos et imp. Cplm., 1351.
 — Serbanda diebus constitutis, 1444.
Indulgentiae. Praecepta, 1904.
 — Ecclesiarum Ravennae, 1995.
 INFESSURA (Stephanus). Diarium, 370, 957.
 Ingannapoltron (Veronae). Constructio ciborii plebis s. Georgii, 1856.
 INGO, eps. Ferrariae. Lis cum mon. de Brexello, 1424.
 INGOALDUS, abbas Farfensis. Citatus, 1141.
 — Recuperat bona, 1335.
 — Placitum de curtibus, 1386.
 INNOCENTIUS II, pp. Epistolae, 1551, 1552.
 — Receptus a Pisanis, 1589.
 INNOCENTIUS III, pp. Excipit oratores Saracen., 329, 995.
 — Epistolae, 1562.
Inscriptiones. Historicae, 1715, 1721, 1722, 1723, 1724, 1754, 1813, 1826, 1827, 1832, 1840, 1841, 1843, 1849, 1850, 1877, 1878, 1880, 1881, 1882, 1883, 1884, 1885, 1892, 1904, 1906, 1907, 1908, 1909, 1925, 1926, 1928, 1929, 1930, 1932, 1933, 1935, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1942.
Inscriptiones. Monumentales, 1650, 1653, 1698, 1713, 1721, 1722, 1740, 1765, 1771, 1839, 1845, 1847, 1886, 1887, 1889.
Inscriptiones. Religiosae, 1651, 1714, 1718, 1813.
Inscriptiones. Rhythmicae, v. Carmina.
 — Praeter rhythmicas, 1799.
Inscriptiones. Sepulchrales, 1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 1660, 1662, 1663, 1665, 1666, 1667, 1669, 1670, 1671, 1672, 1674, 1675, 1677, 1678, 1679, 1685, 1686, 1687, 1688, 1691, 1693, 1694, 1696, 1697, 1698, 1700, 1701,

- 1702, 1705, 1708, 1709, 1710,
1712, 1725, 1727, 1728, 1733,
1734, 1739, 1742, 1743, 1744,
1746, 1747, 1748, 1751, 1752,
1756, 1757, 1758, 1759, 1761,
1763, 1764, 1767, 1769, 1771,
1773, 1780, 1806, 1812, 1815,
1816, 1818, 1821, 1822, 1823,
1824, 1825, 1828, 1829, 1830,
1831, 1833, 1834, 1835, 1837,
1842, 1844, 1846, 1848, 1876,
1879, 1880, 1888, 1893, 1894,
1895, 1896, 1897, 1898, 1899,
1900, 1901, 1902, 1903, 1905,
1910, 1911, 1912, 1913, 1914,
1915, 1916, 1917, 1918, 1919,
1920, 1921, 1922, 1923, 1924,
1931, 1934, 1936, 1943.
- Instrumenta*, 1378.
- Insubria*. Historia, 2007.
- Inventaria*. Forma, 1986.
- Investiturae*. Castri Gonzagae, 1243.
— Terrarum, 1363, 1364.
— Feudales, 1450.
- JOANNES, v. JOHANNES.
- JOACHINUS, praepositus Faventiae.
Emphiteusis, 1443.
- JOHANNA I, regina Neapolis. Vita,
346, 975.
— Privilegium (?), 1355.
- JOHANNA, papissa. Fabula, 1515.
- JOHANNES, cf. GIOVANNI.
- JOHANNES III, pp. Pallii usum tribuit,
1492.
- JOHANNES VII, pp. Bullae, 1496.
- JOHANNES VIII, pp. Epistolae, 1503,
1504, 1505, 1506.
- JOHANNES, abbas Casinensis. Chron.
comit. Capuae, 105, 531.
— Accipit regulam s. Benedicti, 1862.
- JOHANNES, abbas Farfensis. Commu-
tationes, 1431.
- JOHANNES, abbas s. Benedicti de Poli-
rone. Investitura feudalis, 1450.
- JOHANNES ANTONIUS CAMPANUS, v.
CAMPANUS (J. A.).
- JOHANNES ANTONIUS FLAMINIUS, v.
FLAMINIUS (J. A.).
- JOHANNES (s.), arch. Ravenn. Vita,
44, 577.
- JOHANNES V, arch. Ravennas. In-
scriptio, 1853.
- JOHANNES BANDINI DE BARTHOLO-
MAEIS, v. BARTHOLOMAEIS (J. de).
- JOHANNES BEMBUS, v. BEMBUS (J.).
- JOHANNES BERARDI, v. BERARDI (J.).
- JOHANNES BONACIUS, v. BONACIUS (J.).
- JOHANNES CAPUANUS, v. CAPUA (J.
de).
- JOHANNES, cardinalis. Legatus apo-
stolicus, 1076.
- JOHANNES COMNENUS, imperator. Pri-
vilegia, 1189.
— Pactum cum Venetis, 1245.
- JOHANNES, consul et dux Neapolitanus.
Renovat pactum cum principi-
bus Beneventanis, 1219.
- JOHANNES DE BAZANO, v. BAZANO
(J. de).
- JOHANNES de Bohemia. Laudes, 1745.
- JOHANNES de Bononia, physicus. Me-
moratus, 1625.
- JOHANNES DE CECCANO, v. CECCANO
(J. de).
- JOHANNES DE CERMENATE, v. CER-
MENATE (J. de).
— Hist. Mediolanen., 381, 746.
- JOHANNES DE CORNAZZANIS, v. COR-
NAZZANIS (J. de).
- JOHANNES DE MUSSIS, v. MUSSIS (J. de).
- JOHANNES de Salerno, presbyter car-
dinalis. Memoratus, 1595.
- JOHANNES diaconus. Chron. ep. Nea-
pol., 23, 521.
— Vita s. Athanasii, 113, 532.
— Martyr. s. Procopii, 132, 543.
- JOHANNES, diaconus S. R. E. Memo-
ratus, 1526.
- JOHANNES, dux et marchio. Memora-
tus, 1421.
- JOHANNES, eps. Placentinus. Electus,
1554.
- JOHANNES, eps. Neapol. Pacem accipit
a Sicardo Beneventano, 1058.
- JOHANNES, eps. Squillacensis. Citatus,
1234.
- JOHANNES FERRARIENSIS, v. FERRA-
RIA (fr. J. de).
- JOHANNES GARZONIUS, v. GARZONIUS
(J.).
- JOHANNES GRAMMATICUS. Prologus
chartarii Farfen., 222, 583.
- JOHANNES [DEL CARRETTO], marchio
Finarii. Carmen, 1760.
- JOHANNES, marchio Savonae [DEL
CARRETTO]. Dedicatarius, 1629.
- JOHANNES MARIUS PHILELPHUS, v.
PHILELPHUS (J. M.).

JOHANNES, monachus Farfensis. Eligitur abbas, 1404.
 JOHANNES, monachus s. Vinc. de Vulturno. Chron. Vulturn., 83, 522.
 JOHANNES MONTANUS (magister), v. MONTANUS (mag. J.).
 JOHANNES, presbyter Faventinus. Donationes, 1858.
 JOHANNES S. VICTORIS [de PARISIO, s. VICTORINUS, J. PARISIENSIS]. Vitae pont. Rom., 30, 510.
 JOHANNES SIMONETA, v. SIMONETA (J.).
 JOHANNES SUZOBONUS, v. SUZOBONUS (J.).
 JOHANNES VILLANI, v. VILLANI (J.).
 JOHANNES Vulturnensis, v. JOHANNES monachus.
 JORDANIS. De regnorum et tempor. success., 1, 516.
 — Hist. Getarum, 4, 515.
 JORDANUS, comes. Foedus clam init cum Senensibus, 1312.
 JORDANUS, princeps et dux Capuae. Praeceptum, 1228.
 JORDANUS, princeps Capuae. Citatus, 1237.
 — Praeceptum, 1244.
 JORNANDES, v. JORDANIS.
 ISAAC, exarcha Ravennae. Sepulchrum, 1654.
 — Inscriptio graeca, 1844.
 ISACCUS, v. ISAAC.
 'ISFAHANI, v. 'IMAD' AD DIN 'AL' I.
 ISMAEL ALEMUJADAD ABULPHEDA, v. ABULFEDA.
 ISTAHRI ('AL), v. 'AL I.
 Istria. Potestates, 1093, 1114.
 — Munera patriarchis Aquilejensibus, 1206.
 — Dominium Venetorum, 1334.
 — Episcopi, 1494.
 — Citata, 1611.
 — Civitas Nova, v. Justinopolis.
 Italia. Bella, 61, 565.
 — Langobardorum dominatio, 89, 539.
 — Descriptiones geographicae, 129, 554.
 — Reges Italiae, 140, 147, 570, 572.
 — Breviarium Ital. hist., 305, 794.
 — Historiae, 332, 339.
 — Annales, 412, 909.
 — Commentarius rer. gestar., 424, 461, 875, 877.

— Tabula geographica, 2024.
 — Dissertatio de Italia Medii Aevi, 2028.
 Cf. Roma, Saraceni.
Judicia. Apud Faventinos, 1133, 1134.
 JULIANUS, canonicus Forojuliensis. Fragm. Chron. Forojuliens., 334, 802.
 JULIANUS (frater) O. Minor. Memoratus, 1604.
 JULIUS II, pp. Pacta cum Faventinis, 1374.
 JULIUS, cardinalis s. Marcelli. Sacrat eccl. Fulginatensem, 1249.
Juramenta. Filiorum Manfredi, 1254.
 — Imolensium, 1255, 1453.
 — Faventinorum, 1256, 1262, 1266, 1275.
 — Dominorum Gomolae, 1258.
 — Bononiensium, 1261, 1274, 1277.
 — Oratorum comitis Flandriae, 1268.
 — Comitibus Trecentensibus, 1269.
 — Comitibus Blesiensibus, 1270, 1274.
 — Danielis gastaldi, 1292.
 — Potestatis Faventiae, 1307.
 — Fidelitatis, 1341, 1437, 1982.
 — Eccl. Mediolanensis, 1582.
 — Militis Ordinis Templi, 1984.
Jus Monetae. Eccl. Placentinae concessum, 1188.
 JUSTA, sacra virgo Nolana. Depositio, 1828.
 JUSTINIANUS II, imperator. Dedicatarius, 1659.
 JUSTINIANUS (Leonardus). Funebris oratio pro Car. Zeno, 400, 861.
 JUSTINIANUS (Vincentius). Vita Gelasii II, 235, 982.
 Justinopolis [Capodistria]. Homines recepti sub dominio Venetiarum, 1314.
 — Litterae ducis Venetiarum, 1611.
 — Notitiae, 1994.
 IVANI, v. HYVANUS.
Kalendaria, 1944.
 KAROLUS, v. CAROLUS.
 KUTUBI ('AL), v. 'AL K.
 Lacuna. Memorata, 1457.
 LAMBECIUS (Petrus) [LAMBECK]. Annales, 75, 519.

- Citatus, 1019, 1243, 1246, 1340, 1461, 1465, 1466.
 — Praefatio et adnotationes ad hist. urbis Mantuae, 2009.
- LAMBECK, v. LAMBECIUS.
- LANDENULFUS, princeps. Adnotamentum de ejus nece, 1005.
- LANDUINUS, abbas mon. s. Salvatoris Reatini. Memoratus, 1581.
- LANDULFUS. Epistola, 1588.
- LANDULFUS II, eps. Beneventanus. Memoratus, 1707.
- LANDULFUS, eps. Pisarum. Epistola pontificia, 1520.
- LANDULFUS, princeps Capuae et Beneventi. Confirmat jura mon. Casinensis, 1221.
 — Citatus, 1393, 1690.
 — Tumulus filiorum, 1635, 1866.
 — Tumulus, 1636.
- LANDULFUS III, princ. Capuae. Tumulus, 1691.
 — Memoratus, 1692.
- LANDULFUS DE SANCTO PAULO [MEDIOLOANENSIS], v. PAULO (DE SANCTO) (L.).
- LANDULFUS LANGOARDUS, Capuanus. Rogat instrumentum venditionis, 1397.
- LANDULFUS, Pandulfi f. Memoratus, 1417.
- LANDULFUS SAGAX [de COLUMNA, COLUMELLA]. Hist. miscella, 3, 567.
- LANDULFUS senior. Mediolan. hist., 157, 532.
- LANDULPHUS, v. LANDULFUS.
- LANFRANCUS PIGNOLIUS v. PIGNOLIUS. (L.).
- Langobardi. Historia 5, 53, 520, 528.
 — Fragm. hist. L., 66, 126, 524, 540.
 — Chron. monachor. s. Benedicti, 84, 529.
 — Postremi V reges, 89, 539.
 — Hist. L. Beneventi, 98, 534.
 — Expugnatio Faventiae, 1001.
 — Eccl. Romanam opprimunt, 1493.
 — Tituli legum, 2006.
 — Historia principum, 2010.
 — Nomina explicata, 2012.
- Cf. ROTARIS, GRIMOALDUS, LIUTPRANDUS, RACHIS, AISTULPHUS, Beneventum, *Quaestiones*. DESIDERIUS, AGILULPHUS, THEODOLINDA.
- Lanzola. Memorata, 1474.
- Laudum, v. Arbitrium.
- LAURENTIUS BONINCONTRUS, v. BONINCONTRUS (L.).
- LAURENTIUS DE MONACIS, v. MONACIS (L. de).
- Laurentius (S.) Histriensis. Sub ditione Venetiarum, 1317.
- LAURENTIUS (Josephus) Lucensis. Laudat Dominicum Molinium, 1641.
- LAURENTIUS VERONENSIS, v. VERONENSIS (Laurentius).
- LAURENTIUS, Ravennas. Epistolae, 1577, 1578.
- Laureshamense (monasterium). Annales, 75, 519.
- Lauretum [Loreo]. Privilegia, 1232, 1371.
- Laurissense (monast.). Annales minores, 75, 519.
- Laus Pompeja. Historia, 253, 623.
 — Capitula pacis inter ducem Venetiarum et ducem Mediolanensem, 1369.
- V. SUMMARIPA (Raymundus).
- Leburia. Pactum principis Beneventi, 1213.
- Lece, v. Aletium.
- Legati. Apud Venetos, 1085.
 — Venetorum, 1095, 1329, 1332.
 — Imperatoris Balduini, 1097.
 — Apostolici, 1288.
- Leges. Legum, in collectione R. I. S. continentarum, catalogus, 1041.
 — Salicae, 1041.
 — Langobardiae, cf. Langobardi.
 — Beneventanae, cf. Beneventum.
- LEO IX, pp. Epistolae, 1513, 1514, 1515.
- LEO II, eps. Cajetanus. Testis, 1396.
- LEO, archidiaconus. Dedicatarius, 121, 530.
- LEO, Cavensis. Vita, 143, 615.
- LEO, eps. Atinensis. Praeceptum, 1226.
- LEO, eps. Nolanus. Sepulchrum, 1831.
- LEO III, eps. Nolanus. Sepulchrum, 1843.
- LEO MARSICANUS, eps. Ostiae. Chr. Casinensis, 53, 579, 591, 2015.
- LEO OSTIENSIS. v. LEO MARSICANUS.
- LEODINUS, eps. Mutinensis. Praeceptum imperatoris, 1142.
- LEODRISIUS CRIBELLI, v. CRIBELLIUS (L.).

LEONARDIS (Nicolaus de). Memoratus, 1625.

LEONARDUS ARETINUS, v. BRUNI (Leonardus).

LEONARDUS GRIPHIUS, v. GRIPHIUS (L).

LEONARDUS JUSTINIANUS, v. JUSTINIANUS (L).

LEONARDUS, abbas mon. s. Georgii Venetiarum. Privilegia, 1192.

LEONARDUS, eps. Torcellanus. Privilegia, 1191.

LEUDUINUS, eps. Mutinensis. Praeceptum imperatoris, 1156.

LEVALLOSSI (Sagacinus). Chronicon, 351, 737.

Libellarii. Immunes ab officio militiae, 1150.

Liber Papiensis. Citatus, 1043, 1044, 1045, 1046, 1047, 1049, 1050, 1052, 1055, 1059, 1068, 1069, 1070, 1071, 1073, 1074, 1075.

LIBERIUS I, pp. Catalogus Rom. pont., 30, 501.

LIBERIUS (B.), arch. Ravenn. Vita, 37, 844.

Licentiae. De transcribendo libro, 1035.

— Iter faciendi, 1222.

LICETUS (Fortunius), Januensis, in Patavina universitate doctor. Carmina, 1793.

LIGNAMINE (Philippus de). Continuatio Chron. Ricobaldini, 391, 927.

LITUPRANDUS, v. LIUTPRANDUS.

Liturgia. Opuscula, 1993.

LIUDPRANDUS, v. LIUTPRANDUS.

LIUTPRANDUS. Legatio ad Nicephorum Phocam, 158, 553.

— Leges, 1045.

— Memoratus, 1662.

— Sepulchrum, 1663.

— Nummus aureus, 1963.

LIUTPRANDUS, eps. Cremonensis. Historia, 123, 555.

— Stipulationes, 1399, 1400.

Lodi, v. Laus Pompeja.

Lombardia. Chronicon, 303, 686.

— Novitates, 384, 796.

— De gestis princ. Vicecomitum, 397, 790.

— Constitutiones apostolicae, 1127.

— Induciae cum imperatore, 1194, 1195, 1259, 1260.

— Epistolae pontificiae, 1520.

V. Insubria.

Longobardi, v. Langobardi.

LOPEZ (Johannes), eps. Perusinus. Dedicatarius, 415, 931, 1637.

— Memoratus, 1174.

Lorenzo (S.), v. Laurentius (S.).

Loreo, v. Lauretum.

LOTHARIUS I, imperator. Leges, 1054, 1055, 1056, 1057.

— Praecepta, 1143, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1157.

LOTHARIUS III, imperator. Leges, 1080.

— Praecepta, 1183, 1184, 1185, 1186, 1187, 1199.

— Memoratus, 1590.

— Epistolae, 1592.

Luca. Annales, 206, 740.

— Cod. ms. coenobii fr. Praedic., 367, 368, 986, 989.

— Chronica, 440, 824.

— Charta, 1382.

— Canonici s. Martini, 1520.

— Epistolae pontificiae, 1520.

— Eccl. s. Frigidiani, 1535, 1544, 1545.

— Eccl. cathedralis, 1543, 1545.

— Aedes fr. Minorum, 1784.

— Laudes, 1778.

V. ANSELMUS, eps.

LUCAS (s.), Evangelista. Memoratus, 1736.

Lucca, v. Luca.

LUCENSIS (Ptolomaeus), v. FIADONI (Bartholomaeus).

Luceria. Descriptio, 325, 377, 674, 725.

Luciliburgum, v. HENRICUS comes.

LUCIUS II, pp. Epistolae, 1553.

LUCIUS III, pp. Memoratus, 1925.

LUDOVICUS II, imperator. Leges, 1059, 1062, 1063.

— Praecepta, 1149, 1150, 1163, 1581.

LUDOVICUS V, imperator. Vita, 394, 757.

— Parlamentum epp. Neapolit., 1350.

LUDOVICUS, Bavarus, v. LUDOVICUS V.

LUDOVICUS BONCONTE MONALDESCO, v. MONALDESCUS (L. B.).

LUDOVICUS, Caroli Magni f., v. LUDOVICUS Pius Augustus.

LUDOVICUS, comes Blesiensis [Blois] et Clarmontensis [Clermont].

- Pactum circa expeditionem in Terram Sanctam, 1267, 1270, 1272, 1273.
- LUDOVICUS DE RAIMO, v. RAIMO (L. de).
- LUDOVICUS Pius Augustus. Gesta, 100, 525.
- Divisio inter fratres, 1051.
- Leges, 1052, 1053.
- Praecepta abbati Farfensi, 1141, 1143.
- Memoratus, 1385, 1386.
- LUPERCUS, eps. Nolanus. Inscriptio dedicatoria, 1838.
- LUPUS, antigrapharius. Memoratus, 1676.
- LUPUS, dux Spoleti. Instituit coenobium, 1380.
- Placitum, 1331.
- LUPUS, protospatha. Citatus, 116, 590.
- Breve Chronicon, 119, 589.
- Appendix ad Chron., 306, 974.
- LUSIGNANO (de), v. HENRICUS (de L.).
- Lutzelburg, v. Luciliburgum.
- Lutzeburgum, v. Luciliburgum.
- Luxembourg, v. Luciliburgum.
- MAGISTER TOLOSANUS, v. TOLOSANUS (canonicus).
- Magontia. Tituli Romani, 1807.
- Magrib, v. Marrochium.
- MAHASIN ('ABU 'AL), v. 'ABU 'AL M.
- MAINARDUS, eps. Silvaecandidae. Legatus Sedis Ap., 1076.
- Majorica. Bellum M., 231, 601.
- Malamocco, v. Mathemaucum.
- MALASPINA, cfr. MALESPINI.
- MALASPINA (Saba). Supplementum, 307, 634.
- Rerum Sicular. hist., 330, 696.
- MALATERRA (Gaufredus). Historia Sicula, 192, 588.
- MALATESTA (Carolus). Eversio statuæ Virgilii, 1625, 1991.
- MALEK AN NASR SALAH EDDYN, v. SALADINUS.
- MALESCOTTUS (Gulielmus), Veronensis. Notitiae, 1023.
- MALESPINI (Giachettus). Aggiunta all'istoria Fiorentina, 360, 700.
- MALESPINI (Ricordanus). Ist. Fiorentina, 161, 698.
- Aggiunta, 360, 700.
- MALFATTI (Bartholomaeus). Citatus, 1859.
- MALFITANUS (Caesar), notarius. Notationes in suo quaternione, 1037.
- MALIK (AL) AL MANSUR, v. 'AL M. 'AL M.
- MALIKI ('AL), v. 'AL M.
- MALAPIERO, v. MASTROPETRUS.
- MALTRETUS (Claudius). Interpret. Procopii, 51, 514.
- Malvasia, v. Monovasia.
- MALVECIUS (Jacobus). Chron. Brianum, 64, 860.
- MALVEZZI, v. MALVECIUS.
- MANETTI (Jannotius). Hist. Pistoriensis, 257, 885.
- Vita, 435, 960.
- Vita Nicolai V, 437, 905.
- MANFREDIS (Astorgius II de), vicarius in Faventia pro Romana ecclesia. Decretum de re iudiciaria, 1133, 1134.
- Statuta de meretricibus, 1136.
- Constituit procuratorem, 1352.
- Concordia cum Bononiensibus, 1353.
- Concordia cum Johanne de Bentivolis, 1365.
- Laudum in controversia, 1367.
- Occisio, 1636.
- MANFREDIS (Carolus de). Erigit porticum palatii publici Faventini, 1765, 1907.
- MANFREDIS (Galeotus de), Faventiae dominus. Memoratus, 1634, 1909.
- Occisio, 1635.
- MANFREDIS (Gens de). Controversiae cum potestate Faventiae, 1295, 1301, 1302, 1303, 1304.
- MANFREDUS, rex Siciliae. Res gestae, 112, 307, 684, 726.
- MANNA BONASANCA (Eliseus de la). Victoria Cremonensium, 467, 869.
- MANNETTI, v. MANETTI.
- MANNIUS (Dominicus Maria). Commentario della vita di Giovanni Aguto, 2031.
- Mantova, v. Mantua.
- Mantua. Laudes, 1775, 1776, 1781.
- Mon. s. Andreae O. s. B., 186, 818.
- Historia, 240, 922, 2017.

- *Ædificatio eccl. s. Andreae*, 1006.
- *Legati Veneti*, 1332.
- *Pactum cum Veronensibus*, 1340.
- *Pax cum Patavio*, 1344.
- *Statua Virgilii eversa*, 1625, 1991.
- V. BONIFACIUS, THEOBALDUS, GONZAGA, CONUS.
- MANTUANUS (Baptista). *Epigramma*, 1776.
- MAOMETUS, v. MOHOMETES.
- MAQQARI ('AL), v. 'AL M.
- MAQRIZI (AL), v. 'AL M.
- MARANGONE (B.). *Croniche di Pisa*, 179, 981.
- Marca *Tarvisina*. *Chronicae*, 279, 303, 416, 686, 687, 866.
 - *Legati Veneti*, 1095.
 - *Venetorum possessiones*, 1104.
 - *Induciae cum imperatore*, 1194, 1195, 1259, 1260.
 - *Epistolae pontificiae*, 1520.
- MARCELLUS (Marinus). *Memoratus*, 1602.
- Marchia, v. Marca.
- MARCHISIUS DE CASSINO, v. CASSINO (M. de).
- MARCHISIUS, scriba. *Annales Genuenses*, 310, 313, 663, 672.
- MARCUS, poëta, discipulus s. Benedicti. *Carmina*, 1652.
- MARCUS, qui et ABBAMONS, Ruberti Salerni ducis f. *Confirmationes*, 1231.
- Mare *Mediterraneum*. *Hist. naturalis*, 327, 676.
- MARI (Johannes Baptista). *Notae ad opuscula Petri diaconi*, 2013.
- MARIA de Francia, imperatrix Constantinopolitana. *Sepulchrum*, 1898.
- MARIAE. *Apud Venetos*, 1099.
- MARIANUS ANTIPATUS, patritius et strategos Calabriae et Lombardiae. *Licentia iter faciendi*, 1222.
- MARINETUS DE MARINO, v. MARINUS (M.).
- MARINI (Cajetanus). *Citatus*, 1577, 1578.
- MARINO, v. MARINUS.
- MARINUS (Marinetus). *Annales Genuenses*, 347, 689.
- MARINUS SANUTUS, v. SANUTUS (M.).
- MARINUS USUSMARIS, v. USUSMARIS (M.).
- MARIUS (Johannes Baptista). *Laudat cod. pervetustum*, 1003.
- MARLIANO (Fabricius de). *Chr. epp. Placentinor.*, 41, 930.
- MARQUARDUS, patriarcha Aquilejensis. *Praecepta imperatorum*, 1209.
- Marrochiam. *Notitiae*, 69, 250, 260, 278, 664, 721, 755, 808.
 - *Cronica regum M.*, 322, 730.
- Marseille, v. Massilia.
- Marsi. *Monum. comitum M.*, 77, 600.
- MARSICANUS (Leo), v. LEO MARSICANUS.
- MARTINUS V, pp. *Epitaphium*, 1902.
- MASCA (Pandulphus), v. PANDULPHUS, Pisanus.
- Massa Fiscaglia, v. Massa Fiscalia.
- Massa Fiscalia. *Controversiae Venetorum ibi terras habentium*, 1319.
- Massilia. *Commercia Venetorum*, 1102.
 - *Tituli Christiani*, 1851.
- MASTROPETRUS (Aureus), dux Venetiarum. *Nummus aureus*, 1966.
- MASUDI ('AL), v. 'AL M.
- Matalo. *Memoratus*, 1433.
- Matamancum, v. Mathemaucum.
- MATHAEIS (Pompejus de). *Chronica*, 353, 945.
- MATHAEUS, cantor. *Extrui jubet hospitium in civitate Neretina*, 1741.
- MATHAEUS DE GRIFFONIBUS, v. GRIFFONIBUS (de) (M.).
- MATHAEUS PALMERIUS, v. PALMERIUS (M.).
- MATHAEUS SPINELLUS, v. SPINELLUS (M.).
- MATHAEUS VILLANI, v. VILLANI (M.).
- Mathemaucum. *Citatum*, 1131.
 - *Translatio sedis episcopalis*, 1238.
- MATHILDES, comitissa. *Vita*, 142, 146, 173, 174, 193, 599, 615, 836, 837, 943, 1006.
 - *Bona*, 1183.
 - *Praeceptum*, 1233.
 - *Bona sua ecclesiae Romanae donat*, 1236.
 - *Immunitates concedit*, 1432.
 - *Memorata*, 1522, 1973.
- MATTHAEUS, v. MATHEUS.
- MATTHIAS (s.), Apostolus. *Memoratus*, 1737.

- MAURISIUS (Gerardus). Hist. Eccelini, 281, 668.
- MAURITIUS, eps. Bracarensis [BOURDIN], v. GREGORIUS VIII.
- MAUROALDUS, abbas Farfensis. Permutatio bonorum, 1384.
- MAUROCENUS (Dominicus) [MOROSINI], dux Venetiarum. Praecepta, 1251.
— Epitaphium, 1878.
- MAUROCENUS (Johannes), monachus, v. CANDIANUS (Vitalis).
- MAUROCENUS (Marinus), dux Venetiarum. Concordia cum Tunete, 1291, 1316.
- MAURUS, archiep. schismaticus Ravennatis ecclesiae. Laudatur ab imperatore Constante, pro pugna contra Sedem Apostolicam, 1140.
- MAURUS (Christophorus), Venetiarum dux. Confirmat diploma pro Loreto, 1371.
- MAXIMIANUS, eps. Ravennas. Cathedra episcopalis, 1839.
— Memoratus, 1841.
- MAXIMILIANUS I, imperator. Praecepta, 1210.
— Nummus dictus « Thaler », 1973.
- MAXIMUS, imperator. Nummus, 1962.
- Meca. Chronica, 228, 872.
- Medici. Saraceni, 148, 694.
- MEDICIS (de), v. COSIMUS.
- MEDICIS (Laurentius de). Epistola Sixti IV pp., 1571.
- MEDICIS (Nannina de), uxor Bernardi Oricellarii. Epitaphium, 1912.
- MEDICIS (Petrus de). Dedicatarius, 369, 839.
- MEDICIS (Petrus de), Laurentii f. Epitaphium, 1921.
- MEDIOLANENSIS (Landolphus), v. PAULO (DE SANCTO) (L.).
- Mediolanum. Catal. archiep., 15, 19, 25, 130, 150, 541, 592, 638, 763, 857.
— De situ M., 19, 541.
— Ordo episc. suffrag., 25, 638.
— Parva chron., 28, 769.
— Chronica Datii, 42, 581.
— Manipulus Florum, 130, 763.
— Historia, 139, 157, 165, 218, 381, 393, 447, 530, 582, 610, 707, 746, 961.
- Bellum adversus Comenses, 237, 605, 1015.
- Chron. extravagans, 243, 768.
- Excidium, 261, 625.
- Annales, 316, 895.
- De gestis sub Othone Vicecomite, 339, 713.
- De mirabilibus ecclesiae Mediolanensis, 402, 766.
- Fragm. histor., 414, 804.
- Laudes, 468, 914.
- Constitutiones apostolicae, 1076.
- Mon. s. Ambrosii, 1152.
- Pax cum Venetis, 1359.
- Epistolae pontificiae, 1520.
- Legatio s. Petri Damiani, 1582.
- Versus, 1661.
- Aedess. Dionysii, 1697, 1701, 1702.
- Basilica s. Laurentii, 1699.
- Portae urbis, 1706.
- Eccl. fr. Carmelitarum, 1767.
- Basilica s. Ambrosii, 1859.
- Basilica Portiana, 1893.
- Eccl. S. M. Gratiarum, 1911.
- Kalendarium Ambrosianum, 1953, 1954, 1958.
- Clerus Ambrosianus, 2014.
- V. *Ambrosiana (Bibliotheca)*.
- V. *Socii Palatini*
- Cf. SFORTIA, *Concilia*, VICECOMES, SFORTIA VICECOMES, *Lombardia*.
- V. AUSPERTUS, arch., TEDALDUS, arch., CORIUS (Bernardinus).
- Melissanum, dioecesis Neretinae. Memoratum, 1875.
- MEMMIA TERTULLA. Titulus, 1808.
- Memphis, v. CAJUS.
- Meretrices. Statuta, cf. Faventia.
- MERLANIS (Georgius de), v. MERULA (G.).
- MERLINUS. Praesagia, 1738.
- MERULA (Georgius). Deca II Hist. Mediolani, 393, 961.
- MESSA (Nuta de). Nuptiae, 1471.
- Messana. Liberatio a Saracenor. dominatu, 203, 988.
— Collegium S. J., 500, 992.
— Carmen mulierum Mess. in obsidione Caroli I Andegavensis, 1726.
- Messina, v. *Messana*.
- MICHAEL CANNESIUS, v. CANNESIUS (M.).
- MICHAEL (Dominicus), dux Venetia-

- rum. Pactum cum rege Hierosolymitano, 1016.
 — Praeceptum, 1251.
 MICHAEL DE VICO, v. VICO (M. de).
 MICHAEL (fr.) DE CESENA, v. CAESENSA (M. de).
 MICHAEL PALEOLOGUS, imperator. Negotiationes cum Venetis, 1097, 1105.
 — Citatus, 1335.
 MICHAEL, patriarcha Constantinopolitanus. Epistola pontificia, 1515.
 MICHAEL SAVONAROLA, v. SAVONAROLA (M.).
 MICHAEL (Vitalis), dux Venetiarum. Praecepta, 1251, 1252.
 MICHIEL, v. MICHAEL.
 Milano, v. Mediolanum.
Milites stipendiarii, v. *Compagnie di ventura*.
 Mimio. S. Maria, 1419.
 MINOJA (M.). Citatus, 389, 750.
 MINERBETTI (Petrus), Joh. f. Cronica Fiorentina, 427, 838.
 MINUTOLIS (Jacobus de), eps. Noce-
 rae. Epigramma, 1770.
 Mirabello, v. Heraclea.
Miracula. Venetiis operata, 1599.
 V. BENEDICTUS (S.).
 Mitilianense (territorium). Eccl. SS. Trinitatis, 1224.
 Mitra. Abbatis Cavensis, 1077.
 Mitræ, v. *Episcopi, Patriarchae*.
 MITTARELLI (Johannes Benedictus).
 Collectio Faventina, 1378.
 — De literatura Faventinorum, 2033.
 Modena, v. Mutina.
 MODESTUS (?). De morte Eugenii IV, 474, 838.
 Modoetia. Chronicon, 304, 770.
 — Ecclesia cathedralis, 1184, 2002, 2003.
 MOHAMEDES, filius Isa. Vita, 32, 673.
 MOHAMEDES, Tunetis rex. Confirmat pacta cum Venetis, 1316.
 MOLINIUS (Dominicus). Eius Codex, 275, 764.
 — Laudatus, 1648¹, 1796, 1797, 1798, 1798¹, 1798².
Monachi. Fugientes inquirentur, 1141.
 — Graviter aegrotantes, 1985.
 MONACHUS Casinensis. Hist. rerum Langob. gestar., 58-528.
 — Rerum in r. Neapol. gestar., 175, 597.
 MONACHUS Nonantulanus anonymus.
 De monast. s. M., s. Crucis et s. m. Fuscae, 99, 579.
 MONACHUS Patavinus. Chronicon, 303, 686.
 — Citatus, 352, 793.
 MONACHUS S. Sophiae Beneventi. Chron. ducum et princ. Beneventi, 62, 587.
 MONACIS (de) (Laurentius). Ezerinus III, 291, 849.
 MONALDESCHI, v. MONALDESCUS.
 MONALDESCUS (Ludovicus Bonconte).
 Annali di Roma, 395, 880.
Monetaria officina, v. *Jus monetae*.
 Monferrato, v. Monsferratus.
 Monovasia. Citata, 1117.
 Monsferratus. Principes et marchiones, 134, 979.
 V. BONIFACIUS, marchio M.
 Mons Lucinus, v. Montalcinum.
 Mons Pessulanus. Commercia Venetorum, 1102.
 Mons Puellarum, v. Mons Pessulanus.
 Montalcino, v. Montalcinum.
 Montalcinum. Expugnatum et eversum a Senensibus, 1719.
 MONTALDO (fr. Adam de). Domus Auriæ triumphi, 362, 944.
 MONTANUS (mag. Johannes). Oratio fun. Ph. M. Vicecomitis, 456, 887.
 Montaperti, v. Montapertum.
 Montapertum. Bellum, 340, 341, 342.
 Montecassino, v. Casinum.
 MONTEFORTE (Hugo de). Stipendia facta sub Florentinis, 1361, 1482.
 MONTEFORTE (Johannes de), dominus Tyri et Turonae. Conventio cum duce Venetiarum, 1328.
 Monterigionum (castrum). Aedificatio, 1881.
 MONTFORT (de), v. MONTEFORTE (de).
 Montone, v. Vitis.
 MONTONO (Brachius de). Vita, 415, 931, 1637, 1774.
 — Conflictus Aquilanus, 464, 896.
 Montpellier, v. Mons Pessulanus.
Monumenta. Non inscripta, 2000.
 Monza, v. Modoetia.
 MORANO (Bonifacius de). Chron. Mutinense, 380, 782.

- MORENA** (Otto et Acerbus). *Hist. rerum Laudensium*, 253, 623.
- MORIGIA** (Bonincontrus). *Chronicon Modoetiense*, 304, 770.
- MORO**, v. **MAURUS**.
- Moronum**. *Memoratum*, 1612, 1614, 1615.
- MOROSINI**, v. **MAUROCENUS**.
- MOYSES** (magister), *Bergomensis*. *De laudibus Bergomi*, 239, 604.
- MUALLIM** ('Ibn 'al), v. 'IBN 'AL M.
- MUGAHID**. *De rebus gestis in Sardinia*, 182, 185, 643, 785.
— — in *Pisa*, 184, 965.
- MUGETTUS**, v. **MUGAHID**.
- MUHAMMAD**, v. **MOHAMETES**.
- MUHAMMED**, v. **MOHAMETES**.
- MULTEDO** (Gulielmus de). *Annales Genuenses*, 347, 348, 639, 692.
- Mundi finis**. *Memorata*, 1422.
- Münster**. *Monasterium*, 1148.
- MUQADDASI** ('AL), v. 'AL M.
- MUQADDASI** ('ABU SAMAH 'AL), v. 'ABU S. 'AL M.
- Murano**, v. **Murianum**.
- MURATORI** (Ludovicus Antonius). *Citatus*, 351, 389, 412, 497, 579, 737, 750, 909, 971.
- Murianum**. *Concessio Venetorum pro potestate*, 1110.
— *Mon. s. Cipriani*, 1754.
- MURTEDA** (o), cf. **MULTEDO**.
- MUSETUS**, v. **MUGAHID**.
- Musica**. *Micrologus Guidi monachi*, 1977.
- MUSSATUS** (Albertinus). *Tragoedia Ecerinis*, 293, 749.
— *Hist. Augusta*, 382, 748.
— *De gestis Italicorum*, 389, 750.
— *Ludovicus Bavarus*, 394, 757.
— *Memoratus*, 1731.
— *Epigrammata*, 1736, 1737.
- MUSSIS** (Johannes de). *Corpora ss. Placentiae*, 45, 821.
— *De antiq. Placentiae*, 153, 822.
— *Placent. descriptio*, 171, 825.
— *Chron. rector. Placentiae*, 244, 823.
— *Chronicon Placentin.*, 318, 850.
- MUSTAFA**, v. **HAZI ALIFE M.**
- MUTI** (Petrus). *Chronicon*, 351, 737.
- MUTI** (Sagacius). *Chronicon*, 351, 737.
- Mutina**. *Descriptio*, 133, 544.
— *Chronicon*, 181, 380.
- *Translatio corporis s. Geminiani*, 229, 596.
- *Annales*, 245, 762.
- *Series consulum*, 248, 707.
- *Praecepta pro ecclesia Mutin.*, 1156.
- *Eccl. s. Caesarii*, 1187.
- *Sacramentum filiorum Manfredi*, 1254.
- *Sacramentum Gomolae*, 1258.
- *Kalendaria*, 1948, 1949.
Cf. **GEMINIANUS** (s.), **LEODONINUS**.
- MUTIUS** (Achilles). *Citatus*, 1580, 1659.
- MUTIUS** (Moyses). *Pergamensis. De laudibus Bergomi*, 1580, 1659.
— *Epigramma*, 1659.
- Mutationes**. *Venetorum*, 1120, 1121.
— *Venetorum eorum duci*, 1325.
V. **SALIMBENIS** (domini de).
- NALDIUS** (Naldus). *Vita Jannotti Manetti*, 435, 960.
- NALDUS NALDIUS**, v. **NALDIUS** (N.).
- NANIUS** (Ludovicus), *medicus et philosoph. Faventinus. Epitaphium*, 1923.
- Napoli**, v. **Neapolis**.
- Nardò**, v. **Neritum**.
- NARDÒ** (Stephanus de), v. **NERITO** (S. de).
- NAVAGERO**, v. **NAVAGERIUS**.
- NAVAGERIUS** (Andreas). *Storia della rpb. Veneziana*, 80, 955.
- NAWAWI** ('AN), v. 'AN N.
- Neapolis**. *Chron. episcoporum*, 23, 521.
— *Vita s. Athanasii ep. Neapol.*, 113, 114, 128.
— *Rerum in regno Neapolitano gestarum*, 119, 175, 306, 589, 597, 974.
— *Diurnalia*, 315, 681, 404, 934.
— *Opuscula histor.*, 346, 975.
— *Annales*, 425, 962.
— *Acta parlamenti nonnullorum episcoporum Neapolit. contra Ludovicum, Bavariae regem*, 1350.
— *De restitutione bonorum b. Petri*, 1499.
— *Studium*, 1596.
— *Consules*, v. **CAESARIUS**, **BONUS**.
— *Aedicula comitum Policastri*, 1896.
— *Eccl. cathedralis*, 1869.

- Eccl. s. Clarae, 1893.
 Cf. FERDINANDUS, JOHANNES eps.,
 FRIDERICUS, JOHANNA, ALPHON-
 SUS V.
Necrologia, 1944.
Negropons, v. Eubaea.
 NELLI (Petrus). Sonetto, 1792.
 NEOCASTRO (Bartholomaeus de). Hist.
 Sicula, 331, 711.
Neretinum, v. *Neritum*.
 NERITO (Angelus de), v. TAFURO (A.).
 NERITO (Stephanus de). Cronaca de
 li abati di s. Benedicto, 213, 803.
Neritum. Ecclesia S. M. de N., 213,
 803.
 — Bellum a Venetis infertum, 495,
 943.
 — Juramentum fidelitatis, 1341.
 — Parlamentum Nardensis abbatis
 cum episc. Neapolit. contra Lu-
 dov. Bavariae regem, 1350.
 — Eccl. s. Theodori m., 1557.
 — Inscriptiones, 1723.
 — Hospitium, 1741.
 — Titulus Romani aevi, 1802.
 — Eccl. cum monasterio, 1884.
 — Mon. fr. Praedic., 1889, 1942.
 — Apparitio s. Michaëlis archan-
 geli, 1926, 1972.
 — Eccl. cathedralis, 1939.
 NERIUS, Donati f. Citatus, 242, 936.
 — Annales Senenses, 411, 810.
 NERLI, v. NERLIUS.
 NERLIUS (Antonius). Breve Chron.
 s. Andreae O. s. B., 186, 818.
 NIBBIA (Huccardus de), jurisc. Nova-
 riensis. Sepulchrum, 1895.
 NIBBIA (Petrus de), jurisc. Novariensis.
 Memoratus, 1486.
 — Beneficiis donatus, 1566.
 NICEPHORUS PHOCA. Legatio ad N. Ph.,
 158, 558.
 NICOLAUS (s.). Effigies, 1711.
 NICOLAUS II, pp. Epistolae, 1517.
 NICOLAUS V, pp. Vita, 425, 437.
 — Creatio et coronatio, 473, 836.
 NICOLAUS, cardinalis Aragoniae [Ro-
 selli]. Vitae Rom. pont., 10,
 511.
 NICOLAUS DE CURBIO, v. CURBIO (N.
 de).
 NICOLAUS III, marchio Estensis. In-
 vestit terras Jacobo de Delayto
 notario, 1363, 1364.
 — Laudum in controversia, 1367.
 — Pacta, 1484.
 NICOLAUS DE JAMSILLA, v. JAMSILLA
 (N. de).
 NICOLAUS, patriarcha Aquilejensis.
 Praeceptum imperatoris, 1207.
 NICOLAUS, eps. Botrontinensis. De
 itinere ital. Henrici VIII, 335,
 747.
 NICOLAUS FERRARIENSIS (fr.), v. FER-
 RARIA (fr. N. de).
 NICOLAUS GUERCIVS, v. GUERCIVS (Ni-
 colaus).
 NICOLAUS SMEREGUS, v. SMEREGUS
 (N.).
 NICOLAUS SPECIALIS, v. SPECIALIS
 (N.).
 NICOLAUS TEGRIMUS, v. TEGRIMUS
 (N.).
 NIGELLUS (Ernoldus). De rebus gestis
 Lud. Pii, 100, 525.
 Nilus. Antiquitates, 156, 862.
Nobiles, v. *Patritii*.
 Nola. Eccl. s. Felicis, 1649.
 — Coemeterium s. Felicis, 1815,
 1816, 1821, 1822, 1823, 1825,
 1828, 1829, 1831, 1835, 1837,
 1838, 1842, 1848.
 V. PAULINUS (s.).
 Nonantula. Fundatio monast., 94, 363.
 — Nomina abbatum, 95, 563.
 — Monast. s. M., Ss. Crucis et s. m.
 Fuscae, 99, 569.
 NONANTULANUS monachus, v. MONA-
 CHUS N.
 Normanni. In Sicilia, 112, 726.
 — Poëma, 183, 595.
 — In Japygia et Apulia, 194, 603.
 Northmanni, v. Normanni.
 Nosocomia et hospitia. Senarum, 1461,
 1463, 1468, 1491.
 — Forlivii, 1570.
 — Nereti, 1741.
 Notarius de Antiportu, v. ANTIPORTU
 (notarius de).
Notitiunculae historicae, 1001.
 Novalesa, v. Novalicia.
 Novalicia. Fragm. Chron. N., 91,
 574.
 Novaliciense (coenobium), v. Novalicia.
 Novara, v. Novaria.
 Novaria. Eccl. s. Gaudentii, 1486.
 — Eccl. s. Petri mart., 1895
 Novocomum, v. Comum.

NUCE (Angelus de), abbas Casinensis. Vineam restituit, 1934.
 — Inscriptiones, 1934, 1937.
 — Recordatio virorum benemeritorum, 1935.
 — Descriptio Casini Montis, 2015.
Numismata, 1959.
Nuptiales (Chartae), v. *Dotes*.
 NUWAYRIE ('AN), v. 'AN N.

OBERTUS, cancellarius. *Annales Genuenses*, 263, 630.
 OBERTUS STANCONIUS, v. STANCONIUS (O.).
 OBIZZO I, marchio Estensis. *Pacta cum Venetis*, 1318, 1319, 1320, 1324.
 OBIZZO II, marchio Estensis. *Negotiationes cum Venetis*, 1105.
 OCHINIUS (fr. Bernardinus). *Haereses*, 1646.
 ODERISIUS II, cardinalis. *Abbas Casinensis*, 1012, 1013.
Oblationes. *Monasteriis*, 1338.
Odea. S. Nicolai in urbe Roma, 1711.
 — *Ecclesiae Ravennatis*, 1716.
 ODERISIUS, comes. *Oblationes*, 1420.
Officia. S. P. Benedicti, 1975.
 OGERIUS ALFERIUS, v. ALFERIUS.
 OGERIUS PANIS, v. PANIS (O.).
 OITO, v. OTTO.
 OLAVUS, Norvechorum rex. *Citatus*, 1520.
Olona. *Capitula Lotharii I*, 1054, 1056.
 — *Eccl. s. Laurentii*, 1877.
Orationes, 1974.
Oratores, v. *Legati*.
Ordo s. Benedicti. *Historia*, 120, 636.
 ORIA (D'), v. AURIA.
 ORICELLARIUS (Bernardus). *De u. Roma*, 49, 964.
 — *Citatus*, 1799.
 — *Inscriptiones*, 1912, 1913.
 — *Sepulchrum*, 1915.
 — *De ejus vita et in rem litterariam meritis*, 2032.
 ORICELLARIUS (Johannes). *Dedicatio « S. Sepulchri »*, 1906.
 ORICELLARIUS (Paulus). *Monumentum*, 1913.
 ORSEOLO, v. URSEOLUS.
 ORSI (O), v. URSUS.

Orvieto, v. *Urbs Vetus*.
 OSIMUM. *Epistola Florentinorum*, 1624.
 OSIUS (Felix). *Vita Ricciardi s. Bonifacii*, 282, 993.
 — *De semetipso*, 1794.
 OSTIENSIS (cardinalis), v. BARTHOLOMAEIS (Henricus de).
 OSTIENSIS (Leo), v. LEO MARSICANUS.
 OTHO, v. OTTO.
 Otranto, v. *Terra d'Otranto*.
 OTTA, abbatissa s. Juliae Brixienensis. *Concordia cum Bonifacio, marchione Tusciae*, 1427.
 OTTO I, imperator. *Leges*, 1069.
 — *Praecepta*, 1166, 1167, 1168, 1170.
 — *Memoratus*, 1404.
 OTTO II, imperator. *Praecepta*, 1173.
 OTTO III, imperator. *Leges*, 1070, 1071.
 — *Praecepta*, 1171, 1172, 1173.
 — *Memoratus*, 1418.
 OTTO IV, imperator. *Praecepta*, 1201, 1202.
 OTTO, comes palatinus. *Missus Frederici I imp.*, 1439.
 OTTO DE SANCTO BLASIO, v. BLASIO (DE SANCTO) (O.).
 OTTO FRISINGENSIS, eps. *De gestis Frederici I imp.*, 232, 622.
 OTTO, marchio Savonae [DEL CARRETTO]. *Pactum cum Januensibus*, 1264.
 OTTO MORENA, v. MORENA (O.).
 OTTO, Petri, senatoris Romani, f. *Memoratus*, 1428.
 OTTO VICECOMES, v. VICECOMES.
 OTTOBONUS, scriba. *Annales Genuenses*, 274, 641.

Paces. *Inter Imolam, Bononiam atque Faventiam*, 1277.
 — *Patavinos inter et Vicentinos*, 1289.
 — *Anconae cum Venetiis*, 1334.
 — *Inter Patavium et Mantuam*, 1344.
 — *Taurinensis*. a. 1381, 1358.
 — *Inter duces Venetiarum et Mediolani*, 1369.
 Cf. *Concordiae*.
 Padova, v. *Patavium*.
 Padua, v. *Patavium*.

PAGANUS, potestas Parmae. Concordia inter Bononiam et Faventiam, 1278.

Palaestrina. Citata, 1131.

Palaria. Abbatia ss. Sebastiani et Zosimi, 1518, 1519.

PALDO (s.). Vita, 83, 522.

PALEOLOGI, cf. MICHAEL P., ANDRONICUS III.

Palermo, v. Panormum.

Palestrina, v. Palaestrina.

PALLAVICINUS (Obertus). Foedus cum Azzone Estense, 1309.

Pallium. Venetis concessum, 1181, 1202, 1204.

— Arch. Ravennatis, 1492.

PALMERIUS (Matthaeus). De temporibus, 369, 434, 477, 884, 889, 941.

— De vita N. Acciajoli, 386, 899.

— De captivitate Pisarum, 450, 894.

— Obitus, 1036.

— Epitaphium, 1910.

PALMIERI, v. PALMERIUS.

PANDULFUS, v. PANDULPHUS.

PANDULPHUS IV, princeps Langobardorum. Largitiones, 1423.

— Tumulus, 1698.

PANDULPHUS V, dux Langobardorum. Largitiones, 1426.

PANDULPHUS, filius adoptionis Gisulfi principis Beneventani. Memoratus, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1417.

PANDULPHUS, Pandulfi, princ. Beneventani, f. Memoratus, 1409, 1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1417.

PANDULPHUS II, princeps Capuae. Praeceptum, 1225.

PANDULPHUS Pisanus [MASCA]. Vitae Rom. pont., 10, 30, 510, 511.

PANETIUS (Baptista). De rebus gestis com. Mathildis, 174, 946.

PANEZIO, v. PANETIUS.

PANIS (Ogerius). Annales Genuenses, 294, 661.

PANNOCCHIESCHI. Sonetto satirico, 1753.

Panormum. Descriptio, 164, 280.

— Notitiae, 442, 847.

Pantellaria, v. Cosura.

PAOLINO DI PIETRO. Cronica, 324, 739.

PAPEBROCHIUS (Daniel). Versio Diurnarium, 315, 681.

Papia, v. Ticinum.

PAPPAFAVA. Codex P., 275, 764.

PARISIENSIS (Johannes), v. JOHANNES S. VICTORIS.

PARISIO (Johannes de), v. JOHANNES S. VICTORIS.

PARISIUS DE CERETA, v. CERETA (P. de).

Parma. Chronicon, 193, 626.

— Fragn. hist., 378, 797.

— Diarium, 492, 932.

— Epistola pontificia, 1520.

V. PAGANUS, potestas P.

PARTECIACUS (Johannes), dux Venetiarum. Privilegia negotiatoribus, 1154.

PARTECIPAZIO, v. PARTECIACUS.

Pascha. Inscriptio in memoriam festi Paschatis, 1813.

PASCHALIS I, pp. Epistolae, 1500, 1501.

— Bullae, 2025.

PASCHALIS II, pp. Consecrat. eccl. cathedr. Cajetan., 1011.

— Epistolae, 1532, 1533, 1574.

— Consecratio ecclesiae s. Mennae in S. Agatha Gothorum, 1870.

PASIUS (Jacobus de). Eius bibliotheca, 458, 993.

PASIUS (Lucas) Faventinus, prot. et nuncius apostolicus. Tumulus, 1769.

Patavium. Nomina episcoporum, 12, 712.

— Vitae Carrariensium, 199, 853.

— Regimina P., 275, 764.

— Liber chronicorum, 279, 289.

— Chronicon, 383, 854.

— Novitates, 384, 796.

— Laudes, 471, 874.

— Pactum pro homicidis et malefactoribus, 1107.

— Pax cum Vicentinis, 1289.

— Pacta cum Venetis, 1343.

— Pax cum Mantua, 1344.

— Petitio Domini Veneti, 1610.

— Bellum Carrariensium, 1625.

— Incendium, 1715.

— Inscriptiones, 1721.

— Aedes s. Danielis, 1725.

— Aedes s. Augustini, 1744.

— Aedes s. Antonii, 1931.

Patriarchae. Aquilejens., 17, 795.
 — Alexandrini, 312, 679.
Patritii. Placentini et Italiae, 171, 825.
 — Vicentini, 292, 734.
 — Neapolitani, 346, 975.
 — Florentini, 432, 828.
 PAULINUS (s.), eps. Nolanus. Carmen, 1649.
 PAULINUS junior, eps. Nolanus. Depositio, 1823.
 PAULINUS, PETRI filius, v. PAOLINO DI PIETRO.
 PAULO (DE SANCTO) (Landulphus). Liber histor. Mediolanensium, 218, 610.
 Paulus (Sanctus), cf. PAULO (de S.), Pol (Saint).
 PAULUS I, pp. Epistolae, 1497, 1499.
 — Privilegia, 1513.
 PAULUS II, pp. Vita, 459, 939.
 — De gestis suo tempore, 466, 924.
 — Adventus Friderici III imp., 486, 921.
 PAULUS IV, pp. Epistolae, 1573.
 PAULUS Bernriedensis. Vitae Rom. pont., 10, 511.
 PAULUS, diaconus [WARNEFRIDUS]. Hist. miscella, 3, 567.
 — De gestis Langob., 5, 520.
 — Fragm. hist. Langob., 66, 524.
 — Mors, 1002.
 — Cardinalatus, 1003.
 — Memoratus, 1664.
 — Tumulus Arichis, 1666, 1669.
 PAULUS, negotiator. Memoratus, 1399.
 PAULUS SCORDILLA, v. SCORDILLA (P.).
 PAULUS WARNEFRIDUS, v. PAULUS, diaconus.
 Pavia, v. Ticinum.
 PEIRACO (Aymericus de), v. PEYRIACO (A. de).
 PELAGIUS II, pp. Epistolae, 1493, 1494.
Peregrini. In Terra Sancta, 1273, 1983.
 PEREGRINUS (Camillus), Alexandri f., historicus Neapolitanus. Sepulchrum, 1936.
 — Historia principum Langobardorum, 2010.
 — Dissertationes, 2011.
 Pergamum, v. Bergomum.
 Pergoletum. Eccl. s. Nicolai, 1832.
 PERTHARITUS, Langobardorum rex. Inscriptio, 1845.

PERTOLDUS, patriarcha Aquilejensis. Praeceptum imperatoris, 1205, 1206.
 PERTZ (G. H.). Eius *Archiv.* Citatus, 1063, 1072.
 Pescara, v. Alternum.
Pestilentiae. Notitiae, 407, 851.
 PETRARCHA (Franciscus). Epitaphium Jacobi II de Carraria, 1747.
 PETRI (Antonius). *Diarium Romanum*, 448, 852.
 PETRONACIUS, archiep. Ravennas. Memoratus, 1501.
 — Bulla Paschalis I, pp., 2025.
 PETRONACIUS, Brixianus, abbas Casinensis. Memoratus, 2011.
 PETRONE (Paulus), Lielli f. Mesticanza della cecità de' Romani, 469, 883.
 PETRUS, abbas Cavensis. Mitra decoratur, 1077.
 PETRUS, abbas Cluniacensis. Epistola pontificia, 1553.
 PETRUS AZZARIUS, v. AZZARIUS (P.).
 PETRUS CANDIDUS DECEMBRIUS, v. DECEMBRIUS (P. C.).
 PETRUS CANTINELLI, v. CANTINELLI (P.).
 PETRUS Cavensis. Vita, 143, 615.
 PETRUS, consul, dux atque senator Romae. Oblationes, 1428.
 PETRUS CRYSOLOGUS, eps. Ravennas. Epistola, 1579.
 — Offert pateram argenteam, 1651.
 — Memoratus, 1327.
 PETRUS CYRNAEUS, v. CYRNAEUS (P.).
 PETRUS DAMIANUS (b.). Vita, 168, 967.
 — Epistolae, 1582.
 — Promissio abbatis Desiderii, 1583.
 PETRUS DE AQUAROLA, v. AQUAROLA (de) (P.).
 PETRUS DE HERENTAS, v. HERENTAS (P. de).
 PETRUS DE RIPALTA, v. RIPALTA (P. de).
 PETRUS, diaconus. De viris ill. Casinens., 54, 612.
 — Vita, 54, 612.
 — Epitome chronicor. Casin. (?), 57, 606, 2015.
 — Chron. Casin., 208, 209, 591, 613.
 — Mansio in mon. Casinensi, 1012.
 — A Casino expulsus, 1586.

PETRUS LUNENSIS, v. BENEDICTUS XIII antip.
 PETRUS PAULUS VERGERIUS, v. VERGERIUS (P. P.).
 PETRUS Pictaviensis [Poitiers], abbas Cluniacensis. Epitaphia, 1708, 1874.
 PETRUS PISANUS, v. PISANUS (Petrus).
 PETRUS, presbyter. Vita ss. Paldonis, Tatonis et Tasonis, 83, 522.
 PETRUS RUSSIUS, v. RUSSIUS (P.).
 PETRUS, subdiaconus Neapol. Ecclesiae. Additiones ad Chron. Neapol. epp., 23, 521.
 — Vita s. Athanasii, 114, 533.
 — Translatio corporis s. Athanasii, 128, 537.
 PEYRIACO (Aymericus de). Vitae pont. Rom., 30, 510.
Pharpha, v. Farfa.
 PHILELPHUS (Franciscus). Epistolae, 463, 937, 1632.
 PHILELPHUS (Johannes Marius). Bellum Finariense, 475, 897.
 — Epistola, 1629.
 — Carmina, 1760, 1762.
 — Epitaphium, 1761.
 PHILIPPUS III, imperator Francorum. Negotiationes cum Venetis, 1105.
 — Monitum pontificium, 1564.
 PHILIPPUS III, Hispaniarum rex. Diploma, 1211.
 PHILIPPUS IV, Francorum rex. Epistola, 1609.
 PHILIPPUS IV, Hispaniarum rex. Diploma, 1212.
 PHILIPPUS, Andegavensis, regis Caroli II f. Sepulchrum, 1739.
 PHILIPPUS DE LIGNAMINE, v. LIGNAMINE (Ph. de).
 PHILIPPUS, eps. Tridentinus. Memoratus, 1467.
 PHILIPPUS VILLANI, v. VILLANI (Ph.). *Philologi*. Saraceni in Sicilia, 131, 976.
Philosophi, cf. Az ZUZANI.
 PHOCA (Nicephorus), v. NICEPHORUS (Ph.).
Piacenza, v. Placentia.
Piadene, v. Platina.
 PICCINELLIUS (Philippus). Elogium, 2016.
 PICCOLOMINI (Æneas Sylvius), v. PIUS II pp.

Picenum. Citatum, 1337.
 PICININUS (Jacobus). Commentarii, 480, 481.
 PICININUS (Nicolaus). Oratio in ejus funere, 439, 881, 1630.
 — Victor in navali bello, 467, 869.
 PICININUS (Scipio), cf. PICININUS (Jacobus).
 PIGNOLIUS (Lanfrancus). Annales Genueses, 347, 689.
 PIGNOLO, v. PIGNOLIUS.
Pignora, v. *Represalia*.
 PINELLI (Johannes Vincentius). Adnotationes ad Chronicon Venetum Andreae Danduli, 2008.
 PINZZAST (Jordanus). Pactum cum abbate Casin., 1013.
Piombino, v. **Plumbinum**.
 PIPINO, v. PIPINUS.
 PIPINUS, Italiae rex, Caroli Magni filius. Leges, 1050.
 — Charta divisionis, 1051.
 — Pro b. Petri patrimonio, 1499.
 PIPINUS (Franciscus). Acquisitio Terrae Sanctae, 215, 666.
 — Chronicon, 277, 736.
 PIPPINUS, v. PIPINUS.
Pirano, v. **Piranum**.
Piranum. Tributa, 1091.
 PIROVALO (Guifredus de), potestas Bononiae. Eligit procuratorem, 1287.
Pisa, v. **Pisae**.
Pisae. Chronica, 79, 179, 211, 619, 816, 981.
 — Breviarium hist., 160, 806.
 — De origine civ. P., 160, 806.
 — Notitiae, 184, 965.
 — Gesta triumphalia, 219, 620.
 — Fragm. histor., 349, 355, 705, 729.
 — Expugnatio, 423, 839.
 — Captivitas, 450, 894.
 — Eccl. s. Salvatoris Cpl., 1288, 1449.
 — Foedus Senensium cum comite Jordano, 1312.
 — Foedus cum Venetis, 1339.
 — Ne commercium deficiat, Todinos liberant, 1349.
 — Epistolae pontificiae, 1528, 1556, 1558.
 — Privilegia pontificia, 1549.
 — Laudes S. pontificis, 1552.

- Laudes s. Bernardi, 1589, 1590.
- Gesta Pisanae classis, 1590.
- Epistola consulibus Cajetanis, 1594.
- Aedes s. Francisci, 1733, 1894.
- Aedes fr. Minor., 1743.
- V. LANDULFUS, eps. P.
- PISANUS (Petrus). Gesta triumphalia, 219, 620.
- Pistoia, v. Pistorium.
- Pistorium. Historia, 180, 257, 376, 413, 788, 885, 893, 903.
- Immunitates eccl. Pist. 1555.
- PIUS II, pp. Dedicatarius, 399, 908.
- Vita, 451, 958.
- De morte Eugenii IV, 473, 886.
- Expeditio in Turcas, 483, 911.
- Placentia. Chr. episcoporum, 41, 930.
- Corpora ss. in eccl. Plac., 45, 821.
- Eccl. s. Antonini, 45, 821.
- Eccl. s. Gregorii, 45, 821.
- Antiquitates, 153, 822.
- Descriptio, 171, 825.
- Chron. rectorum, 244, 823.
- Historia, 420, 807.
- Annales, 445, 917.
- Jus monetae eccl. Plac., 1188.
- Monast. s. Savini, 1520.
- Episcopi ordinentur ab arch. Ravennatibus, 1554, 1555.
- Cf. Sarmatum.
- V. BERNARDUS, eps. P., DIONISIUS, eps. P.
- PLACIDUS ROMANUS, mon. Casinens. Supplementum. vir. ill. mon. Casinens., 337, 933.
- Placita. In praesentia missi imperatoris, 1215.
- In praesentia Lupi, ducis Spoleti, 1381.
- In praesentia missorum Ludovici Pii, 1385, 1386.
- In praesentia Ottonis III, 1419.
- Coadunatum a Bonifacio marchio, 1424.
- Platina. Praeceptum Mathildis comitissae, 1233.
- PLATINA (Bartholomaeus, vel Baptista) [SACCUS]. Hist. Mantuae, 240, 922, 2017.
- Vita Nerii Capponii, 453, 907.
- Vita Sixti IV, 457, 940.
- Vita Calisti III, 482, 938.

- Epitaphium, 1773.
- Plombinum. Obsidio, 476, 892.
- Poggibonzi. Memoratum, 1473.
- POGGIUS BRACCIOLINIUS, v. BRACCIOLINIUS (P.).
- Pol (Saint), v. HENRICUS, comes S. P.
- POLANUS (Petrus), dux Venetiarum. Statuit ordinem pompae Scholarum, 1081.
- Praeceptum imperatoris, 1183.
- Praecepta, 1251.
- POLENTA (Domini de). Laudum in controversia, 1367.
- POLENTA (Obizzo de). Pactum permutationis, 1484.
- Polirone. Monasterium, 1450, 1464.
- POLISMAGNA. Eius versio, 439, 881.
- Epistola, 1630.
- POLITIANUS (Angelus). Epigramma, 1775.
- POLLANUS, v. POLANUS.
- POLO, v. POLANUS.
- POMPEIUS DE MATTHAEIS, v. MATTHAEIS (P. de).
- POMPONATIUS (Petrus), philosophus. Memoratus, 1642.
- POMPONAZZI, v. POMPONATIUS.
- Ponscorvus [Fregellae]. Praeceptum imperatoris, 1171.
- Pontecorvo, v. Ponscorvus.
- Pontifices Romani. Vitae, 10, 30, 510, 511.
- Catalogi, 20, 21, 83, 501, 513, 521, 522, 2019.
- Depositiones, 34, 502, 1814.
- Hist. ecclesiastica, 295, 744.
- Historia, 317, 716.
- Epistolae, 1492.
- PONTIUS, abbas Cluniacensis. Epistola pontificia, 1539.
- PONTIUS, comes Tripolitanus. Donatio, 1241.
- POPPII (comes). Expulsus, 461, 877.
- POPPO, patriarcha Aquilejen. Praeceptum imperatoris, 1176.
- PORCARI (Stephanus). Conjunctio, 479, 893.
- PORCARIUS (Antonius de). Procurator Johannis Acuti, 1481.
- PORCELIUS. Commentarii comitis Jacobi Picinini, 480, 900.
- PORCELLIUS, v. PORCELIUS.
- PORRO LAMBERTENGHI (Julius). Citatus, 693.

Porta (Nomen). Significatio, 2011.

Potestates. Juramentum, 1307.

V. *Istria*, *Murianum*, *Imola*, *Faventia*.

Poveglia, v. *Pupilia*.

Pozzo (DEL'), v. *PUTEOLANUS*.

Præcepta. Imperatorum, v. *Diplomata*.

Praesagia. Merlini, 1738.

PRAGA (Ignatius de). Acta martyrii s. Bertarii, 122, 973.

Primates, v. *Toletum*.

Priorista. Florentinus, 432, 828.

PRITELLIS (Johannes Evangelista de). Memoratus, 1928.

PRITELLIS (Stephanus de), Faventinus. Memoratus, 1750, 1923.

PRIULI (Hieronymus). Chronicon Venetum, 497, 971.

PROBUS (b.), arch. Ravenn. Vita, 36, 556.

PROCOPIUS (s.), eps. Tauromen. Martyrium, 132, 543.

PROCOPIUS Caesariensis. Histor. sui temporis, 51, 514.

PROCLUS (s.), arch. Ravenn. Vita, 843.

Provence, v. *Provincia*.

Provincia. Commercia Venetorum, 1102.

Ptolemaides. Expeditio Francorum, 287, 724.

PTOLOMAEUS LUCENSIS, v. *FIADONI* (Bartholomaeus).

PTOLOMAEUS, Romanorum consul. Epistola, 1586.

PROTOSPATHA, v. *LUPUS P.*

PUBLIUS VICTOR, v. *VICTOR (P.)*.

PUCCI, v. *PUCCIUS*.

PUCCINIS (Johannes Baptista Borsotus de). Dedicatarius, 2013.

PUCCIUS (Antonius), cardinalis. Dedicatarius, 6, 966.

Puglie (Le), v. *Apulia*.

PUGLIOLA (DELLA) (Bartholomaeus). Cronica di Bologna, 336, 819.

PULEX (Confortus). Annales, 419, 814.

PULICE, cf. *PULEX*.

Pupilia. Citata, 1131.

PURICELLIUS (Johannes Petrus). Citatus, 1014.

— Dissertatio, 2014.

PURZILLIS (Berzalia de), Ludovici f. Nuptiae, 1472, 1477.

PURZILLIS (Ludovicus, comes de). Memoratus, 1477.

— Stemma, 2005.

PUTEOLANUS (Franciscus), poeta Parmensis. Oratio, 1999.

QAZWINI. Lemeraviglie della creazione, 327, 676.

— Cose notabili de' paesi, 328, 677.

QUAERENGUS (Antonius). Carmen, 1796.

QUAERENGUS (Flavius). Dedicatarius, 1790.

Quaestiones. Juris CC. in leges Langobardicas, 1072.

QUARANTINÁ (Anna). Sepulchrum, 1919.

QUARANTINUS (Jo. Baptista). Epigrammata, 1785.

QUERENGHI, v. *QUAERENGUS*.

QUINTILIANUS (M. F.). Opus integrum inventum, 1627.

QUNFUD ('IBN 'AL), v. 'IBN 'AL Q.

QUTAYBAC ('IBN), v. 'IBN Q.

RABENNUS. Bona, 1383.

RACHIS, rex Langobardorum. Leges, 1046.

— Vineae, in mon. Casinense, quam depexit, 1933.

RADALDUS, marchio et comes. Controversia cum abbate Bobiense, 1391.

RADELGAR, princeps Beneventi. Tumulus, 1679.

RADELCHISIUS, princeps Beneventi. Capitulare, 1060.

— Tumulus, 1678.

RADEVICUS. Contin. O. Frisingensis, 232, 622.

RADULPHUS [Sire *RAOUL*]. De rebus gestis Friderici I, 255, 634.

RADULPHUS CADOMENSIS [a *CAËN*], v. *CADOMENSIS (R.)*.

RADULPHUS, prior Camaldul. De inventione corporis b. Apollinaris, 268, 631.

RAGEWINUS, v. *RADEVICUS*.

RAGINTHRUDA, regina. Sepulchrum, 1658.

Ragusium. Galeam acquirit a Venetis, 1327.

- RAHMAN ('ABD 'AR), v. 'ABD 'AR R.
 RAIMBURGA, abbatissa Firmana. Oblatio, 1425.
 RAIMO (Fransonus de). Citatus, 425, 962.
 RAIMO (Lancellottus de). Citatus, 425, 962.
 RAIMO (Ludovicus de). Annales Neapolitani, 425, 962.
 RAINALDUS, v. RAYNALDUS.
 RAINULFUS, comes Aversae. Notitiae, 1007.
 RAOUL (Sire), v. RADULPHUS.
 RAPHAELINUS, cf. RAPHAYNUS.
 RAPHAYNUS DE CARESINIS, v. CARESINIS (R. de).
 RASTRELLIS (Mediolanus de), Astensis. Stipendiis Florentinorum adscriptus, 1026.
 — Epitaphium, 1751.
 RAUL (Sire), v. RADULPHUS.
 RAULE (Johannes). Sepulchrum, 1893.
 RAVAGNANI, v. RAVEGNANIS.
 RAVEGNANIS (Benintendus de). Chron. Venet., 11, 775.
 — Epistola, 247, 791.
Ravenna. Historia, 2, 732.
 — Vita b. Vitalis m., patr. R., 8, 595.
 — Passio s. Ursicini, patr. R., 9, 594.
 — Vita s. Apollinaris, arch. R., 13, 508.
 — Vitae arch. R., 14, 22, 317, 526, 714.
 — Vita b. Eleucadii, arch. R., 18, 509.
 — Vita s. Aderiti, arch. R., 31, 723.
 — Vita b. Caliceri, arch. R., 33, 843.
 — Vita s. Proculi, arch. R., 35, 843.
 — Vita b. Probi, arch. R., 36, 556.
 — Vita b. Liberii, arch. R., 37, 844.
 — Chronica, 43, 787.
 — Vita s. Johannis, arch. R., 44, 577.
 — Eccl. s. Joh. Evangel., 55, 56, 507, 733.
 — Translatio b. Apollinaris, 118, 611.
 — Inventio corporis b. Apollinaris, 267, 268, 631, 632.
 — Pomarium Ravenn. hist., 317, 716.
 — Continuatio vitae epp. Rav., 371, 859.
 — Archivium archiepiscopale, 458, 993.
 — Foedus cum Venetis, 1311.
 — Usus pallii archiep. R., 1492.
 — Privilegia archiepiscoporum, 1511.
 — Epistolae pontificiae, 1520.
 — Placentia suffraganea arch. Ravennae, 1554, 1555.
 — Eccl. s. Severi, 1653.
 — Laudes, 1704.
 — Eccl. s. Apollinaris, 1713, 1714.
 — Odeum, 1716.
 — Aedicula palatii archiepiscopalis, 1827.
 — Basilica s. Vitalis, 1836, 1841.
 — Cathedra episcopalis, 1839.
 — Basilicas. Apollinaris, 1847, 1853, 1857, 1867, 1880.
 — Indulgentiae ecclesiarum R., 1995.
 — Eccl. s. Johannis Baptistae, 2000.
 V. CLASSIS, MAURUS, arch. R.
 V. PETRONACIUS, arch.
 V. WIBERTUS arch., GUALTERUS, arch.
 V. ISACCUS, esarcha.
 RAYNALDUS DE CONCURETIO, v. CONCURETIO (R. de).
 RAYNALDUS, dux Estensis. Dedicatarius, 2020.
 RAYNERIUS DE GRANCIS, v. GRANCIS (R. de).
Reate. Coenobium s. Georgii, 1380.
 — Monasterium s. Salvatoris, 1384, 1531.
REATE (Leo de). Eius bona ab abbate Farfense vindicata, 1215.
 RECANATI (Johannes Baptista), patr. Venetus. Vita Poggii, 2022.
 REDUSIUS (ser Andreas de). Chronica Tarvisina, 416, 866.
Reggio d'Emilia, v. **Regium Lepidi.**
Regium Lepidi. Historia, 7, 991.
 — Episcopi, 27, 723.
 — Nomina abbatum s. Prosperi, 224, 840.
 — Memoriale potestatum, 256, 704.
 — Chronicon, 351, 737.
 — Charta commutationis, 1469.
 — Canonici, 1529.
 — Mon. s. Prosperi, 1901.
Reliquiae Sanctorum. A duce Venetiarum postulatae, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603.
 — Collectae a Gelasio II, 1877.

REPARATUS, subdiaconus Nolanus. Titulus, 1837.
Represalia. Firmanos inter et Venetos, 1092.
 — Ariminenses inter et Venetos, 1109.
RHO (frater), min. gen. O. Minor. in Lombardia. Memoratus, 1600.
Rhodigium. Legati Veneti, 1095.
RIALIS, canonicus. Chron. Caesenaе, 262, 799.
RICCARDUS, v. **RICHARDUS**.
RICCIARDUS, comes S. Bonifacii. Vita, 282, 998.
RICHARDUS I, princeps Capuae. Praeceptum, 1227.
RICHARDUS II, rex Britanniae. Ossa Joh. Acuti a Florentinis expostulat, 1354.
RICHARDUS de Sancto Germano. Chronicon, 288, 657.
RICHIERIUS, abbas Casinensis. Memoratus, 1512.
RICHIZA, uxor Lotharii III imperatoris. Epistola, 1592.
RICOBALDUS Ferrariensis [Gervasius]. Chron. Rom. imperat., 102, 717.
 — Pomarium Ravennatis hist., 317, 716.
 — Compilatio chronologica, 354, 745.
RICORDANUS MALESPINI, v. **MALESPINI** (R.).
Rieti, v. **Reate**.
Rimini, v. **Ariminum**.
Riminum, v. **Ariminum**.
RINUCCINIUS, Gomolae dominus. Sacramentum, 1258.
Ripalta. Chronica parva, 285, 820.
RIPALTA (Albertus de). Annales Placentini, 445, 917.
RIPALTA (Antonius de). Annales Placentini, 445, 917.
RIPALTA (Petrus de). Hist. Placentina, 420, 807.
RISINDA, abbatissa mon. S. M. Theodotae Papiensis eccl. Praeceptum imperatoris, 1159, 1161, 1162.
Ritualia. Ad Sacramentorum administratione, 1980, 1981.
Rivalta, v. **Ripalta**.
RIVAROLA (Dominicus), cardinalis legatus. Inscriptio, 1929.
RIVIVS (Thomas), anglus. Laudat Dominicum Molinum, 1648¹.

Rivoaltus. Citatus, 1116.
ROBERTUS, v. **ROBERTUS**.
RODOALDUS, patriarcha Aquilejensis. Praeceptum imperatoris, 1168.
RODULPHUS, cf. **RADULPHUS**.
RODULPHUS, eps. Senensis. Epistola pontificia, 1520.
ROFFRIDUS, abbas Casinensis. Praeceptum imperatoris, 1197.
 — Epistola, 1595.
ROGERIUS, v. **RUGERIUS**.
ROLANDINUS, Patavinus. Liber chronicorum, 279, 687.
 — Additamenta, 289, 753.
 — Epitaphium, 1725.
Roma. Regiones, 47, 48, 503, 504.
 — Diarium, 370, 418, 448, 488, 493, 847, 852, 929, 947, 957.
 — Annales, 395, 880.
 — Notitiae, 469, 883.
 — Principatus R. ecclesiae, 1139.
 — Contentio inter S. Sedem et archiep. Ravennatem, 1140.
 — Donatio bonorum Mathildis comitissae, 1236.
 — Praefecti, 1379.
 — Senatores, 1423, 1428.
 — Epistolae pontificiae, 1538.
 — Eccl. s. Sabinae in monte Aventino, 1650.
 — Odeum s. Nicolai, 1711.
 — Eccl. S. M. Majoris, 1773.
 — Pons Salaris, 1793.
 — Tituli inscripti, 1814, 1818, 1819, 1820.
 — Eccl. s. Laurentii, 1819.
 — Eccl. s. Damasii, 1824.
 — Eccl. s. Petri a Vinculis, 1832.
 — Aedes s. Angeli a Burgo, 1840.
 — Basilica s. Pauli, 1843, 1855.
 — Bibliotheca Vaticana, 1854.
 — Eccl. s. Erasmi, 1860.
 — Eccl. S. M. in Cosmedin, 1861, 1876, 1890, 1930.
 — Eccl. S. M. ad Praesepe, 1865.
 — Eccl. s. Laurentii in Lucina, 1873.
 — Sacellum Lateranense, 1891.
 — Eccl. s. Johannis Baptistae, 1938.
 — Catalogi ecclesiarum patriarchalium et diaconiarum, 1937.
 Cf. *Pontifices Romani, Imperatores, Concilia*.
 Cf. **PORCARI** (Stephanus).

Romania. Induciae cum imperatore, 1194, 1195, 1259, 1260.
Romaniae (imperium). Descriptio provinciarum, 1988.
ROMANO (de), v. **ALBERICUS DE R.**, **ECCELLINUS DE R.**
ROMANUS, consul, dux et senator Romae. Refutatio praediorum, 1423.
ROMANUS, imperator. Praecepta, 1165.
ROMITUS (Marcus Antonius). Carmen, 1798¹.
ROMUALDUS I, arch. Salernitanus. Chronicon, 127, 635.
ROMUALDUS II, arch. Salernitanus. Chronicon, 127, 635.
ROMUALDUS, Arichis principis f. Tumulus, 1665.
Roncaglia, v. **Roncalia**.
Roncalia. Eccl. s. Laurentii, 1446.
RONCIONI, v. **RONCIONIIS** (de).
RONCIONIIS (de) (Hieronimus et Antonius). Epistola gratulatoria, 1639.
ROSCEMANNUS, abbas et cardinalis. Memoratus, 1588.
ROSELLI (Nicolaus), v. **NICOLAUS**, card. Aragoniae.
ROSMINIUS (Franciscus Joseph). Dedicatarius, 2029.
ROSSI, v. **RUSSIUS**, **RUBEUS**, **RUBEIS** (de).
ROSSI (de) (Johannes Baptista). Citatus, 511.
ROSTAGNUS, eps. Arelatensis. Mandatum pontificium, 1504.
ROTARIS, rex. Edictum, 1042, 1043.
Rovigo, v. **Rhodigium**.
RUBEIS (Petrus de), Senensis. Epitaphium, 1759.
RUBERTUS, Andegavensis. Sepulchrum, 1908.
RUBERTUS, dux Salerni. Citatus, 1230.
RUBERTUS I, princeps Capuae. Praeceptum, 1237.
RUBERTUS II, princeps Capuae. Oblatio, 1247.
RUBERTUS URSUS, v. **URSUS** (Robertus).
RUBEUS DE ARAGONA (Augustinus) [ROSSI D'A.]. Oratio in laudem Jo. Gal. Sfortiae, 491, 933.
RUCELLAI, v. **ORICELLARIUS**.

RUFUS (Sextus), v. **SEXTUS RUFUS**.
RUGERIUS, archieps. Beneventi. Concedit indulgentiae decretum, 1257.
RUGERIUS, comes Normannus. Liberatio Messanae, 203.
 — Res gestae, 241, 609.
RUGERIUS I, comes Siciliae. Privilegia, 1234.
RUGERIUS II, rex Siciliae. Vita, 192, 588.
 — Praeceptum, 1248.
 — Dignitas regia, 1550.
 — Gesta classis Pisanae, 1590.
RUGERIUS, arch. Pisanus. Privilegia, 1549.
RUGERIUS, dux Salerni. Consensus, 1229.
 — Praeceptum, 1230.
RUGERIUS II, dux. Praeceptum, 1248.
RUGGERIUS, v. **RUGERIUS**.
RUSSILIANUS (Tiberius). Memoratus, 1784.
RUSSIUS (Petrus) [ROSSI]. Hist. Senensis, 446, 864.
RUSTICUS, abbas Farfensis. Questus monachorum, 1439.
 'SA'ID ('ALI AS), v. 'ALI AS 'SA'ID.
SABA MALASPINA, v. **MALASPINA** (S.).
SABINO (Nicolaus). De bello apud Montapertum, 340, 959.
SABINUS (b. Antonius), m. et eps. Vita, 38, 969.
SACCHI, v. **SACCHUS**.
SACCHIUS, v. **PLATINA**.
SACCHUS, v. **PLATINA**.
SACCUS, v. **PLATINA**.
Sacramenta, v. *Juramenta*.
SAFADI ('AS), v. **AS S**.
SAGACINUS, v. **LEVALLOSSI** (S.).
SAGACIO, cf. **SAGAX**, **SAGACIUS**.
SAGACIUS DE GAZATA, v. **MUTI** (S.).
SAGAX, v. **LANDULFUS**.
SAHID ('IBN) 'AS SALAH, v. 'IBN S. 'A. S.
SAID ('ABU) 'IBRAHIM, v. 'ABU S. 'I.
SA'ID ('ALI 'IBN), v. 'ALI 'IBN S.
SALADINUS. Notitiae, 271, 273.
SALAM ('AHMAD 'IBN 'ABD 'AS), v. 'AHMAD 'IBN 'ABD 'AS S.
Salaria. Officiorum Venetiis, 1087.
SALEM. Memoratus, 1864.

Salerno, v. Salernum.

Salernum. Chron. principum S., 63, 639.

Cf. SICONULFUS, GUAIMARUS III, GUAIMARUS IV, SIGELGAITA, RUGERIUS, RUBERTUS, MARCUS, PANDULFUS.

Salicae (Leges), v. Leges.

SALIH, v. 'IBN 'ABI ZUR'.

SALIMBENIS (domini de). Arcem Tennenanam accipiunt pro pecunia credita, 1322.

SALLA MALASPINA, v. MALASPINA (Saba).

SALUTATUS (Coluccius). Rogat Acutum, 1622.

— Litteras mittit ad Senenses, 1623.

— Epistolae, 1625, 1626.

SALVINIUS (Antonius). Epigrammata, 1793.

SAMAH ('ABU) 'AL MUQADDASI, v. 'ABU S. 'AL M.

Sancta Sedes, v. Roma.

SANCTOLINUS (Angelus) de Monterolo, plebanus eccl. S. M. de Fractis. Controversia cum abbate ss. Germani et Decentii, 1633.

SANDEI, v. SANDEUS.

SANDEUS (Felinus). Epistola gratulatoria, 1638.

SANFEDONI, v. AMBROSIUS (b.) de S. SANFELICE (Antonius), eps. Neretinus. Memoratus, 1939, 1941.

SANUDO, v. SANUTUS.

SANUTUS (Marinus). Vite de' duchi di Venezia, 81, 943.

SANUTUS (Marinus) junior. Chronicon Venetum (?), 497, 971.

Saona, v. Savona.

Saraceni. In Sicilia, 67, 68, 86, 88, 92, 112, 144, 533, 648, 655, 726, 776, 846, 920.

— In Sardinia, 88, 920.

— Saraceni viri in Sicilia, 110, 131, 138, 162, 169, 170, 177, 187, 189, 196, 197, 200, 202, 204.

— Biographia, 110, 131, 133, 162, 169, 170, 177, 187, 189, 196, 197, 200, 202, 204, 212, 223, 584, 608, 616, 653, 655, 633, 738, 754, 777, 778, 780, 798, 792, 826, 827, 976.

— In Italia, 115, 527.

— Notitiae, 129, 554.

— Contra Januenses, 144, 837.

— Medici, 148, 694.

— Bibliographia, 201, 996.

— A Messana expulsi, 203, 988.

— Oratores coram. Innoc. III, 329, 995.

— Victi a Tartaris, 1607, 1608.

SARACENUS, Rainerii Randonis f. Refutatio, 1436.

Sardegna, v. Sardinia.

Sardinia. Excursus Saracenorum, 88, 920.

— De rebus gestis Muqâhid, 182, 185, 643, 785.

Sarmatum (Placentiae). Eccl. b. Gregorii, 45, 821.

Sarna. Memorata, 1445.

Sarnum (flumen). Submersio comitis Gualterii de Brienna, 1720.

SARRAG ('As), v. 'As S.

SASSI, v. SASSIUS.

SASSIUS (Joseph Antonius). Citatus, 11, 775.

SASSIUS (Pamphilus). Inscriptio, 1769.

Satyrae. Sonetto sulle famiglie Pan-nocchieschi e Todini, 1753.

Savona, v. CARRETTO (DEL).

SAVONAROLA (Michael). De laudibus Patavii, 471, 874.

Saxonia, v. CEADUALLA.

SCALA (DELLA), v. SCALIGERUS.

SCALIGER (Julius Caesar). Epigramma, 1781.

SCALIGERI. Origo, 335, 758.

SCALIGERUS (Albuinus). Capitaneus populi Veronensis, 1346.

— Citatus, 1612.

SCALIGERUS (Bartholomaeus), capitaneus populi Veronensis. Obitus, 1346.

SCALIGERUS (Canisgrandis). Memoratus, 1612.

— Carminis fragmenta, 1735.

SCARAMPI (Ludovicus), patritius Aquilejensis. Recognoscitur ut legitimus patriarcha, 1368.

SCHELESTRATE (Emmanuel a), Vaticanae bibl. praefectus. De antiquis Rom. pont. catalogis, 2019.

SCIOHABADIN (ASKADI), v. SIHAB AL DIN.

Schismata et Haereses. Post decessum Honorii I, 10, 511.

- Ordinis dicti apostolorum, 344, 742.
 Cf. DULCINUS (frater), *Antipapae*, GUALTERUS, arch. Ravenn., *Anathemata*, TEDALDUS, arch. Mediol., GREGORIUS XII, BENEDICTUS XIII, antip., OCHINUS (f. Bernardinus).
Scholae. Venetiarum, 1031.
 SCHOLASTICA (s.). Supplicationes, 1707.
 SCIUROLA (Andreas). Sepulchrum, 1764.
 SCORDILLA (Paulus). Continuatio vit. epp. Ravennat., 371, 359.
Scriptores. Indices, 1.
 Scylaceum, v. JOHANNES, eps. Squillacen.
 SECUNDINUS VENTURA, v. VENTURA (S.).
 SECUNDUS, puer. Sepulchrum, 1830.
Sedes Apostolica, v. Roma, *Legati*.
 SEDVINUS, comes, natione Francus. Commutatio cum abbate Farnense, 1431.
 SEGNORICTUS, abbas Casinensis. Praeceptum, 1247.
 Senae. Chronicae, 242, 333, 936, 829.
 — Catalogus consulum et potestatum, 283, 985.
 — Annales, 411, 428, 810, 863.
 — Historia, 446, 864.
 — Diarium, 478, 952.
 — Statuta, 1083.
 — Hospitium S. M. della Scala, 1128.
 — Compositio cum imperatore Henrico VI, 1265.
 — Foedus contra Commune Pisarum, 1312.
 — Pecunia credita a dominis de Salimbenis, 1322.
 — Chartarium, 1447.
 — Hospitale, 1461, 1463, 1463, 1491.
 — Obsidio Faventina, 1462.
 — Epistola antipapae Benedicti XIII, 1567.
 — Studium generale, 1569.
 — Litterae Florentinorum, 1623.
 — Expugnatio Montalcini, 1719.
 — Aedificatio castri Monterigionum, 1881.
 — Extra portam Camulliam, 1887.
 — Ecclesia cathedralis, 1925.
- Sigilla, 1967, 1968, 1969.
 V. RODULPHUS eps.
 SENAREGA (Bartholomaeus). De rebus Genuensib., 496, 978.
Sententia arbitralis, v. *Arbitria*.
 SEPTIMIUS SEVERUS. Titulus, 1811.
 SERTORIUS (C.), L. f. veteranus legionis XVI. Titulus, 1807.
 SEVERUS (s.). Passio, 39, 505.
 SEVERUS, presbyter. Inscriptio, 1832.
 SEXTUS RUFUS. Liber de regionibus urbis, 48, 49, 504, 964.
 SFONDRATUS (Baptista), Cremonensis, jurisc. Epitaphium, 1914.
 SFORTIA (Jacobus Attendolus). Vita et res gestae, 417, 913.
 SFORTIA VICECOMES (Blanca Maria). Oratio parentalis, 472, 879.
 SFORTIA VICECOMES (Franciscus), Mediolanen. dux IV. Notitiae, 417, 441, 845, 913.
 — Oratio in laudem, 443, 890, 1999.
 — Historia, 463, 937, 1632.
 — Dedicatarius, 464, 896.
 — Res bellicae, 467, 480, 481, 869, 900, 901.
 — Pax cum Mediolanensibus, 1369.
 — Oratio in funere, 1996.
 — Ordo funeris, 1997.
 SFORTIA VICECOMES (Johannes Galeatius), dux Mediol. Laudes, 491, 933.
 — Mors, 1755.
 — Epitaphium, 1756.
 SFORTIA VICECOMES (Ludovicus). Citatus, 463, 937.
 — Dedicatarius, 1999.
 SFORZA, v. SFORTIA.
 SIET 'IBN 'AL 'GUZI. Specchio del secolo, 198, 680.
 SICARDUS, v. SYCARDUS.
 Sicilia. Priores tres reges S., 63, 639.
 — Saraceni in S., 67, 68, 86, 88, 92, 110, 112, 115, 131, 148, 162, 169, 170, 177, 187, 200, 202, 204, 210, 212, 223, 299, 527, 538, 607, 608, 616, 648, 653, 655, 683, 694, 697, 726, 738, 777, 778, 792, 817, 826, 846, 920, 976.
 — Notitiae, 69, 70, 71, 74, 78, 85, 90, 107, 109, 135, 136, 137, 138, 149, 151, 152, 183, 196, 197, 228, 236, 238, 250, 254, 259,

- 260, 272, 273, 278, 288, 363,
364, 366, 377, 545, 549, 550,
551, 553, 571, 584, 585, 602,
610, 640, 642, 645, 654, 657,
664, 667, 691, 702, 721, 725,
735, 754, 755, 760, 780, 786,
808, 834, 871, 935, 997, 999,
1000.
- Descriptio, 87, 151, 161, 163,
164, 205, 233, 276, 280, 374,
405, 553, 559, 560, 621, 624,
633, 637, 646, 652, 720, 779.
- Biographia, 97, 685.
- Chronicae, 108, 190, 297, 557,
703, 761.
- Geographia, 129, 155, 167, 301,
302, 325, 552, 554, 562, 650,
651, 674.
- Historia, 178, 192, 198, 330, 331,
362, 588, 680, 696, 699, 721, 944.
- Agricultura, 298, 326, 328, 438,
644, 675, 677, 841.
- Flora, 323, 671.
- Historia naturalis, 327, 676.
- Corona regia, 1550.
- SICO, princ. Beneventi. Tumulus, 1674.
- SICONULFUS, princeps Salerni. Pactum
init cum Radelchisio, 1060.
- Siena, v. Senae.**
- SIGEBERTUS (?), v. ANONYMUS Tici-
nensis.
- SIGELGITA, ducissa Salerni. Dona-
tio, 1229.
- SIGIBODUS, eps. Narbonensis. Manda-
tum pontificium, 1504.
- Sigilla, 1959.**
- SIGINFREDUS, patriarcha Aquilejen.
Praeceptum imperatoris, 1177.
- 'SIHAB 'AD DIN 'AL UMARI. Eскур-
sioni degli squardi, 196, 780.
- SIHAB 'AL DIN. Compendio degli av-
venimenti, 112, 726.
- SILVIUS (Dominicus), dux Venetia-
rum. Memoratus, 1520.
- SIMBATICUS, patritius. Obsidio Bene-
venti, 1004.
- Praeceptum, 1217.
- SIMONETA (Angelus). Sepulchrum,
1767.
- SIMONETA (Johannes Maria). Historia
Francisci I Sfortiae, 463, 937,
1632.
- Epistola, 1643.
- Epitaphium, 1911.
- SIMONETTA, v. SIMONETA.
- SIMPRONIUS (s.), m. Corpus, 1873.
- Siracusa, v. Syracusae.**
- SIRE RAOUL, v. RADULPHUS.
- Siria, v. Syria.**
- SIRICIUS (s.), pp. Memoratus, 1820.
- SISINNIUS. Memoratus, 1577, 1578.
- Sithiense (monast.) s. Bertini. Anna-
les, 101, 523.
- Sitonianum (Kalendarium)*. Cum no-
tis, 1955.
- SIXTUS IV, pp. Vita, 457, 940.
- Epistolae, 1571.
- SMARAGDUS, exarcha. Memoratus, 1494.
- SMEREGUS (Nicolaus). Chronicon, 300,
670.
- Supplementum, 357, 706.
- Societas Anglorum*. Stipendiis Flo-
rentinorum, 1356.
- Societas Lombardiae*. Induciae, 1194,
1195, 1259, 1260.
- Socii Palatini*. Mediolanenses, 2024,
2025, 2026.
- SOLDO (Christophorus a). Memorie delle
guerre contro la Signoria di Ve-
nezia, 470, 919.
- Solutiones*. Nummis designatis, 1108.
- SOMMARIVA, v. SUMMARIPA.
- SOPHRONIUS (s.). Memoratus, 1681.
- SORESINA (de), v. SURIXANA (de).
- Soria, v. Syria.**
- SOZOMENUS Pistoriensis. Excerpta, 180,
893.
- Specimen historiae, 413, 903.
- Paduae studiis vacat, 1029.
- Licentia de transcribendo eius
libro histor., 1035.
- Epistola, 1628.
- Spagna, v. Hispania.**
- SPECIALIS (Nicolaus). Hist. Sicula,
361, 765.
- SPINELLI, v. SPINELLUS.
- SPINELLUS (Joh. Bapt.), comes Ca-
riati. Vita, 346, 975.
- SPINELLUS (Matthaeus) a Jovenatio.
Diurnali, 315, 681.
- SPINELLUS (ser Reccus), Dominici f.
Diario Fiorentino, 431, 831.
- SPINETA, marchio Sagunae. Dedic-
tarius, 1762.
- Spoletum, v. Spoleto.**
- Spoleto.** Index ducum, 76, 573,
V. LUPUS, ERMELINDA, HILDEPER-
TUS, GUINIGISUS.

- Spurii*. Non eligantur in majori Consilio Veneto, 1115.
- Squillace**, v. **Scylaceum**.
- STANCONIUS** (Obertus). *Annales Genuenses*, 350, 695.
- Statuta*. Senarum, 1088.
- Faventina, 1135, 1136, 1137.
- Meretricum, 1136.
- Fabrorum lignariorum, 1137.
- Synodalia, v. *Concilia*.
- STEFANUS**, v. **STEPHANUS**.
- Stemmata*. Ludovici de Purzillis, 2005.
- STEPHANARDUS DE VICOMERCATO**. De gestis in civ. Mediolani, 339, 713.
- STEPHANUS** II, pp. Citatus, 57, 606.
- STEPHANUS** II, rex Hungariae. Induciae cum Venetis oratoribus, 1239.
- STEPHANUS** III, pp. Epistolae, 1497.
- STEPHANUS** IV, pp. Epistolae, 1497.
- STEPHANUS** VI, pp. Epistolae, 1507.
- STEPHANUS** X, pp. Epistolae, 1516.
- STEPHANUS DE NERITO** [Nardò], v. **NERITO** (S. de).
- STEPHANUS INFESSURA**, v. **INFESSURA** (S.).
- STUMPF**. Citatus, 1178, 1187.
- Subbiaco**, v. **Subiacum**.
- Subiacum**. Chron., 65, 830.
- Sublacense** (coenobium), v. **Subiacum**.
- Suessa**. Jus civitatis Capuanum, 1879.
- SUMMARIPA** (Raymundus), eps. Laudensis. Epitaphium, 1727.
- SURIXANA** (de), v. **BONACCORSIUS** de Surixana, **CONRADUS** de S.
- SUYUTI** ('As), v. 'As **SUYUTI**.
- SUZOBONUS** (Johannes). *Annales Genuenses*, 347, 639.
- SYCARDUS**, eps. Cremon. Mitrale, 24, 658.
- Chronicon, 103, 659.
- SYCARDUS**, princeps Beneventi. Capitulare, 1058.
- SYLVESTER** II, pp. Littera encyclica, 1510.
- SYLVESTER GUARINUS**, v. **GUARINUS** (S.).
- Synoda*, v. *Concilia*.
- Syracusae**. Descriptio, 87, 646.
- Expugnatio, 121, 530.
- Syria**. Acquisitio S., 67, 648.
- Tabulae pictae*. Historicae, 1703.
- TAFURO** (Angelus), a Nerito. Guerre de' Viniziani, 495, 943.
- TANCREDIUS**, comes Calabriae et Apuliae. Epitaphium, 1710.
- TANCREDIUS**, princeps Galliae. Expeditio Hierosolymitanae, 216, 598.
- Taormina**, v. **Tauromenium**.
- Tarascon**. Transitus Urbani II pp., 1009.
- Tartaria**, v. **CASAN**.
- TARTAROTTIUS** (Hieronymus). De auctoribus ab Andrea Dandulo laudatis, 2029.
- Tarvisium**. Liberat servos qui sub Eccelinis stipendia fecerant, 1310.
- Austriae ducibus donatum, 1357.
- Cf. **Marca Tarvisina**.
- TASO** (s.). Vita, 83, 522.
- TASSILIO**, dux Bajoariensis. Tumulus, 1694.
- TASSONI** (Alexander). *Annales Mutinens.*, 245, 762.
- TATO** (s.). Vita, 83, 522.
- Taurinum**, v. **Augusta Taurinorum**.
- Tauromenium**. Martyr. s. Procopii eps., 132, 543.
- TEDALDUS**, arch. Mediolanensis. Contra legem ecclesiasticam electus, 1522, 1523.
- TEGRIMUS** (Nicolaus). Vita Castrucci Antelminelli, 359, 951, 1638, 1639.
- Templarii*. Juramentum, 1934.
- Tentennanum**. Arx dominis de Salimbenis tradita, 1322.
- TEODELASIUS**, v. **THEODELASIUS**.
- TERENTIUS** (b.), levita. Vita, 373, 970.
- Tergeste**. Tributa, 1091.
- Terra d'Otranto**, v. **Yapygia**.
- Terra Major**. Abbatia, 1541.
- Terra Sancta**, cf. **Hierosolyma**, **Ptolemaides**, *Cruciatae*.
- TESTA** (Johannes), Cillenius. Carmina, 1778.
- Testamenta*. Amperti archiep. Mediolan., 1387.
- Sebastiani Ziani, 1440.
- Francisci Philelphi, 1490.
- Testes*. Eorum numerus, 1456.
- TEUDERICUS**, v. **THEUDERICUS**.
- TEUPOLUS** (Bajamons). Proditio, 1347, 1611, 1612, 1613, 1614, 1615.

TEUPOLUS (Johannes), dux Venetiarum. Pactum cum rege Hungariae, 1290.

TEUPOLUS (Laurentius), dux Venetiarum. Electio, 1313.

— Pacta cum rege Tuneti, 1316.

— Pacta cum Patavinis (?), 1343.

THADAEUS, notarius Vicentinus. Carmina, 281, 668.

THEANUM. Controversiae cum Suessenibus, 1879.

THEOBALDUS. Obtulit funda, 1861.

THEOBALDUS, comes, Adelberti f. Epistola pontificia, 1509.

THEOBALDUS, comes Treacenensis [Troyes]. Pactum circa expedit. in Terram Sanctam, 1268, 1269.

THEOBALDUS, marchio Mantuae. Notitia, 1006.

THEODELASIUS, abbas Bobiensis. Controversia cum Radaldo marchione, 1391.

THEODINUS, abbas Casinensis. Constitutio, 1082.

THEODOLINDA, regina Langobardorum. Corona aurea, 2001, 2002.

THEODOSIUS, eps. Nolanus. Sepulchrum, 1829.

THEODOSIUS, monachus. De Syracus. u. expugnatione, 121, 530, 1682.
— Epigramma, 1681.

THEODOTES, monialis. Sepulchrum, 1657.

THESAURARIUS (Bernardus), v. ERNOUL (B.).

THEUDERICUS, eps. Faventiae. Poëta, 1446.

— Memoratus, 1562.

THIERRICUS Vallicoloris [Vaucouleurs]. Vitae pont. Rom., 30, 510.

THOMAS DE ACERNO, v. ACERNO (Thomas de).

THOMASIUS (Franciscus). Hist. Senensis, 446, 864.

Tibur. Reaedificatio ecclesiae, 1863.

Ticinum. De laudib. Papiæ, 29, 751.
— Monast. de P., 45, 821.

— Capitulare Ludovici II, 1062, 1063.

— Electio Guidonis, 1067.

— Mon. S. M. Theodotæ, 1153, 1157, 1158, 1159, 1161, 1162, 1164.

— Mon. s. Agathæ, 1155, 1656.

— Eccl. s. Salvatoris, 1655.

— Mon. della Posterla, 1657.

— Eccl. s. Adriani, 1660.

— Eccl. s. Petri in coelo aureo, 1663.

— Ædes s. Agathæ in Monte, 1845.

— Synodus pro electione Widonis in regem Italiae, 2026.

V. GULIELMUS, eps. P.

Cf. *Concilia, Liber Papiensis*.

TIEPOLO, v. TEUPOLUS.

TIFERNIUS (C.) SABINUS. Titulus, 1804.

Tifernum, v. Tiphernatum.

TIGANI ('AL), v. 'AL T.

Tiphernatum [Città di Castello]. Obsidio, 489, 928, 1571.

Tivoli, v. Tibur.

TODINI. Commercii caussa liberati, 1348.

— Sonetto satirico, 1753.

Tolemaide, v. Ptolemaides.

Toletum. Arch. Hispaniar. primas constitutus, 1524, 1546.

TOLOMEIS (Raimundus de), Senensis. Venditio, 1473.

TOLOSANUS, canonicus Faventinus. Chronicon, 227, 662.

— Citatus, 1022, 1441, 1445, 1446, 1448, 1451, 1452, 1455, 1456, 1457, 1458, 1459, 1562.

TOMMASI, v. THOMASIUS.

TOMMASIIS (Gens de). Laudes, 1783.

Torino, v. Augusta Taurinorum.

TORNIELLI (Galvanus), praepositus s. Gaudentii Novariensis. Memoratus, 1486.

TORRE (DELLA), v. TURRIANUS.

Tortuosa. Expeditio Januens., 220, 617.

Toscana, v. Hetruria.

Tragù, v. Tragurium.

Tragurium. Expulsio comitis, 1620.

Trapani, v. Drepanum.

Trecae, v. THEOBALDUS, comes Tr.

TREVISAN, v. TRIVISANUS.

Trevisium, v. Tarvisium.

Torcellum, v. LEONARDUS eps.

Trento, v. Tridentum.

Treviso, v. Tarvisium.

Tridentum, v. PHILIPPUS, eps. T.

Trier, v. Augusta Treverorum.

Trieste, v. Tergeste.

Tripolis, cf. **PONTIUS**, dux.

Tripolitania. Notitiae, 70, 236.

Triremes, v. **Galeae**.

TRISTANUS CARACCIOLUS, v. **CARACCIOLUS** (T.).

TRIVISANUS (Nicolaus). Citatus, 467, 869.

Troyes, v. **Trecae**.

TULIANUS (Philippus). Init concordiam pro Venetis cum Tunete, 1291.

Tunes. Notitiae, 71, 259, 278, 664, 935, 999.

— Chronica, 107, 1000.

— Negotiationes emiri T., 322, 730.

— Pacta cum Venetis, 1291, 1316.

V. 'ABU OTHMAN, 'ABU ABDALLAH MOHAMMED, MOHAMED.

Tunisi, v. **Tunes**.

Tunisium, v. **Tunes**.

TURA (Agnolus della). Citatus, 242, 936.

— Continuatio Chron. Senens., 284, 411, 756, 810.

Turcae. Expeditio Pii II pp., 483, 911.

— Foedus contra T., 1130.

TURRI (Joseph). Citatus, 351, 737.

TURRIANUS (Castonus), arch. Mediol. Synodum tenet, 1129.

TURRICINIUS. Laterculi magistratuum Cremonensium, 246, 937.

TURRISINIUS (Joh. Jacobus), v. **TURRICINIUS**.

Tuscia, v. **Hetruria**.

Typographica (Ars). Laudata, 1772.

UBALDUS, v. **VILLANUS**, arch. Pisanus.

UBERTINIS (Antonius Maria ex). Epigrammata, 1790.

UCCELLIUS (Paulus). Monumentum Joh. Acuti, 1488, 1489.

— Epigramma, 1779.

'UMARI, v. 'SIHAB.

'UMARI ('AL), v. 'AL 'U.

UNCTIS (de), v. **UNTI** (degli).

UNTI (Petruccio degli) da Foligno. Frammento di storia, 465, 876.

URBANUS II, pp. Transit per castrum Tarascon., 1009.

— Concedit privilegium mitrae abbati Cavensi, 1077.

— Congregat Concilium, 1073.

— Epistolae pontificiae, 1524, 1525, 1526, 1527, 1528, 1530, 1531.

— Citatus, 1701, 1703.

URBANUS V, pp. Epistolae, 1565.

— Memoratus, 1593.

URBANUS VIII, pp. Epistolae, 1576.

URBANUS, presbyter, a secretis s. Paulini eps. Nolani. Depositio, 1825.

Urbs vetus. Notitiae, 403, 805.

URSEOLUS (Otto), dux Venetiarum. Immunitates assentit, 1223.

URSEOLUS (Petrus) II, dux Venetiarum. Praeceptum imperatoris, 1172.

URSICINUS (b.), m. et patr. civ. Ravennae. Vita, 9, 594.

URSIUS, v. **URSUS**.

URSUS, Radelchis principis f. Tumulus, 1677.

URSUS (Robertus). De obsidione Tiphernatum, 489, 928, 1645.

— Epigrammata, 1766, 1768, 1770.

— De typographia, 1772.

USAYBI 'AH ('IBN ABI), v. 'IBN ABI U.

USODIMARE, v. **USUSMARIS**.

USOMARE, v. **USUSMARIS**.

USUALDUS, abbas s. Salvatoris Reatini. Permutatio bonorum, 1384.

USUSMARIS (Bonusvassallus). Annales Genuenses, 348, 692.

USUSMARIS (Marinus). Annales Genuenses, 347, 689.

VALERIUS (C.) **FLACCUS**. Argonauticon, 1627.

Vandali. Nomina explicata, 2012.

VARAGINE (Jacobus a). Chronicon Genuense, 320, 715.

VARAZZE (Jacobus a), v. **VARAGINE** (J. a).

VAUCOULEURS (Thierricus de), v. **THIERRICUS** Valliscoloris.

Vedastini. Annales, 101, 523.

VEGIUS (Marcus) (?). Epitaphium pro Eugenio IV, 1758.

Vegla. Tributa, 1091, 1124.

— Conventiones pro galeis, 1096.

— Comites, 1251.

Veglia, v. **Vegla**.

Venetiae (Urbs et Respublica). Chronicon, 11, 247, 497, 775, 791, 971.

— Storia della Rpb. V., 80, 955.

— Vite de' duchi di V., 81, 948.

— Bella, 467, 470, 480, 481, 495, 869, 900, 901, 919.

- Constitutiones, 1084, 1085, 1086, 1087, 1089, 1125, 1130, 1131.
- Mon. ss. Hilarii et Benedicti, 1173, 1185, 1199.
- Heinricus V pallium Venetis concedit, 1181.
- Privilegia, 1189.
- Mon. s. Georgii, 1192.
- Pactum cum imperatore Byzantino, 1216.
- Induciae cum rege Hungariae, 1239.
- Pactum cum imperatore Johanne Comneno, 1245.
- Concordia cum Tunisio, 1291.
- Electio ducis, 1292.
- Foedus cum Ravennatibus, 1311.
- Pacta cum marchione Estense, 1318, 1319, 1320, 1324.
- Mutuationes duci Venetiarum, 1325.
- Pax cum Ancona, 1333.
- Induciae cum Januensibus, 1336, 1338, 1342.
- Bellum Anconitanum, 1337.
- Foedus cum Pisanis, 1339.
- Pacta cum Patavinis (?), 1343.
- Legati Veronenses, 1346.
- Statuta contra Bajamontem Teupolum, proditorem, 1347.
- Induciae cum imp. Andronico III, 1351.
- Tarvisium donatum Austriae ducibus, 1357.
- Pax Taurinensis, 1358.
- Pax cum Mediolanensibus, 1369.
- Pacta inita cum Faventinis, 1373.
- Epistolae pontificiae, 1520.
- Pugna apud Dyrachium, 1597.
- Eccl. s. Crucis, 1879.
- Provinciae Romaniae quae ad Venetos pertinent, 1988.

Cf. *Fossa Clodia*, CONTARENUS, *Represalia*, FALEDRUS, URSEOLUS, MARIAE, MICHAEL, *Aquileja*, *Vitra*, ZENUS, *Legati*, *Galeae*, POLANUS, *Confalones*, *Spurii*, *Mutuationes*, PARTECIACUS, ZIANI, DANDULUS, MAUROCENUS, TEUPOLUS, FOSCARIUS, MAURUS, CANDIANUS, GRADONICUS, GEORGIUS, MASTROPETRUS.

V. *Vitis*, *Ragusium*, *Fara*.

Venezia, v. *Venetiae*.

- VENTURA (Guilielmus). *Memoriale de gestis Astens.*, 345, 752.
- VENTURA (Nicolaus), Johannis f. *Storia di Montaperti*, 342, 882.
- VENTURA (Secundinus). *Memoriale de rebus Asten.*, 462, 906.
- VERGERIO, v. VERGERIUS.
- VERGERIUS (Petrus Paulus). *Vitae Carrariensium*, 199, 853.
 - Doctoris gradum in Patavina universitate assequitur, 1028.
 - Epistolae, 1625.
 - Memoratus, 1626.
 - Carmina, 1749.
 - Invectiva contra Karolum de Malatestis, 1991.
 - Orationes, 1993.
 - Opuscula, 1994.
- VERNENSIS (Laurentius), diaconus. *De bello Majoricano*, 231, 601.
- Verona. *Chronicon*, 234, 682.
 - Inundatio Athesis, 1010.
 - Canonici eccl. Veron., 1186.
 - Pactum cum Mantuanis, 1340.
 - Legationes ad Venetos, 1346.
 - Rhythmice descripta, 1668.
- V. SCALA (DELLA).
- VERONA (Gaspar a). *De gestis tempore Pauli II*, 466, 682.
- VERONENSIS (Bonifacius), v. BONIFACIUS, comes de S. Bonifacio.
- VERONENSIS (Laurentius), v. VERNENSIS (L.).
- VESPASIANUS, v. BISTICCI (V.).
- VICECOMES (Azo). *De rebus gestis*, 396, 771.
- VICECOMES (Donnina). *Uxor Johannis Acuti*, 1479.
- VICECOMES (Familia), cf. *Lombardia*.
- VICECOMES (Matthaeus), vicarius imperialis. *Epistola*, 1606.
- VICECOMES (Otto). *Ejus archiepiscop.*, 339, 713, 1126.
 - Mors, 1606.
- VICECOMES (Philippus Maria), dux Mediolan. III. *Vita*, 429, 915.
 - Oratio funebris, 456, 887.
- VICECOMES (Valentina). *Charta dotalis*, 1359.
- Vicentia. *Hist. Eccelini*, 281, 293, 668, 749.
 - Chronica, 292, 300, 670, 734.
 - Annales, 419, 814.
 - Pax cum Patavinis, 1289.

- Vicenza**, v. **Vicentia**.
VICO (Michaël de), can. Pisanus. Bre-
 viar. Pis. hist., 160, 806.
VICOMERCATO (de) (Stephanardus), v.
 STEPHANARDUS de V.
VICTOR III, pp. Epitaphium, 1700.
 V. **DESIDERIUS**, abbas Cassinensis.
VICTOR (Publius). De regionibus u.
 Romae, 47, 49, 503, 964.
VICTORINUS (Johannes), v. **JOHANNES**
 s. **VICTORIS**.
VICTORIUS, cf. **VITTORIO**.
VICTORIUS III, pp., v. **DESIDERIUS**,
 abbas Casinensis.
Vienna Allobrogum, v. **BERNARDUS**,
 eps. Viennensis, 1500.
Vienne, v. **Vienna Allobrogum**.
VILLANI (Philippus). Istorie Fioren-
 tine, 406, 781.
VILLANI (Johannes). Istorie Fioren-
 tine, 154, 731.
VILLANI (Matthaeus). Istorie Fioren-
 tine, 406, 781.
VILLANUS, arch. Pisanus [**UBALDUS**].
 Epistolae pontificiae, 1556, 1558.
Vimercate, v. **Vicomercato**.
Vincaretum. Citatum, 1562.
VINCENTIUS, eps. Comaclensis. Inscri-
 ptio dedicatoria, 1849.
VINCENTIUS JUSTINIANUS, v. **JUSTI-**
NIANUS (Vincentius).
Viranum. Memoratum, 1451.
VIRGILIUS (P.) **MARO**. Statua eversa
 Mantuae, 1625, 1991.
VISCONTI, v. **VICOMES**.
VITALIS (b.), martyr. Vita, 8, 595.
VITELLI, v. **VITELLIS** (de).
VITELLIS (Alexander de). Memoratus,
 1645.
VITELLIS (Nicolaus de). Memoratus,
 1571, 1768.
VITERBIO (Gotifredus de). Pantheon,
 26, 718.
 — Chronicon, 230, 638.
Viterbium. Chronicon, 230, 638.
Viterbo, v. **Viterbium**.
Vitis [**Montone**]. Receptus in protectione
 Venetorum, 1326, 1330.
Vitra. Regulae apud Venetos, 1110.
VITTORELLI (Andreas). Epistola,
 1648.
VITTORIO DI NELLO DI SER BARTOLO-
MEO DI SER NELLO. Diario Fio-
 rentino, 433, 832.
- VOIGT** (Georgius). Citatus, 11, 775,
 1991.
Volaterrae. Bellum a Florentinis ge-
 stum, 487, 925.
 — Cancellarium eligunt Antonium
 Hyvanum, 1631.
VOLATERRANUS (Jacobus) [**GHERARDI**].
 Diarium Romanum, 483, 929.
VOLDARICUS, patriarcha Aquilejen.
 Praecepta imperatoris, 1179,
 1196.
Volterra, v. **Volaterrae**.
VOLUCRIS, v. **UCCELLIUS**.
VOLUSIUS (L.). Inscriptiones, 1810.
Vulturnum. Chron. mon. s. Vincentii
 O. s. B., 83, 522.
 — Series abbatum s. Vincentii, 83,
 375, 522, 833.
 — Immunitates mon. s. Vincentii,
 1165.
- WADIRAN** ('IBN), v. 'IBN W.
WAGIDI ('AL), v. 'AL W.
WAHID ('ABD 'AL), v. 'ABD 'AL W.
WAITZ (Georgius). Citatus, 10, 511.
WALTHERUS, patriarcha Aquilejensis,
 v. **WOLCHERUS**.
WARDI ('IBN 'AL), v. 'IBN 'AL W.
WARNEFRIDUS (Paulus), v. **PAULUS**,
 diaconus.
WATTENBACH (Gulielmus). Citatus,
 57, 606.
WELFUS V. dux Bavariae. Praecep-
 tum, 1233.
WIBERTUS AQUALIS. Vitae Rom. pont.,
 10, 511.
WIBERTUS, arch. Ravennae, anti-
 papa, v. **CLEMENS III**.
WIDO de Relate, arch. Mediolanensis.
 Sponsio, 1582.
WIDO, rex Italiae, v. **GUIDO**.
WIFREDUS (comes). Commutatio prae-
 ditorum, 1400.
WOLCHERUS, patriarcha Aquilejensis.
 Praecepta imperatoris, 1201,
 1203.
Wormatia. Capitula Lotharii I, 1057.
- YAFIC'I** ('AL), v. 'AL Y.
YAHYA 'IBN SA'ID. Annali, 136,
 571.
YAQUT. Dizionario de' paesi, 166, 652.

- Specole da osservare i nomi, 301, 650.
 - Libro de' nomi geografici, 302, 651.
- YVANUS, v. HYVANUS.

- ZABARELLA (Franciscus), cardinalis.
Ejus codex, 275, 764.
- Memoratus, 1625, 1749.
 - Obitus, 1625.
 - Oratio, 1992.
- ZACHARIAS, pp. Epistolae, 1497, 1498.
- ZAFAR ('IBN), v. 'IBN Z.
- ZANELLI (Zanonus). Inscriptio, 1763.
- ZANGRANDIS (Franciscus). Epigramma, 1786.
- ZANTIPPA, Aegisti f., chartolarius imperialis. Oblationes, 1865.
- Zara, v. Jadera.
- Zaragoza, v. Caesaraugusta.
- ZARKASI ('Az), v. 'Az Z.
- ZENO, v. ZENUS.
- ZENONUS, v. ZENUS.
- ZENUS (Carolus), reip. Venetiar. procurator. Vita, 399, 908.

- Oratio funebris, 400, 801. ⁸¹
 - Obitus, 1030.
 - Memoratus, 1625.
- ZENUS (Jacobus). Vita Caroli Zeni, 399, 908.
- ZENUS (Rainerius), dux Venetiarum. Electio, 1292.
- Epistolae, 1597, 1598, 1599, 1600, 1601, 1602, 1603, 1604.
- ZIANI (Petrus), dux Venetiarum. Praecepta imperatoris, 1192, 1202, 1204.
- ZIANI (Sebastianus), dux Venetiarum. Praeceptum imperatoris, 1193.
- Testamentum, 1440.
- ZORZI, v. GEORGIUS.
- ZUCCOLIUS (Alexander), medicus Faventinus. Epistola, 1635.
- ZUCCOLIUS (Gregorius), Alex. f., medicinae doctor. Memoratus, 1635, 1636.
- ZUCCOLIUS (Johannes). Epistola, 1636.
- ZUHRI ('Az), v. 'Az Z.
- ZUN' ('IBN 'ABI), v. 'IBN 'A. Z.
- ZUZANI (Az), v. Az Z.

ADDENDA ET CORRIGENDA

Post n. **1569** insere: **1569**¹. = 1431 dec. 18, Romae. Eugenius IV Columnenses tamquam conspiracyonis rebellionisque reos damnat, omnibus honoribus exuit, et eorundem aedificiorum ruinam penitus decernit. « Ad Apostolicae dignitatis ». (III, 2, 872-8).

Post n. **1648** adde: **1648**¹. = an. 1650. *Thomas Rivius*, Anglus, in epistola ad Franciscum Blondum laudibus extollit Dominicum Molinium, de quo loquuntur etiam *Annibal Campegius* et *Josephus Laurentius*, Lucensis, in epistolis ab ipsis eidem Molinio inscriptis (exc.). (X, 143-4).

Pag. VIII	ubi legitur:	praetio	lege:	pretio
» XII	»	praetii	»	pretii
Ad n. 154	»	154.231	»	154.731
» 314	»	314.867	»	314.867
» 322	»	Fridericum III	»	Fr. II
» 1172	»	Ottonis I	»	O. III
» 1237	»	Jordanis	»	Jordani
» 1281	»	Potestate Imolae	»	P. Faventiae
» 1290	»	Tadera	»	Jadera
» 1301	»	Gogium	»	Gossium
» 1316	»	Marium	»	Marinum
» 1328	»	Monteforti	»	Monteforte
» »	»	domini	»	dominum
» 1365	»	Bontivoliis	»	Bentivoliis
» 1407	»	Carta	»	Charta
» 1452	»	aliquis	»	aliquibus
» 1499	»	coarcendi	»	coercendi
» 1633	»	Camaldolensis sancti	»	Camaldulensis ss.
» 1659	»	scripto	»	scriptum
» 1683 ¹	»	qui de	»	qui se
» 2023	»	vita s.	»	vitas
Pag. 151 col. 2	»	F. AZZURIUS, v. AZ-	»	F. AZZARIUS, v.
		ZURINUS		AZZARIUS

INDEX

DICATIO	Pag. v
PROOEMIUM	» VII
EXPLICATIONES QUAEDAM	» XVI
I. SCRIPTORES	» 1
I. — Chronicae	» 1
a) <i>Index Chronicarum juxta tempora in unaquaque earum</i> <i>descripta, digestus</i>	» 1
Appendix	» 31
b) <i>Index Chronicarum, ex aetatibus quibus earum auctores</i> <i>floruere, digestus</i>	» 37
II. — Notulae historicae	» 65
II. LEGES	» 68
III. DIPLOMATA	» 74
I. — Praecepta Imperatorum	» 74
II. — Acta varia diplomatica	» 78
III. — Instrumenta	» 88
IV. EPISTOLAE	» 95
I. — Epistolae Pontificum Romanorum	» 95
II. — Epistolae omnes praeter pontificias	» 101
V. ANTIQUITATES	» 107
I. — Carmina	» 107
II. — Inscriptiones praeter rhythmicas	» 115
III. — Kalendaria	» 122
IV. — Numismata, bullae, sigilla	» 123
V. — Orationes et varia	» 124
VI. — Monumenta non inscripta	» 125
VI. DISQUISITIONES CRITICAE scriptorum recentioris aevi	» 126
CATALOGUS « NOMINUM, locorum et rerum »	» 129
ADDENDA et CORRIGENDA	» 186

AVVERTENZE

☞ Il disegno del Monumento di Benvenuto San Giorgio, accennato a pag. 321, si darà in altro volume.

☞ Del « *Diario dell'assedio di Torino del 1640* », Antonio MANNO trovò un altro Codice nella Nazionale di Firenze. Ma è apografo e quasi contemporaneo: cosicchè riescono sempre più probabili le congetture dell'editore.

☞ Pag. 361, *nota* 2, du siècle viie, *leggi* . . . x^e.

» » » 3, cette province est
comme » . . . connue.

DG
• 403
.M84

Muratori L.A. -

24 May '72
SEP 14 1972

Muratori, L.A.

PONTIFICAL INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES

59 QUEEN'S PARK CRESCENT

TORONTO-5, CANADA

• 15652

